National Bestseller

# The Disuniting of America

## Reflections on a Multicultural Society

Revised and Enlarged Edition

"A brilliant book. . . . We owe Arthur Schlesinger a great debt of gratitude." —C. Vann Woodward

Arthur M. Schlesinger, Jr.

# Amerika'nın Bölünmesi

☆ ☆ ☆ ☆

Kitaplar

# ARTHUR M. SCHLESINGER, JR.

ORESTES A. BROWNSON

JACKSON ÇAĞI

HAYATİ MERKEZ

GENERAL VE BAŞKAN
*(Richard Rovere ile birlikte)*

ESKİ DÜZENİN KRİZİ

YENİ DÜZENİN GELİŞİ

KARGAŞANIN SİYASETİ

UMUT POLİTİKASI

BİN GÜN: JOHN F. KENNEDY BEYAZ SARAY'DA

ACI MİRAS

GÜVEN KRİZİ

İMPARATORLUK BAŞKANLIĞI

ROBERT KENNEDY VE DÖNEMİ

AMERİKAN TARİHİNİN DÖNGÜLERİ

# Ayrışma Amerika'nın

Bir konu üzerine düşünceler
Çokkültürlü Toplum

☆ ☆ ☆ ☆

*Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Baskı*

ARTHUR M.
SCHLESINGER, JR.

WW NORTON & ŞİRKETİ
New York Londra

# İçindekiler

☆ ☆ ☆ ☆


İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

ÖNSÖZ

1 “Yeni Bir Irk”?

2. Silahın Tarihi

3 Okullar Savaşı

4 Amerika'nın Çözülüşü

5 E Pluribus Unum?

SON SÖZ

EK: S. CHLESINGER'IN DERS PROGRAMI

KAYNAKLARA İLİŞKİN NOTLAR

DİZİN

# Önsöz

☆ ☆ ☆ ☆

*İkinci Baskıya*

*"Amerika'nın Bölünmesi" adlı eser*, ilk olarak 1991 yılında Whittle Books tarafından "Büyük Gündem Serisi"nde, o dönemde yeni bir olgu olan "çokkültürlülük" hakkındaki tartışmaya katkı amacıyla yayımlandı. 1992'de WW Norton, eserin biraz gözden geçirilmiş bir ticari baskısını çıkardı.

İlk yayınından bu yana geçen altı yıl içinde, tartışmanın yeni yönleri ortaya çıktı. Bu ikinci Norton baskısı, metni güncel hale getiriyor, bir dizi noktayı genişletiyor, yeni sorunları belirliyor ve hem sol kanattaki çokkültürlülüğün hem de sağ kanattaki tekkültürlülüğün İnsan Hakları Bildirgesi üzerindeki etkisini tartışan bir sonsöz ekliyor. Yeni bir ek bölüm, yazarın Amerikan deneyimini vazgeçilmez şekilde aydınlatan kitapların açıklamalı listesini içeriyor.

Arthur M. Schlesinger, Jr.

# Önsöz

ermesi, Soğuk savaşın sona ideolojik çatışma dönemini sonlandırdı. Ancak tahmin edildiği gibi, tarihin sonunu getirmedi. Bir nefret kümesi yerini diğerine bırakıyor. Doğu Avrupa'daki ideolojik baskının ortadan kalkması, deneyime ve hafızaya derinden kök salmış etnik düşmanlıkları açığa çıkarıyor. Üçüncü dünyada ideolojik rekabetin ortadan kalkması, süper güçlerin ulusal ve kabile çatışmaları üzerindeki kısıtlamalarını kaldırıyor. İdeolojik çatışma dönemi yatıştıkça, insanlık muhtemelen daha tehlikeli bir etnik ve ırksal düşmanlık çağına giriyor - veya daha doğrusu yeniden giriyor.

Bir kabilenin diğerine duyduğu düşmanlık, en içgüdüsel insan tepkilerinden biridir. Oysa gezegenimizin tarihi büyük ölçüde halkların karışmasının tarihidir. Kitlesel göçler, zamanın başlangıcından beri kitlesel düşmanlıklara yol açmıştır. Bugün, yirminci yüzyılın sonuna yaklaşırken, bir dizi faktör –sadece Soğuk Savaş'ın sona ermesi değil, daha da önemlisi, daha hızlı iletişim ve ulaşım yöntemlerinin gelişmesi, nüfus artışının hızlanması, geleneksel sosyal yapıların yıkılması, tiranlıktan, yoksulluktan, kıtlıktan, ekolojik felaketten kaçış, başka bir yerde daha iyi bir yaşam hayali– insanları ulusal sınırların ötesine itmek için bir araya geliyor.

Dünya küçülüyor ve nüfusu bugün her zamankinden daha karmaşık. Küçülme, dünyayı bir yandan küreselleşmeye, diğer yandan parçalanmaya

doğru yoğun baskılarla iki yöne doğru savuruyor. Dünya pazarı, elektronik teknolojiler, anlık iletişim, e-posta, CNN – hepsi ulus devleti baltalıyor ve sınırsız bir dünya yaratıyor. Aynı zamanda, bu uluslararasılaştırıcı güçler, sıradan insanları kontrol ve anlayışlarının ötesindeki amansız küresel akıntılardan sığınak aramaya itiyor. İnsanlar kendilerini uçsuz bucaksız, kişisel olmayan, anonim bir denizde sürüklenirken ne kadar çok hissederlerse, tanıdık, anlaşılabilir, koruyucu bir cankurtaran salına doğru o kadar umutsuzca yüzerler; kimlik politikasına o kadar çok özlem duyarlar. Böylece bütünleşme ve parçalanma birbirini besleyen zıt kavramlardır. Dünya ne kadar bütünleşirse, insanlar da bu ideoloji sonrası günlerde giderek etnik ve dini bağlılıklarla tanımlanan gruplar içinde kendi kendilerine o kadar çok tutunurlar.

Farklı etnik kökenlerden, farklı diller konuşan ve farklı dinlere mensup insanlar aynı coğrafi bölgede yerleşip aynı siyasi egemenlik altında yaşadıklarında ne olur? Ortak bir amaç onları bir araya getirmedikçe, kabileler arası düşmanlıklar onları birbirinden uzaklaştıracaktır. Önümüzdeki karanlık yüzyılda, uygarlık kritik bir soruyla karşı karşıya: *Bir ulusu bir arada tutan şey nedir?*

19. yüzyılda temsilî hükümet hakkında John Stuart Mill'den daha dikkatli düşünen kimse yoktu. Mill'e göre bir ulusu tanımlayan iki unsur, sakinlerin birlikte yönetilme arzusu ve ortak tarih, değerler ve dilin aşıladığı "ortak sempati" idi. "Farklı milletlerden oluşan bir ülkede özgür kurumlar neredeyse imkansızdır," diye yazdı. "Birbirine karşı duygu beslemeyen bir halk arasında, özellikle de farklı diller okuyup konuşuyorlarsa, temsilî hükümetin işleyişi için gerekli olan birleşik kamuoyu var olamaz... Genel olarak özgür kurumların gerekli bir koşulu, hükümetin sınırlarının esas olarak milletlerin sınırlarıyla örtüşmesidir."

Dünyamızda bu sınırlar giderek daha az örtüşüyor. Etnik olarak homojen devlet sayısı çok azaldı. Her gün yaşanan olaylar ulusal bütünlüğün kırılganlığını gösteriyor. Nereye bakarsanız bakın, kabilecilik ulusların parçalanmasının nedeni. Sovyetler Birliği, Yugoslavya, Çekoslovakya çoktan bölündü. Hindistan, Endonezya, İrlanda, İsrail, Lübnan, Sri Lanka, Afganistan, Ruanda etnik veya dini karışıklık içinde. Etnik gerilimler Çin, Güney Afrika, Romanya, Türkiye, Gürcistan, Azerbaycan, Filipinler, Etiyopya, Somali, Nijerya, Liberya, Angola, Sudan, Kongo, Guyana, Trinidad gibi birçok ülkeyi rahatsız ediyor ve bölüyor. İngiltere, Fransa, Belçika ve İspanya gibi istikrarlı ve medeni ülkeler bile

artan etnik ve ırksal sorunlarla karşı karşıya. *Economist'in dediği gibi, "Kabilecilik virüsü...* uluslararası politikanın AIDS'i olma riski taşıyor; yıllarca uykuda kalıp sonra alevlenerek ülkeleri yok ediyor."

Kuzeydeki komşumuzun durumunu ele alalım. Kanada uzun zamandır en sağduyulu ve sakin uluslardan biri olarak kabul ediliyor. *Economist dergisi* , "Zengin, barışçıl ve neredeyse her yerin standartlarına göre kıskanılacak derecede başarılı" diye belirtiyor; ancak bugün "çöküşün eşiğinde". Michael Ignatieff (Rusya doğumlu Kanadalı bir diplomatın İngiltere'de yaşayan oğlu ve dolayısıyla modern halkların karışımının bir örneği) Kanada hakkında şunları yazıyor: "İşte dünyanın en zengin beş ülkesinden biri, dünyanın yoksullarının içeri girmek için kapıyı çaldığı, eşsiz bir şekilde alan ve fırsatla kutsanmış bir ülke ve kendi kendini parçalıyor... Dünyanın en gelişmiş beş ülkesinden biri federal, çok etnikli bir devleti işler hale getiremiyorsa, kim başarabilir?"

Giderek daha da önem kazanan bu sorunun cevabı, en azından yakın zamana kadar, Amerika Birleşik Devletleri idi.

Peki Amerikalılar bu neredeyse eşi benzeri görülmemiş numarayı nasıl başardılar? Ülkeler, etnik olarak farklı insanlara kendilerini aynı ulusun parçası olarak görmeleri için ikna edici nedenler sunamadıklarında parçalanırlar. Nijeryalı romancı Chinua Achebe, Afrika'nın en zengin ülkelerinden biri olan ancak bugün kaosun eşiğinde bulunan kendi ülkesi hakkında şöyle yazıyor: "Nijeryalıların en büyük zayıflığı budur: ciddi tehditlerle tek bir halk olarak değil, rekabet eden dini ve etnik çıkarlar olarak yüzleşememeleri."

Amerika Birleşik Devletleri bugüne kadar işe yaradı. Çok etnikli bir ülke olarak, korkunç bir iç savaş dışında, bir şekilde bir arada kalmayı ve varlığını sürdürmeyi başardı. Ortak bir etnik kökenin yokluğunda, Amerikalıları iki çalkantılı yüzyıl boyunca bir arada tutan şey neydi? Çünkü Amerika başından beri çok etnikliydi. Hector St. John de Crèvecoeur, 1759'da Fransa'dan Amerikan kolonilerine göç etti, Amerikalı bir kadınla evlendi, New York'taki Orange County'de bir çiftliğe yerleşti ve Amerikan Devrimi sırasında *"Bir Amerikalı Çiftçiden Mektuplar* " adlı eserini yayınladı. Bu on sekizinci yüzyıl Fransız-Amerikalı, diğer yerleşimcilerin şaşırtıcı çeşitliliğine hayran kalmıştı: "İngiliz, İskoç, İrlandalı, Fransız, Hollandalı, Alman ve İsveçlilerin karışımı", başka hiçbir ülkede bulunamayacak "garip bir kan karışımı".

Büyükbabası İngiliz, karısı Hollandalı, oğlu Fransız bir kadınla evlenmiş ve şimdiki dört oğlu da farklı milletlerden kadınlarla evlenmiş bir aileyi hatırladı. "Bu karışık soydan," diye yazdı, "şimdi Amerikalılar diye adlandırılan ırk ortaya çıktı." (On sekizinci ve on dokuzuncu yüzyıllarda kullanılan *"ırk"* kelimesi, bugün milliyetle kastettiğimiz anlama geliyordu; bu nedenle insanlar "İngiliz ırkı", "Alman ırkı" vb. diyorlardı.) Crèvecoeur, aniden ortaya çıkan bu Amerikan ırkının özelliklerinin neler olduğunu merak etti. *Bir Amerikalı Çiftçiden Mektuplar,* ünlü bir soruyu ortaya attı: "Öyleyse Amerikalı, bu yeni insan nedir?" (Yirminci yüzyıl okuyucuları, on sekizinci yüzyıl erkeklerinin kadınların varlığına karşı duyarsızlığını göz ardı etmelidir.)

Crèvecoeur kendi sorusuna klasik cevabını verdi: *"O* , tüm eski önyargılarını ve geleneklerini geride bırakıp, benimsediği yeni yaşam biçiminden, itaat ettiği yeni hükümetten ve sahip olduğu yeni mevkiden yenilerini alan bir Amerikalıdır. Amerikalı, yeni ilkeler doğrultusunda hareket eden yeni bir insandır… *Burada tüm uluslardan bireyler yeni bir insan ırkında birleşir."*

İlk büyük Amerikalı tarihçi kısa süre sonra Crèvecoeur'ün görüşünü destekledi. George Bancroft, "Dünyanın önde gelen herhangi bir ulusunun geçmişini yok edin," diye yazdı.

> Ve kaderimiz değişmiş olurdu. İtalya ve İspanya, Columbus ve Isabella şahsında, Amerika'yı göç ve ticarete açan büyük keşif için bir araya geldi; Fransa bağımsızlığına katkıda bulundu; konuştuğumuz dilin kökenini araştırmak bizi Hindistan'a götürüyor; dinimiz Filistin'den geliyor; kiliselerimizde söylenen ilahilerden bazıları ilk olarak İtalya'da, bazıları Arabistan çöllerinde, bazıları Fırat kıyılarında duyuldu; sanatlarımız Yunanistan'dan geliyor; hukukumuz Roma'dan; denizcilik kanunumuz Rusya'dan; İngiltere bize Temsilci Hükümet sistemini öğretti; soylu Birleşik Eyaletler Cumhuriyeti [Hollanda], düşünce dünyasında tüm görüşlere hoşgörü fikrini; eylem dünyasında ise federal birliğin verimli ilkesini bize miras bıraktı. Bu nedenle ülkemiz, diğer tüm ülkelerden daha fazla, ırkın birliğinin gerçekleşmesi olarak durmaktadır.

*E pluribus unum:* birçok içinden bir. Amerika Birleşik Devletleri, çok etnikli bir toplumun doğasında var olan kırılganlığa, doğasında var olan

patlama potansiyeline parlak bir çözüm bulmuştu: eski bağlılıklarından vazgeçip yeni hayatlar kurmak için bir araya gelen bireylerin yarattığı yepyeni bir ulusal kimlik; etnik farklılıkları eriten, kıyılarımıza gelen çeşitli etnik grupları içine alan ve onları aşan, ortak kültürü zenginleştiren ve yeniden şekillendiren bir ulusal kimlik.

Köklerini koparıp vahşi Atlantik'e göğüs geren o cesur Avrupalılar, korkunç bir geçmişi unutmak ve umut dolu bir geleceği kucaklamak *istiyorlardı* . Amerikalı olmayı *özlüyorlardı* . Amaçları kaçış, kurtuluş ve asimilasyondu. Amerika'yı, kasvetli anıları silip süpüren ve ortak siyasi idealler ve paylaşılan deneyimlere dayalı benzersiz bir ulusal karakter geliştiren, dönüşüm geçiren bir ulus olarak görüyorlardı. Amerika'nın amacı eski kültürleri korumak değil, yeni bir *Amerikan* kültürü üretmekti.

Kanada'nın tüm avantajlarına rağmen bölünmeye bu kadar açık olmasının nedenlerinden biri, Kanadalıların da açıkça kabul ettiği gibi, ülkelerinin eşsiz bir ulusal kimliğe sahip olmamasıdır. İngiltere, Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri'ne çeşitli şekillerde ilgi duyan, cömert nedenlerle resmi çokkültürlülük politikasına eğilim gösteren Kanadalılar, Kanadalı olmanın ne anlama geldiğine dair güçlü bir anlayış geliştirememişlerdir. İlk başbakanları Sir John Macdonald'ın da belirttiği gibi, Kanada'nın "çok fazla coğrafyası ve çok az tarihi" vardır.

Amerika Birleşik Devletleri'nin zengin bir tarihi vardır. Devrimden itibaren Amerikalılar, Bağımsızlık Savaşı'nda şekillenen, 1776 Bağımsızlık Bildirgesi ve 1787 Anayasası'nda ifade edilen ve daha sonraki özyönetim deneyimiyle derinleşen güçlü bir ulusal kimlik duygusuna sahip olmuşlardır. Ulusal inancın gücü, Crèvecoeur'ün "karmaşık ırkı" tek bir halka dönüştürme ve böylece çok etnikli bir toplumu işler hale getirme konusundaki göreceli başarımızı açıklamaktadır.

Bu, Amerika Birleşik Devletleri'nin Crèvecoeur'ün standardını hiçbir zaman tam olarak karşıladığı anlamına gelmez. Yeni göç dalgaları, dil, idealler ve kurumlar açısından kaçınılmaz olarak İngiliz olan bir topluma uyum sağlamakta zorlanan insanları beraberinde getirdi. Uzun bir süre boyunca Anglo-Amerikalılar Amerikan kültürüne ve siyasetine hakim oldular ve kendilerinden sonra gelenleri dışladılar. Anglo-Amerika, İrlanda'dan, Almanya'dan, güney ve doğu Avrupa'dan gelen göçmenleri kolayca özümsemedi.

Beyaz olmayan halklara gelince—Avrupalı göçmenlerin istila edip katlettiği, uzun zamandır Amerika'da yaşayanlar veya Afrika ve Asya'dan

zorla getirilenler—derinlere işlemiş ırkçılık, hepsini, kızıl Amerikalıları, siyah Amerikalıları, sarı Amerikalıları, kahverengi Amerikalıları, dışlanmış bir konuma itti. Utanç verici gerçekle yüzleşmeliyiz: Amerika tarihsel olarak ırkçı bir ulus olmuştur. Beyaz Amerikalılar, ırksal üstünlük inançlarında o kadar kibirli bir halk olarak başladılar ki, kızıl insanları öldürmeye, siyah insanları köleleştirmeye ve sarı ve kahverengi insanları köle işçi olarak ithal etmeye hakları olduğunu düşündüler. Biz beyaz Amerikalılar, yasalarımızda, kurumlarımızda, geleneklerimizde, şartlanmış reflekslerimizde, ruhlarımızda ırkçı olduk. Irkçılığın laneti, Amerikan deneyinin büyük başarısızlığı, Amerikan ideallerinin bariz çelişkisi ve Amerikan yaşamının hâlâ sakatlayıcı hastalığı olmuştur—Herman Melville'in yazdığı gibi, "dünyanın en güzel umudu, insanın en iğrenç suçuyla bağlantılıdır."

Ancak beyaz olmayan Amerikalılar bile, ne kadar kötü muamele görseler de, ulusal kimliğin oluşumuna katkıda bulundular. Amerikan toplumunun üçüncü sınıf üyeleri olsalar da, birer üyesi oldular ve ortak kültüre yeni bir biçim ve tat kazandırmaya yardımcı oldular. Anglo olmayan kökenlerin ve Yeni Dünya deneyiminin katılımı, İngiliz mirasını sürekli olarak yeniden şekillendirdi ve hepimizin bildiği gibi, Amerika Birleşik Devletleri'ni bugün Britanya'dan çok farklı bir ülke haline getirdi. Amerikan demokrasisinin büyük yorumcusu Alexis de Tocqueville, 1831 gibi erken bir tarihte, "İngilizler ile Amerika'daki torunları arasındaki muazzam farktan" etkilenmişti.

Amerika'nın tek bir halk olarak kaynaştığı vizyonu, Amerika Birleşik Devletleri tarihinin iki yüzyılının büyük bir bölümünde hakimdi. Ancak yirminci yüzyıl yeni ve karşıt bir vizyonu ortaya çıkardı. Birinci Dünya Savaşı eski düzeni yıktı ve Woodrow Wilson'ın halkların kendi kaderini tayin etme doktrinini başlattı. Yirmi yıl sonra, İkinci Dünya Savaşı batıdaki sömürge imparatorluklarını dağıttı ve gezegen genelinde etnik ve ırksal militanlığı yoğunlaştırdı. Amerika Birleşik Devletleri'nin kendisinde ise yeni yasalar Güney Amerika, Asya ve Afrika'dan gelen göçmenlerin girişini kolaylaştırdı ve Amerikan halkının yapısını değiştirdi.

Crèvecoeur'ün tanıdığından bile daha tuhaf bir kan karışımıyla damgalanmış bir ulusta, onun meşhur sorusu yeni bir tutku ve yeni bir cevapla bir kez daha soruluyor. Bugün birçok Amerikalı, "yeni bir insan ırkı"nın tarihsel hedefini reddediyor. Kökenlerden kaçış, kökleri arama yoluna dönüşüyor. Crèvecoeur'ün reddettiği "eski önyargılar ve gelenekler"

şaşırtıcı bir şekilde geri döndü. Hem Anglo olmayan beyazlar arasında hem de beyaz olmayan azınlıklar arasında, asimilasyon hedefini kınamak, "tek bir halk" kavramına meydan okumak ve ayrı etnik ve ırksal toplulukları korumak, teşvik etmek ve sürdürmek için bir etniklik kültü ortaya çıktı.

Etnik kökenlerin patlamasının birçok olumlu sonucu oldu. Amerikan kültürü nihayet, Anglo egemenliğinin zirve döneminde ezilen ve hor görülen azınlıkların başarılarına, hak ettiği değeri vermeye başladı. Amerikan eğitimi nihayet, Avrupa'nın ötesindeki büyük ve hareketli dünyanın varlığını ve önemini kabul etmeye başladı. Bütün bunlar iyiye işaret. Elbette tarih çeşitli bakış açılarından öğretilmelidir. Çocuklarımızın, Columbus'un gelişini, onu karşılayanların yanı sıra onu gönderenlerin bakış açısından da hayal etmeye çalışmasına izin verelim. Küçülen bir gezegende yaşayan, küresel liderliğe talip olan Amerikalılar, diğer ırklar, diğer kültürler, diğer kıtalar hakkında çok daha fazla şey öğrenmelidir. Bunu yaptıkça, dünya ve kendileri hakkında daha karmaşık ve canlandırıcı bir anlayış kazanırlar.

Ancak, aşırıya kaçıldığında, etnik köken kültünün de kötü sonuçları olmuştur. Yeni etnik öğreti, tüm uluslardan bireylerin yeni bir ırka dönüşmesi vizyonunu reddeder. Temel felsefesi, Amerika'nın bireylerden oluşan bir ulus değil, gruplardan oluşan bir ulus olduğu, etnik kökenin Amerikalılar için belirleyici deneyim olduğu, etnik bağların kalıcı ve silinmez olduğu ve etnik topluluklara bölünmenin Amerikan toplumunun temel yapısını ve Amerikan tarihinin temel anlamını oluşturduğudur.

Bu felsefenin temelinde, tüm Amerikalıların etnik ve ırksal kriterlere göre sınıflandırılması yatmaktadır. Ancak Amerikan tarihinin etnik yorumu, ekonomik yorum gibi, bir noktaya kadar geçerli ve aydınlatıcı olsa da, bütün resmi yansıttığı zaman ölümcül derecede yanıltıcı ve yanlıştır. Dahası, etnik yorum, Amerikan toplumunu bugüne kadar bir arada tutmayı başaran, Amerika'nın tek bir halk olduğu tarihsel teorisini tersine çevirmektedir.

Yeni bakış açısıyla Amerika, kendine özgü bir kimliğe sahip dönüştürücü bir ulus yerine, çeşitli yabancı kimlikleri koruyan bir ülke olarak görülüyor. Kendi özgür seçimlerini yapan bireylerden oluşan bir ulus yerine, Amerika giderek etnik karakterleri bakımından az çok yok edilemez gruplardan oluşan bir ülke olarak algılanıyor. Çok etnikli dogma, tarihsel amaçları terk ederek, asimilasyonu parçalanmayla, bütünleşmeyi ise ayrılıkçılıkla değiştiriyor. *Birliği* küçümsüyor ve *çokluğu yüceltiyor.*

Tarihsel olarak var olan birleştirici Amerikan kimliği fikri, siyasetimizde, gönüllü kuruluşlarımızda, kiliselerimizde, dilimizde olmak üzere birçok alanda tehlike altında. Ve hiçbir alanda, baskın bir ulusal kimliğin reddedilmesi eğitim sistemimizden daha kritik bir öneme sahip değil.

Okullarımız ve kolejlerimiz geleceğin vatandaşlarını yetiştiriyor. Özellikle devlet okullarımız, asimilasyonun ve Amerikan kimliğinin oluşmasının başlıca aracı olmuştur. Woodrow Wilson, “Amerika'nın büyük erime potası, hepimizin Amerikalı olduğu yer, her ırktan, her kökenden ve her yaşam düzeyinden insanın çocuklarını gönderdiği veya göndermesi gereken devlet okuludur; burada bir araya gelen gençler, Amerikan ruhuyla aşılanır ve Amerikan erkekleri ve kadınları olarak yetişirler” demiştir. Öğrencilere okullarda öğretilenler, daha sonra diğer Amerikalıları nasıl göreceklerini ve onlara nasıl davranacaklarını, cumhuriyetin amaçlarını nasıl kavrayacaklarını etkiler. Müfredat hakkındaki tartışma, Amerikalı olmanın ne anlama geldiği hakkındaki bir tartışmadır.

Etnik köken savunucuları, kamu eğitiminin temel amacının etnik kökenlerin ve kimliklerin korunması, güçlendirilmesi, kutlanması ve sürdürülmesi olması gerektiğini savunmaktadır. Ancak ayrılıkçılık, önyargıları besler, farklılıkları büyütür ve düşmanlıkları körükler. Bunun sonucunda ortaya çıkan etnik ve ırksal çatışmadaki artış, “çokkültürlülük” ve “siyasi doğruluk”, “Avrupa merkezli” müfredatın adaletsizlikleri ve tarih ve edebiyatın entelektüel disiplinler olarak değil, azınlıkların öz saygısını yükseltme işlevi gören terapiler olarak öğretilmesi gerektiği fikri üzerine yapılan yaygaranın ardındaki nedendir.

Etnik çatışmaların birbiri ardına ulusları parçaladığını izlerken, Amerika Birleşik Devletleri'ni birbirinden ayrı ve değişmez etnik ve ırksal topluluklara bölme, her birine kendi farklılığını diğerlerinden korumayı öğretme önerilerine kayıtsız kalmak mümkün değil. İnsan merak ediyor: Merkez ayakta kalacak mı? Yoksa erime potası Babil Kulesi'ne mi dönüşecek?

Bu gelişmeler hakkında kıyamet senaryoları çizmek istemiyorum. Eğitim her zaman bir değişim halindedir ve bu da iyi bir şeydir. Okullar ve üniversiteler her zaman inançlar, felsefeler ve değerler üzerine tartışmaların savaş alanları olmuştur. Üniversitelerimizdeki durumun, profesörlerin büyük ve sessiz çoğunluğu "yeter artık" deyip, modaya uygun boş laflar

olduğunu bildikleri şeylere meydan okuduktan sonra kısa sürede düzeleceğinden eminim.

Etnik ve ırksal baskıların devlet okullarımız üzerindeki etkisi daha da endişe verici. Ulusal birlik bağları zaten yeterince kırılgan. Devlet eğitimi bu bağları zayıflatmak yerine güçlendirmeyi hedeflemelidir. Ayrılıkçı eğilimler kontrolsüz bir şekilde devam ederse, sonuç yalnızca Amerikan yaşamının parçalanması, yeniden ayrışması ve kabileleşmesi olabilir.

Hâlâ iyimserim. İzlenimim şu ki, "tek bir halk"a doğru iten tarihi güçler etkilerini kaybetmedi. Çoğu Amerikalı için cumhuriyetin özü hâlâ budur. "Önce birlik" ve "önce etnik köken" tartışmasındaki aşırılıklara direniyorlar. Vali Mario Cuomo'nun da çok güzel ifade ettiği gibi, "Çoğu Amerikalı, zenginleştirilmiş bir çeşitliliği tanıma ve teşvik etme ihtiyacını ve bu genişletilmiş çok kültürlü bakış açısının birliğe ve Amerikalı olmanın ne anlama geldiğine dair zenginleştirilmiş bir anlayışa yol açmasını, bizi parçalayacak yıkıcı bir hizipçiliğe yol açmamasını sağlama ihtiyacını anlayabilir."

Kendilerini sözcü ilan edenlerin iddiaları ne olursa olsun, azınlık gruplarının (beyaz veya beyaz olmayan) Amerika doğumlu üyelerinin çoğu, miraslarına değer verseler de, kendilerini öncelikle Amerikalı olarak görüyorlar; İrlandalı, Macar, Yahudi, Afrikalı veya Asyalı olarak değil. Bunun çarpıcı bir göstergesi, etnik, dini ve hatta (giderek artan bir şekilde) ırksal farklılıklar arasında evliliklerin artan oranıdır. Eşsiz bir Amerikan kimliğine olan inanç ölmekten çok uzaktır.

Ancak ülkeyi birleştirme yükü öncelikle azınlıkların omuzlarına düşmüyor. Asimilasyon ve entegrasyon iki yönlü bir süreçtir. Amerika'ya katılmak isteyenler, zaten Amerika'nın sahibi olduklarını düşünenler tarafından kabul edilmeli ve hoş karşılanmalıdır. Daha önce de belirttiğim gibi, ırkçılık büyük bir ulusal trajedi olmuştur. Son zamanlarda beyaz Amerika, tarihimize derinden ve utanç verici bir şekilde işlemiş olan ırkçılıkla nihayet yüzleşmeye başladı. Ancak ırkçılığa karşı zafer tamamlanmamıştır. Örneğin, eski nesil Amerikalılar, diğer milletlerden ve ırklardan insanlara sindirilemez, dışlanması ve yasaklanması gereken unsurlarmış gibi davrandıklarında, azınlıkların kendi aralarında acı bir şekilde toplanıp herkesi lanetlemelerine şaşırmamalıdırlar. Sadece *onlar* asimilasyon ve entegrasyonu istemekle kalmamalı, *biz* de asimilasyon ve entegrasyonu istemeliyiz. Bu ülkeyi birleşik hale getirme yükü, kuşatılmış azınlıklardan ziyade, kayıtsız çoğunluğun omuzlarındadır.

Amerikan nüfusu, son zamanlarda tartışmasız bir şekilde her zamankinden daha heterojen hale geldi. Ancak bu heterojenlik, birleştirici idealler ve ortak bir kültür arayışını daha da acil hale getiriyor. Scott Fitzgerald'ın dediği gibi, Amerika "kalbin bir istekliliğidir." Bu ülkeyi tüm insanlarımız için adil ve hakkaniyetli bir yer haline getirme gücüne sahibiz.

Hindistan'da, etnik, dini, dilsel ve kast çatışmalarıyla bizden çok daha şiddetli bir şekilde bölünmüş bir ülkede, bir zamanlar kamuya açık posterlerde görülen Mahatma Gandhi'nin sözlerini hatırlayalım: “Sadece Hindu, Müslüman, Sih, Parsi, Hristiyan veya Yahudi olmaktan vazgeçmeliyiz. Her ne kadar kendi inançlarımıza sıkı sıkıya bağlı kalsak da, öncelikle Hintli olmalıyız.” Hindistan'ın Gandhi'nin bu öğretilerini terk etmesi nedeniyle bugün bu kadar şiddetli bir şekilde bölünmüş durumda.

Gandhi'nin ruhuna uygun olarak, biz heterojen Amerikalılar kendi geleneklerimize ve inançlarımıza sıkıca bağlı kalırken, birbirimizin üyeleri olduğumuzu, önce Amerikalı, sonra Amerikalı olduğumuzu ve Martin Luther King'in ifadesiyle "tek bir kader giysisi" içinde bir araya geldiğimizi unutmayalım. Etnik ve ırksal düşmanlıklarla vahşice parçalanmış bir dünyada, Amerika Birleşik Devletleri'nin son derece farklılaşmış bir toplumun kendini nasıl bir arada tutabileceğine dair bir örnek olmaya devam etmesi çok daha önemlidir.

Arthur M. Schlesinger, Jr.

# Amerika'nın Bölünmesi

☆ ☆ ☆ ☆

# 1

☆ ☆ ☆ ☆

# “Yeni Bir Irk”?

Başlangıçta Amerika, köklerin kopuşu, boğucu geçmişten kurtuluş, yeni bir hayata giriş, ayrı etnik grupların yeni bir ulusal tasarımda bir araya gelmesi olarak görülüyordu. Thomas Paine, devrimci nesil için, "Dünyayı yeniden başlatma gücüne sahibiz" demişti. Gizli ulusal slogan ise "Asla geriye bakma" idi. Herman Melville, "Geçmiş ölüdür ve dirilişi yoktur," diye yazmıştı. "... Geçmiş, tiranların ders kitabıdır; gelecek ise özgürlerin İncilidir."

# I

Ve gelecek Amerika'ydı—Melville'in dediği gibi, bir ulustan ziyade bir dünya. "Bir damla Amerikan kanı dökerseniz, tüm dünyanın kanını dökersiniz. Bu Batı Yarımküre'de tüm kabileler ve halklar tek bir federal bütün oluşturuyor." Ralph Waldo Emerson için de, Crèvecoeur ve Melville gibi, Amerika çok çeşitli gezegenin damıtılmış haliydi. Korint'teki tapınağın yanması gümüş ve altını eritip karıştırarak Korint pirincini, "herhangi birinden daha değerli yeni bir bileşik"i ortaya çıkardığı gibi, Emerson günlüğünde şöyle yazmıştı: Amerika'da, bu "tüm ulusların sığınağında, İrlandalıların, Almanların, İsveçlilerin, Polonyalıların ve Kazakların ve tüm Avrupa kabilelerinin—Afrikalıların ve Polinezyalıların enerjisi, Karanlık Çağların eritme kazanından çıkan yeni Avrupa kadar güçlü yeni bir ırk yaratacaktır."

Melville bir romancıydı, Emerson bir deneme yazarıydı; ikisi de şairdi. George Washington sert ve pratik bir adamdı. Yine de "yeni ırk" doktrinine aynı derecede tutkuyla inanıyordu. Washington, "Amerika'nın bağrı, tüm uluslardan ve dinlerden ezilen ve zulüm görenlere açıktır" demişti. Ancak yeni gelenlere "yanlarında getirdikleri dil, alışkanlıklar ve ilkeleri (iyi veya kötü)" korumamalarını tavsiye etti. Klan grupları halinde değil, bireyler olarak, "halkımızla kaynaşmaya" hazır bir şekilde gelsinler. O zaman "adetlerimize, ölçütlerimize ve yasalarımıza uyum sağlayacaklar: kısacası, kısa sürede *tek bir halk olacaklar."*

Bir diğer sert ve pratik insan olan John Quincy Adams da benzer şekilde yeni Amerikan kimliğinin özgünlüğünde ısrar etti. Göç etmeyi düşünen bir Alman baronu Dışişleri Bakanı olarak Adams'la görüştüğünde, Adams ziyaretçisine göçmenlerin tek bir şeye karar vermeleri gerektiğini söyledi: *"Avrupalı kimliklerini bir kenara bırakmalı ve asla geri dönmemelidirler.* Atalarına değil, gelecek nesillerine bakmalıdırlar."

Peki Crèvecoeur'ün "karmaşık ırkı" nasıl "yeni bir ırka" dönüştürülebilirdi? Emerson'ın "eritme potası" bu kadar farklı unsurları Washington'ın "tek halkı"na nasıl kaynaştırabilirdi? Bu soru, Crèvecoeur'den yetmiş beş yıl sonra Amerika'ya gelen bir başka genç Fransız'ı da meşgul ediyordu. Alexis de Tocqueville Fransa'ya yazdığı mektupta şöyle diyordu: "Hayal edin sevgili dostum, eğer yapabiliyorsanız, dünyanın tüm uluslarından oluşan bir toplum... farklı dilleri, inançları,

görüşleri olan insanlar: kısacası, kökleri olmayan, anıları olmayan, önyargıları olmayan, rutinleri olmayan, ortak fikirleri olmayan, ulusal karakteri olmayan, yine de bizimkinden yüz kat daha mutlu bir toplum." Bu karmaşayı tek bir topluma dönüştürecek hangi simya olabilirdi?

Tocqueville, cevabın Amerikalıların demokrasiye ve özyönetime olan bağlılığında yattığı sonucuna vardı. Tocqueville, *Amerika'da Demokrasi* adlı eserinde, yurttaş katılımının büyük bir eğitimci ve büyük birleştirici olduğunu savundu.

> Amerika Birleşik Devletleri'nde, sakinlerinin henüz yakın zamanda göç ettikleri ve yanlarında hiçbir gelenek veya görenek getirmedikleri; birbirleriyle ilk kez tanıştıkları ve daha önce hiç tanışmadıkları; kısacası, içgüdüsel vatan sevgisinin neredeyse hiç var olamayacağı bir yerde, herkesin kendi kasabasının, ülkesinin ve tüm eyaletin işlerine kendi işleriymiş gibi büyük bir ilgi göstermesi nasıl oluyor? Çünkü herkes, kendi etki alanında, toplumun yönetiminde aktif rol alıyor.

Tocqueville'e göre göçmenler, Bağımsızlık Bildirgesi ve Anayasa tarafından kendilerine bahşedilen siyasi hakları ve yurttaşlık sorumluluklarını yerine getirerek Amerikalı olurlar.

Ve daha teknik bir anlamda Amerikalı oldular çünkü vatandaşlık, en azından beyaz Amerikalılar için, Avrupa tarzında *jus sanguinis* (kan hukuku) ile değil, *jus soli* (toprak hukuku, yani yerleşim hukuku) uyarlamasıyla tanımlanıyordu. Vatandaş olmak için, yeni gelenlerin sadece Anayasayı ve ülkenin yasalarını destekleyeceklerine ve savunacaklarına yemin etmeleri yeterliydi. Abraham Lincoln'ün sözleriyle, bu şekilde bağlılıklarını ilan eden insanlar, bağımsızlığı kazanan "demir adamların" soyundan gelmeseler bile, "o Bağımsızlık Bildirgesini yazanların kanından ve etindenmiş gibi" Amerikalıydılar. Yeni cumhuriyette, vatandaşlık ölçütü olarak kan bağının yerini yurttaşlık taahhüdü aldı.

Tocqueville'den yarım yüzyıl sonra, Amerikan demokrasisi üzerine bir sonraki büyük yabancı yorumcu James Bryce, *Amerikan Topluluğu (The American Commonwealth) adlı eserini yazdı*. Göçmenlik büyük ölçüde artmış ve çeşitlenmişti. Bryce'ın Avrupalı dostları, Amerika'nın bu "heterojen unsurları" özümsemesinin çok uzun zaman alacağını

bekliyorlardı. Ancak Bryce'ı etkileyen şey, tam tersine, Tocqueville'i de etkileyen şeydi: "Amerikan kurumlarının, alışkanlıklarının ve fikirlerinin her ırktan yeni gelenler üzerinde uyguladığı inanılmaz çözücü güç... kitleye dökülen yabancı unsurları hızla çözüp özümsüyor."

Tocqueville'den bir yüzyıl sonra, İsveçli bir başka yabancı ziyaretçi Gunnar Myrdal, "çözücü gücün" özünü "Amerikan İnancı" olarak adlandırdığı şeyde buldu. Myrdal, 1944'te yazdığı bir yazıda, "tüm ulusal kökenlerden, bölgelerden, inançlardan ve renklerden" Amerikalıların, Batı'daki herhangi bir ülkenin sahip olduğu " *en açık şekilde ifade edilmiş* genel idealler sistemini" ortak olarak benimsediklerini belirtti: tüm insan varlıklarının temel onuru ve eşitliği, özgürlük, adalet ve fırsata ilişkin devredilemez haklar idealleri.

Myrdal, okulların İnanç Bildirgesi'nin ilkelerini öğrettiğini, kiliselerin bunları vaaz ettiğini ve mahkemelerin de bu ilkeler doğrultusunda kararlar verdiğini söyledi. Myrdal, İnanç Bildirgesi'nin beyaz çoğunluk tarafından en acımasızca dışlananlar için bile neden umut verdiğini, İnanç Bildirgesi'nin beyaz Amerikalıları ilan ettikleri ilkelere uymaya sürekli olarak teşvik eden bir unsur olduğunu ve haksızlığa uğrayanlara hakları için mücadele etme araçlarını sağlayan yasal yapıyı sağladığını gösterdi. Myrdal, "Amerika sürekli olarak ruhu için mücadele ediyor" dedi.

## II

Amerikan inancının öncülleri vardı ve bu öncüller esas olarak bir buçuk yüzyıllık sömürge deneyimiyle yeniden şekillendirilmiş bir İngiliz mirasına dayanıyordu. Peki o zaman "yeni ırk" ne kadar yeniydi? Crèvecoeur'ün vizyonu, Avrupa kökenlerinin eşit bir şekilde harmanlanmasını ima ediyordu ve Emerson'ın eritme potası cömertçe Kazakları, Afrikalıları ve Polinezyalıları da ekledi. Aslında, 13 koloninin nüfusunun çoğunluğu ve kültürünün ağırlığı Büyük Britanya'dan geliyordu.

Kuzey Amerika'nın büyük bir kısmını Fransız, İspanyol ve Hollandalı rakiplerinden temizleyen İngilizler, yeni bir şekil oluşturmakta özgürdüler. Yeni ulusun dili, yasaları, kurumları, siyasi fikirleri, edebiyatı, gelenekleri, ilkeleri, duaları, esas olarak Britanya'dan türemiştir. Crèvecoeur'ün kendisi de kitabını ana dili Fransızca değil, edindiği İngilizce ile yazmıştır. Melville, "Babel'in laneti"nin Amerika'da kaldırıldığını ve "konuşacakları dilin Britanya dili olacağını" söylemiştir.

Bu nedenle, eritme kazanının, şüphesiz ve kaçınılmaz bir şekilde, Anglosentrik bir tadı vardı. İyi ya da kötü, beyaz Anglo-Sakson Protestan geleneği iki yüzyıl boyunca -ve önemli açılardan hâlâ- Amerikan kültürü ve toplumu üzerinde baskın bir etkiye sahipti. Bu gelenek, diğer göçmen milletlerin uyması beklenen standardı, asimile edilecekleri matrisi sağladı.

Ancak 19. yüzyıl ilerledikçe, İngiliz olmayanların göçü hız kazandı. Doğdukları yerlerden yirmi mil öteye gitmeye asla cesaret edemeyecek Avrupalı köylüler, yeni bir hayat arayışı içinde tehlikeli denizleri aşarak yabancı bir ülkeye hayal edilemez bir yolculuğa çıktılar. Ülke gerçekten de yabancıydı; ve güvence ve güvenlik ihtiyacı hissetmemeleri mümkün değildi. Bu nedenle başlangıçta, yanlarında getirdikleri hemşerilerine, dile, okullara ve kiliselere tutunma eğilimindeydiler. Bu etnik yerleşim bölgeleri, daha büyük ve daha riskli Amerikan yaşamına girmeden önce yeniden gruplanma ve temel eğitim için hazırlık alanları olarak hizmet etti.

Bu göçmenler esas olarak batı ve kuzey Avrupa'dan geliyordu. Anglo-Saksonlar genellikle yeni gelenlerden hoşlanmıyor, kaba tavırlarından dolayı onları küçümsüyor, yabancı dinlerinden ve geleneklerinden korkuyorlardı. Almanlar ve İskandinavlar, eski ülkelerinin diline ve geleneklerine olan bağlılıkları nedeniyle klancı olarak görülüyordu. Almanların bira bahçelerine ve neşeli Pazar günlerine olan düşkünlüğü,

püritenlerin onaylamamasına neden oluyordu. İrlandalılar tembel ve sarhoş olarak görülüyordu; dahası, Katoliktiler ve Roma'ya olan bağlılıklarının, asla sadık Amerikalılar olamayacakları anlamına geldiği söyleniyordu. İstihdamda ciddi ayrımcılığa maruz kalıyorlar ve kibar toplum tarafından hor görülüyorlardı. Siyahi akademisyen WEB Du Bois, 1870'lerde Massachusetts, Great Barrington'da büyüdüğünde, "ırksal bakış açısının bana karşı olduğundan daha çok İrlandalılara karşı belirgin olduğunu" ifade etmiştir.

Göçmen akışı arttıkça, eski sakinler arasındaki hoşnutsuzluk da arttı. 1850'lere gelindiğinde, göçmenler New York nüfusunun yarısını oluşturuyor ve Chicago'da yerli Amerikalılardan daha kalabalık hale gelmişlerdi. Yerlilik karşıtı örgütler ortaya çıktı; bunlar arasında Yıldız Bayraklı Yüksek Düzen ve onun siyasi cephesi olan Amerikan Partisi yer alıyordu ve vatandaşlığa kabul sürecinin uzatılmasını ve yabancı doğumluların siyasi haklarının kısıtlanmasını savunuyorlardı. Bu örgütlere "Hiçbir Şey Bilmeyenler" deniyordu çünkü Yüksek Düzen üyeleri, gizli yeminleri ve ritüelleri hakkında sorulduğunda "Hiçbir şey bilmiyorum" diye cevap veriyorlardı.

1856'da Know-Nothing'ler, eski bir başkan olan Millard Fillmore'u bile başkan adayı olarak gösterdiler. Abraham Lincoln, "Bana göre yozlaşmadaki ilerlememiz oldukça hızlı görünüyor," diye gözlemledi. "Bir ulus olarak, *zenciler hariç' olarak okuyoruz*.'tüm insanlar eşit yaratılmıştır' diyerek başladık.*yabancılar ve Katolikler hariç' şeklinde okunacak."* Şimdi bunu pratikte 'tüm insanlar eşit yaratılmıştır, *Know-Nothing'ler iktidara geldiğinde, 'tüm insanlar eşit yaratılmıştır, zenciler*,

Fakat Know-Nothing partisi yükseldiği kadar hızlı bir şekilde düştü. O zamandan beri geçen bir buçuk yüzyılda, tekrarlayan yabancı düşmanlığı patlamalarına rağmen, yerini alacak hiçbir yerlici siyasi parti ortaya çıkmadı. Beyaz Anglo-Saksonlar pratikte ne kadar önyargılı olsalar da, ilke olarak yerliciliği desteklemekten utanıyorlardı. Aynı derecede önemli olarak, nüfusu az olan bir ülkede genişleyen bir ekonomi, sürekli yeni işgücü akışına ihtiyaç duyuyordu. Göç, işgücü açığını hafifletti ve ekonomik ihtiyaç, ahlaki ve estetik tiksintiyi bastırdı.

İç Savaş öncesi göçmenler istikrarlı bir şekilde Amerikalı oldular. Büyük tarihçi Frederick Jackson Turner'ın sözleriyle, "Sınır bölgesi, karma bir ulusun oluşumunu teşvik etti... Sınır bölgesinin potasında göçmenler Amerikalılaştırıldı, özgürleştirildi ve ne milliyet ne de özellikler

bakımından İngiliz olmayan karma bir ırka kaynaştılar." Şehirlerin potasında da asimilasyon hızla ilerledi. Bryce'ın 1888'de bildirdiğine göre, "İrlandalı göçmenin oğlu bile, nadiren de olsa kalıtsal İngiliz düşmanlığını korusa bile, diğer tüm amaçlar için bir Amerikan vatandaşıdır."

## III

İç Savaş'tan sonra, güney ve doğu Avrupa'dan "yeni" göçmen akını yaşandı. Lee'nin Appomattox'taki teslimiyetinden Amerika'nın Birinci Dünya Savaşı'na girmesine kadar geçen yarım yüzyılda 27 milyondan fazla insan geldi; bu sayı, 1850'deki ülke nüfusunun toplamından daha fazlaydı. Yeni göçmenler (İtalyanlar, Polonyalılar, Macarlar, Çekler, Slovaklar, Ruslar, Yahudiler) çoğunlukla şehirlere yerleştiler ve tuhaf gelenekleri, kıyafetleri, dilleri ve dinleri yeni şüpheler uyandırdı.

Ancak Bryce'ın "şaşırtıcı çözücüsünün" Washington'ın Amerikalıları "tek bir halk" olarak görme anlayışını gerçekleştireceğine dair eski inanç sağlam kaldı. Sosyal önyargılardan ne kadar muzdarip olsalar da, yeni gelenler sivil katılımdan mahrum bırakılmadılar ve sivil katılım onları Amerikan inancının temel ilkelerine alıştırdı. Ülkenin etnik yapısını değiştirdiler, ancak Amerikalı olma yönündeki eski özlemlerini korudular.

Titiz Henry James, uzun yıllar yurt dışında kaldıktan sonra 1904'te memleketine döndüğünde, Ellis Adası'nın yabancı kalabalığından ilk başta hayal kırıklığına uğradı. Ancak kısa süre sonra "ırkımızın sürekli olarak işe alınması, devasa ulusal *pot-au-feu'muzun (* çeşitli kültürlerin bir araya getirilmesi) doldurulması, heterojen sistemimize yeni yabancı maddelerin sokulması" sürecini anladı ve takdir etti. Göçün Amerikalılar üzerinde "etnik olarak ve dolayısıyla fizyonomik, dilsel ve *kişisel olarak"* ne gibi etkiler yaratacağını zaman zaman merak etse de, zaman zaman ziyafette iskelet gibi oturan "etnik hayaleti" görse de, göçmen çocuklarını Amerikalılara dönüştüren "devasa" mekanizmadan -siyasi ve sosyal alışkanlıklar, ortak okul, gazete- daha çok etkilendi; bunların hepsi James'in "etnik sentez" dediği şeyi güvenilir bir şekilde üretiyordu. "Amerikan karakterinin kazanı" hakkında neredeyse hayranlıkla konuştu.

Yeni ırk, tek halk, eritme kazanı, *pot-au-feu* , kazan—asıl inanç, Aziz James'in ziyaretinden birkaç yıl sonra en ünlü metaforunu aldı. 1908'de, Rus Yahudi kökenli İngiliz yazar Israel Zangwill'in bir oyunu Washington'da sahnelendi. *"Eritme Kazanı"*, New York'ta yaşayan genç bir Rus Yahudi bestecinin hikayesini anlatır. David Quixano'nun sanatsal amacı, Amerika'daki ırkların engin ve uyumlu iç içe geçişini ifade eden bir senfoni yazmaktır ve kişisel umudu ise ırksal engelleri aşarak güzel bir Hristiyan kız olan Vera ile evlenmektir. “Amerika,” diye haykırıyor David,

“Tanrı’nın potasıdır, Avrupa’nın tüm ırklarının eriyip yeniden şekillendiği büyük Eritme Potası! … İşte elli grubunuzla, elli dilinizle… ve elli kan nefretinizle buradasınız… Kan davalarınız ve intikamlarınız bir hiç! Almanlar ve Fransızlar, İrlandalılar ve İngilizler, Yahudiler ve Ruslar— hepiniz potaya! Tanrı Amerikalıyı yaratıyor.”

Doruk noktası, Manhattan'ın aşağı kesimindeki bir sosyal yardım evinin çatı bahçesinde geçiyor. Arka planda Özgürlük Heykeli gün batımında parıldıyor. Besteci, Vera ile yalnız başına, şehre doğru işaret ediyor:

> İşte orada yatıyor, büyük Eritme Potası—dinleyin! Kükremeyi ve fokurdamayı duymuyor musunuz? Ah, ne büyük bir kıpırdanma ve kaynama! Kelt ve Latin, Slav ve Cermen, Yunan ve Suriyeli— siyah ve sarı—
>
> VERA *(ona usulca sokularak):* Yahudi ve Yahudi olmayan—
>
> DAVID: Evet, Doğu ve Batı, Kuzey ve Güney, palmiye ve çam, kutup ve ekvator, hilal ve haç… Hepsi burada birleşerek İnsan Cumhuriyeti'ni ve Tanrı Krallığı'nı kuracaklar. Ah, Vera, bütün ulusların ve ırkların ibadet etmek ve geriye bakmak için geldiği Roma ve Kudüs'ün ihtişamı, bütün ırkların ve ulusların çalışmak ve ileriye bakmak için geldiği Amerika'nın ihtişamıyla kıyaslandığında ne ki! … *(Uzaklarda, yalnız, yol gösteren bir yıldız gibi, kararan suların üzerinde Özgürlük Heykeli'nin meşalesi parıldıyor. Aşağıdan, 'Ülkem, Senin İçin' diye birleşen seslerin ve enstrümanların yumuşak sesi yükseliyor. Perde yavaşça kapanıyor.)*

Washington'da perde kapandığında ve yazar sahneye çıktığında, Başkan Theodore Roosevelt locasından şöyle seslendi: "Bu harika bir oyun, Bay Zangwill, bu harika bir oyun." TR daha sonra oyun yazarının eşine, "Ben Bernard Shaw ya da Ibsen hayranı değilim, Bayan Zangwill," dedi. "Hayır, *bu* tam da aradığım şey." Zangwill daha sonra basılı oyunu Roosevelt'e ithaf etti. *"Erimiş Pot"* oyunu ülke genelinde büyük bir beğeniyle karşılandı. Chicago'daki Hull-House'dan Jane Addams, Zangwill'in "Cumhuriyetin

kurucularının yüksek umutlarını hatırlatarak Amerika'ya büyük bir hizmette bulunduğunu" belirtti.

## IV

Ancak izleyiciler *"Erimiş Potası"nı* alkışlarken bile, Zangwill'in metaforu şüpheler uyandırdı. William Dean Howells'ın *"Yeni Servetlerin Tehlikesi" adlı* eserinde Basil March'ın yaptığı gibi, büyük şehirlerde dolaşmak bile erime sürecinin tamamlanmadığını görmek için yeterliydi. Etnik azınlıklar, kendi yaşam tarzlarında yaşadıkları kendi *mahallelerini* oluşturuyorlardı; bu yaşam tarzı, terk ettikleri topraklarınkine tam olarak benzemiyordu ama Anglosentrik Amerika'nınkine de benzemiyordu: Küçük İtalya, Çin Mahallesi, Yorkville, Harlem ve benzerleri.

WASP kültürü de Anglo-Amerikan kültürüne girişlerini kolaylaştırmaya pek istekli değildi. Ve bu durum değiştiğinde, engeller ortadan kalktığında, yeni göçmenler para veya şöhret sayesinde kabul gördüğünde, farklı ırk ve dinlerden insanların evliliği olasılığı ortaya çıktı. Kendisi de bir Hristiyanla evlenmiş olan Zangwill, oyununu farklı ırk ve dinlerden insanların evliliği üzerine kurarak, erime potasının kaçınılmaz olarak nereye götüreceğini vurguladı: yeni Amerikan ırkında ayrı etnik kimliklerin yok olmasına.

Böyle bir sonuç arzu edilir miydi? Birçok göçmen şüphesiz öyle düşünüyordu. Yirminci yüzyılın başlarında, çocuklarının çoğu kesinlikle öyle düşünüyordu. Ancak kısa süre sonra, kendine özgü etnik değerlere duyulan gerçek bir kaygı ve aynı zamanda etnik grupların korunmasına yönelik gerçek, bilinçsiz bir çıkar duygusuyla hareket eden etnik sözcüler ortaya çıkmaya başladı. Yahudi eleştirmenler Zangwill'i eleştirdi: "Hem senin hem de benim için daha da kötü, kardeşim," diye yazdı biri, "biz de potaya atılıp eritileceğiz." Hatta Anglo-Sakson kökenli bazı kişiler bile, tatsız Anglosentrik uyumluluk uğruna pitoresk yabancı unsurların yok edilmesini kınadı.

Eritme potası kavramının, talihsiz göçmenlere Anglosentrik imgeler ve değerler dayatmak için bir araç olduğu izlenimi giderek arttı; bu izlenim, yeni çok dilli göçmenliğe yanıt olarak ortaya çıkan "Amerikanlaştırma" hareketinin yükselişiyle daha da güçlendi. Niyet olarak iyi olan Amerikanlaştırma programları, göçmenlere dil, vatandaşlık ve Amerikan tarihi konusunda özel eğitim sunarak asimilasyonu hızlandırmayı amaçlıyordu. 1914'te savaşın patlak vermesi, Amerikanlaştırmaya daha zorlayıcı bir boyut kazandırdı. Theodore Roosevelt ve Woodrow Wilson gibi göçmenlere dostane yaklaşan başkanlar bile, kriz anında "iki kimlikli"

Amerikalıların, benimsedikleri ülkeye kıyasla eski ülkelerine daha sadık olup olmayacaklarından endişe duyuyorlardı.

Alman denizaltısının *Lusitania'yı batırmasından üç gün sonra Wilson*, Philadelphia'da yeni vatandaşlığa kabul edilmiş bir topluluğa hitap etti. Onlara, "Kendinizi gruplar halinde düşünürseniz, tam anlamıyla Amerikalı olamazsınız," dedi. "Amerika gruplardan oluşmaz. Kendini Amerika'daki belirli bir ulusal gruba ait olarak düşünen bir kişi henüz Amerikalı olmamıştır."

İki yıl sonra Theodore Roosevelt, “Bu ülkede ‘yarı yarıya’ bir bağlılık olamaz,” dedi. “Bir insan ya Amerikalıdır ve başka bir şey değildir, ya da hiç Amerikalı değildir.” Dünyayı başka bir ulusun bakış açısından gören Amerikalıları kınadı. TR, “Biz Amerikalılar potanın çocuklarıyız,” dedi. “Pota, içine dökülenleri tek bir ulusal kalıba sokmadıkça işini yapmaz.”

## V

“Tek bir ulusal kalıp”? Herkes aynı fikirde değildi. 1915'te Yahudi-Amerikalı filozof Horace Kallen, *The Nation dergisi* için “Demokrasiye Karşı Eritme Potası” başlıklı bir makale yazdı. Kallen, eritme potasının ne bir gerçek ne de bir ideal olarak geçerli olmadığını savundu. Onu etkileyen şey, aksine, etnik grupların ve kendine özgü geleneklerinin sürekliliğiydi. Kallen, özgürce seçilen aidiyetlerin aksine, etnik bağın hem istemsiz hem de değişmez olduğunu söyledi. “İnsanlar kıyafetlerini, politikalarını, eşlerini, dinlerini, felsefelerini az ya da çok değiştirebilirler: dedelerini değiştiremezler. Yahudilerin, Polonyalıların veya Anglo-Saksonların Yahudi, Polonyalı veya Anglo-Sakson olmaktan vazgeçmeleri için var olmaktan vazgeçmeleri gerekir.”

Kallen, etnik çeşitliliğin Amerikan medeniyetini zenginleştirdiğini gözlemledi. Ulusu, siyasi ve idari anlamda tek bir halk olarak değil, "ulusal kültürlerin bir federasyonu veya ortaklığı... ortak kurumlar aracılığıyla gönüllü ve özerk bir şekilde işbirliği yapan ulusların demokrasisi... birlik içinde çokluk, insanlığın bir orkestrasyonu" olarak gördü. Bu anlayışa "kültürel çoğulculuk" adını verdi.

Kallen, tek bir toplum idealini zayıflatmadan etnik ayrılıkçılığı nasıl teşvik edeceğine dair net bir görüşe sahip değildi. Bir eleştirmen, kültürel çoğulculuğun "bu Birleşik Devletlerin Balkanlaşmasına" yol açacağı konusunda uyarıda bulundu. Ancak Kallen, Anglo-merkezli asimilasyona yönelik saldırısını, erime potası eleştirmenlerinin genel çerçevenin sağlamlığını makul bir şekilde varsayabileceği bir dönemde yaptı. Siyasi birliği bir veri olarak gördüğü için, kültürel çeşitliliğin korunmasına vurgu yaptı.

Kültürel çoğulculuk başlangıçta akademisyenler, entelektüeller ve sanatçılarla sınırlı, azınlık bir görüştü. Savaş sonrası yıllarda daha geniş halk kitleleri Avrupa'ya karşı hayal kırıklığı, büyük ölçüde yabancılara yönelik Kızıl Korku, Katolik karşıtı Ku Klux Klan'ın yükselişi ve 1924 Göçmenlik Yasası'nda hayata geçirilen, Amerikan halkının etnik bileşimini dondurma kampanyasıyla karşı karşıya kaldı. Yeni yasa, 1890'da nüfusun ulusal kökenlerine göre kotalar belirleyerek güney ve doğu Avrupa'dan gelen göç akışını önemli ölçüde azalttı.

1920'lerin yabancı düşmanlığına dayalı milliyetçiliğinin ardından, 1930'larda bazı açılardan bölücü olan ancak yine de tüm Amerikalıların aynı gemide olduğu ve birlikte hareket etmeleri gerektiği duygusunu güçlendiren krizler yaşandı. Büyük Buhran ve İkinci Dünya Savaşı, ortak ulusal idealler çerçevesinde ulusal birliğin ne kadar gerekli olduğunu gösterdi. Franklin D. Roosevelt 1943'te şöyle demişti: “Bu ülkenin kurulduğu ve her zaman yönetildiği ilke şudur: Amerikanlık bir zihin ve kalp meselesidir; Amerikanlık ırk ve soy meselesi değildir ve asla da olmamıştır. İyi bir Amerikalı, bu ülkeye ve özgürlük ve demokrasi inancımıza sadık olan kişidir.”

# BİZ

Gunnar Myrdal, 1944'te, büyük eseri *"Amerikan İkilemi"* nde Amerika'nın bu ilkeye en belirgin ihanetini, yani beyaz Amerikalıların siyah Amerikalılara karşı tutumunu ustaca analiz ederken bile, Amerikan İnanç Bildirgesi'ni tüm Amerikalıların ortak malı ilan etmekte hiç tereddüt etmedi.

Asil idealler tüm Amerikalılar içinmiş gibi dile getirilmişti, ancak pratikte yalnızca beyaz insanlara uygulanıyordu. Crèvecoeur'den itibaren ulusal kimliğe dair yorumların çoğu yalnızca beyazlar içindi. Kültürel çoğulculuğun savunucusu Horace Kallen bile, "milliyetler demokrasisi"nde siyah, kızıl, kahverengi veya sarı Amerikalılar için hiçbir düzenleme yapmamıştı.

Tocqueville, Amerikan denklemine renkli insanları dahil etme konusunda bir istisnaydı. Her zamanki öngörüsüyle, ırkçılığı Amerikan demokrasisinin giderilemez kusuru olarak tanımladı. Bu "dünyanın en açgözlü ulusu", Kızılderilileri yok olmaya mahkum etmişti; ve siyah nüfusun varlığı, "Birliğin geleceğini tehdit eden tüm kötülüklerin en korkunç olanıydı." Daha iyimser Emerson ve Zangwill, beyaz olmayan ulusları eritme potalarına atmışlardı, ancak Tocqueville ırkçı dışlamayı ulusal karakterin derinlerine işlemiş olarak görüyordu.

Tarih bu yargıyı destekliyordu. Beyaz yerleşimciler Amerikan yerlilerini sistematik olarak geri püskürtmüş, savaşçılarını öldürmüş, topraklarına el koymuş ve kabilelerini tecrit etmişlerdi. Afrika kökenlileri plantasyonlarında çalıştırmak, Çinlileri ise demiryollarını inşa etmek için Amerika'ya getirmişlerdi. Özgürlüğün göz kamaştırıcı genellemelerini dile getirmişler, ancak bunları renkli insanlardan esirgemişlerdi. Anayasaları köleliği korumuş, yasaları ise ırk temelinde ayrımcılık yapmıştı. Sonunda köleleri özgür bırakmış olsalar da, özgür bırakılanları üçüncü sınıf vatandaşlığa indirgemek için komplo kurmuşlardı. Çinli Göçmenlerin Dışlanması yasaları, 1924 Göçmenlik Yasası'nda Asya göçünün tamamen yasaklanmasıyla sonuçlanmıştı. Bu yıllarda çok az beyaz Amerikalı, renkli Amerikalıların da Anayasa tarafından vaat edilen hak ve özgürlüklere sahip olduğunu düşünmüştü.

Bryce'ın "Amerikan kurumlarının ve fikirlerinin inanılmaz çözücü gücü" olarak adlandırdığı şey, en acımasızca ezilen ve dışlananlar arasında bile etkisini korudu. Myrdal'ın Afro-Amerikan anketleri, siyahların

"Amerikan İnancına bağlı kalma kararlılığını" gösterdi. Myrdal'ın işbirlikçilerinden Ralph Bunche, sokaktaki her insanın -siyah, kızıl ve sarı, beyazların yanı sıra- Amerika'yı "özgürlerin ülkesi" ve "özgürlüğün beşiği" olarak gördüğünü gözlemledi. Myrdal, Amerikan İnancının, yerine getirilmemiş haklarını talep etmenin büyük bir aracı olduğu için, siyahlar için beyazlardan daha fazla anlam ifade ettiğini tahmin etti. Myrdal, siyahların, yeni göçmenlerin, Yahudilerin ve diğer dezavantajlı grupların, "çıkarlarına daha iyi karşılık gelen bir siyasi ideal sistemi icat edemeyeceklerini" söyledi.

İkinci Dünya Savaşı, bu inanç bildirgesine yeni bir boyut kazandırdı. Hitler'in ırkçılığı, Amerikalıları kendi ırksal varsayımlarını yakından incelemeye zorladı. Hitler'in üstün ırk doktrinine karşı yurtdışında savaşırken, Amerikalılar kendi ülkelerinde beyaz üstünlüğü doktrinini nasıl sürdürebilirlerdi? Çin sadık bir Amerikan müttefiki iken, Amerikalılar Çinlilerin Amerikan vatandaşı olmasını nasıl yasaklamaya devam edebilirlerdi? Savaş Amerikan ırkçılığını sona erdirmediyse de, en azından birçok ırkçı bağnazlığı yeraltına itti. Irksal meselelerin yeniden düşünülmesi, çoğunluğun vicdanını sorgulattı ve azınlıkların bilincini yükseltti.

İnanç Bildirgesi'nden cesaret alan siyahlar, istihdamda eşit fırsatlar için örgütlendiler, silahlı kuvvetlerdeki ayrımcılığa karşı çıktılar ve birçok cephede kendi birliklerinde savaştılar. Savaştan sonra, uzun zamandır ertelenen sivil haklar devrimi, siyahların kendi kendine yeterliliğini hızlandırdı. Aynı şekilde, dünya çapında beyaz sömürgeciliğinin çöküşü ve bağımsız siyah devletlerin ortaya çıkması da bu süreci hızlandırdı.

Amerika genelinde azınlıklar gururlarını ilan ettiler ve haklarını talep ettiler. Amerika'da sayısal çoğunluğu oluşturan tek "azınlık" olan kadınlar, siyasi ve ekonomik eşitlik aradılar. Yahudiler, Holokost'tan ve ardından İsrail'de bir Yahudi devletinin kurulmasından yeni bir dayanışma kazandılar. Göçmenlik yasalarındaki değişiklikler, İspanyol ve Asya kökenli insanların sayısını önemli ölçüde artırdı ve genel örneği takip ederek kendi ayrıcalıklarını savundular. Amerikan yerlileri, uzun zamandır beyaz adam tarafından gasp edilmiş haklarını ve topraklarını geri almak için harekete geçtiler; sözcüleri, yerlilerin haklı olarak gurur duyduğu tarihi adlandırmayı bile reddettiler ve kendilerini Yerli Amerikalılar olarak yeniden adlandırdılar.

Sivil haklar devrimi, güney ve doğu Avrupa'dan gelen ve uzun süredir burada yaşayan "yeni göçmenler" (İtalyanlar, Yunanlar, Polonyalılar, Çekler, Slovaklar, Macarlar) tarafından yeni etnik kimlik beyanlarına yol açtı. Çokkültürlülük kuramının erken ve etkili bir savunucusu olan Michael Novak, erime potası fikrinden rahatsız olan beyaz azınlıklar adına konuştuğunu iddia ederek " *Erimez Etnik Grupların Yükselişi" adlı eserini yazdı*. Novak, "Amerika'da büyümek, öz saygıma bir saldırı oldu" dedi ve öz saygısını artırmak için bir kimlik politikasına duyulan ihtiyacı savundu. Amerika'yı bireylerden oluşan bir ulus olarak gören anlayışa karşı Novak, "yeni etnik politika" olarak adlandırdığı şeyi övdü ve bunun " *grupların* Amerikan yaşamının kurallarını, hedeflerini ve prosedürlerini yapılandırabileceğini" savunduğunu söyledi.

“Köklere” duyulan tutku, göçmenlik tarihinin büyük öncülerinden Marcus Lee Hansen’in adını taşıyan Hansen Yasası’nda formüle edilen “üçüncü nesil” etkisiyle pekiştirildi: “Oğlun unutmak istediğini torun hatırlamak ister.” Bu tutku, aynı zamanda, ulusun geleceğine dair azalan Amerikan iyimserliğiyle de güçlü bir şekilde pekiştirildi. İki yüzyıl boyunca Amerikalılar, hayatın çocukları için kendilerinden daha iyi olacağına güvenmişlerdi. Coşkulu gençliklerinde Amerikalılar geçmişi küçümsemiş ve John Quincy Adams’ın da belirttiği gibi, atalarına değil, gelecek nesillerine bakmışlardı. Ulusal gerilemenin önsezileri arasında, Amerikalılar artık daha az ileriye ve daha çok geriye bakmaya başladılar. Yükselen etnik kimlik kültü, Amerikan geleceğine olan güvenin azalmasının bir belirtisiydi.

## VII

*"Etnik* " kelimesinin uzun bir tarihi vardır. Başlangıçta "pagan" veya "putperest" anlamına geliyordu, ancak kısa süre sonra bir ırk veya ulusla ilgili her şeyi ifade etmeye başladı. Bu anlamda, Lowell'lar ve Cabot'lar da dahil olmak üzere herkes etnik kökenliydi. Ancak Henry James'in *"Amerikan Manzarası"* nda bu kelimeyi kullandığı zamana gelindiğinde, "etnik" yabancılıkla ilişkilendirilmişti. 1960'lardan beri kullanıldığı şekliyle, kesinlikle Anglo olmayan azınlıkları ifade eder; bu da orijinal anlamı olan "sınırların dışında olmak" anlamına geri dönüş demektir.

Bu arada " *etnik köken"* kelimesi modern anlamda ilk kez 1940 yılında W. Lloyd Warner'ın Yankee City serisinde ortaya çıktı. Bu sosyolojik çalışmadaki mütevazı başlangıcından itibaren "etnik köken" popüler söylemde hızla ön plana çıktı. Amerikan bağımsızlığının iki yüzüncü yıldönümü, Özgürlük Heykeli'nin yüzüncü yıldönümü, Ellis Adası'nın restorasyonu; bunların hepsi, kültürlerin kaynaşmasına yapılan övgülerden etnik farklılığın gösterişli kutlamalarına dönüştü.

Yeni etnik kimlik kültüne yönelik baskı, azınlıkların kitlesel olarak değil, genellikle kendilerini sözcü ilan eden kişilerden geliyordu. Beyaz ve beyaz olmayan çoğu etnik grup, kendilerini öncelikle Amerikalı olarak görüyordu. Gunnar Myrdal, etnik öfkenin doruk noktasında, "'Tarihsel kimlik' özlemi, hiçbir anlamda bir halk hareketi değildir. Bu özlemler, çoğunlukla üçüncü kuşaktan olan, iyi tanınmış birkaç entelektüel, profesör, yazar tarafından ortaya atılmıştır" demişti. Myrdal'a göre, bunların çok azı kendi etnik gruplarıyla konuşmak için çaba sarf etmişti. Myrdal, belli bir küçümsemeyle, bu hareketin sadece "üst sınıf entelektüel romantizmi" olduğunu da eklemişti.

Yine de, yeterli tanıtım ve zamanla ideologlar kitleler yaratabiliyordu. Etnik kimlik konusunda çıkarı olan sözcüler asimilasyon idealini reddettiler. Eritme potasının, insanların öz saygılarını zedeleyerek onlara zarar verdiği, kendi etnik kökenlerinden kahramanlar—jargonda "rol modelleri"—sağlamadığı söyleniyordu. Övgüler artık Novak'ın "erimez etnik gruplarına" yöneliyordu.

1974'te, etnik grupların sözcülerinin "eritme potası" kavramını Amerika'yı homojenleştirme komplosu olarak kınayan ifadelerinin ardından, Kongre, tüm Amerikalılara etnik ideolojiyi uygulayarak

Amerikalıların kendi etnik kimliklerini belirleme konusundaki tarihi haklarını tehlikeye atan Etnik Miras Çalışmaları Programı Yasası'nı kabul etti. Bu yasa, herhangi bir etnik grupla özdeşleşmeyi reddeden milyonlarca Amerikalıyı (şüphesiz çoğunluğu) görmezden geldi.

Etnik yükseliş (benzeri görülmemiş olduğu için buna canlanma demek zor) Anglosentrik kültüre karşı bir protesto hareketi olarak başladı. Bir kült haline geldi ve bugün Amerika'nın "tek bir halk", ortak bir kültür, tek bir ulus olduğu yönündeki orijinal teoriye karşı bir karşı devrime dönüşme tehdidi taşıyor.

# 2

☆ ☆ ☆ ☆

# Silahın Tarihi

yazarlığı, Tarih kendine özgü standartları ve amaçları olan eski ve saygın bir meslektir. Tarihçinin hedefleri, geçmişin yeniden inşasında doğruluk, analiz ve nesnelliktir. Ancak tarih, sadece stratosferde yer alan akademik bir disiplinden ibaret değildir. Aynı zamanda ulusların geleceğinde de kendi rolü vardır.

Tarih, ulus için tıpkı hafızanın birey için olduğu gibidir. Hafızadan yoksun bir birey yönünü şaşırıp kaybolur, nerede olduğunu ve nereye gittiğini bilemez; aynı şekilde geçmişine dair bir anlayıştan yoksun bir ulus da bugünü ve geleceğiyle başa çıkmakta aciz kalır. Ulusal kimliği tanımlamanın bir aracı olarak tarih, tarihi şekillendirmenin bir aracı haline gelir. Tarih yazımı o zaman bir meditasyondan bir silaha dönüşür. George Orwell'in *1984 romanındaki Parti sloganı şöyle der:* "Geçmişi kontrol eden geleceği kontrol eder; bugünü kontrol eden geçmişi kontrol eder."

# I

Tarihçiler, mesleklerinin standartlarını korumak için ellerinden gelenin en iyisini yaparlar. Tanrı bilir ki, ideallerimizden ne kadar da uzak kalıyoruz, yorumlarımız ne kadar da bilinçsiz önyargılar tarafından domine ediliyor ve çarpıtılıyor, ırk ve ulus takıntıları bizi kendi önyargılarımıza karşı nasıl kör ediyor. Bizler, tüm günahkar ölümlüler gibi, tarafgirlik, önyargı, dogma, korku ve umut tarafından bir o yana bir bu yana savrulan, kendi deneyimlerimizin tutsakları, çağımızın yaratıkları olarak kalıyoruz.

Geçmişin karanlığına tuttuğumuz ışık, günümüzdeki kaygılarımız tarafından yönlendirilir. Kendi zamanımızda ve yaşamlarımızda yeni meşguliyetler ortaya çıktığında, ışık kayar ve her zaman var olan ancak önceki tarihçilerin kolektif hafızadan gelişigüzel bir şekilde sildiği şeyleri keskin bir şekilde ortaya çıkarır. Bu anlamda, bugünün geçmişi yeniden yarattığı söylenebilir.

Tarihçiler her zaman ulaşılamaz bir ideal olan nesnelliğe doğru çabalamalıdır. Ancak çağdaş aciliyetlere yanıt verirken, bazen geçmişi tarihsel olmayan amaçlar için kullanırız; geçmişten kendi toplumumuza veya ideolojimize uygun olanı alır veya ona yansıtırız. Bu şekilde manipüle edilen tarih, tarafsız entelektüel araştırmadan ziyade toplumsal uyum ve siyasi amaç aracı haline gelir.

İnsanlar mitleriyle yaşarlar ve bazıları, eğer bu süsleme daha yüksek bir amaca hizmet ediyorsa, örneğin bir ulusun gelişimine veya bir ırkın yükselişine, gerçeklerin haklı olarak süslenebileceğini savunabilir. Özellikle de zaten saf tarih diye bir şey olmadığı düşünüldüğünde, faydalı bir kurguyu sürdürmek, tarihi saf tutmaktan daha önemli görünebilir. Platon'un *Devlet* adlı eserinde *"asil yalan" fikrini ortaya atarken aklında bu olabilir.*

Ancak coşkulu kişiler, "asil yalanları" gerçeklikle karıştırmaya çok meyillidirler. Milliyetçiliğin tarihi nasıl yozlaştırdığı öğreticidir. Milliyetçilik, iki yüzyıl sonra bile, dünyadaki en hayati siyasi duygu olmaya devam ediyor; komünizm, faşizm veya hatta demokrasi gibi sosyal ideolojilerden çok daha hayati. Ancak kendiliğinden ortaya çıkmış bir ürün değildi. Ernest Gellner'in dediği gibi, "Milliyetçilik, ulusların öz farkındalığa uyanışı değildir; var olmayan yerlerde uluslar icat eder." Milliyetçilik, yükselen elitlerin çıkarları doğrultusunda entelektüeller tarafından geliştirildi ve daha sonra alıcı kitlelere yayıldı. Ve giderek daha

kafa karıştırıcı bir evrende bireysel yaşamları anlamlandırmak için tarihin ve yerelliğin güçlü duygularından yararlandığı için gelişmeye devam ediyor.

Bugün milliyetçilik ateşi tüm dünyayı sarmış durumda. Batıda bu bulaşıcı hastalık İrlanda ve İsrail'i sarsıyor, Belçika, Kıbrıs ve Kanada'yı bölüyor, Bretonya, Korsika ve Bask ülkesini ayaklandırıyor. Milliyetçilik önce Sovyet İmparatorluğu'nu, ardından da Sovyetler Birliği'nin kendisini parçaladı. Üçüncü dünyada ise Batı sömürgeciliğini deviren milliyetçilik, çoğu zaman tarihin eski çekişmelerini yeniden canlandırarak birbirleriyle çatışan, büyük ve küçük ölçekli bir sürü yeni devleti ortaya çıkarıyor.

Ulus devletler içinde milliyetçilik, etnik köken veya kabilecilik biçimini alır. Üçüncü dünya ülkelerinde etnik gruplar iktidar için ve umutsuz durumlarda hayatta kalmak için mücadele eder. Amerika'daki etnik yükseliş, benzersiz olmaktan çok uzak, küresel ateşin bir parçasıdır.

## II

Tarihin devreye sokulması, ulusların ve grupların kendilerini oluşturma sürecinde vazgeçilmezdir. Aksi takdirde bir halk, kişiliğinin meşruiyetini, geleneğinin sürekliliğini, izlediği yolun doğruluğunu nasıl tesis edebilir?

Tarih, çoğu zaman egemen sınıfı haklı çıkarmak için kullanılır. İngiliz tarihçi J.H. Plumb, "Geçmiş her zaman otoritenin hizmetkarı olmuştur" diye yazıyor. Bu, mevcut güç düzenlemelerinin ne kadar asil, erdemli ve kaçınılmaz olduğunu göstermek için tasarlanmış, üstünlük taslayan bir tarih anlayışıdır. Statükoyu ve gücün elde edilme ve sürdürülme yöntemlerini haklı çıkardığı için, buna aklama tarihi de denilebilir.

Bazen de tarih, iktidarın kurbanlarını haklı çıkarmak, statükoyu reddedenleri aklamak için kullanılır. Isaiah Berlin, 19. yüzyılın başlarında "aşağılanmış ve yenilmiş Almanların" kibirli Fransızlara nasıl karşı koyduğunu şöyle anlatmıştır:

> Kendilerinde, kendilerine eziyet edenlerin sahip olduğundan çok daha üstün nitelikler keşfettiler. Kendi derin, içsel ruhsal yaşamlarını, derin alçakgönüllülüklerini, basit, asil, yüce gerçek değerlerin özverili arayışını, zengin, dünyevi, başarılı, yüzeysel, pürüzsüz, kalpsiz, ahlaki açıdan boş Fransızlarla karşılaştırdılar. Bu ruh hali, Napolyon'a karşı ulusal direniş sırasında doruk noktasına ulaştı ve aslında birçok geri kalmış, sömürülen veya en azından himaye edilen toplumun tepkisinin orijinal örneğiydi; bu toplumlar, görünürdeki aşağılık durumlarından dolayı kızgınlık duyarak, geçmişlerindeki gerçek veya hayali zaferlere ve şanlara veya kendi ulusal veya kültürel karakterlerinin imrenilecek özelliklerine yöneldiler… Bu nedenle, aşağılık duygusuyla boğuşan halklar için gerçek veya hayali zengin bir tarihi geçmişin değeri büyüktür, çünkü belki de daha da görkemli bir gelecek vaat eder.

Bu, Bertrand Russell'ın "ezilenlerin üstün erdemi" olarak adlandırdığı şeyi, geçmişteki zaferleri ve amaçları uydurarak veya abartarak göstermeyi amaçlayan, ezilenlerin tarihini anlatan bir eserdir. Buna telafi edici tarih de denebilir.

Hem aklayıcı hem de telafi edici tarih, geleceği şekillendirmek için geçmişi kullanır. Sovyetler Birliği'nde 70 yıl boyunca akademisyenler, parti çizgisinin her kıvrımını ve Kremlin diktatörlüğünün her kaprisini titizlikle savunarak aklayıcı tarih uyguladılar. Sonra Gorbaçov geldi; ve *glasnost* zamanla tarihçilerin özgürleşmesine yol açtı.

Rus tarihçiler, ilk kez dürüst tarih yazma özgürlüğüne kavuştular; tasfiyeleri ve gulagları anlatma, Stalin'i ve hatta Lenin'i efsanelerden arındırma, Buharin'i ve hatta Troçki'yi yeniden değerlendirme, 1939 Sovyet-Nazi paktını kınama, Stalin'in SSCB'sini totaliter bir devlet olarak ilan etme, hatta kutsal Devrim'in kendisinden bile şüphe duyma özgürlüğüne kavuştular. Moskova Devlet Üniversitesi'nde dört ay öğretim görevlisi olarak çalıştıktan sonra Columbia Üniversitesi'nden Eric Foner, "Yeni bir gelecek yeni bir geçmiş gerektirir," dedi. "Bu geniş kapsamlı değişiklikleri meşrulaştırmak için basın ve kamu görevlileri şimdi Sovyet döneminin tarihini en karanlık tonlarla resmediyor." Parti çizgisine dayalı tarih, diktatörlüğün bir aracı olduğu gibi, tarihsel tartışma da demokrasinin bir aracıdır.

Japonya'da hükümet, aklayıcı tarih anlayışına bağlılığıyla yarım yüzyıl önceki saldırganlık ve vahşetlerden sorumluluğu reddetti. Okul ders kitapları, Japonya'nın Kore'yi fethini ve Çin'i işgalini, Seul ve Pekin'den resmi protestolara yol açacak kadar iyi niyetli bir dille anlatıyor. Genç Japonlara, ülkelerini Pasifik Savaşı'nın nedeni değil, kurbanı olarak görmeleri öğretiliyor.

Ünlü tarihçi Profesör Saburō Ienaga, önemli eseri *Pasifik Savaşı'nın* İngilizce baskısının önsözünde yazdığı gibi, "Japon halkına çıplak gerçekleri göstermeye" çalıştığında, resmi zulme maruz kaldı. Japon mahkemeleri, Ienaga'nın 1937'deki Japon "Nanjin'in tecavüzü" hakkındaki gerçekçi anlatımına yönelik Eğitim Bakanlığı'nın sansürünü onayladı. Ienaga'nın da belirttiği gibi, Japonya'nın gençlerine savaşın gerçek tarihi ne kadar az öğretilirse, gelecek yıllarda "benzer bir tehlike" riski o kadar artar.

1960'lara gelindiğinde, Alman tarihçiler Hitler'in suçlarını benzersiz bir Alman sorumluluğu olarak kabul etmiş ve Nazizmi 19. yüzyıl Alman tarihi ve kültürüne kadar izlemeye başlamışlardı. Ancak 1980'lerde Alman milliyetçiliğinin yeniden canlanması, ulusal geçmişi aklamaya yönelik akademik bir kampanyayı başlattı. Etkili tarihçiler, Hitler'in suçlarının benzersiz olmadığını, hatta Almanlara özgü olmadığını savundular. Hitler'in yaptığı tek şey, Stalin tarafından icat edilen soykırım politikalarını taklit

etmek ve sınıf yerine ırkı koymaktı. Hitler'in şüphesiz korkunç şeyler yaptığı doğruydu, ancak diğer uluslar da benzer vahşetler işlemiş ve aynı uluslararası kınamaya maruz kalmamışlardı. Nazizm kınanacak bir şeydi ama temel bir sorun değildi, daha çok kötü şans ve sapma meselesiydi.

Muhafazakâr lider Franz Josef Strauss'un dediği gibi, Almanlar, şanlı geçmişlerinin vizyonunun "1933 ile 1945 arasındaki o lanetli 12 yılın görüş engelleriyle kapanmasına" izin vermemelidir. Alman tarihi, bitmek bilmeyen bir hata ve suç zinciri olarak sunulamaz. Muhafazakâr tarihçi Michael Stürmer, Almanların "suçluluk takıntısını" eleştiriyor ve ulusal kimliğin yeni bir şekilde onaylanması çağrısında bulunuyor. Stürmer, meselenin önemini anlıyor: "Yön kaybı ve kimlik arayışı kardeştir... Bunun siyaset ve gelecek üzerinde hiçbir etkisi olmadığına inanan herkes , *tarihsiz bir ülkede hafızayı dolduran, kavramları tanımlayan ve geçmişi yorumlayanın geleceği kazandığı gerçeğini göz ardı ediyor."*

Tarih bir silahtır. Belki de bir ulus olarak yaşadıkları kendi iniş çıkışları – yarım yüzyılda demokrasiden Nazizme, oradan komünizme ve tekrar demokrasiye – Çekleri tarihin manipülasyonlarına karşı özellikle hassas hale getirmiştir. Milan Kundera'nın " *Gülme ve Unutma Kitabı* "nda bir tarihçi şöyle der: "Bir halkı tasfiye etmenin ilk adımı, hafızasını silmektir. Kitaplarını, kültürünü, tarihini yok edin. Sonra birilerine yeni kitaplar yazdırın, yeni bir kültür yaratın, yeni bir tarih icat edin. Çok geçmeden ulus ne olduğunu ve ne olduğunu unutmaya başlayacaktır." Başka bir karakter ise şöyle der: "İnsanın iktidara karşı mücadelesi, hafızanın unutmaya karşı mücadelesidir."

Çek oyun yazarı ve cumhurbaşkanı Vaclav Havel, Avusturyalı Kurt Waldheim'ın huzurunda çarpıcı bir konuşma yaptı. Havel, “Kendi geçmişiyle yüzleşmekten korkan, önünde yatan şeyden de korkmak zorundadır… Yalan, bizi asla yalandan kurtaramaz. Tarihi çarpıtanlar özgürlüğü korumaz, aksine tehlikeye atar… Gerçek, insanı korkudan kurtarır.” dedi. Dürüst tarih, özgürlüğün silahıdır.

# III

Amerikan tarihi uzun süre beyaz Anglo-Sakson Protestan erkeklerin çıkarları doğrultusunda yazılmıştır. Babam, 1890'larda Ohio'nun küçük bir kasabası olan ve büyük Alman, İrlandalı ve siyah nüfusa sahip Xenia'da büyürken, bir gün çocukken Almanya'dan gelen ve kahramanı Amerikalı general, politikacı ve reformcu Carl Schurz olan babasına, okul kitaplarında İngiltere'nin neden tek ve gerçek ana vatan olarak gösterildiğini sordu. Büyükbabamın alaycı yorumu, görünüşe göre bahsetmeye değer tek Almanların "Bağımsızlık Savaşı'nda yanlış tarafta savaşan Hessliler" olduğu yönündeydi. İrlandalılar ve siyahlar okul kitaplarında daha da kötü bir konumdaydı ve tek iyi Kızılderililer ölü Kızılderililerdi. WASP olmayanlar, Amerikan geçmişindeki görünmez erkekler (ve kadınlar)di.

Okul kitaplarındaki İngiliz merkezli egemenlik kısmen tartışılmaz gerçeklere dayanıyordu. İyi ya da kötü, Amerikan tarihi her şeyden çok İngiliz geleneği ve kültürü tarafından şekillendirilmiştir. İster beğenin ister beğenmeyin, Queens Üniversitesi siyaset bilimcisi Andrew Hacker'ın dediği gibi, "Bu ulusun tarihinin neredeyse tamamında, önemli kararlar beyaz Hristiyan erkekler tarafından alınmıştır." Bu belki de üzücü ama tartışmasız gerçeği inkar etmek, tarihi tahrif etmek olurdu. Ancak tarih, İngiliz yönetiminin daha çirkin yönlerinin -sonradan gelen göçmenlere karşı acımasız ayrımcılık, beyaz olmayan azınlıklara karşı vahşi ırkçılık- bastırılması ve yabancı sevgisi mitlerinin yaratılmasıyla da tahrif edilebilir.

Mit yaratımı, Parson Weems'in Washington biyografisiyle başladı. Anglosentrik mitler büyüdükçe, zaman zaman İngilizlerin kendilerine karşı yöneltildiler. Anglofobi Amerika Birleşik Devletleri'nde yavaş yavaş yok oldu; ve devam eden bir Anglo-Sakson kültürel komplo teorisine rağmen, on sekizinci yüzyıldaki Adams'lardan yirminci yüzyıldaki Lodge'lara kadar Amerikalı WASP'lar her zaman önde gelen anglofobikler arasındaydı.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, İngiltere'nin Amerika Birleşik Devletleri'ni savaşa sürüklemek için kandırdığına ikna olan vatansever örgütler, Amerikan ders kitaplarındaki İngiliz yanlısı propagandayı avladılar; tıpkı 30 yıl sonra yeni bir süper vatansever neslin Sovyet yanlısı propagandayı avlaması gibi. Akademisyenler, İngiliz altınına ihanet etmek ve cumhuriyeti tekrar imparatorluğa katmak için komplo kurmakla suçlandılar. New York, Washington DC, St. Louis ve diğer yerlerde

"İngilizleştirilmiş" kitaplara karşı resmi soruşturmalar başlatıldı. Wisconsin, Oklahoma ve Oregon "saf tarih" yasaları çıkardı.

1927'de Albay McCormick'in İngiliz düşmanı *Chicago Tribune gazetesinin* desteğiyle Chicago belediye başkanlığına aday olan William Hale Thompson, bu kışkırtmadan yararlanarak, Kral George'un Chicago'ya gelmeye cüret etmesi halinde "burnuna yumruk atacağına" söz verdi. Babam , *Amerikan Tarihinde Yeni Bakış Açıları adlı* kitabında, V. George'un temsilcilerinin "eski yüzyılın büyük haini ve isyancısı George Washington'ın mezarı başında" saygı duruşunda bulunmalarıyla ilgili ironik bir cümleye yer vermişti. Chicago Üniversitesi okuma listesinde *Yeni Bakış Açıları'nı* keşfeden Büyük Bill Thompson, ülkesinin kutsal babasını bu şekilde nitelendirdiği için "rezil kitabı" ve rezil yazarını kınadı. Thompson'ın adamlarından biri olan, Damon Runyon karakteri Sport Herrmann, "ihanetle lekelenmiş" kitabı halk kütüphanesinden kaldırmaya çalıştı. Orada hayal kırıklığına uğrayan Sport, kendine bir kopyasını satın aldı ve vatansever bir şenlik ateşinde yaktı.

Erken dönem kültürel çoğulcularından Big Bill Thompson, yalnızca "Amerika'nın kahramanlarının karalanmasını durdurmak"la kalmayıp, "İrlandalı, Polonyalı, Alman, Hollandalı, İtalyan ve diğer kökenlerden kahramanlara" da adalet sağlanmasını sağlamaya kararlıydı. Egemen gruplar kendi haklılıklarını kanıtlayan mitlerini benimserken, dışlanmış gruplar da kendi tarihsel ve kültürel onurlarının karşıt onaylarını ararlar; bu mitler, Isaiah Berlin'in çok iyi tanımladığı şekilde, Amerika'nın oluşumuna yaptıkları, çoğu zaman abartılan ve kabul edilmemiş katkılarını kutlar.

## IV

Etnik yerleşim bölgeleri böylece telafi edici bir edebiyat geliştirdi. Grup kızgınlığı ve gururundan ilham alan bu edebiyat, çok sık Platonik "asil yalanlar" cazibesine kapıldı. Harvard'ın seçkin İrlandalı-Amerikalı akademisyeni Profesör John V. Kelleher, İrlanda örneği hakkında nazikçe hicivli bir tanıklıkta bulundu:

> İrlanda-Amerikan tarihine dair yazılı kaynaklarla ilk tanışmam, küçük Katolik dergilerinde veya Boston Pazar gazetelerinde çıkan türden makalelerden oldu. Bunlar, Kıta Ordusu'nun %76'sının İrlandalı olduğu, George Washington'ın en yakın arkadaşlarının çoğunun rahibe veya rahip olduğu veya Lincoln'ün İkinci Açılış Konuşması için ana fikirleri, New York, Alpaca'dan, dökme demir tesbih boncuklarının öncü üreticisi olan Sayın Francis P. Mageghegan'dan aldığı gibi sıkıcı küçük denemelerdi.

Profesör Kelleher'in Amerikan tarihine ilişkin "her zaman işin aslını yapan bir İrlandalı vardır" yaklaşımı olarak adlandırdığı şey buydu.

Ancak bu tür etnik şovenizm büyük ölçüde kabile kutlamalarıyla sınırlıydı. İrlandalı politikacıların okul ve kütüphane kurullarına hakim olduğu Boston ve çevresinde bile, telafi edici tarihlerini devlet okulu müfredatına dayatmak için hiçbir çaba göstermediler. Kelleher'in hatırladığına göre, İrlandalılar Amerikan toplumunda yükseldikçe, dindarca yazılmış makaleler Boston basınından kaybolmaya başladı. 1960'ta şöyle yazmıştı: "Şimdi nadiren görülüyor, hatta 17 Mart civarında bile. Acaba bugünlerde Kıta Ordusu'ndaki ana unsur kimlerden oluşuyor?" (Cevap muhtemelen siyahlar ve Yahudiler olurdu.) Kelleher, İrlandalı bir Katoliğin Amerika Birleşik Devletleri başkanı seçildiği yılın baharında İrlandalılar hakkında düşünüyordu; bu, İrlandalı Amerikalıları etnik tezahürat ihtiyacından kurtaran nihai bir kabul işaretiydi.

Başlangıçta dünyanın en alt tabakasında yaşayan gruplardan gelen insanlar, kendilerini zirveye taşıdıktan sonra, Anglosentrik kanonu savunarak son bulabilirler. 1990 yılında, ikinci bir İrlandalı-Amerikalı başkanın büyüleyici ve zeki İrlandalı-Amerikalı hayalet yazarı Peggy

Noonan, göçmenlere kendi gruplarının başarıları konusunda değil, "Amerika'nın hayallerini, özelliklerini ve özel tarihini tanımlayan büyük birleştirici mitler" konusunda eğitim verilmesi gerektiğini savundu. Aksi takdirde, "geçmişimizi yeniden anlatışımız, modern zihnin düşüncesizce küçümsemesiyle dolu saplantılı şüpheciliği tarafından domine edilirse, o zaman Amerika olmaktan çıkacağız" dedi.

Son yıllarda hiç kimse , *Amerikan Zihninin Kapanışı adlı eserin Yahudi-Amerikalı yazarı Profesör Allan Bloom kadar akademik ikonoklazmı öfkeyle kınamamıştır.* Profesör Bloom, "Kurucuların ırkçı, Kızılderili katili, sınıf çıkarlarının temsilcisi olmakla suçlanmasına alışkınız," diye yazarak, bu iddiaları çürütenleri "Amerikan ilkelerinin ve kahramanlarımızın doğruluğuna veya üstünlüğüne dair inançlarımızı zayıflatmakla" suçladı.

Yanlışları çürütmek geçici bir olgudur, heyecanlanacak bir şey değildir. Herhangi bir olumlu argüman öne sürülebiliyorsa, çürütücüler de zamanla ortaya çıkacaktır. İngiliz tarihçi gazeteci Paul Johnson, Calvin Coolidge'den bile kahraman yaratabilir. Tarih, yeniden gözden geçirme ve karşı yeniden gözden geçirme yoluyla ilerler. Büyük Hollandalı tarihçi Pieter Geyl'in muhteşem bir şekilde ifade ettiği gibi, "Tarih gerçekten de sonu olmayan bir tartışmadır."

# V

İrlandalılar ve Yahudiler Amerikan savaşının kurbanı oldular, ama sonunda başardılar: bu yüzden Noonan ve Bloom gibi isimler Anglosentrik doğruların savunucuları olarak ortaya çıktı. Beyaz olmayan azınlıklar için durum tamamen farklı; onlar kibirle değil, ırkçılıkla karşı karşıya kalıyorlar.

Amerikan tarihinin büyük bir bölümünde beyaz Amerikalıların çoğu, renkli Amerikalıları basitçe aşağı ve asimile edilemez olarak gördü. Entegrasyon ancak 1960'larda yaygın olarak kabul edilen ulusal bir hedef haline geldi. O zaman bile, entegrasyonun önündeki yasal engeller ortadan kalksa da, sosyal, ekonomik ve psikolojik engeller devam etti. Siyahlar ve Kızılderililer, Amerikan demokrasisini en trajik meydan okumasıyla karşı karşıya bırakıyor.

Hem siyahi Amerikalılar hem de Kızılderili Amerikalılar, tarihsel dengenin düzeltilmesini istemek için her türlü nedene sahiptir. Ancak Kızılderililer, Afrikalı Amerikalıların sahip olduğu sayıca, birlik, görünürlük ve siyasi ağırlığa sahip değillerdir. Amerikalıların yüzde on ikisi siyahtır ve geçmişteki akademik çalışmalardaki adaletsizlikleri düzeltme baskısı çoğunlukla onların adına gelmektedir. Ve gerçekten de, beyaz Amerikalıların siyahi Amerikalılara karşı gösterdiği acımasızlık, beyaz tarihçilerin siyahi tarihine karşı gösterdiği duyarsızlıkla daha da artmıştır.

En iyi tarihçiler bile: Amerikan tarihine "doğru bakıldığında" kölelik meselesini sadece bir "olay" olarak geçiştiren Frederick Jackson Turner; ünlü eserleri *Amerikan Medeniyetinin Yükselişi'nde* siyahları kölelikte pasif, Yeniden Yapılanma döneminde ise gülünç olarak tanımlayan ve yalnızca bir siyah başarısını -ragtime müziğinin icadını- kabul eden Charles ve Mary Beard; eski plantasyonda çocuksu ve düşüncesiz Sambo'yu anlatan Samuel Eliot Morison ve Henry Steele Commager. Beyazların kölelik ve Yeniden Yapılanma tarihini okuduktan sonra WEB Du Bois'un öfkesine sempati duyulabilir; kendisi, "Amerikalı tarihçilerin bu alana yaptıkları karşısında kelimenin tam anlamıyla dehşete düşmüştü... insanları itibarsızlaştırmak için dünyada görülen en muazzam çabalardan biri" diye yazmıştı.

Dengenin yeniden sağlanması görevi, son yıllarda hem beyaz hem de siyah tarihçiler tarafından muhteşem bir şekilde üstlenildi. Titiz ve ikna edici araştırmalar, kölelik, Yeniden Yapılanma ve siyahların Amerikan

yaşamındaki rolü hakkındaki geleneksel yargıları tersine çevirdi. 1963'te Mississippi'de Medgar Evers'ın öldürülmesinin ardından Başkan Kennedy, dul eşini ve çocuklarını Beyaz Saray'a davet etti. Daha sonra Kennedy, Thaddeus Stevens gibi Radikal Cumhuriyetçilerin Güney'e karşı sert bir Yeniden Yapılanma politikası savunduğu günleri hatırladı. "Thaddeus Stevens'ın haklı olduğuna inanmaya başlıyorum," dedi. "Onu her zaman kötü niyetli önyargılı bir adam olarak görmem gerektiği öğretilmişti." Bugün ona böyle öğretilmezdi.

Bu değişim, akademik dünyadan popüler kültüre kadar uzandı. Edward Zwick'in muhteşem filmi *Glory* , birçok beyaz Amerikalıya ilk kez Amerikan İç Savaşı'ndaki siyah askerlerin sicilini anlattı. 186.000 siyah askerin Birlik Ordusu'nda görev yaptığını (bu sayı, 1939'da tüm Amerika Birleşik Devletleri Ordusu'nu oluşturan sayıya yaklaşık olarak eşitti) daha önce kaç kişi biliyordu?

Ancak akademik sorumluluk, düzeltme kampanyasının ardındaki faktörlerden sadece biriydi. Tarih bir silah olmaya devam ediyor. Köle isyanlarının polemikçi tarihçisi Herbert Aptheker, “Tarihin gücü çok büyüktür,” diye yazmıştır. “Ezilenlerin kimlik ve ilham için ona ihtiyacı vardır.” (Dindar bir Stalinist olan Aptheker, tarihi manipüle etmede deneyimliydi.) Malcolm X, “Bizi, yani Afrikalı Amerikalıları, bu toplumda neredeyse sakat bırakan şey, geçmişe dair bilgisizliğimizdir,” demiştir.

İrlandalılardan, İtalyanlardan veya Yahudilerden çok daha fazla, nesiller boyu süren psikolojik ve kültürel yıkımın ardından, siyah Amerikalılar geçmişlerinin olumlu bir tanımını arama hakkına sahiptirler. Beyaz etnik gruplardan çok daha fazla, kendilerini beyaz değerler ve aşağılayıcı öz imajlarla boğuldukları kültürel bir "hegemonya" tuzağında görüyorlar. Bazı siyah entelektüeller, beyazların "bilgi üretimini" kontrol ettiğini ve "toplum merkezli hegemonyayı" -yani hegemonik kültürü yansıtan bir kanonu- aşmanın gerekli olduğunu savunuyor. Siyahlar için Amerikan rüyası neredeyse bir kabus olmuştur ve beyaz etnik gruplardan çok daha fazla, kendi kimliklerini haklı çıkarma konusunda umutsuz bir ihtiyaç duyuyorlar.

Maulana Karenga'nın etkili *eseri Siyah Çalışmalarına Giriş'te* (Temple Üniversitesi'nden Molefi Kete Asante'ye göre "Afro-Amerikalıların entelektüel tarihinde bir dönüm noktası") belirttiği gibi, "Siyah tarihinin akademik ve sosyal kurtarılması ve yeniden inşası, Siyah insanlığının kurtarılması ve yeniden inşasının vazgeçilmez bir parçasıdır. Çünkü tarih, bir halkın insanlığının özü ve aynasıdır; hem başkalarının gözünde hem de

kendi gözlerinde... sadece yaptıklarının değil, aynı zamanda kim olduklarının, neler yapabileceklerinin ve aynı derecede önemli olarak ne olabileceklerinin de bir yansımasıdır."

## BİZ

Amerikan tarihine dair "her zaman işin aslını yapan siyahi bir adam vardır" yaklaşımının ortaya çıkmasına şaşırmamak gerekir. Devrimden önce Boston Katliamı'nda İngiliz birliklerinin ateş açtığı kalabalığı yöneten ve öldürülenler arasında bulunan Crispus Attucks adında bir adam vardı. Bir denizciydi ve koyu tenliydi, belki melezdi, belki de Kızılderiliydi. Crispus Attucks hakkında pek fazla şey bilinmiyor. Ancak bir yazarın belirttiği gibi, "Attucks hakkındaki bir kitabı yalnızca akademik nesnellik ve tarihsel doğruluk ölçütlerine göre değerlendirmek, asıl noktayı kaçırmaktır. Bu, beyaz geçmişin Nathan Hale ve Molly Pitcher'larına siyahi karşılıklar yaratma gerekliliğini göz ardı eder."

Bu gerekliliğin sebebi ne? Beyaz antropolog Melville J. Herskovits, Amerikan siyahlarının Afrika kökenli atalarını incelediği çalışmasında şöyle yazmıştı: “Bir halkın geçmişi ne kadar övgüye değer bulunursa, öz saygıları o kadar yüksek olur ve başkalarının görüşü de olumlu olur.” Siyahi yayıncılar bugün, tıpkı daha önce İngiliz, İrlandalı ve Yahudi yayıncıların da söylediği gibi, geçmişi kutlamamanın, günümüzdeki düşük öz saygının güçlü bir nedeni olduğunu söylüyorlar. Çözüm, geçmişteki zaferleri ve kahramanları yeniden keşfetmektir. Kansas Üniversitesi'nden Profesör Jacob Gordon, “Beyazların bizi tarih kitaplarına koymasını beklemeyi bırakmalıyız,” diyor. “Yahudiler bunu iyi başardılar. Afrocentric akademiler kurmalı ve kendi tarih kitaplarımızı oluşturmalıyız.”

Siyah akademisyenler, Amerikan okullarında ve üniversitelerinde beyazların egemenliğinin, Avrupamerkezci, ırkçı, elitist, emperyalist bir beyin yıkamaya ve siyah değerlerinin ve başarılarının sistematik olarak aşağılanmasına yol açtığını söylüyor. Buffalo'daki New York Eyalet Üniversitesi'nden Kofi Lomotey, "fiziksel köleliğin" yerini "psikolojik köleliğin" aldığını belirtiyor. Doğu Washington Üniversitesi'nden Felix Boateng, "Devlet okulu sisteminde, yönelim o kadar Avrupamerkezci ki, beyaz öğrenciler kimliklerini doğal karşılıyor ve Afrikalı-Amerikalı öğrenciler tamamen kültürsüzleştiriliyor" diye yazıyor; kültürsüzleştirme, "bireyin kendi kültüründen mahrum bırakılması ve ardından diğer kültürel değerlere şartlandırılması süreci" anlamına geliyor. Maulana Karenga, beyaz eğitimin, "insanlığın ve insan uygarlığının babaları ve anneleri" olan siyahları dışladığını ve siyah öğrencileri "Avrupa'nın müstehcen

karikatürleri, baskıcılarının acınası taklitçileri" haline getirmeyi amaçladığını yazıyor. Kurtuluş, "beyazların siyah zihinler üzerindeki tekelini kırmadıkça" imkansız olacaktır. Molefi Kete Asante, "Bir anlamda," diyor, "Avrupa merkezli müfredat çocuklarımızı öldürüyor, zihinlerini öldürüyor."

Tarihte, Batı uygarlığı dersleri, Batı dışı gelenekleri aşağılamak ve tüm ırklardan insanlara Batı damgasını vurmak için tasarlanmış kültürel emperyalizm olarak görülüyor. Edebiyatta, temel kitapların kabul görmüş listesi olan "kanon", beyaz iktidar yapısının bir aracı olarak görülüyor. Siyahlar hiçbir yerde siyah benliklerinin yeterli yansımasını veya temsilini bulamıyorlar. Bir akademisyen, siyah öğrencilerin "kendilerini tanıma, öz farkındalık ve grup kimliğinin güvenliğinden gelen ego gücünden mahrum bırakan bir tür beyin yıkamaya boyun eğdiklerini" yazıyor. Asante, siyah öğrencilere iki set not almalarını tavsiye ediyor: biri sınavları geçmelerine yardımcı olmak için, diğeri akıl sağlıklarını korumak için. "Shakespeare'in gelmiş geçmiş en büyük yazar olduğunu söylediklerinde, sınavı geçebilmek için bunu not alıyorsunuz. Ama kenara 'Bu saçmalık' diye yazıyorsunuz."

Bazı siyah eğitimciler, siyah öğrencilerin beyaz öğrenciler gibi öğrenmediğini ve siyah zihnin genetik olarak farklı bir şekilde çalıştığını savunarak, nihai biyolojik ve zihinsel farklılıklar olduğunu bile iddia ediyorlar. Eğitimcilerin jargonunda, siyah çocukların "bilgiyi farklı şekilde işlediği" söyleniyor. Washington DC'de öğretmenlik yapan Clare Jacobs, "Kafkas bebekler ile Afrikalı bebekler arasındaki farkı erken yaşlarda gösteren bilimsel çalışmalar var" diyor. "Afrikalı çocuklarımız çok dışa vurumcu. Her düşüncemizin duygusal bir boyutu var ve Batı eğitimi tarihsel olarak duyguları ikinci plana atmıştır." Harvard'dan Charles Willie, beyazların değer verdiği "iletişim ve hesaplama"nın sadece ikisini oluşturduğu birkaç farklı "zekâ" türü buluyor. Diğer "zekâ" türleri ise şarkı söyleme ve dans etmedir ve siyahlar her ikisinde de üstün başarı gösterirler.

Georgia Eyalet Üniversitesi'nde görev yapan siyahi psikolog Profesör Asa Hilliard'a göre, siyahi öğrencilerin beyazlarda bulunmayan kültürel özellikleri vardır: "yüksek enerji seviyeleri, dürtüsel olarak söz kesme ve yüksek sesle konuşma." (Hilliard'ın beyazlarla olan tanışıklığı sınırlı olmalı.) Başka bir siyahi psikolog Na'im Akbar ise, siyahi çocuğun "iletişim tarzının" önemli ölçüde beden dili, göz hareketleri ve pozisyon alma, "anlamı bağlama bağlı olan ve kendi başlarına az anlam ifade eden

kelimeler" ve "çok sayıda uydurulmuş ünlem (bazen küfür) kullanımı" içerdiğini yazıyor.

Bazıları, siyah çocukları standart İngilizce öğrenmeye zorlamanın yalnızca onların aşağılık duygusunu derinleştirdiğini savunuyor; bu nedenle siyahi çocuklara, İspanyol kökenlilere İspanyolca öğretilmesi gerektiği gibi, şehir merkezinde konuşulan sokak argosu olan ve daha sonra Ebonics olarak adlandırılan "siyah İngilizcesi" öğretilmelidir. 1996'daki büyük Ebonics paniği bu konuyu dramatik bir şekilde ortaya koydu. Kaliforniya'daki Oakland okul kurulu, Ebonics'i "İngilizcenin bir lehçesi" değil, yabancı bir dil olarak ilan ederek, Oakland okullarına bir dilin "meşruiyetini ve zenginliğini" korumayı amaçlayan programlar için federal fonlar alma hakkı tanıdı. Bütün bunlar, Cockney'nin Londra'nın işçi sınıfı tarafından konuşulan yabancı bir dil olduğunu söylemeye benziyordu.

Bazı profesörler Ebonics'in Batı Afrika kökenli olduğunu bile iddia etti, ancak Amerika Birleşik Devletleri'ne yeni gelen Nijeryalı bir gazeteci Ebonics'i "tamamen tanınmaz halde buldu ve Batı Afrika kökenli olduğunu savunanların sadece saçmalığı haklı çıkarmak için bir tez uydurduğunu" belirtti. Kurul, hem siyahların hem de beyazların alaycı tepkileri karşısında hızla geri adım attı. Irk konularında ölçülü davranmasıyla tanınmayan New York'lu Rahip Al Sharpton bile, Oakland bildirisini, siyah çocukların standart İngilizce öğrenmeye uygun olmadığı anlamına geldiği için "hakaret edici" buldu.

Oakland kurulu ayrıca Ebonics'in "genetik temelli" olduğunu savundu. Nijeryalı ziyaretçi, "Kesinlikle Afrika geninde yok" diye belirtti. Kurulun sadece dilbilimsel açıdan dilin ait olduğu genetik "aile"yi kastetmiş olması muhtemeldir. Ancak diğerleri, siyahlar ve beyazlar arasındaki psikolojik farkın organik bir temeli olduğunu savunuyor. Siyah psikiyatrist Frances Cress'e göre, beyazlar, "tüm cilt renklerinden sorumlu melanin pigmentlerini üretme genetik yetersizliğinden" kaynaklanan ırksal aşağılıklarını telafi etmek için üstünlük için çabalamalıdır. Amos Wilson, "Zihinsel gelişim, nörolojik işlev ve psikomotor gelişim alanlarındaki siyah üstünlüğünün... yüksek düzeyde melanin sahipliğiyle ilgili olduğunu" belirtiyor.

Kurtuluş, müfredat üzerindeki beyaz, Avrupa merkezli, ırkçı hegemonyayı kırmak ve renkli ırklara, renkli tarihlere, renkli öğrenme ve davranış biçimlerine yanıt veren bir eğitim sağlamakta yatmaktadır. Avrupa yeterince uzun süre hüküm sürdü; zaten dünyadaki kötülüklerin çoğunun

kaynağı o; ve Avrupa merkezli müfredatlarda kasıtlı olarak bastırılan Afrika'nın uygarlığa katkılarını onurlandırmanın zamanı çoktan geldi. Beyaz hegemonlar tarafından uzun zamandır aşağılık olduklarına ikna edilen beyaz olmayan azınlıklardan gelen çocuklar, aynı renkteki rol modelleriyle özdeşleşmenin onlara vereceği desteğe ve ilhama ihtiyaç duyuyorlar.

En azından bazıları için cevap, Asante'nin aynı adlı kitabında "insan yenilenmesinin merkez noktası" olarak tanımladığı "Afrocentrizm"dir. Asante'ye göre tek bir "Afrika Kültür Sistemi" vardır. Afrika kökenli insanlar nerede olursa olsun, "evrenin aynı ritimlerine, aynı kozmolojik duyarlılıklara yanıt veririz... Afrikalılığımız nihai gerçekliğimizdir." Afrikalılar ve Afro-Amerikalıların ten renklerinden başka hiçbir ortak noktaları olmadığını söyleyenler saçmalık konuşuyorlar. "Okyanusu aşan duygusal, kültürel, psikolojik bir bağ vardır..." Medeniyet Doğu Afrika'nın yaylalarında ortaya çıkmıştır ve "atalarımız gerçekten de bize ilham vermek ve bize zafer kazandırmak için bir araya gelirler."

## VII

Amerikan toplumunun çoğulcu karakterinin geç de olsa farkına varılması, tarih öğretimi ve yazımı üzerinde canlandırıcı bir etki yarattı. Kadın özgürleşme hareketi, sivil haklar hareketi, etnik yükseliş ve diğer grup öz savunma biçimleri, tarihçileri eski zamanlara yeni açılardan bakmaya zorluyor. Akademisyenler artık kadınların, göçmenlerin, siyahların, Kızılderililerin, Hispaniklerin ve eşcinsellerin tarihi gibi uzun zamandır ihmal edilmiş alanları araştırıyorlar. Geçmişin karanlığından uzun zamandır sessiz kalan sesler yankılanıyor.

Sonuç olarak, Amerikan tarihi kısmen haklı gerekçelerle, kısmen de cinsiyet ve etnik baskılara yanıt olarak yeniden yapılandırıldı. 1987'de hem en büyük hem de en çeşitli nüfusa sahip iki eyalet olan Kaliforniya ve New York, 1. sınıftan 12. sınıfa kadar yeni müfredatlar benimsedi. Her iki eyalet müfredatı da Avrupa dışı kültürlere ayrılan süreyi önemli ölçüde artırdı.

New York müfredatı, Batı geleneklerini en aza indirme konusunda daha da ileri gitti. İki yıllık küresel çalışmalar dersi, dünyayı yedi bölgeye ayırdı: Afrika, Güney Asya, Doğu Asya, Latin Amerika, Orta Doğu, Batı Avrupa ve Doğu Avrupa; her bölgeye eşit süre verildi. Batı Avrupa tarihi, tam bir yıldan ikinci yılın dörtte birine indirildi. Amerikan tarihi, Anayasa üzerine bir bölüme indirgendi; ardından Jefferson, Jackson, İç Savaş ve Yeniden Yapılanma dönemleri atlanarak 1877'ye ulaşıldı.

1987'de New York eyalet tarih müfredatının çokkültürlüleştirilmesine rağmen (Columbia'dan Eric Foner ve Rochester'dan Christopher Lasch gibi akademisyenler tarafından onaylanan bir revizyon), yeni atanan eğitim komiseri, azınlık çıkarlarının baskısına boyun eğerek daha fazla revizyonu değerlendirmeye aldı. 1989'da, Azınlıklar: Eşitlik ve Mükemmellik Görev Gücü (17 üyesinden hiçbiri tarihçi değildi) bir rapor sundu ve raporun ilk cümlesi şu ana fikri ortaya koydu:

> Afroamerikalılar, Asya kökenli Amerikalılar, Porto Rikolular/Latinler ve Yerli Amerikalılar, yüzyıllardır Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa-Amerikan dünyasının kültürünü ve kurumlarını karakterize eden entelektüel ve eğitimsel bir baskının kurbanı olmuşlardır.

Rapor, “Avrupa kültürüne ve türevlerine yönelik sistematik önyargının”, “Afrika, Asya, Latin Amerika ve Yerli Amerikalı kökenli gençlerin ruh sağlığı üzerinde son derece yıkıcı bir etkiye” sahip olduğunu iddia ediyor. “Avrupa-Amerikan tek kültürlü bakış açısının” hakimiyeti, “Avrupa kökenli olmayan çok sayıda çocuğun beklenenden daha iyi performans göstermemesinin” nedenini açıklıyor. Rapor, 1987 müfredat revizyonunun azınlık grupları hakkında daha fazla materyal içerdiğini kabul ediyor, ancak “varsayılan baskın kültüre yalnızca 'diğer' kültürlerin marjinal örneklerini eklemek”, “derinlere kök salmış ırkçı gelenekleri” ortadan kaldıramaz; bunun ürettiği tek şey “Avrupa merkezli çok kültürlülüktür.”

Görev gücünün Afrika-Amerikan kültürü danışmanı ve raporun önde gelen yazarlarından Dr. Leonard Jeffries, 1987 müfredatında bile "derinlere kök salmış ırkçı nefret patolojileri" tespit ediyor. New York Şehir Koleji'nde kışkırtıcı bir öğretmen olan Jeffries, Avrupalıları mağaralarda büyümüş ve dünyaya "egemenlik, yıkım ve ölüm" getiren soğuk, bireyci, materyalist ve saldırgan "buz insanları" olarak tanımlarken, güneş ışığında büyüyen, melanin tarafından sağlanan entelektüel ve fiziksel üstünlüğe sahip Afrikalıları ise sıcak, insancıl ve toplulukçu "güneş insanları" olarak nitelendiriyor. (Ayrıca CCNY sınıflarına "zengin Yahudilerin" köle ticaretini finanse ettiğini de söylüyor.)

Asya-Amerikan kültürü danışmanı, Asya-Amerikalıların daha fazla fotoğrafının yer almasını istedi. Latino kültürü danışmanı ise Meksika Savaşı ve İspanyol-Amerikan Savaşı gibi beyazların kullandığı ifadelerde etnosentrik önyargının vahim kanıtlarını buldu. Etnik açıdan doğru adlandırmalar Amerikan-Meksika Savaşı ve İspanyol-Küba-Amerikan Savaşı olmalıdır. Daha sonraki bir yorumcu, *"köleler* " terimine, "bir halkın baskısını kişisel olmaktan uzaklaştırdığı" gerekçesiyle itiraz etti. "Eğer bir metin 'köleleştirilmiş kişiler' ifadesini kullansaydı, köleleştirme eylemi daha açık hale gelirdi." Yerli Amerikan kültürü danışmanı ise Iroquois dilinde Kızılderililer için daha fazla alan ve iki dilli eğitim istedi.

Raporda, diğer dört kültüre eşit muamele sağlayan yeni bir müfredatın, "Yerli Amerikalı, Porto Rikolu/Latin, Asyalı Amerikalı ve Afrikalı Amerikalı kültürlerden gelen çocuklara daha yüksek öz saygı ve öz güven kazandıracağı, Avrupa kültürlerinden gelen çocukların ise daha az kibirli bir bakış açısına sahip olacağı" sonucuna varıldı.

Rapor, Amerikan tarihini anlamanın temel analitik çerçevesi olarak ırksal gruplara bölünmeyi ele alıyor. Tarihe olan ilgisi entelektüel bir

disiplin olarak değil, öncelikli amacı azınlık gruplarından çocukların öz saygısını yükseltmek olan sosyal ve psikolojik bir terapi olarak görülüyor. Rapor ayrıca Anayasayı veya Amerikan İnancını iyileştirme aracı olarak da değerlendirmiyor. Jeffries, Anayasayı küçümsüyor ve "nüfusun bir kesimine hak edilmemiş ödüller yağdırırken çoğunluğu ezen bir süreci yüceltmenin bayağı ve iğrenç bir şey olduğunu" düşünüyor. Demokratik ideallerin birleştirici gücüne olan inanç raporda yankı bulmuyor, şüphesiz ki bu idealler Avrupa merkezli kökenleri nedeniyle geçersiz sayılıyor. Gerçekten de rapor, çeşitli bir cumhuriyeti bir arada tutma sorunuyla ilgilenmiyor. Etkisi daha ziyade ırksal gerilimleri onaylamak ve derinleştirmek oluyor.

# VIII

Son dönemde devlet okullarına yayılan Afrocentric programlar, New York görev gücünün ideolojisinin bir uzantısını temsil etmektedir. Bu programlar, çoğu durumda eğitim psikoloğu Asa Hilliard tarafından tasarlanan bir dizi "Afro-Amerikan Temel Deneme"ye dayanmaktadır.

Hilliard'ın "Zihninizi Özgürleştirin, Kaynağa Dönün: Medeniyetin Afrika Kökeni" başlıklı slayt gösterisi için yaptığı anlatım, yaklaşımını ortaya koyuyor. "Afrika," diye yazıyor, "Batı medeniyetinin anasıdır"—bu argüman, Mısır'ın siyah bir Afrika ülkesi olduğu ve Batılı tarihçilerin Yunanistan'a atfettiği bilim ve felsefenin gerçek kaynağı olduğu iddiasına dayanıyor. Hilliard, Afrikalıların ayrıca doğum kontrolünü ve karbon çeliğini icat ettiğini de belirtiyor. Bilimi, tıbbı ve sanatları Avrupa'ya getirdiler; hatta Browning ve Beethoven gibi birçok Avrupalı sanatçı aslında "Afro-Avrupalı"ydı. Ayrıca Amerika'yı Columbus'tan çok önce keşfettiler ve Atlantik Okyanusu'nun orijinal adı Etiyopya Okyanusu'ydu.

Hilliard'ın Afro-Amerikan Temel Denemeleri, 1987 yılında Portland, Oregon'daki okul sistemine tanıtıldı. Daha sonra Milwaukee, Indianapolis, Pittsburgh, Washington, DC, Richmond, Atlanta, Philadelphia, Detroit, Baltimore, Camden ve diğer şehirlerde Afro-merkezli müfredatlara ilham kaynağı oldu ve bu yazının yazıldığı sırada da doğru olanı yapmak isteyen okul yönetim kurullarına ve yöneticilerine tavsiye edilmeye devam ediyor.

John Henrik Clarke'ın Sosyal Bilimler Üzerine Temel Denemesi, "Afrikalı akademisyenler Afrika konusunda nihai otoritedir" önermesiyle başlar. Devamında, Mısır'ın "Yunanistan ve Roma'nın büyüklüğünden çok önce, daha sonra Batı uygarlığı olarak bilinen şeye hayat verdiğini" belirtir. Afrika'nın dört bir yanında "büyük uygarlıklar" vardı ve "büyük krallar" "güç ve bilgelikle geniş imparatorluklar üzerinde hüküm sürüyordu." Mısır'ın gerilemesinden sonra, Batı Afrika'da, Gana, Mali, Songhay'da muhteşem imparatorluklar ortaya çıktı; bunların hepsi yönetimlerinin parlaklığı ve aydınlanması, kütüphanelerinin ve üniversitelerinin yüksek kalitesiyle öne çıkıyordu. Daha sonra kuzeyden gelen Mağribi istilacılar siyah imparatorlukları yağmaladı ve Batı Afrika'yı gerilemeye sürükledi. Avrupalı köle tüccarları daha sonra "Afrikalılar hakkında fantastik vahşet öyküleri" uydurdular, böylece köle ticareti Hristiyan hayırseverliğinin bir eylemi gibi görünecekti. Clarke, Avrupalılar gelmeden önce Batı Afrika'da

köleliğin var olduğunu kabul eder, ancak bunun insancıl ve nazik bir hizmet olduğunu öne sürer. Afrika'nın daha sonraki gerilemesinin nedeni "Avrupa uluslarının açgözlülüğü ve emperyalist hedefleri" olmuştur.

Diğer Temel Denemeler de benzer bir üslupla, Afrika'nın bilim, matematik, felsefe, tıp ve sanatın doğum yeri olduğunu ve Avrupa'nın medeniyetini Afrika'dan çaldığını ve ardından "köleliğin muazzam kârlılığını desteklemek için Afrika toplumu ve halkını kötü niyetle yanlış tanıttığını" savunuyor. Leonard Jeffries, "Bu tesadüfen yapılmadı," diye ekliyor. "Birleşik bir deneyim yaşamamızı engellemek için yapılan bir komplonun parçası olarak yapıldı." Portland'daki çok kültürlü, çok etnikli eğitimin koordinatörü, Napolyon'un Sfenks'in Afrika'lı olarak tanınmaması için bizzat burnunu vurduğunu bile söylüyor.

Kendilerinden önceki diğer dışlanmış gruplar gibi, siyah Amerikalılar da geçmişteki gerçek ve günümüzdeki adaletsizlikleri telafi etmek için sözde geçmiş zaferlere başvuruyorlar. Dışlanmaları beyaz göçmenlerinkinden daha trajik ve korkunç olduğu için, öz-onay arayışları daha yoğun ve tutkulu. Örneğin, kamu okullarına Afrocentric müfredat dayatmaya çalışırken, beyaz öncüllerinden daha ileri gidiyorlar. Ve beyaz Amerika'nın siyah Amerikalılara acımasızca uygulanan haksızlıkları geç de olsa fark etmesi, beyaz suçluluk olgusunu yarattı; bu birçok açıdan kötü bir şey değil, ancak yine de alaycı siyah sömürüsüne ve manipülasyonuna davet eden bir kırılganlık.

Siyah Amerikalıların içinde bulunduğu çıkmaz, milliyetçiliğin tanıdık temasının bir başka varyasyonudur. Hiçbir Amerikalı akademisyen, Arap kimlik arayışı hakkında Columbia Üniversitesi'nden Filistinli-Amerikalı Edward W. Said kadar sevgiyle yazmamış veya Batı'yı emperyalizm ve ırkçılıkla bu kadar sert bir şekilde suçlamamıştır. Yine de Said, sevdiği Arap Orta Doğu'sunda "komplolarla kuşatılmış, mağdur ve tatmin olmamış bir milliyetçiliğin" acısını görüyor. "Büyük ölçüde kurgusal ve tekdüze bir Batı'nın bizi hor gördüğünü savunan taşralı ve kendini acındıran duruşa" karşı uyarıda bulunuyor. "Birçok Batı var, bazıları düşmanca, bazıları değil." Ayrıca "sıfırdan başlamak ve hevesle, hatta öfkeyle, her şeyi saf, kutsal bir kökene geri götürmek isteyen düşünürlere" karşı da uyarıda bulunuyor. "Bu, her türlü patolojinin yerleşmesi için yeterli zaman ve alan sağlamıştır." Ciddi siyah akademisyenler, siyahların içinde bulunduğu çıkmazı benzer bir netlikle görüyorlar.

Tarihin bir silah olarak kullanılması, tarihin kötüye kullanılmasıdır. Tarihin yüce amacı, kendini sunmak veya kimliği savunmak değil, karmaşıklığı tanımak ve bilgi arayışıdır. Said şöyle yazıyor: "Kan ve mitolojiye, kökünden sökülmüş, yas tutulan veya ölü bitkilere değil, yaşayan varlıklara ve gerçek durumlara övgüler yazmalıyız."

# 3

☆ ☆ ☆ ☆

# Okullar Savaşı

Aynı Tarih boyunca yaralı ırksal grupların yaptığı gibi, siyahi Amerikalıların gurur duymaları ve kimliklerini savunmaları, ve siyahi yaralar beyazlarınkinden çok daha derin olduğu için bunu trajik bir yoğunlukla yapmaları kadar doğal bir şey yoktur. şekilde, Amerikan toplumunun hakarete uğramış ve incinmiş kesimine duyulan samimi bir sempati ve yaraları sarmaya yönelik samimi bir kaygı nedeniyle, siyahi ve beyaz, cömert yürekli insanların Afrocentrizme katılmaları kadar doğal bir şey de yoktur. Yine de, genel olarak dogmatik etnikçilik ve özellikle dogmatik siyahi versiyonu, dikkatli ve tarafsız bir incelemeyi hak eden soruları gündeme getiriyor.

# I

Etnik çeşitliliğe sahip bir toplumda kültürel çoğulculuk bir zorunluluktur. Ancak müfredat reformunun ardındaki güdüler bazen geçmişin daha dürüst bir temsiline duyulan arzunun ötesine geçer. "Çokkültürlülük", Anglo- veya Avrupa merkezciliğine karşı bir tepki olarak ortaya çıkar; ancak hangi noktada kendi başına bir etnosantrizme dönüşür? Kelimenin kendisi, olması gerektiği gibi tüm kültürleri ifade etmek yerine, yalnızca Batı dışı, beyaz olmayan kültürleri ifade etmeye başlamıştır. Modern Dil Birliği başkanı bile "neden aynı anda Batı kültürü ve çokkültürlülük öğrencisi olamıyoruz?" diye merak ediyor.

Genel olarak etnik köken kültünün ve özellikle Afrocentric kampanyanın, ne Amerikan eğitim sistemi ne de azınlıkların geleceği için iyiye işaret etmediğini düşünüyorum. Beni endişelendiren bazı soruları sormak istiyorum.

Günümüzde Amerika'da ırk konusundan daha dürüstçe konuşmak çok zor. Çok fazla hassasiyet söz konusu, çok fazla yanlış anlama olasılığı var. Belki de nereden geldiğimi açıkça belirtmeye çalışırsam affedilirim. Hem kalıtım yoluyla hem de inancım gereği, tarih yazımında ve öğretiminde çoğulcu yaklaşıma inanıyorum. Babam, kendi kuşağının sosyal tarih, kent tarihi ve göçmenlik tarihi alanındaki büyük savunucusuydu. Siyahilerin Yaşamı ve Tarihini İnceleme Derneği'nin yürütme kurulunun aktif bir üyesiydi -sonunda son beyaz üyesiydi- ve derneğin direktörü, tanınmış siyahi tarihçi Carter G. Woodson'ın ve Charles Wesley, WM Brewer, Rayford W. Logan, Alruthius Taylor ve John Hope Franklin gibi diğer siyahi akademisyenlerin sadık bir dostuydu.

Bana gelince, bir dönem *Siyah Tarihi Dergisi'nin yürütme kurulu üyesiydim*. 30 yıl önce o dergide, siyah tarihinin "Amerika Birleşik Devletleri'nin gerçek tarihini tüm ihtişamıyla ve dehşetiyle bilmemiz için elzem" olduğunu yazmıştım. Amerikalılara diğer kültürlerin tarihini öğretmenin önemine inanıyorum - Doğu Asya, Latin Amerika, Orta Doğu, Afrika, Polinezya. Hayatım boyunca sivil haklar savunucusu oldum.

Kültürel çoğulculuk sorun değil. Afro-Amerikan veya Afrika tarihinin öğretilmesi de sorun değil; elbette bunlar meşru konular. Doğru yorumlandığında çokkültürlülük de sorun değil. Sorun, New York görev gücünün, Portland Baseline deneme yazarlarının ve diğer Afro-merkezci

ideologların Amerikan çocukları için önerdiği etnosentrik tarihtir. Sorun, hangi etnik bayrak altında olursa olsun *kötü* tarih öğretimidir. Herhangi bir tarihçi, New York eyalet görev gücünün ülkeyi bölmek istediği beş etnik topluluğun Amerika Birleşik Devletleri'nin gelişiminde eşit etkiye sahip olduğunu iddia edebilir mi? Okulların görevi etnik ve ırksal gururu öğretmek midir? Farklılıklara olan takıntı, genel bir Amerikan ulusal kimliği fikrini ne zaman tehdit etmeye başlar?

Okul müfredatını Afrika merkezli olarak düzenlemenin bir gerekçesi, siyah Afrika'nın bilim, felsefe, din, tıp, teknoloji ve Batı uygarlığına yanlış bir şekilde atfedilen büyük başarıların doğum yeri olduğudur. Ancak bu gerçekten doğru mu? Birçok tarihçi ve antropolog Mezopotamya'yı uygarlığın beşiği olarak kabul eder; yakın tarihli bir tartışma için Charles Keith Maisels'in *Uygarlığın Ortaya Çıkışı adlı eserine bakılabilir*. Eğer siyah Amerikalılar kadar Iraklı-Amerikalı olsaydı, şüphesiz Irak merkezli bir müfredat için bir kampanya başlatırdık. Ancak yeterince Iraklı-Amerikalı yok ve Saddam Hüseyin ile kendi sorunları var.

Afrocentrist görüş büyük ölçüde antik Mısır'ın esasen siyah bir Afrika ülkesi olduğu önermesine dayanmaktadır. Mısır tarihi konusunda uzman değilim, ancak Afrocentrizmi savunan eğitimciler ve psikologlar da uzman değiller. Sıklıkla alıntı yaptıkları kitaplardan biri, Cornell Üniversitesi profesörü Martin Bernal'in antik Yunanistan üzerindeki Mısır etkisini belgelemeye yönelik güçlü bir çabası olan *"Kara Athena"* dır. Aslında Bernal, Mısır'ın ten rengi hakkında çok güçlü iddialarda bulunmuyor; ancak Herodot'tan alıntı yaparak, birkaç Mısır hanedanının "sıklıkla siyah olarak adlandırılabilecek firavunlardan oluştuğunu" savunuyor.

Howard Üniversitesi'nde görev yapan seçkin siyahi klasikçi ve *"Antik Çağda Siyahlar"* kitabının yazarı Frank M. Snowden Jr., antik Mısır'ın siyah olarak resmedilmesi konusunda oldukça şüphecidir. Snowden, Bernal'in Herodot'un siyahı yirminci yüzyıl anlamında kastettiği varsayımının, "Herodot'un kendisi ve diğer klasik yazarların bol miktardaki kanıtlarıyla" çeliştiğini göstermektedir. Chicago'daki Field Doğa Tarihi Müzesi'nde Mısırbilimci olan Frank J. Yurco, mumyalardan, resimlerden, heykellerden ve kalıntılardan elde edilebilecek kanıtları inceledikten sonra, *İncil Arkeoloji İncelemesi'nde* , antik Mısırlıların, modern torunları gibi, açık Akdeniz tipinden Yukarı Mısır'ın daha koyu kahverengisine ve Aswan çevresindeki Nubiyalıların daha da koyu tonuna kadar değişen renklere sahip oldukları sonucuna varmıştır. Antik Mısırlıların bu soruyu anlamsız

bulacaklarını da ekleyen Yurco, bu kadar etkileyici bir kültüre "ilkel ırksal etiketlerimizi" atama küstahlığımıza hayret etmektedir.

Yurco'nun John Henrik Clarke'ın Afrocentric yaklaşımına dair Baseline Essay adlı eserine ilişkin değerlendirmesi kapsamlıdır: "Yanlış bilgiler, *tutarsızlıklar* , tamamen yanıltıcı bilgiler, yarım doğrular ve güncelliğini yitirmiş bilgilerden oluşan bir karışım... bilimsel çalışma olarak neredeyse değersiz... bazı bölümleri güncel bir tarih incelemesinden ziyade ortaçağ kroniğine benziyor."

Klasik edebiyat uzmanı Mary Lefkowitz, *Not Out of Africa* adlı kitabında ve GM Rogers ile birlikte derlediği *Black Athena Revisited* adlı kitapta, Afrocentric tarihsel fantezileri bilimsel bir şekilde yerle bir ediyorlar. Ganalı akademisyen K. Anthony Appiah, *Not Out of Africa* hakkında şöyle yazıyor: "Bu kitap, Mısır'ın klasik Yunan felsefesi üzerindeki etkisi hakkındaki tartışmada şimdiye kadar söylenmiş en iyi sözdür." Bu tartışmayı sonuçlandırmaya büyük ölçüde katkıda bulunuyor.

## II

Mısır'dan sonra, Afrocentristler çocuklara Batı Afrika'nın görkemli imparatorlarını, yönettikleri uçsuz bucaksız toprakları, başardıkları medeniyeti anlatırlar; ancak uyguladıkları zalim otoriteyi, savaşlarının vahşetini, kabile katliamlarını, sıradan insanların sefil durumunu, köleliğe satılan esirleri, Atlantik köle ticaretine olan ortaklıklarını ve Batı'da kaldırıldıktan sonra Afrika'da köleliğin devam etmesini anlatmazlar.

Kabileciliğe gelince, *kabile* kelimesi Afrocentric sözlükte neredeyse hiç geçmez; ancak kabileciliğin uygulamalarını, bağlılıklarını, ritüellerini, kan davalarını anlamadan Afrika tarihini kim anlayabilir ki? Carter Woodson gibi önceki kuşaktan siyah tarihçiler, Batı Afrika toplumlarındaki "savaş ve insan kurban etme çılgınlıklarından" bahsetmişlerdir. Bu nokta Afrocentric müfredatta ele alınmamaktadır.

Afrocentrist ideologların gerçekmiş gibi sunduğu şüpheli iddiaları sonsuza dek sıralayabiliriz; örneğin, Pisagor ve Aristoteles'in matematik ve felsefelerini Mısır'daki siyah bilginlerden çaldıkları iddiası gibi. Ancak Pisagor veya Aristoteles'in Mısır'ı ziyaret ettiğine dair güvenilir bir kanıt yoktur. Cornell Üniversitesi bilim tarihi profesörü L. Pearce Williams'ın yazdığına göre, Pisagor örneğinde, Babilliler ve Mısırlılar Pisagor ilişkisinden kesinlikle haberdardı, ancak Pisagor teoremleri, yani ilişkinin kanıtı, Helenistik kökenliydi. Aristoteles örneğinde ise, Büyük İskender'in eski hocasının adına İskenderiye Kütüphanesi'ni yağmaladığı fikri, İskender şehri kurana kadar yağmalanacak bir İskenderiye'nin olmadığı ve kütüphanenin İskender ve Aristoteles'in ölümünden yarım yüzyıl sonra kurulduğu gerçeği karşısında geçerliliğini yitirir. Her halükarda, fikirler mücevherler gibi "çalınamaz" -yani asıl sahibinden tamamen alınamaz-. Diane Ravitch'in de mantıklı bir şekilde sorduğu gibi, bir insan bilgiyi paylaşarak nasıl "kaybedebilir" ki?

Bilim ve teknoloji üzerine yazılan Temel Makale, aralarında kan plazmasının korunması sürecini ilk geliştiren Charles R. Drew'un da bulunduğu siyahi Amerikalı bilim insanlarının biyografilerini içerir. 1950'de Kuzey Carolina'da bir otomobil kazasında ağır yaralanan Drew, büyük miktarda kan kaybetti. Temel Makaleye göre, *"yakındaki birkaç beyaz hastanenin hiçbiri* , çok ihtiyaç duyduğu kan naklini sağlamadı ve siyahi insanları tedavi eden bir hastaneye giderken öldü." Bu, korkunç bir hikaye:

Kan plazması saklama yönteminin mucidi, ırkçı beyazların kendi icadını reddetmesi yüzünden öldü. Ancak bu doğru değil. Spencie *Love , One Blood: The Death and Resurrection of Charles R. Drew* adlı biyografisinde kesin olarak gösterdiği gibi, "Drew derhal bir hastaneye götürüldü ve orada üç beyaz cerrah tarafından uygun şekilde tedavi edildi. Acil serviste öldü." (Ayrıca efsanenin neden yayıldığına da dikkat çekiyor: Dr. Drew'e acil bakım reddedilmemiş olsa bile, birçok başka siyahi Amerikalıya reddedilmişti.)

Azınlık çocuklarına mitleri öğretmek, en azından mitleri gerçekmiş gibi öğretmek gerçekten iyi bir fikir mi? *Oregonian* gazetesinden bir muhabir, Portland sınıflarında bugünlerde neler olup bittiğini şöyle anlatıyor: "[Siyah öğrenciler] örneğin, Afrikalıların Columbus'tan çok önce Amerika'yı ziyaret ettiğini ve Kleopatra'nın siyah olduğunu öğrendiler." Afrocentric şovenizm, John V. Kelleher'in hicvettiği İrlandalı-Amerikalı mit yaratımından farklı mı? Bu eleştirel olmayan yüceltme bizi Platon'un "asil yalanlarına" geri götürmüyor mu?

## III

Afrocentric kampanyanın daha derin nedeni, okullardaki tarih derslerinin amacının esasen iyileştirici olduğu teorisinde yatmaktadır: azınlık çocuklarında öz saygı duygusu oluşturmak. Avrocentrizm, beyaz olmayan çocuklara gurur duyabilecekleri bir geçmişi reddederek, düşük akademik performansın nedeni olarak görülmektedir. Irk bilinci ve grup gururunun, beyaz olmayan öğrenciler arasında kimlik ve öz saygı duygusunu güçlendirmesi beklenmektedir.

Herkes, özellikle şehirlerimizdeki Amerikan eğitiminin durumu konusunda endişeli. Herkes, özellikle para gerektirmeyen ve vergileri artırmayan çözümler arayışında. Müfredat revizyonu az maliyetlidir; militan beyaz olmayan azınlıkları yatıştırır; beyaz çoğunluktaki suçluluk duygularını hafifletir. Hatta işe yarayabilir. Ya da yarayacak mı? Afrocentrizmin kendi şartlarında bile işe yarama olasılığı ne kadar?

Siyah çocuklara dünyadaki her şeyin iyisinin Afrika'dan geldiği öğretilirse, gerçekten okulda daha başarılı olurlar mı? Bu önerme, siyah Amerika ile Afrika, özellikle de Afrocentrizmin en önemli örneği olan Mısır arasında canlı bir bağlantı olduğunu varsayar. Ancak Mısırlılar, ten renkleri ne olursa olsun, siyah Amerikalılarla olan herhangi bir ilişki son derece zayıftır.

Siyahi Amerikalılar kökenlerini Mısır'a dayandırmazlar. Atalarının büyük çoğunluğu Batı Afrika'dan, özellikle Gine kıyılarından gelmiştir. Çeşitli kabilelerden gelmişler ve çeşitli diller konuşmuşlardır; Profesör Ali Mazrui'nin belirttiğine göre Afrika'da yaklaşık 850 farklı etnik ve dilsel grup bulunmaktadır. Köleler arasındaki herhangi bir homojenlik, Afrika kabilesinden değil, Amerikan plantasyonlarından kaynaklanmaktadır.

Peki ya Afrocentrizm ve siyah zihnin genetik olarak farklı bir şekilde çalıştığı önermesi? Afrika ile kalıcı psikolojik ve biyolojik bağlar olamaz mı? Siyah psikolog Wade Nobles, siyah psikolojinin "benzersiz statüsünün", "Afrika'daki ve Yeni Dünya'daki Afrikalıların değerlerini, geleneklerini, tutumlarını ve davranışlarını belirleyen temel Afrika felsefesinden" kaynaklandığını iddia ediyor. Bu düşünce tarzı, orijinal formülasyonunda her yerdeki siyahları kendine özgü insan değerleri, psikolojik yapı ve kültürel tarzla genetik olarak donatılmış olarak gören

Léopold Senghor'un Negritude kavramıyla açıkça benzerlikler taşıyor. Senghor, "Duygu zencidir," demişti, "akıl ise Heleniktir."

Ancak biyolojik determinizme boyun eğip siyah ten renginin eşsiz bir siyah zihniyet ve karakter yarattığını kabul etmedikçe, günümüz Amerikan siyahları ile üç yüzyıl önceki heterojen Batı Afrika ataları arasında ne gibi bir bağlantı olduğunu görmek zor. Ve biyolojik determinizm—ırkın zihniyeti belirlediği teorisi—elbette ırkçılığın başka bir adıdır. Biyolojik determinizm, Amerikan İç Savaşı öncesinde Güney'de köleliğin savunucularının kullandığı teoriyle tamamen aynıdır. Siyahların bugün aynı teoriyi öne sürmesi tuhaf geliyor.

Çok yakın zamana kadar, az sayıda siyahi Amerikalı, Afrika bağlantısını hayatlarının önemli bir teması olarak görmüştür. David Walker, 1829 tarihli *"Dünyanın Renkli Vatandaşlarına Çağrı"* adlı eserinde Amerika hakkında şöyle demiştir: " *Gözyaşlarımız* ve *kanımızla* suladığımız bu topraklar artık ana vatanımızdır." Büyük Frederick Douglass ise şöyle yazmıştır: "Bu ülkenin renkli insanlarına karşı en büyük baskı ve zulme yol açan fikir, Afrika'yı Amerika değil, yurt edinme fikridir. Bizi kaldırımdan iten ve vatandaşlık haklarımızdan mahrum bırakan bu kurtvari fikirdir." Özgür bırakıldıktan sonra soyadlarını seçerken, Afrika isimleri değil, Amerikan kahramanlarının isimlerini aldılar: Washington, Jefferson, Jackson, Clay, Lincoln. Ohio'da bir siyahi lise müdürü 1874'te şöyle demişti: "Yüzyıllarca süren ikamet, yüzyıllarca süren emek, yüzyıllarca süren acı bizi Amerikalı yaptı. Dilde, medeniyette, korkularda ve umutlarda Amerikalıyız."

WEB Du Bois, “Ne babam ne de babamın babası Afrika’yı hiç görmedi,” diye hatırladı, “ne anlamını biliyordu ne de ona çok önem veriyordu.” Du Bois, Ulusal Renkli İnsanların İlerlemesi Derneği’ndeki kendi siyahi arkadaşlarının da “Afrika’yla ilgili her şeye karşı şiddetli bir tiksinti duyduklarını… Kendilerini Afrikalı değil, Amerikalı olarak görüyorlardı. Afrika ile herhangi bir bağlantıdan nefret ediyor ve korkuyorlardı.” Du Bois, son yıllarını Batı Afrika’da geçirmesine rağmen, daha önce Afrika bağlantısını reddetmişti: “Bir kez olsun, Amerikalı olduğumuzu, ilk yerleşimcilerle birlikte buraya getirildiğimizi ve geldiğimiz medeniyetin, hayatta kalabilmemiz için Batı tarzlarını ve geleneklerini tamamen benimsemeyi zorunlu kıldığını anlayalım; kısacası, *bizden daha yerli, tamamen ‘Amerika’da yapılmış’ bir şey yoktur.”*

Zaman zaman, özellikle 19. yüzyılın ortalarında Martin Delany ve 1920'lerde Marcus Garvey gibi siyahi liderler, Afrika'ya yönelik geçici bir

ilgi uyandırdılar. Ancak Delany'nin kampanyası İç Savaş nedeniyle sekteye uğradı ve Garvey, Afrika'ya dönüş vizyonunu İngiltere'de geliştiren bir Jamaikalıydı; Amerika'daki etkisi kısa sürdü. Mussolini'nin 1935'te Etiyopya'ya saldırısı, yine kısa süren bir başka ilgi dalgasına yol açtı.

1956 başkanlık kampanyasını hatırlıyorum. Çalıştığım Adlai Stevenson'ın Amerika'daki sivil haklar konusunda zayıf, ancak Afrika'daki milliyetçilik konusunda güçlü bir sicili vardı. Sempati duyan bir grup siyah lidere, Stevenson'ın siyah kitlelere Afrika'yı Afrikalılar için anlatarak sivil haklar konusundaki eksikliklerini telafi edebileceğini öne sürdüm. Arkadaşlarım güldüler ve Amerikalı siyahların Afrika'yı umursamadığını söylediler.

Radikal siyah ekonomist Abram L. Harris, “Amerikalı zenci, mantıksal olarak hiçbir şekilde Afrikalı olarak kabul edilemez” diye yazmıştı. Siyah eğitimci Horace Mann Bond, 1959'da “Amerikalı zencinin Afrika'ya ve Afrika'ya ait şeylere karşı geleneksel bir nefretinden” bahsetmişti. 1964'te sosyolog Milton Gordon, siyah Amerikalılar hakkında şunları yazmıştı: “Atalarından kalma Afrika ulusal kültürleriyle özdeşleşme duyguları neredeyse yok denecek kadar azdır.” Martin Luther King Jr., Robert Penn Warren'a, “Zenci bir Amerikalıdır. Afrika hakkında hiçbir şey bilmiyoruz” demişti.

Countee Cullen'ın şiiri her şeyi özetliyor:

> Afrika benim için ne ifade ediyor?
> Bakır güneş ya da kızıl deniz,
> Orman yıldızı veya orman yolu,
> Güçlü bronz tenli adamlar veya asil siyahlar
> Ben onların soyundan geliyorum
> Cennetin kuşları ne zaman şarkı söyledi?
>
> *Üç yüzyıl öncesinden bir*
> *Babasının sevdiği sahnelerden ,*
> *Baharat korusu, tarçın ağacı ,*
> *Afrika benim için ne ifade ediyor?*

## IV

Açıkçası, Afrika'ya yönelik tutumlar son 25 yılda belirgin şekilde değişti. Ancak Amerikan Afrocentrizmi, İngiliz tarihçi Eric Hobsbawm'ın "geleneğin icadı" dediği şeyin gerçek bir örneğidir. Alex Haley'nin etkileyici eseri *Roots,* bu geleneğe bir kitle kazandırmaya yardımcı oldu; ancak Ishmael Reed'in daha sonra belirttiği gibi, Haley annesinin değil de babasının soyunu takip etseydi, "Gambiya'ya değil, *İrlanda'ya kadar 12 nesil geriye giderdi."*

Asıl büyük itici güç, Afro merkezcilikten yoksun bir şekilde hızla ilerleyen sivil haklar devrimi değil, bağımsız Afrika devletlerinin ortaya çıkmasının yarattığı gururdu; bu, birçok Amerikalı siyah için ırksal bir güç göstergesiydi, tıpkı İsrail'in kuruluşunun birçok Amerikalı Yahudi için olduğu gibi. Benzetme eksiktir. Yahudi-Amerikalılar İsrail'in başarılarına gururla bakabilirken (veya yakın zamana kadar bakabiliyorlardı), çağdaş Liberya, Uganda veya Gana'da hayranlık duyacak pek bir şey bulamayan Afro-Amerikalılar, bunun yerine geçmişteki şanlı anları aramak zorundadırlar.

Afrika geçmişinin yüceltilmesi, Anglo "köle" isimlerinin Afrika isimleriyle değiştirilmesi, Afrika kıyafetleri giyilmesi ve Afrika ritüellerinin taklit edilmesi kampanyasıyla birlikte gerçekleşti. 1962'de "Amerika'dan önceki zenci için tarih, duygusal bir soyutlama olarak kalmalıdır" diyen LeRoi Jones, artık Afrika'yı daha somut bir şekilde görüyordu ve adını Amiri Baraka olarak değiştirdi. Arthur Smith ise Molefi Kete Asante oldu ve diğerlerini Afrika isimlerini benimsemeye çağırdı: "Sadece böyle bir isim bilincimizi yansıtır."

Asa Hilliard'ın "Okul Müfredatına Afrika ve Afro-Amerikan İçeriğinin Entegrasyonu" başlıklı konferansında, John Henrik Clarke, Ashanti Tahta Oturma Töreni ile onurlandırıldı: önce bir kabuk boru üflendi ve davullar çalındı, ardından Clarke üç kez saygı koltuğuna indirildi. *The New Republic'ten* Andrew Sullivan'ın bildirdiğine göre, "Başlarında altın bilezikler olan, kuşaklı beş çıplak göğüslü adam, tepesinde küçük bir fildişi fil bulunan büyük sarı bir şemsiye taşıyarak tören alanına girdi."

Başka bir oturumda Abena Walker, Washington DC'deki Afrocentric eğitimin büyük ölçüde ritüel, müzik ve mantralara dayanacağını; çocukların "ritim ve rap yoluyla öğreneceğini" söyledi. Leylak mavisi bir cübbe giyen

Wade Nobles, kötülüğü uzaklaştırmak için bir tılsım taşıyarak kürsüye çıktı ve konuşmaya başlamadan önce büyüklerden izin alma Afrika geleneğine uydu. "Başkalarının teorilerini benimsediğimizde," diye devam etti, "Frankenstein gibi [Frankenstein'ın canavarı kastediyordu] başkalarının isteklerini yerine getiriyoruz. Bu, birinin güzel bir şey içip kusması ve sonra bizim de kusmuğu yakalayıp kendimiz içmek zorunda kalmamız gibi bir şey... Kusmuk içenler olmayın!"

Elbette tüm bunlarda biraz üzücü bir yan var; Batı entelektüel mirasını kusmuk olarak nitelendiren kaba çıkışların çok ötesinde. Ancak, geleneğin bu şekilde icat edilmesinin, birkaç öfkeli, hırslı ve belki de umutsuz fanatiğin ve dolandırıcının eğlencesinden çok daha fazlası olduğuna dair pek bir kanıt yok. Bunların etkisi, siyah topluluğun sağduyusundan çok beyazların suçluluk duygusu üzerinde daha büyük.

Siyahi Amerikalıların Afrikalılaştırılması pek ilerleme kaydetmedi. Belki de bunun nedeni, siyahi tarihçi Nathan Huggins'in yazdığı gibi, "Bir Afro-Amerikalı ile Polonyalı bir göçmenin torunu, ilkinin bir Nijeryalıyla veya ikincisinin bir Varşova işçisiyle kurabileceğinden daha fazla şeyi kendi aralarında doğal karşılayabilirler." Asante'nin bile kabul ettiği gibi, siyahi Amerikalılar Afrika'yı ziyaret ettiklerinde, Afrikalılar onları sıradan Amerikalılar olarak algılıyor ve neredeyse hiç Afrikalı olarak görmüyorlar.

*Washington Post'un* siyahi köşe yazarı William Raspberry'nin yazdığına göre, Afrika hakkında bilgi sahibi olan herkes, siyahi Amerikalıların atalarının tek bir "Afrika" kültüründen gelmediğini bilir. "Bazı Afrikalılar Timbuktu'da bir üniversite kurarken, diğerleri kölelik, kabile savaşları veya yamyamlıkla meşguldü. Bazı Afrikalılar tek tanrıcı iken, diğerleri animistti. Avrupalı muadilleri gibi, bazıları parlak felsefeler geliştirirken, diğerleri vahşiydi." Afrocentric müfredata gelince, Raspberry ekliyor: "Afrika kökenleri hakkında yalnızca çok belirsiz fikirleri olan siyahi çocuklara, günlük olarak maruz kaldıkları Amerikan kültüründen daha kolay Afrika kültürü aşılanabileceği varsayımı sorgulanabilir bir varsayımdır."

Sosyolog ve Barış Gönüllüleri danışmanı David Riesman'ın gözlemlediği gibi, Afrika'daki Siyah Barış Gönüllüleri, atalarının topraklarından "gerçek" evlerine, "temel Amerikalılıklarına" dair yeni bir farkındalıkla döndüler. Sonunda, kendilerini Afrika kültürünün değil, Amerikan kültürünün çocukları, katkıda bulunanları ve kurbanları olarak buldular.

## V

Siyah Amerikalıların Afrika ile kendiliğinden ve gerçek bir ilişkisi olsa bile, Afrika hakkında bilgi edinmek siyah çocukların öz saygısını artırır mıydı?

New York müfredat revizyonu görev gücü, tek kültürlü Avrupa merkezli önyargının "Afrika, Asya, Latin ve Yerli Amerikalı kökenli gençlerin ruh sağlığı üzerinde son derece zararlı bir etkiye" sahip olduğunu iddia ediyor. Avrupa'nın tek tip bir kültür ürettiği fikri oldukça tuhaf görünüyor. Reykjavik'ten Atina'ya ve Lizbon'dan Omsk'a kadar uzanan bu vahşi insan karışımında "tek kültürlü" olan ne var? Henry Adams ve bir zamanlar "hala gettodan kalma, gümrük memurlarına tuhaf bir Yidiş diliyle homurdanan gizli bir Yacoob veya Ysaac" olarak tanımladığı kişi, tek bir kültürün ürünleri olarak değerlendirilebilir mi? Churchill ve Hitler, Aziz Francis ve Machiavelli, Perikles ve Drakula - tek kültürlü mü?

Her halükarda, görev gücü raporu, Avrupa merkezli bir önyargının azınlık çocuklarının ruh sağlığını bozduğu iddiasını destekleyecek hiçbir kanıt sunmuyor. Bildiğim kadarıyla, yüksek öz saygının üstün akademik performansa yol açtığını gösteren ampirik bir çalışma yok. Aksine, yüksek öz saygı genellikle düşük performansla birlikte görülür. Ünlü Kaliforniya Öz Saygı Görev Gücü'ndeki uzmanlar, "öz saygı ile beklenen sonuçları arasındaki ilişkilerin karışık, önemsiz veya yok denecek kadar az" olduğu sonucuna varmışlardır.

Teoriye göre, kişinin kendi grubunun tarihine dalması, hem geçmişteki etnik başarılarla gurur duymayı sağlayarak hem de gelecekteki performansa ilham verecek etnik rol modelleri sunarak ırksal aşağılık duygularının üstesinden gelecektir. Siyah çocuklara eski Afrika'nın ne kadar muhteşem olduğunu anlatmak, onların daha çok çalışmasını ve daha iyi işler yapmasını sağlayacaktır. Ancak Yunanistan'ın ihtişamını ve Roma'nın görkemini incelemek, Yunan-Amerikan ve İtalyan-Amerikan çocuklarının akademik başarılarını artırır mı? Kimsenin fark ettiği kadarıyla hayır. Coğrafi kökenlerinden 50 yıl değil, 300 yıl uzaklaşmış olan siyah çocuklara bunun nasıl bir faydası olabilir ki?

Tarihsel rol modellerin yokluğu, Amerikan toplumundaki diğer iki grubu da -Yahudi-Amerikalılar ve Asyalı-Amerikalılar- olumsuz etkilememiş gibi görünüyor. Atalarının medeniyetini yücelten, Yahudi merkezli veya Asya merkezli devlet okulu müfredatları yok. Buna rağmen,

Yahudi-Amerikalılar ve özellikle Asyalı-Amerikalılar (nüfusun %3'ü, Berkeley'deki öğrencilerin %30'u) nüfustaki oranlarına kıyasla orantısız bir akademik başarıya sahipler.

New York'taki ilk ve aşırı uçtaki görev gücü raporunun ardından, Eğitim Komiseri yeni bir komite atadı ve bu komite, zamanla, argümanlarında çok daha ılımlı ancak sonuçları açısından yine de biraz tartışmalı bir rapor hazırladı. Raporda, öğrencilerin "sürekli olarak" kendi kültürel miraslarının ne olduğunu, neden bununla gurur duymaları gerektiğini, "neden kendi kültürümü(lerimi), dilimi(lerimi), dinimi ve ulusal kökenimi(lerimi) anlamalı ve bunlara saygı duymalıyım" sorularını sormaya teşvik edilmeleri gerektiği önerildi.

Peki, öğrencilerin büyüdükleri Amerikan kültürünü anlamaları ve bu kültürü şekillendirmede aktif bir rol üstlenmeye hazırlanmaları için "sürekli" teşvik edilmeleri daha uygun olmaz mıydı? Meksika kökenli Amerikalı yazar Richard Rodriguez şöyle diyor: "Ülkenize yeni gelmiş biriysem, neden bana atalarım hakkında bilgi veriyorsunuz? Amerikan şehirlerinde her yerde gördüğüm isyanı anlamak için 17. yüzyıl Püritenleri hakkında bilgi sahibi olmam gerekiyor. Bana çılgın İngiliz kralları hakkında bilgi verin ki, Amerikan halkının ikonoklazm eğilimini anlayayım. Sonra bana kovboylar ve Kızılderililer hakkında bilgi verin; trajedilerin beni yaratacak ülkeyi yarattığını bilmeliyim." Kamu eğitimi ayrı etnik ve ırksal alt kültürleri güçlendirmeli ve sürdürmeli mi? Yoksa genç kız ve erkek çocuklarımızı ortak bir Amerikan kültürüne katkıda bulunan bireyler haline getirmeyi hedeflememeli mi?

Genel önermeye bir istisna getireyim: Amerikan yerlileri örneği. Çünkü onlar, tek sahibi oldukları eşsiz kültürlerin mirasçıları ve koruyucularıdır. Örneğin, İtalyan-Amerikalılar atalarının kültürüyle bağlantılarını kaybederlerse, bu İtalyan kültürünün yok olması anlamına gelmez. Sonuçta, İtalya hâlâ var olacaktır. Ancak yerliler kültürleriyle bağlantılarını kaybederlerse, bu kültürler sonsuza dek yok olur ve insanlık böylece azalır. 1996'da *New York Times'ın* ölüm ilanları sayfasında hüzünlü bir başlık vardı: "86 Yaşındaki Kızıl Gök Gürültüsü Bulutu Öldü ve Catawba Dili de Onunla Birlikte Gitti." Dolayısıyla, Amerikan yerlilerinin özel durumunda, ayrı toplulukların korunması haklı görünmektedir.

Ancak genel olarak, devlet okullarına çocukları kendi etnik kökenlerinin güzelliklerine ikna etme görevini yüklemekte bir miktar yapaylık seziliyor. Etnik alt kültürler, eğer gerçek bir canlılığa sahip olsalardı, aile, kilise ve

toplum tarafından çocuklara yeterince aşılanırdı. Devlet okulunun görevi kesinlikle yapay etnik şovenizmi teşvik etmek değildir.

## BİZ

Neden birileri gurur ve ilhamın yalnızca aynı etnik kökene sahip insanlardan gelebileceğini varsayıyor? Sadece akrabalar mı rol model olabilir? Açıkçası durum böyle değil. Frederick Douglass 12 yaşındayken, Burke, Sheridan, Pitt ve Fox'un konuşmalarını içeren " *Kolombiyalı Hatip* " adlı bir kitapla karşılaştı. Douglass daha sonra, "Her fırsatta bu kitabı okurdum" dedi. Konuşmalar, "sık sık aklımdan geçen ve dile getirilemediği için kaybolan kendi ruhumun ilginç düşüncelerine dil verdi... Sheridan'dan aldığım şey, köleliğin cesur bir şekilde kınanması ve insan haklarının güçlü bir şekilde savunulmasıydı. Bu belgeleri okumak, düşüncelerimi dile getirmemi sağladı." Douglass, hatiplerin beyaz olmasını aşılmaz bir engel olarak görmedi.

WEB Du Bois, Avrupa merkezli gelenekle temastan da çekinmedi. “Shakespeare ile oturuyorum ve o yüzünü buruşturmuyor. Irk ayrımının ötesinde, Balzac ve Dumas ile kol kola yürüyorum; gülümseyen erkekler ve misafirperver kadınlar yaldızlı salonlarda süzülüyor… Aristoteles'i, Aurelius'u ve dilediğim herhangi bir ruhu çağırıyorum ve hepsi de hiçbir küçümseme veya aşağılama olmadan, nezaketle geliyorlar. Bu yüzden, Hakikat ile evlenmiş olarak, perdenin üzerinde yaşıyorum.”

Ya da Ralph Ellison'ı dinleyin: “Alabama, Macon County'de Marx, Freud, TS Eliot, Pound, Gertrude Stein ve Hemingway okudum. Siyahi insanlardan nadiren, hatta hiç bahsetmeyen kitaplar, insan potansiyelim hakkındaki 'ayrımcı' fikirlerimden beni kurtardı.” Ellison, Richard Wright ve diğer siyahi yazarların örneğiyle değil, daha geniş bir yaşam ve olasılık anlayışı sunan sanatçılar sayesinde özgürleştiğini söyledi. “Bunun bir Siyahi'ye ancak diğer Siyahilerin örneğiyle gelebileceğini düşünmek, hayal gücünün gerçek bir yoksulluğunu gerektirir.” Yıllar sonra, siyahi yazar Charles Johnson'ın *Middle Passage* adlı eseriyle Ulusal Kitap Ödülü'nü kazanması üzerine şunları ekledi: “Tanrı aşkına, derinizden yazmıyorsunuz, hayal gücünüzden yazıyorsunuz.”

Sterling Brown, Arthur P. Davis ve Ulysses Lee, 1941'de etkili siyah yazarlar antolojisi *The Negro Caravan'ı* yayınladıklarında, siyah yazarların eserlerinin "benzersiz bir kültürel kalıba" girdiği fikrini reddettiler. "Birçok çağdaş siyah yazar, birbirlerinden çok O. Henry, Carl Sandburg, Edgar Lee Masters, Edna St. Vincent Millay, Waldo Frank, Ernest Hemingway ve John

Steinbeck'e daha yakındır. Edebi geleneğin bağları ırktan daha güçlü görünmektedir."

Martin Luther King Jr., Thoreau, Gandhi ve Reinhold Niebuhr'u model alarak oldukça başarılı oldu; sonuçta King'in (ve babasının) adını kimden aldığını hatırlayalım. Kayıtlar, "Avrupa merkezli" eğitimin büyük siyah Amerikalıların ruh sağlığı üzerinde bu kadar yıkıcı bir etkiye sahip olduğunu pek göstermiyor. Neden bugün siyah çocuklardan bunu esirgeyelim? Neden Du Bois ile birlikte perdenin ardında yaşamaya devam etmeyelim? Lincoln sadece İngiliz kökenliler için mi kahraman olacak? Jackson sadece İskoç-İrlandalılar için mi? Douglass sadece siyahlar için mi? Büyük sanatçılar, düşünürler, liderler sadece kendi ırksal klanlarının değil, tüm insanlığın malı.

Öz saygıya gelince, bu gerçekten etnik rol modellerin ve görkemli bir geçmişin fantezilerinin ürünü mü? Yoksa başarıdan, ırksal gururdan ziyade kişisel gururdan kaynaklanan kendine olan inançtan mı kaynaklanıyor? Birbirine bağlı Asyalı-Amerikalı ve Yahudi-Amerikalı aileler çocuklarına öz saygı ve çok çalışmaya azim aşılıyor. Tarihsel nedenlerden dolayı, siyah aileler genellikle daha az birlik içindedir ve sonuç olarak birçok siyah çocuk, düşük öz saygı ve az özgüvenle güvensiz bir dünyaya giriyor. Afrika hakkında bilgi edinmek bunu değiştirmeyecek.

## VII

Tarihin terapi aracı olarak kullanılması, tarihin tarih olarak yozlaşması anlamına gelir. Tüm büyük ırklar, kültürler, uluslar zaman zaman suçlar, vahşetler, dehşetler işlemiştir. Her medeniyetin sakladığı sırları vardır. Dürüst tarih, sansürsüz kaydı gerektirir. Afrika'daki despotizm, katliam ve köleliğin tam bir anlatımı, siyah öğrencilerin öz saygısını ne kadar artırırdı? Peki ya tüm kötü şeyleri dışarıda bırakırsanız, nasıl bir tarihe sahip olursunuz?

Tarih, insanları iyi hissettirmek için bile olsa, iyi hissettiren tarihin etnik öz saygıyı artırdığına ve öğrencileri hayatlarıyla başa çıkmaya hazırladığına dair hiçbir kanıt yoktur. Aksine, Afrocentric eğitim, William Raspberry'nin yazdığı gibi, siyah çocukları "rekabet etmek zorunda oldukları kültürde daha az yetenekli" hale getirecektir. Sonuçta, genç siyah Amerikalıların Afrika isimleri alması, Afrika kıyafetleri giymesi ve Afrika ritüellerini taklit etmesi, müzik ve mantralarla, ritim ve rap ile öğrenmesi, standart İngilizceyi reddetmesi, zihinlerinin farklı çalıştığı için birinci sınıf bir eğitimin onlar için olmadığını duyması ne işe yarayacak? Bu tür bir eğitim, demokrasiyi daha iyi anlamalarına yardımcı olacak mı? Amerikan yaşamına daha iyi uyum sağlamalarına yardımcı olacak mı? Jacques Barzun'un bize hatırlattığı gibi, "General Powell, şu anki görevine, izlemek istediği kariyer için Siyah İngilizcesinin yeterli olduğuna inanarak ulaşmadı."

Gerçekten de, Afrocentrizmden daha fazla "psikolojik olarak yıkıcı etkiye" sahip bir eğitim biçimi hayal etmek zor. Bir halkı baskı altında tutmanın en iyi yolu, onlara gelişme ve başarı araçlarını reddetmek ve onları ulusal yaşamın fırsatlarından mahrum bırakmaktır. Eğer Ku Klux Klan'dan bir Kleagle, siyah Amerikalıları engellemek ve sakat bırakmak amacıyla özel bir eğitim müfredatı tasarlamak isteseydi, Afrocentrizmden daha şeytani derecede etkili bir şey bulması pek olası olmazdı.

Dahası, siyah çocuklar büyüyüp Afrocentristlerin onlara öğrettiği şeylerin çoğunun doğru olmadığını öğrendiklerinde bu onların öz saygılarını artıracak mı? Siyah akademisyenler yıllardır siyah tarihini şovenist abartılardan kurtarmaya çalışıyorlar. Siyah tarihinin tanınmış arşivcisi AA Schomburg, uzun zaman önce "dünyanın dâhilerinin yarısının zenci olduğunu kanıtlamaya ve 19. yüzyıl Amerikalılarının soyunu Saba

Kraliçesi'ne kadar izlemeye çalışanlara" duyduğu küçümsemeyi dile getirmişti.

Siyahi sosyolog Orlando Patterson, benzer bir küçümsemeyle, "uygarlığın en büyük isimlerine, Kartaca'ya, Mısır'a, Nubia'ya ve antik Kuzey Afrika'nın diğer 'büyük' uygarlıklarına yönelen" siyahi eğitimcileri eleştiriyor. Patterson, "Siyahi tarihçinin rolü, siyahi adamı o muhteşem 'uygarlığın doğuşu' öyküsüne geri döndürmek, beyaz tarihin büyük bir yalan olduğunu, siyahi adamın... 'dünya tarihinin' tüm önemli olaylarında yer aldığını kanıtlamaktır." diyor. Patterson buna üç P yaklaşımı diyor: siyahi tarih, prensler, piramitler ve gösteriş.

Günümüzde Amerika'daki siyah tarihçilerin duayeni John Hope Franklin'dir. Franklin, "Siyah bir akademisyenin yaşadığı toplumu iyileştirmeye katkıda bulunma konusunda açık bir sorumluluğu varken, bir yandan sert savunuculuk ile diğer yandan en yüksek akademik standartlar arasındaki farkı anlaması gerekir" diye yazıyor. Henry Louis Gates Jr. ve Harvard'daki Afro-Amerikan Çalışmaları bölümünde bir araya getirdiği grup gibi ciddi siyah akademisyenler, Afrocentrizmi reddediyor.

Afrocentristler çokkültürlülüğün değil, siyah etnosentrizmin savunucularıdır. Siyasi güdülerini gizlemek için de pek çaba göstermezler. Asa Hilliard, akademik eleştirmenlerle, eleştirilerine yanıt vermek yerine, Afrocentrik müfredata yönelik herhangi bir saldırıyı "genel olarak Afrika halkının incelenmesine yönelik bir saldırı" olarak nitelendirerek başa çıkmaktadır. New York görev gücü raporunu savunan yazarlarından biri, önerilen müfredat revizyonunu "kültürel ve siyasi güçlendirmenin güçlü bir aracı" olarak nitelendirmiş ve "Bizi zayıf tutma çabası ile 21. yüzyılda çoğunluğu bizlerin [beyaz olmayanların] oluşturacağımız gerçeğinin farkına varılması arasında açık bir ilişki görüyorum" demiştir. Hilliard'ın 1990'daki "Okul Müfredatına Afrika ve Afro-Amerikan İçeriğinin Entegrasyonu" başlıklı konferansına saygın siyah akademisyenlerin ne kadar az katıldığı dikkat çekicidir.

# VIII

Diane Ravitch'in belirttiği gibi, "Etnik gurur ve öz saygı tarih öğretiminin ölçütü haline geldiğinde, bazı şeyler öğretilemez." Geçmiş sırlar, torunları rahatsız etmemek için saklı kalmalıdır.

Ülkedeki hiçbir tarih müfredatı, Kaliforniya'nınki kadar özenle hazırlanmış ve kültürel çoğulculuk açısından daha dengeli değildir. Ancak Eyalet Eğitim Kurulu önündeki duruşmalar, etnik kökenin bilimsel çalışmanın pahasına serbest bırakılmasının sonuçlarını gösteriyor. Tartışılan konu, yeni müfredata uygun ders kitaplarıydı. Polonya kökenli Amerikalılar, Hitler'in soykırımına yapılan her atıfın, Polonyalı Hristiyanların maruz kaldığı eşdeğer soykırım öyküleriyle eşleştirilmesini talep etti. Ermeni kökenli Amerikalılar, Türk katliamlarının ele alınmasını istedi; Türk kökenli Amerikalılar buna itiraz etti. Ciddi siyah tarihçiler, siyah tarihine ilişkin yaklaşımın örnek teşkil ettiğini ifade etse de, Afrocentristler okul kitaplarının "ders kitabı soykırımına" yol açacağını söyledi. Müslümanlar, elinde kılıç tutan bir İslam savaşçısının resminin Müslümanları "terörist" olarak klişeleştirdiğinden şikayet etti.

Ravitch, “Birbiri ardına gelen gruplar, atalarının tarihte herkesten daha fazla acı çektiğinde ısrar etti” diye hatırlıyor. Amerikan yerlileri, Hispanikler, Çinli Amerikalılar, eşcinseller, yeniden doğmuş Hristiyan köktenciler, ateistler—hepsi de okul kitaplarının kendi kültürlerini veya bakış açılarını yeterince yüceltmediğini protesto etti. Ravitch, “Duruşmalarda sürekli olarak öne çıkan tek tema, eleştirmenlerin kendi gruplarının üyelerini rahatsız edecek hiçbir şeyin öğretilmesini istememeleriydi; birçok kişi, öğretilen her şeyin kendi gruplarının öz saygısı veya gururu üzerinde olumlu bir etkisi olması gerektiğini iddia etti… Öz saygı için tarih hareketinin tek kötü adamları… şu ana kadar sözcüsü olmayan beyaz erkeklerdir.” diye yazıyor.

New York'ta, 11. sınıf Amerikan tarihi ders kitabı, öğrencilere Anayasa'nın üç "temeli" olduğunu söyler: Avrupa Aydınlanması, "Haudenosaunee siyasi sistemi" ve önceki sömürge deneyimi. Sadece Haudenosaunee siyasi sistemi açıklayıcı alt başlıklar almıştır: "a. Sömürge liderliği ve Avrupalı entelektüeller üzerindeki etkisi (Locke, Montesquieu, Voltaire, Rousseau); b. Albany Birlik Planı, Konfederasyon Maddeleri ve ABD Anayasası üzerindeki etkisi."

Amerikan Anayasası konusunda uzman kaç kişi bu "Haudenosaunee siyasi sistemi"ne yapılan etkileyici övgüyü onaylardı? Kaç kişi bu sistemi duymuştu? İrokua konfederasyonunun Anayasa'yı hazırlayanlar üzerindeki etkisi ne kadar az olursa olsun, Avrupa entelektüelleri üzerindeki etkisi neredeyse görünmezdi. Başka hiçbir eyalet müfredatı Anayasa'nın yapımına dair bu analizi sunmuyor. Ama zaten başka hiçbir eyaletin bu kadar etkili bir İrokua lobisi yok.

Belki de İrokua lobisinin başarısından ilham alan bir İrlanda-Amerikan lobisi, 1996'da New York yasama meclisinden, insan hakları eğitiminde "özellikle soykırım, kölelik, Holokost ve 1845-1850 yılları arasında İrlanda'da yaşanan kitlesel açlığa" dikkat edilmesini gerektiren bir yasa tasarısını geçirdi; yasa tasarısı bu trajediyi İngiliz politikasına bağlıyordu. Başka kaç etnik lobi, kamu okullarındaki eğitimi kendi amaçlarına göre şekillendirmeye çalışacak?

New York tarih müfredatı hakkındaki tartışma, eyaletteki tarih öğretmenlerinden düşünceli tepkiler doğurdu. Bir öğretmen, "Tarih, herhangi bir sosyal grubu memnun etmek veya yatıştırmak için bir araç olmamalı, öğretmenler de bir davanın halkla ilişkiler danışmanı gibi davranmamalıdır. Tarih yazmak, bir konunun eleştirel analizini gerektirir, başarılarının övgü dolu bir anlatımını değil." diye yazdı. New York Eyalet Üniversitesi Brockport Koleji Tarih Bölümü, eyalet genelindeki tarih bölümlerine gönderdiği bir genelge mektubunda soruyu şu şekilde özetledi: "Müfredatın, geçmişteki haksızlıkları, ne kadar gerçek olursa olsun, gidermek için tasarlanmış bir araç olarak kullanılmaması konusunda ısrar ediyoruz. Aksine, ortak geçmişimiz hakkındaki gerçekleri araştırmak için bir araçtır."

Howard Üniversitesi Rektörü Franklyn Jenifer, kendi üniversitesi gibi "tarihi siyah kurumların" gençlere kendi özel tarihleri ve kültürleri hakkında bilgi verme sorumluluğu taşıdığını söylerken, şunları da ekledi: "Devlet okullarından bahsederken çok dikkatli olmak gerekiyor... Devlet okulları, tanımları gereği herkese açık okullardır ve herkesin ihtiyaçlarının farkında olmalıdırlar... Var olmayan bir tarih yaratılmamalıdır."

Her etnik ve dini grubun kamu okullarında öğretilen her şeyi onaylama veya veto etme hakkına sahip olduğunu iddia etmesi durumunda, kültürel çoğulculuk etnosantrizme dönüşür. Bunun en belirgin sonucu ise, etnik kökenimiz ne olursa olsun, hepimizin birlikte Amerikalı olduğumuz şeklindeki eski düşüncedir.

Üstelik, iyi hissettiren tarih, asil bir mesleğe ihanettir. Gore Vidal'ın da çok güzel ifade ettiği gibi, "Nefret ettiğim şey, iyi yurttaşlık tarihidir. Bu, her tarih kitabını mahvetti. Şimdi de 'İspanyol kökenliler sıcakkanlı ve neşelidir ve hayatımıza harika şeyler kattılar' diye yazılıyor, biliyorsunuz, onlardan önce Yahudiler, onlardan önce de siyahlar ve kadınlar. Yani, yeter artık!"

Elbette siyahların tarihini, Afrika tarihini, kadınların tarihini, Hispanik tarihini, Asya tarihini öğretelim. Ama bunları tarih olarak öğretelim, soy bağının yüceltilmesi olarak değil. Tarihin amacı, grup öz saygısını değil, dünyayı ve geçmişi anlamayı, tarafsız analiz, yargı ve bakış açısı geliştirmeyi, farklı kültürlere ve geleneklere saygı duymayı ve özgür tarihsel araştırmayı mümkün kılan hoşgörü, demokrasi ve insan hakları gibi birleştirici fikirleri sarsılmaz bir şekilde korumayı teşvik etmektir.

# 4

☆ ☆ ☆ ☆

# Amerika'nın Çürümesi

eksikliği, Öz saygı kişinin kendi etnik geçmişi hakkında güzel şeyler duyarak iyileştirilemeyecek kadar derin bir rahatsızlıktır. Tarihin, psikiyatrinin başarısız olduğu yerde başarılı olması pek olası değildir. Özellikle Afro-merkezcilik, toplumumuzun zorlu ve pahalı sorunlarından bir kaçış yoludur: daha güvenli okullara, daha iyi öğretmenlere, daha iyi öğretim materyallerine, eğitime daha fazla yatırıma duyulan ihtiyaç; öz disiplini ve özlemi besleyebilecek istikrarlı ailelere duyulan ihtiyaç; istikrarlı aileleri besleyebilecek iş ve gelire duyulan ihtiyaç; uyuşturucu ve suçun yıkıcı etkilerini durdurma ihtiyacı; Amerikan toplumunun aralıklarında hâlâ gizlenen ırkçılığın üstesinden gelme ihtiyacı. William Raspberry kendi halkı için şöyle gözlemliyor: "İhtiyaç, hiç bilmediğimiz bir kültüre geri dönmek değil, içinde var olduğumuz kültüre tam olarak sahip çıkmaktır."

# I

Genel olarak etnik köken çılgınlığı ve özellikle Afrocentrizm, gerçek ihtiyaçlardan dikkati dağıtmakla kalmaz, sorunları daha da kötüleştirir. Son zamanlarda etnik kökenin (siyah, kahverengi, kırmızı, sarı, beyaz) yüceltilmesi, Amerikan halkının erime potası günlerinde cumhuriyetin güvenli bir şekilde geride bıraktığını düşündüğü kasvetli ihtimali yeniden canlandırdı: ayrı etnik topluluklara bölünmüş bir toplum. Etnik köken kültü, farklılıkları abartır, kin ve düşmanlıkları yoğunlaştırır, ırklar ve milliyetler arasındaki korkunç uçurumları daha da derinleştirir. Sonuç, kendini acıma ve kendini gettolaştırmadır.

Siyahilerin, eşitlik temelinde bütünleşmiş bir topluma giriş hazırlığının bir parçası olarak bir ölçüde yeniden gruplanma ve özgüven gösterme yönündeki argümanı makul görünmektedir. Başka herhangi bir temelde bütünleşmenin, beyaz standartlarına tamamen teslim olmak anlamına geleceği savunulmaktadır. Bu nedenle, ırksal ve kültürel gururun onaylanması, gerçek bütünleşme için elzemdir. Bunu psikolojik bir nokta olarak görebiliriz, peki ya kültürel bir nokta olarak?

Nesiller boyunca siyahlar, önemli ölçüde etkiledikleri ve önemli katkılarda bulundukları Amerikan kültüründe büyüdüler. Amerika'da 300 yıl geçirdikten sonra kendilerini Afrikalılaştırmak bir oyunculuktur. Etnik ideologlar tarafından savunulan Afrocentrizm, Avrupa karşıtlığını, ayrılıkçılığı, yabancılaşma duygularını, mağduriyeti ve paranoyayı ima eder. En tuhaf ve beklenmedik olanı ise siyahların siyah-beyaz ayrımcılığının geri getirilmesini istemesidir.

Başyargıç Warren, okul entegrasyonu davasında şöyle yazmıştı: "[Siyah çocukları] benzer yaş ve niteliklere sahip diğerlerinden yalnızca ırkları nedeniyle ayırmak, toplumdaki statüleri konusunda bir aşağılık duygusu yaratır ve bu da kalplerini ve zihinlerini asla geri döndürülemeyecek bir şekilde etkileyebilir." 40 yıl içinde doktrin tam bir döngüyü tamamladı. Şimdi entegrasyonun aşağılık duygusuna yol açtığı, ayrımcılığın ise çözüm getirdiği düşünülüyor.

Siyah eğitimci Felix Boateng'in dediği gibi, bu ayrılıkçılığın yeniden canlanması en erken sınıflarda başlayacak. Boateng, "Tek öğretim dili olarak standart İngilizcenin kullanılması," diye savunuyor, "kültürsüzleştirme sürecini daha da kötüleştiriyor." Azınlık çocukları için

"kültürel olarak ilgili bir müfredat", "okula getirdikleri ev ve topluluk lehçesini" tanımalıdır. (Şunu da belirtmek gerekir ki, tüm siyah eğitimciler siyah çocukları bebeklikten itibaren dezavantajlı duruma düşürme arzusunu paylaşmıyor. Cleveland Eyalet Üniversitesi'nden Janice Hale-Benson, "Bir gerçek açık," diyor, "Standart İngilizce konuşmak, Amerikan toplumunda yukarı doğru hareketlilik için siyah çocuklar tarafından ihtiyaç duyulan bir beceridir ve erken çocukluk döneminde öğretilmelidir.")

Eğer herhangi bir eğitim kurumu insanları dostane ve medeni bir birliktelik içinde bireyler olarak bir araya getirmeli ise, bu üniversite olmalıdır. Ancak son yıllarda kampüslerin çok sayıda etnik örgüte bölünmesi çarpıcı ve endişe verici.

Siyahilere ait yurtlar, öğrenci birlikleri, öğrenci dernekleri, iş ve hukuk dernekleri, eşcinsel ve lezbiyen grupları, yemekhanelerde siyahilere ayrılmış masalar bulunuyor. Pennsylvania Üniversitesi, kayıtların %6'sını oluşturan siyahilere kendi yıllıklarını veriyor. Pennsylvania Üniversitesi'nden bir profesöre göre, günümüz kampüsleri "Beyrut'un kültürel çeşitliliğine sahip. Ayrı silahlı kamplar var. Siyahi öğrenciler beyaz öğrencilerle karışmıyor. Asyalılar kendi başlarına. Baskı, büyük bir statü sembolü." 1994 yılında Brown Üniversitesi, "temalı" yurtların yayılmasını askıya aldı. Üniversitenin başkan yardımcısı, "Kampüsün Balkanlaşmasını istemiyoruz" dedi.

Oberlin, bir buçuk yüzyıl boyunca ırksal olarak bütünleşmiş bir üniversitenin modeliydi. *The New Republic'te* editörlük yapan Jacob Weisberg'in bildirdiğine göre, "Oberlin öğrencileri giderek daha fazla ayrı düşünüyor, davranıyor, ders çalışıyor ve yaşıyor." Asyalılar Asya Evi'nde, Yahudiler "J" Evi'nde, Latinler İspanyol Evi'nde, siyahlar Afrika Mirası Evi'nde, yabancı öğrenciler Üçüncü Dünya Evi'nde yaşıyor. Hatta Lezbiyen, Gay ve Biseksüel Birliği bile ırksal ve cinsiyete dayalı gruplara ayrıldı. "Sonuç ayrı dünyalar."

Yeni ve korkutucu zorluklarla karşı karşıya kalan herhangi bir azınlık grubu için bir araya gelmek anlaşılabilir bir tepkidir. Ancak kurumsallaşmış ayrımcılık, ırksal farklılıkları yalnızca kristalleştirir ve ırksal gerilimleri büyütür. Orta Michigan Üniversitesi'nde okuyan siyahi bir öğrenci, "Bazı etkinlikler beyaz ve siyah olarak etiketleniyor," diyor. "Siyahi etkinliklere katılmazsanız dışlanıyorsunuz." Rutgers Üniversitesi'nden siyahi antropolog Signithia Fordham'ın yakın tarihli bir çalışması, siyahi öğrencilerin düşük başarı göstermesinin büyük bir nedeninin, akademik başarının beyaz

dünyaya bir ihanet olarak algılanacağı korkusu olduğu sonucuna varıyor. Fordham, "Siyahi topluluğun bazı kesimlerinde ortaya çıkan şey," diyor, "okuldaki akademik öğrenmeyi 'beyaz gibi davranmak' olarak tanımlayan bir tür kültürel yönelimdir."

Militanlar ayrıca, yalnızca siyahların siyah deneyimini anlayabileceği gerekçesiyle, siyah tarihi ve edebiyatını yalnızca siyahların öğretmesi gerektiğini, tıpkı bazı feministlerin görüşüne göre kadın tarihi ve edebiyatını yalnızca kadınların öğretmesi gerektiği gibi, savunuyorlar. Kaliforniya Üniversitesi Berkeley Kampüsü Bütçe Komitesi'ne göre, "gerçek çeşitlilik", derslerin profesörlerin etnik ve cinsiyet kimlikleriyle uyumlu olmasını gerektirir.

*Sadece* siyahların siyah tarihini öğretebileceği ve yazabileceği doktrini, kaçınılmaz olarak siyahların *sadece* siyah tarihini öğretebileceği ve yazabileceği doktrinine ve bunun kaçınılmaz sonuçlarına yol açar: Çinliler Çin tarihiyle, kadınlar kadın tarihiyle sınırlandırılmalıdır ve benzeri. Henry Louis Gates, "öğrencilerin ve öğretim üyelerinin bir beyazın siyah bir düşünceyi düşünüp düşünemeyeceği konusunda oturup tartıştığı gettolaşmış programları" eleştirir. Siyah çalışmalarının, bu alanda çalışmak için kişinin siyah tenli olması gerektiği yönündeki "gizemli" düşünceye gelince, John Hope Franklin bunu özlü bir şekilde "büyücülük" olarak nitelendirir.

Voodoo ilkesi, akademik çalışmalardan sanatlara da uzanıyor. Tiyatroda güncel bir talep, oyuncuların canlandırdıkları rollerle aynı etnik kökene sahip olmaları gerektiğidir. Bu nedenle, Oyuncular Sendikası (Actors' Equity Association), Jonathan Pryce'ın Londra'da yarattığı *Miss Saigon* rolünü New York'ta oynamasını engellemeye çalıştı ve dindarca bir şekilde "Avrasyalı bir rolü beyaz bir oyuncunun oynamasını hoş göremeyiz" açıklamasını yaptı. *Used People* filminde Yahudi bir kadını canlandıran Shirley MacLaine, arkadaşı Bella Abzug'un "bana çok kızdığını... Rolü bir Yahudinin oynaması gerektiğini düşündüğünü" söylüyor.

Akrabalık ilkesi yönetmenlere de uygulanıyor. Örneğin Norman Jewison, *Malcolm X* filminin yönetmeni olarak uygunsuz ten rengine sahip olduğu gerekçesiyle veto edildi. Uygun ten rengine sahip olan Spike Lee ise görevi aldı ve bu kuralı, siyahi röportajcılara öncelik verme noktasına kadar götürdü. Başarılı siyahi oyun yazarı August Wilson, *Fences adlı oyununun film uyarlaması için siyahi bir yönetmen konusunda ısrarcı oldu.* "Dünyaya farklı bir şekilde tepki veriyoruz," dedi. "Din hakkında farklı fikirlerimiz, farklı sosyal etkileşim biçimlerimiz var. Stil, dil hakkında farklı fikirlerimiz

var. Farklı estetik anlayışlarımız var... Bu iş, siyahi Amerikalıların kültürünün özelliklerini paylaşan birini gerektiriyor... Bir kural koyalım. Siyahiler İtalyan filmlerini yönetmesin. İtalyanlar Yahudi filmlerini yönetmesin. Yahudiler de siyahi Amerikalı filmlerini yönetmesin."

Wilson kuralına göre, Ibsen'i yalnızca Norveçliler yönetebilir, Hamlet'i ise yalnızca Danimarkalılar oynayabilir. Ne korkunç bir kural olurdu bu! Jonathan Pryce'ın *Miss Saigon* tartışması sırasında belirttiği gibi, eğer akrabalık ilkesi geçerli olursa, "Hayatımın geri kalanında Galli karakterleri oynamak zorunda kalırım." Hatta kendini beğenmiş Equity bile, *Miss Saigon* tartışmasının doruk noktasında New York'ta Shakespeare (ve Othello değil) oynayan siyahi oyuncular Morgan Freeman ve Denzel Washington'a bu ilkeyi uygulamadı. *Wall Street Journal* , eğer bu ilke geçerli olacaksa, sadece beyazların değil, özellikle de engellilerin, tamamen sağlıklı Denzel Washington'ın III. Richard rolünde oynamasına karşı protesto gösterisi düzenlemesi gerektiğini acı bir şekilde öne sürdü; sonuçta III. Richard bir kamburdu.

Çinli-Amerikalı oyuncuların İsveçli oyuncuların (örneğin eski günlerde Warner Oland ve Nils Asther gibi) Çinli rollerini oynamasını izlerken duydukları kızgınlığı anlıyoruz ve günümüzde beyaz olmayan oyuncuların sahne ve filme girmesine seviniyoruz. Ancak akrabalık ilkesinde oyunculuk sanatına temelden düşmanca bir şey yok mu? Sonuçta, oyunculuk bir tür sahtekarlıktan başka nedir ki?

Oyuncuların karşılaştığı zorluk, sahnede karakterler yaratmaktır; ve bu karakterler, oyuncuların gerçek hayattaki hallerinden çok farklı olabilir. İşte bu, oyuncunun zaferidir. Irkçı kısıtlama, oyuncunun sanatının özünü geçersiz kılar. Aynı şekilde yönetmenlerin yeteneğini de geçersiz kılar. Sadece İsveçlilerin Strindberg'i, sadece Rusların Çehov'u, sadece İrlandalıların Sheridan veya Shaw'ı, sadece İngilizlerin Shakespeare'i yönetebileceği fikri apaçık saçmadır ve uygulanırsa tiyatro sanatını umutsuzca yoksullaştırır. Akrabalık ilkesi, fayda sağlamayı iddia ettiği azınlıkları cezalandıran dışlayıcı bir kuraldır.

Okul entegrasyonu davasında Yüksek Mahkeme kararını etkileyen bulgulara imza atan seçkin siyahi sosyal psikolog Kenneth B. Clark, siyahlar ve beyazların "farklı kültürleri temsil ettikleri ve kültürlerin, tıpkı su ve yağ gibi, karışamayacağı" gerekçesiyle ayrılması gerektiği argümanını reddediyor. Clark, bunun beyaz ayrımcıların nesillerdir savunduğu bir argüman olduğunu söylüyor. Şunu da ekliyor: "Irk temelinde ilkel

dışlamanın insanlara verdiği zararın, önceki mağdurlar tarafından talep edildiğinde veya uygulandığında, egemen grup tarafından dayatıldığından daha az zararlı olduğuna dair hiçbir kanıt yok."

## II

Ayrılıkçı dürtü kesinlikle sadece siyah toplulukla sınırlı değildir. Bir diğer belirgin ifadesi ise, görünüşte İngilizce konuşmayan herkesin, özellikle de Hispanik-Amerikalıların çıkarları doğrultusunda yürütülen iki dillilik hareketidir.

İki dillilik, Amerikan tarihinde yeni bir konu sayılmaz. Anayasa'nın kabulünden yedi yıl sonra, 3.000 adet federal yasanın İngilizce'nin yanı sıra Almanca olarak da basılması önerisi Temsilciler Meclisi'nde az farkla reddedilmişti. (Bu olay, daha sonra Colin Ross gibi Nazi propagandacıları tarafından benimsenen, Almanca'nın Amerika'nın resmi dili olarak İngilizce'nin yerini neredeyse aldığı efsanesine yol açmıştır.) On dokuzuncu yüzyılda, yeni gelen göçmenler bir süre eski dillerini kullanmaya devam ettiler, evlerinde, kiliselerinde, gazetelerinde ve sıklıkla iki dilli devlet okullarında kullandılar; ta ki kültürel uyum azalana ve Birinci Dünya Savaşı İngilizce dışındaki dillerin kullanımını caydırana kadar.

Son yıllarda etnik kimlik kültünün İspanyolca konuşan ülkelerden gelen yoğun göçle birleşmesi, iki dilliliğe yeni bir ivme kazandırdı. Varsayılan amaç geçişseldir: İngilizce bilmeyen çocukları mümkün olan en kısa sürede iki dilli sınıflardan tamamen İngilizce sınıflara geçirmek. 1968 tarihli İki Dilli Eğitim Yasası yönergeler ve fonlama sağlarken, 1974 tarihli *Lau v. Nichols* davasında (Çince konuşan bir dava) Yüksek Mahkeme kararı, okul bölgelerinin İngilizce bilmeyen çocuklar için özel programlar sağlamasını zorunlu kılmaktadır.

Ne yazık ki, iki dillilik planlandığı gibi işlemedi: tam tersine. İki dillilik kampanyası, hem iki dilli bir imparatorluğu sürdürmekte çıkarı olan bir eğitim lobisi hem de İspanyol kökenli seçmenleri korumakta çıkarı olan bir siyasi lobi yarattı. Sonuç olarak, mevcut haliyle iki dilli eğitim, İngilizce öğretmekten çok İspanyolcayı korumaya yarıyor. Oysa anketler, Latin kökenli ebeveynlerin çocuklarının İngilizce eğitim almasını istediğini tekrar tekrar gösteriyor. Birçoğu, İspanyol isimli çocukların İspanyolca sınıflarında kalmasına karşı çıkıyor. Afrocentrizm ve etnik köken kültü gibi, iki dillilik de popüler değil, elitist bir kaygı – Myrdal'ın "romantik etnik köken" dediği şey; siyasi etnik köken de öyle.

Kurumsallaşmış iki dillilik kapıları kapatır. Kendi kendini gettolaştırmayı besler ve gettolaşma da ırksal düşmanlığı besler. Hispanik

bir sivil toplum lideri olan Alfredo Mathew Jr., iki dilliliğin "Hispaniklerin bir arada kalmasını ve bütünleşmemesini teşvik ettiğini" ve "kıt kaynaklar için rekabette Siyahlar gibi diğerleriyle düşmanlık yaratacak ve Hispanikleri daha geniş toplumdan daha da uzaklaştıracak bir tür apartheid"ı besleyebileceğini söylüyor.

İngilizce dışında bir dil kullanmak, insanları Amerikan toplumunda ikinci sınıf vatandaşlığa mahkum eder. Richard Rodriguez, "İki dilli bir Amerika'da en çok kaybedecek olanlar, yabancı dil konuşan yoksullardır" diyor. Rodriguez kendi çocukluğunu hatırlıyor: "Öğretmenlerimin bana İspanyolca hitap etmesini duymak beni memnun ederdi… Ama bu, kamusal toplumun dilini öğrenmeyi ertelemek anlamına gelirdi… Ancak kendimi artık *gringo* toplumunda bir yabancı değil, bir Amerikalı olarak düşünebildiğimde, tam anlamıyla kamusal bireysellik için gerekli hak ve fırsatları aramaya başlayabildim."

Tek dilli eğitim, daha geniş dünyaya kapılar açar. Vali Mario Cuomo yakın zamanda şöyle hatırladı: "Yaklaşık 8 yaşıma kadar İngilizce konuşmuyordum ve devlet okuluna giriş benim için bir tür travmatik deneyimdi. Bu bende çok büyük bir etki bıraktı." Travmatik olsun ya da olmasın, devlet okulu Cuomo'ya kendi kuşağındaki politikacılar arasında en etkili İngilizceyi öğretti.

Ancak Massachusetts Üniversitesi'nden bir profesör, iki dilli eğitim alanındaki uzun deneyimiyle mükemmel kitabı *Forked Tongue'u* kaleme alan Rosalie Pedalino Porter'a, başka bir dilde büyümüş çocuklara İngilizce öğretmenin bir tür siyasi baskı olduğunu söyledi. Porter'ın cevabı takdire şayan görünüyor: "Öğrencilerimizin çoğunluk dilini akıcı bir şekilde kullanmalarına yardımcı olmayı başardığımızda... öğrencilerimizi mahrum bırakmak yerine güçlendiriyoruz."

İki dilliliğin sözde tehdidi, İngilizceyi Amerika Birleşik Devletleri'nin resmi dili haline getirmeyi amaçlayan bir anayasa değişikliği kampanyasına yol açtı. 1997 yılına kadar yirmi iki eyalette bu tür yasalar vardı; ve 1996'da Temsilciler Meclisi, (bunun Amerikan paralarından *"e pluribus unum* " ifadesinin kaldırılmasını gerektirip gerektirmeyeceği konusunda ciddi bir tartışmanın ardından) bir taslak değişikliği oyladı.

Anayasa değişikliği kötü bir fikir. Açıkçası tüm Amerikan vatandaşlarının İngilizce bilmesi gerekir. Tüm Amerikan vatandaşlarının ikinci bir dil bilmesi de güzel olurdu. Ancak İngilizce, hayatta kalmak için mücadele eden, sert savunma önlemlerine ihtiyaç duyan bir dil değil.

Gezegenin her yerinde zafer kazanmış durumda. Shakespeare zamanında dört milyon insan İngilizce konuşuyordu; şimdi bir milyar insan konuşuyor. İngilizce olarak yayınlanan kitap sayısı diğer dillerden daha fazla. İngilizce, ironik bir şekilde, yirmi birinci yüzyılın *ortak dili* olacak. İngilizcenin Amerika Birleşik Devletleri'nde yasal korumaya ihtiyaç duyduğu fikri, dilin geleceğine olan inançsızlığın şaşırtıcı bir itirafıdır. Bir kongre üyesi, "Shakespeare'in dilinin hayatta kalmak için hükümet yardımına ihtiyaç duyduğunu düşünmek," dedi, "...dile hakarettir." Resmi dil kampanyası yalnızca ek bir etnik gerilim ve kızgınlık kaynağı yaratmaktadır.

Bununla birlikte, Amerika gibi son derece heterojen bir ulusta ortak bir dil, birleştirici bir bağın olmazsa olmazıdır. İngilizcenin geleceğiyle gerçekten ilgilenen politikacılar, Anayasayı değiştirmek yerine, yeni gelenlere İngilizce öğretme programlarını hızlandırmaya odaklanmalıdır. Çoğu insan İngilizceyi olabildiğince hızlı öğrenmek istiyor. Eğer kendileri öğrenmezlerse, çocukları öğreniyor. Ancak büyük şehirlerimizdeki İngilizce dil kursları aşırı kalabalık. Bazıları bütün gece açık kalıyor. New York Okuma Yazma Yardım Merkezi'ne göre, Mart 1997'de 35.000 New Yorklu İngilizce dil programlarına kayıtlıyken, 30.000 kişi de bekleme listelerinde yer almak için can atıyordu. Bu baskı, New York Halk Kütüphanesi'ni İngilizce dil kurslarına başvuranları kura yöntemiyle seçmeye zorluyor.

Ayrıca, okuma yazma bilmeyenlere, yeni gelenlere ve vatandaşlara okuma yazmayı öğretme gibi temel bir sorun da mevcuttur. 1900 yılında Amerika Birleşik Devletleri dünyanın en okuryazar ülkesiydi. Bugün Birleşmiş Milletler bizi kırk beşinci sırada değerlendiriyor; üstelik okuryazarlığın her zamankinden daha önemli olduğu bir çağda. Elbette, dil programlarını genişletmek para gerektirecekken, İngilizceyi resmi dil olarak talep etmek sadece kelime sayısını artıracaktır. Bu iki yaklaşım arasındaki seçim, yasama sorumluluğunun iyi bir sınavıdır.

## III

Ayrılıkçı eğilimlerin en uğursuz yanı, bir grubun diğerine karşı kışkırtılmasıyla ortaya çıkan acımasızlıktır. Büyük ilahiyatçı Reinhold Niebuhr, "İnsanın insana karşı acımasızlığının başlıca kaynağı, diğer insanlara karşı yükümlülük duygusunun kabile sınırları gibi görünüyor" diye yazmıştır. Kabile düşmanlıkları, zamanın başlangıcından beri diğer tüm nedenlerden daha fazla baskı, korku, nefret ve cinayete yol açmıştır.

En ağır zulümden (en azından Amerika'da) en çok etkilenen siyahi Amerikalılar, belki de paranoyaya en yatkın olanlardır; ancak paranoyakların bile gerçek düşmanları olabileceğini unutmamak gerekir. Sonuçta, J. Edgar Hoover tarafından kurgulanan ve FBI tarafından yürütülen siyahi Amerikalılara karşı komplolar hakkında şimdi bildiklerimizi göz önünde bulundurduğumuzda, siyahi Amerikalıların beyazların niyetlerinden sonsuza dek şüphe duymalarına kim şaşırabilir ki?

Yine de, *New York Times* -WCBS-TV'nin 1990'da New Yorklular arasında yaptığı anket şaşırtıcı. Siyah katılımcıların yüzde altmışı, hükümetin siyahi insanlara zarar vermek amacıyla siyahi mahallelerde uyuşturucu temin ettiğinin doğru veya muhtemelen doğru olduğunu düşünüyordu. Yüzde yirmi dokuzu ise AIDS virüsünün siyahi insanları öldürmek için ırkçı komplocular tarafından uydurulduğunun doğru veya muhtemelen doğru olduğunu düşünüyordu.

Belediye Başkanı Edward Koch, CCNY'den dizginlenemez Leonard Jeffries'i "buz insanları-güneş insanları" teorisini görüşmek üzere kahvaltıya davet ettiğinde, Jeffries gelmeyi kabul etti, ancak "beyaz insanların onu zehirlemeye çalıştığı için yemek yemeyeceğini" söyledi. Koch'un aktardığına göre, "Geldiğinde ona kahve ve Danimarka pastası ikram ettim, ama reddetti. Sonra ona yemek tadımcısı olmayı teklif ettim, ama yine de reddetti."

Başka bir vesileyle Jeffries, “AIDS'in bir laboratuvardan çıkıp belirli popülasyonlarda lokalize olması kesinlikle komplo sürecinin bir parçası olarak ele alınmalıdır” diye gözlemde bulundu. Jeffries'in bir dersinden sonra, on siyahi öğrenci *Times* muhabirine AIDS ve uyuşturucunun gerçekten de beyazların bir komplosunun parçası olduğunu söyledi. Bir öğrenci, “Carter yönetimi sırasında, 2000 yılına kadar yüz milyar Afrikalının yok edilmesi gerektiğini söyleyen bir belge yayınlandı” dedi.

Yaşlı bir siyahi adam ise, “En çok kimin yıkıma uğradığı ve ABD'de büyüyüp bu ülkedeki kölelik ve ırkçılık tarihini bildiğiniz için, siyahi olup da AIDS'in bir tür deney, istenmeyen azınlık popülasyonlarını hedef alan bir tür komplo olduğunu hissetmemek mümkün değil” dedi.

Bu tür spekülasyonlar sadece New York'un ateşli kaldırımlarıyla sınırlı değil. William Raspberry şöyle tanıklık ediyor: "Siyahi bir dinleyici kitlesinin önünde bir konuşma yapayım ve soru-cevap bölümünde mutlaka birileri bana siyahi Amerikalılara karşı bir komplo olduğuna inanıp inanmadığımı soracaktır. Konu uyuşturucu veya işsizlik, okul başarısızlığı veya genç hamileliği, siyaset veya göçmenlik olsun fark etmez. Komplo sorusunun bir versiyonunu duyacağımdan emin olabilirim."

Siyahilerin durumu, neredeyse tüm azınlıkların zaman zaman kapıldığı, birilerinin onlara zarar vermek istediği hissine kapıldıkları zulüm kompleksinin daha uç bir versiyonudur. Kendini çekişen ve rekabet eden gruplar üzerinden tanımlamaya çalışan bir toplumda karşılıklı şüphe ve düşmanlığın ortaya çıkması kaçınılmazdır.

## IV

Richard Rodriguez'in gözlemlediği gibi, "Entegrasyon hayaliyle başlayan dönem, asimilasyona duyulan küçümsemeyle sona erdi." John Quincy Adams'ın belirttiği gibi, yabancı kimliği bir kenara bırakıp bir daha asla geri almamak yerine, moda, yabancı kimliği olabildiğince belirgin bir şekilde yeniden benimsemektir. Etnik kimlik kültü, Amerikan tarihinin akışını tersine çevirerek, çoğunlukla ortak bir çabaya katılmaktan ziyade baskıcı, beyaz, ataerkil, ırkçı, cinsiyetçi, sınıfçı bir toplumdan yabancılaşmalarını ilan etmekle daha çok ilgilenen bir azınlıklar ulusu -ya da en azından azınlık sözcüleri- ortaya çıkardı. Etnik ideoloji, bir veya başka bir etnik gruba üye olmanın temel Amerikan deneyimi olduğu yanılsamasını aşılıyor.

Ancak Amerikalıların çoğu kendilerini öncelikle birey olarak, ikincil ve önemsiz bir şekilde de bir grubun mensupları olarak görmeye devam ediyor. Etnik grupların tarihi geçmişleriyle veya Amerikan bugününe yaptıkları katkılarla gurur duymaları da bir zarar teşkil etmiyor. Fakat toplumun sabit etnik gruplara bölünmesi, mağduriyet kültürünü ve hassas duyguların yayılmasını besliyor. Ve sesli ve görünür bir azınlık, ister etnik, ister cinsel, ister dini, isterse nadir durumlarda (komünist, faşist) siyasi olsun, bir gruba öncelikli bağlılık yemini ettiğinde, bu durum, bu çeşitli ve parçalanmış toplumu bir arada tutan kırılgan ulusal kimlik bağlarına bir tehdit oluşturuyor.

Araştırma ve ifade özgürlüğünün en kısıtlanmamış ve nezaketin en çok saygı görmesi gereken alan olan üniversitelerimizde, yani kolejlerimizde, tuhaf bir şekilde çirkin bir hava hakim olmuş gibi görünüyor. Bu günlerde üniversite yönetmek hiç de eğlenceli değil. Lisans öğrencileri dışlama, taciz, ağır şakalar ve incitici hakaretlerinde acımasız ve zalim olabiliyorlar. Azınlık öğrenciler, en anlaşılabilir nedenlerle, çoğu zaman savunmasız ve korkmuş durumdalar. Irkçı şakalar, hakaretler, aşağılamalar zorlu sorunlar yaratıyor. Bu nedenle Michigan Üniversitesi kampüsünde, Birleşik Siyahi Kolej Fonu'nun sloganını taklit eden posterler ortaya çıkıyor: "BİR ZİHİNİ BOŞA HARCAMAK KORKUNÇ BİR ŞEYDİR - ÖZELLİKLE DE BİR ZENCİYE ." Dürüst beyaz öğrenciler, beyaz zorbalara ve haydutlara karşı protestoya katılıyor.

Rektörler ve dekanlar kendilerine şu soruyu sormaya başlıyorlar: Hangisi daha önemli—ifade özgürlüğünü korumak mı yoksa ırksal zulmü önlemek mi? Yargıç Holmes'un dediği gibi, Anayasa "özgür düşünce

ilkesini—bizimle aynı fikirde olanlar için özgür düşünceyi değil, nefret ettiğimiz düşünce için özgürlüğü" temsil eder. Peki ya nefret ettiğimiz düşünce, Anayasa'nın kanun önünde eşit adalet idealini baltalarsa? Birinci Değişiklik, özgürlüğün yanı sıra eşitliği de korumuyor mu? Konuşma ve davranış arasında nasıl net bir çizgi çizebiliriz?

Azınlık öğrencilerine yardım etmek için ellerinden gelenin en iyisini yapmaya çalışan ve ırkçı ve cinsiyetçi söylemleri kısıtlamak için düzenlemeler benimseyen kuşatılmış yöneticilere belli bir sempati duyulabilir. Amerikan Sivil Özgürlükler Birliği'ne göre, Şubat 1991'e kadar yüzden fazla kurum bunu yapmıştı. Azınlıklar için en iyisinin ne olduğundan emin olmayan ve olayları sessiz tutmak isteyen yöneticilerin, öğrenci militanlarının savunduğu ayrılıkçı çözümleri kabul etmelerini, hatta finanse etmelerini bile anlamak mümkün. Ancak Kenneth Clark'ın şu yorumunu da düşünebilirler: "Siyah ayrılıkçılığını bu kadar aceleyle ve iyilikseverce kabul eden beyaz liberal... kendi nedenlerine bakmalıdır, belki de bunların en önemlisi de enfes bir rahatlama duygusudur." Ve üzücü, ancak öğretici olan şu ki, özellikle ırksal ve etnik yerleşim bölgelerini teşvik etmeye meyilli olan yönetimler -Berkeley, Michigan, Oberlin, Amherst'teki Massachusetts Üniversitesi gibi- Dinesh D'Souza'nın (kendisi de Hindistanlı bir Hintli) belirttiği gibi, en fazla ırksal gerilim yaşayanlardır. Berkeley'de görev yapan sosyolog Troy Duster, öğrenciler arasında grup ayrımcılığı ile ırksal düşmanlık arasında bir ilişki buldu.

Bireysel olarak kendi başlarının çaresine bakmayı tercih eden ılımlılar, gruplarına uymaya zorlanıyor. Gruplar, platformlara ve "biz-onlar" sendromlarına bağlı kalıyor. Öğretim üyeleri uzlaşmacı bir tavır sergiliyor. İdeolojik bir ortodoksluk kodu ortaya çıkıyor. Kodun temel ilkesi, azınlık gruplarının üyelerini incitebilecek hiçbir şey söylenmemesidir (ve görünüşe göre, Avrupa kökenli beyaz erkekleri incitebilecek her şey söylenebilir).

Smith Koleji Öğrenci İşleri Ofisi, "ezildiklerini geç de olsa fark eden" kişiler için çeşitli baskı türlerini sıralayan bir bülten yayınladı. Smith'in günahlar listesinden bazı örnekler:

Engellilere yönelik ayrımcılık: Geçici olarak yetenekli olanlar tarafından engellilere uygulanan baskı.

Heteroseksizm: Eşcinseller, lezbiyenler ve biseksüeller gibi heteroseksüel olmayan cinsel yönelime sahip kişilerin baskı altına alınması; bu, onların varlığının kabul edilmemesi yoluyla gerçekleşebilir.

GÖRÜNÜŞÇÜLÜK: Görünümün bir kişinin değerinin göstergesi olduğuna dair inanç; güzellik/çekicilik için bir standart oluşturulması; ve hem bu standarda uymayanlar hem de uyanlar için kalıplaşmış yargılar ve genellemeler yoluyla baskı uygulanması.

Northampton'daki yetkililer şaka mı yapıyorlar acaba?

Bu yönetmelik, günümüzde alaycı bir şekilde "siyasi doğruluk" olarak adlandırılan standartları dayatıyor. Öğrenci nezaketsizliğini kontrol etme aracı olarak başlayan bu uygulama, resmi veya gayri resmi olarak müfredatı ve öğretim üyelerini de kontrol etme aracı haline gelme tehdidi taşıyor. Clark Üniversitesi, ders öneren profesörlerden "çoğulcu (azınlık, kadın vb.) görüş ve kaygıların bu derste nasıl ele alındığını ve bütünleştirildiğini" açıklamalarını istiyor. Bir filozof, üniversitenin profesörlerden "vatansever ve aile yanlısı değerlerin nasıl ele alındığını ve bütünleştirildiğini" açıklamalarını isteyeceğinden şüphe duyarak imzalamayı reddetti.

Harvard'da görev yapan iki seçkin Amerikalı tarihçi, Bernard Bailyn ve Stephan Thernstrom, "Amerika'nın Nüfuslanması" adlı bir nüfus tarihi dersi verdiler. *Harvard Crimson'da* profesörleri "ırksal duyarsızlık" nedeniyle eleştiren makaleler yayınlandı ve siyah öğrenciler sonunda onlara ayrıntılı bir dava açtılar. Etnik tarihin savunucusu ve *Harvard Amerikan Etnik Tarih Ansiklopedisi'nin* editörü olan Thernstrom, Gruplar , ırkçılıkla suçlandı. Ortaya çıktığı üzere, "Yerli Amerikalılar" yerine "Hintliler" terimini kullanmıştı. Ayrıca "Doğu" dinine atıfta bulunmuştu; bu sıfat "sömürgeci ve emperyalist" olarak değerlendirilmişti. Bailyn, köle anlatılarını önermeden Güneyli plantasyon sahiplerinin günlüklerini önermişti. Ve bu böyle altı sayfa boyunca devam etti.

Bu olay, Joe McCarthy döneminde liberal Harvard profesörlerinin (benim gibi) sınıflarını pervasızca ziyaret eden ve kürsüden Marksizm esintileri yakalamayı uman sağcı öğrencileri hatırlatıyor. Thernstrom ise buna aldırış etmeden dersi bıraktı. Siyasi doğruluğun önemli bir zaferi.

İnandıkları şeylerin arkasında duranlar, karalama kampanyalarına maruz kalırlar. Bu günlerde en çok hedef alınan isimlerden biri de New York Üniversitesi'nden Diane Ravitch'tir; Amerikan eğitiminin birinci sınıf tarihçisi, okul reformunun aydınlanmış savunucusu ve kültürel çoğulculuğun yılmaz bir savunucusudur. Mantıklı ve ılımlı argümanlara kendini adamış olan Ravitch, yaklaşımında polemikçi olmaktan ziyade uzlaşmacı bir tutum sergilemektedir. Belki de kadın olması, etnik şovenistlerin onu sindirebileceklerine inanmalarına neden olmaktadır. Kötü niyetli yıldırma girişimlerine rağmen, etnosentrizmin tehlikelerini sakin bir açıklıkla ortaya koymaya devam etmektedir.

Ravitch'in affedilemez suçu, hem *birlik* hem de *çokluk* konusundaki kaygısı gibi görünüyor; yani tarihin, bizi birbirinden kopuk, öfkeli gruplar topluluğundan ziyade bir ulus haline getiren bağların nasıl oluştuğunu anlamamıza yardımcı olması gerektiğine olan inancı. Çünkü sonuçta, etnik köken kültü cumhuriyeti bireylerden oluşan bir siyasi yapı olarak değil, birbirinden farklı ve dokunulmaz kültürlerin bir araya geldiği bir topluluk olarak tanımlar. Bir öğrenci, Pennsylvania Üniversitesi'ndeki "çeşitlilik eğitimi komitesine" "bireye duyduğu derin saygıyı" belirten bir muhtıra gönderdiğinde, bir üniversite yöneticisi kağıdı " *birey"* kelimesinin altını çizerek geri gönderdi: "Bu, günümüzde birçok kişi tarafından ırkçı olarak kabul edilen *kırmızı bayrak* niteliğinde bir ifadedir . Bireyi gruba üstün tutan argümanlar, nihayetinde en büyük veya baskın gruba ait 'bireyleri' ayrıcalıklı kılar."

Günümüzdeki gruplaşmanın kutsallaştırılması, tutarlı bir toplum fikrini tehdit ediyor. Çokkültürcülük fanatikleri, ortak ideallere bağlılık kavramını hegemonik olarak reddediyor. Söylem, Crèvecoeur'ün "yeni ırkından", Tocqueville'in yurttaşlık katılımından, Emerson'ın "eritme potasından", Bryce'ın "şaşırtıcı çözücüsünden", Myrdal'ın "Amerikan İnancından" ne kadar uzaklaştı!

Ancak ortak bir etnik kökenin yokluğunda Amerikan halkını bir arada tutan şey, uygulamada çok sık ihlal edilen demokrasi ve insan hakları ideallerine olan ortak bağlılıktır; bu durum bizi her zaman uygulama ile ilke arasındaki uçurumu daraltmaya teşvik etmektedir.

Açıkça görülüyor ki, Amerikalılar olarak bizi bir arada tutan birleştirici yurttaşlık ilkelerine bağlılık ile, istenirse, herhangi bir dini, etnik, ırksal veya cinsiyet grubuna bağlılık arasında hiçbir uyumsuzluk yoktur. İnsanların kendi geleneklerini, törenlerini, örgütlerini, adetlerini, ritüellerini,

bayramlarını, geçit törenlerini, mutfaklarını yaşatmaları Amerika'nın hayati bir parçasıdır. Toplumumuza zenginlik ve doku kazandıran da bu özgünlük unsurlarıdır.

Amerikan sentezi kaçınılmaz bir Anglo-Sakson rengine sahip olsa da, artık Anglo-Sakson egemenliğinin bir örneği değil. Cumhuriyet, etnik, dini ve siyasi çizgileri aşan idealleri somutlaştırıyor. Farklı ırklardan, dinlerden, dillerden ve kültürlerden insanlar için ortak bir kimlik yaratma konusunda bir süreliğine oldukça başarılı bir deneydir. Ancak bu deney, Amerikalılar hedefe inanmaya devam ettikleri sürece başarılı olmaya devam edebilir. Eğer cumhuriyet şimdi Washington'ın eski "tek halk" hedefinden uzaklaşırsa, geleceği ne olacak? Ulusal topluluğun dağılması, apartheid, Balkanlaşma, kabileleşme mi?

Theodore Roosevelt, “Bu ulusu yıkıma sürüklemenin, bir ulus olarak varlığını sürdürme olasılığını tamamen ortadan kaldırmanın kesin yolu, onu çekişen milliyetlerin karmaşık bir düğümüne, Alman-Amerikalılar, İrlandalı-Amerikalılar, İngiliz-Amerikalılar, Fransız-Amerikalılar, İskandinav-Amerikalılar veya İtalyan-Amerikalılar gibi her birinin ayrı milliyetini koruduğu bir yapıya dönüştürmektir” demişti. Yetmiş beş yıl sonra, TR'nin bu karışımına birkaç milliyet daha eklememiz gerekiyor. Bu, onun görüşünü daha da güçlendiriyor. Ancak TR için bir kabus olan şey, bugün çokkültürlülük ideologlarının hayali. Eğer bu hayal gerçekleşirse, eğer çok çeşitli gruplarımızın her biri kendi enklavında toplanıp, çeşitliliğin kutsal adı altında diğerlerinden ayrı durursa, bu gerçekten daha eşitlikçi, barışçıl, güçlü, birleşik, mutlu bir ülke olur muydu?

# 5

☆ ☆ ☆ ☆

# Birçok arasından biri mi?

saldırı, Ortak Amerikan kimliğine yönelik etnik köken kültünün doruk noktasıdır. Bu saldırı ilk olarak İngiliz olmayan Avrupalı Amerikalılar ("erimeyen etnik gruplar") tarafından Amerikan kültürünün İngiliz temellerine karşı; daha sonra ise büyük ölçüde Avrupalı olmayan Amerikalılar tarafından bu kültürün Avrupa temellerine karşı gerçekleştirilmiştir. Theodore Roosevelt'in önsezisinin de gösterdiği gibi, Avrupa göçünün kendisi de içsel düşmanlıklarla doluydu, herkes birbirinin boğazına yapışmıştı—etnosentrik ayrılıkçıların tasvir ettiği "tek kültürlü" kalabalıktan çok farklıydı. Sonuçta, yirminci yüzyılın iki büyük "dünya" savaşı Avrupa devletleri arasındaki çatışmalar olarak başladı. Bu düşmanca Avrupa halklarının çeşitliliğinden tek bir toplum yaratmak zaten yeterince zor bir iştir. Avrupalı olmayan, beyaz olmayan kökenlerin yeni önemi bu zorluğu daha da artırıyor. Avrupalı olmayanlar veya en azından kendilerini sözcü ilan edenler, Batı'nın nesiller boyu süren sömürgeciliği, ırkçılığı, küçümsemesi, hor görmesi ve acımasız sömürüsü nedeniyle Avrupa'ya ve Batı'ya karşı bir kızgınlık, hatta bazı durumlarda nefret besliyorlar.

# I

Avrupa dışından gelen göçmenlerin bu artan akışı, yirmi birinci yüzyılda Avrupa merkezciliği geçersiz kılacak bir "azınlık çoğunluğu" yaratmayacak mı? Bu, bazı beyaz Amerikalıların korkusu, bazı beyaz olmayanların ise umudu (ve bazen de tehdidi).

1980'lerdeki nüfus artışının üçte birinden göçmenler sorumluydu. Yüzyılın ikinci yarısından bu yana hiçbir on yılda olmadığı kadar çok göçmen geldi. Ve yeni gelenlerin bileşimi de önemli ölçüde değişti. 1910'da göçmenlerin neredeyse yüzde 90'ı Avrupa'dan geliyordu. 1980'lerde ise yüzde 80'den fazlası Asya ve Latin Amerika'dan geliyordu.

Yine de, yabancı doğumlu sakinler bugün nüfusun yüzde 10'undan azını oluştururken, ilk Roosevelt ve Wilson'ın "iki kimlikli Amerikalı" kavramından endişe duyduğu dönemde bu oran neredeyse yüzde 15'ti. Stephan Thernstrom, azınlık çoğunluğunun asla gerçekleşmeyeceğinden şüphe duyuyor. Nüfustaki siyahilerin oranı oldukça yavaş arttı: 1920'de yüzde 9,9, 1950'de yüzde 10, 1970'te yüzde 11,1, 1990'da yüzde 12,1. Ne Asyalı Amerikalılar ne de Hispanik Amerikalılar özellikle büyük aileler kurma eğiliminde değiller; ve her halükarda aile büyüklüğü, gelir ve evlilikler arttıkça azalma eğilimindedir. Thernstrom, "Eğer bugünkü göçmenler, yüzyılın başındaki selefleri gibi Amerikan yaşam tarzına kolayca uyum sağlarlarsa -ki öyle görünüyor-" diye sonuçlandırıyor, "zaten azınlık çoğunluğu sorunu olmayacak."

Amerika, kendisini uzun zamandır ezilenlerin ve zulüm görenlerin sığınağı olarak görmüş ve bu sayede hem kendine hem de dünyaya çok büyük faydalar sağlamıştır; bu nedenle göçün kısıtlanması Amerikan ruhunda bir şeyleri incitir. Kimse Know-Nothing olmak istemez. Ancak kontrolsüz göç imkansızdır; bu nedenle kontrol kriterleri, Amerikan demokrasisinin yüzleşmesi gereken sorulardır. Bu yüzyılda kabul esaslarını üç kez değiştirdik: 1924'te ulusal kökenlerden, 1965'te aile birleşimine ve 1990'da gerekli becerilere. Göç politikasının geleceği, asimilasyon sürecinin geçmişte çok iyi yaptığı şeyi yapmaya devam etme kapasitesine bağlıdır: yeni gelenleri, ulusu bir arada tutan dil, kurumlar ve siyasi idealleri kabul etmeye yönlendirmek.

## II

Avrupa gerçekten tüm kötülüklerin kaynağı mı? Avrupa'nın kanunsuz bir şekilde aşağı ırklara karşı işlediği suçlar (hele ki daha da kötü suçlar - Hitlerizm ve Stalinizm- Avrupalı hemşerilerine karşı işledikleri suçlar) meşhurdur. Ancak bu suçlar tarihin diğer gerçeklerini değiştirmez: Avrupa'nın Amerika Birleşik Devletleri'nin doğum yeri olduğu, Avrupa fikirlerinin ve kültürünün cumhuriyeti şekillendirdiği, Amerika Birleşik Devletleri'nin Avrupa uygarlığının bir uzantısı olduğu ve Amerikalıların neredeyse %80'inin Avrupa kökenli olduğu gerçeği.

Pek de kötü şöhretli bir muhafazakâr olmayan Irving Howe, "İncil, Homeros, Platon, Sofokles, Shakespeare kültürümüzün merkezindedir" diye yazmaya cüret ettiğinde, öfkeli bir okuyucu ("geçen yıl Amherst'ten mezun olmuştu"), "Howe'un listesinde *Kuran, Gita,* Konfüçyüs ve ulusumuzun halklarının diğer merkezi kültürel eserleri nerede?" diye yazdı. Bu eserlerin öneminden ve diğer toplumlar üzerindeki etkilerinden kimse şüphe duyamaz. Ama Amerikan toplumu üzerinde? Ölen beyaz Avrupalı erkeklerin kültürümüzü şekillendirmede bu kadar büyük bir rol oynamış olması üzücü olabilir. Ama durum böyle. Tarih silinemez.

Amerikan okullarındaki Avrupa merkezli bakış açısını açıklayan şey, alçakça bir emperyalist komplo değil, bu sıradan tarihsel gerçeklerdir. Öğretmenlerin Amerikan uygarlığının Avrupa kökenlerini bastırması gerektiğini veya okulların %20'lik kesime hitap edip %80'lik kesimi görmezden gelmesi gerektiğini ciddi olarak savunan var mı? Elbette %20'lik kesim ve onların katkıları da müfredata entegre edilmelidir; kültürel çoğulculuğun amacı da budur.

Ancak kendilerini "çokkültürcü" olarak adlandıranlar, çoğu zaman Batı mirasında Batı suçlarından başka pek bir şey görmeyen etnosentrik ayrılıkçılardır. Bu görüşe göre, Batı geleneği özünde ırkçı, cinsiyetçi, "sınıfsal", hegemonik; geri dönülmez bir şekilde baskıcı, geri dönülmez bir şekilde ezicidir. Batı kültürünün yayılması, herhangi bir içsel nitelikten değil, yalnızca Batı gücünün yayılmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla, Avrupa klasik müziğinin dünya çapındaki popülaritesi –ve muhtemelen Amerikan caz ve rock müziğinin de– içsel bir çekiciliğin değil, "fethedilen kültürün fatihin kültürünü benimsediği emperyalizm modelinin" kanıtıdır.

Avrupa'ya karşı duyulan bu düşmanlık, Stanford'daki Batı uygarlığı dersine karşı yürütülen ünlü haçlı seferinin ("Hey-hey, ho-ho, Batı kültürü gitmeli!") ardındaki temel nedendi. Ulusal Beşeri Bilimler Vakfı'na göre, öğrenciler Amerikan kolej ve üniversitelerinin %78'inden Batı uygarlığı tarihi dersi almadan mezun olabiliyor. Aralarında Dartmouth, Wisconsin, Mt. Holyoke'un da bulunduğu birçok kurum, Batı uygarlığı dersi almadan üçüncü dünya veya etnik çalışmalar dersleri zorunlu tutuyor. Buradaki eğilim, Amerikalıları günahkar Avrupa mirasından arındırmak ve Batı dışı kültürlerden kurtarıcı etkiler aramak yönünde.

## III

Durumun garipliklerinden biri de, Batı geleneğine yönelik saldırının büyük ölçüde Batı'da üretilen analitik silahlarla yürütülmesidir. Günümüz Marksistleri, yapıbozumcuları, postyapısalcıları, radikal feministleri, Afrocentristleri koalisyonu tarafından anılan isimler nelerdir? Marx, Nietzsche, Gramsci, Derrida, Foucault, Lacan, Sartre, de Beauvoir, Habermas, Frankfurt "eleştirel teori" okulu—hepsi Avrupalı. Batı kültürüne karşı yapılan "maskeyi düşürme", "mitleri yıkma", "kanonları kaldırma", "hegemonyayı yıkma" saldırısı, Batı'ya özgü eleştirel analiz yöntemlerine dayanmaktadır—ki bu da Batı geleneğinin içsel kurtarıcı potansiyeline kesinlikle tanıklık etmektedir.

Afrocentristler bile, reddettiklerini sandıkları Avrupa merkezli standartları bilinçaltında kabul ediyor gibi görünüyorlar. Profesör Pearce Williams, “Siyah entelektüeller Batı uygarlığını kınıyor,” diyor, “ama aynı zamanda onun ataları tarafından kurulduğunu kanıtlamayı da şiddetle arzuluyorlar.” Ve tıpkı Frantz Fanon ve Léopold Senghor gibi, kitapları okuma listelerinde önemli bir yer tutan Afrocentrist ideologlar, reddettikleri Batı'nın entelektüel çocuklarıdır. Yeryüzünün Afrika'daki sefil insanlarının etkili sözcüsü Fanon'un ana dili Fransızcaydı ve analizlerini Freud, Marx ve Sartre'a dayandırdı. Negritude'ün peygamberi Senghor, Fransızca yazdı, Senegal eğitim sistemini Fransız modeline göre kurdu ve Senegal başkanlığından ayrıldığında Fransa'ya emekli oldu.

Görünüşe göre Batı hegemonyası, gücün yanı sıra protestonun da kaynağı olabilir. Nitekim, Afrocentric müfredatın Amerikan okullarını istila etmesi, dekonstrüksiyonistlerin, postyapısalcıların vb. İngiliz dili ve karşılaştırmalı edebiyat bölümlerini ele geçirmesi, kendi başlarına "kültürel hegemonya"nın aşırı teorisini çürüten gelişmelerdir. Elbette Gramsci'nin bir noktası vardı. Egemen değerler her toplumu domine eder ve nüfuz eder; ancak akademik solcuların iddia ettiği gibi Amerikan demokrasisi üzerinde katı ve tekdüze bir etkiye sahip değillerdir.

Radikal akademisyenler, "edebiyat kanonunu" beyaz ırkın, erkek cinsiyetinin ve kapitalist sınıfın hegemonyasını dayatan, Avrupa baskısının bir aracı olarak kınıyorlar; bir profesörün sözleriyle, "geçmişi yeniden yazmak ve bugünü ayrıcalıklı ve güçlülerin bakış açısından inşa etmek" için tasarlanmış bir araç olarak görüyorlar. Ya da bir başkasının -ve üstelik

teolojik etik profesörünün- zarif sözleriyle: "Büyük edebiyat kanonu, kendi sosyal sınıflarını desteklemek için yüksek rütbeli Anglikan ahmakları tarafından yaratılmıştır."

Eski ve zavallı kanon, sadece komplo teorisi olarak değil, aynı zamanda durağan olarak da görülüyor. Oysa kanondan daha düzenli ve güvenilir bir şekilde değişen hiçbir şey yoktur: Örneğin, Edmund Clarence Stedman'ın *Amerika Şairleri* (1885) adlı eserinde tanımladığı Amerikan şiirindeki kanonu, 1935 veya 1985'in kanonuyla karşılaştırın (Longfellow ve Whittier'e ne oldu?); ya da son yarım yüzyılda Amerikan tarihinin kanonik literatüründe meydana gelen değişiklikleri hatırlayın (şimdi Beard ve Parrington'ı kim okuyor?). Ve eleştirmenlerin kanon fikrine prensipsel bir itirazları olmadığı açıkça görülüyor. Sadece eski bir grubu yeni bir grupla değiştirmek istiyorlar. Sonuçta, bir kanon sadece her şeyi okuyamayacağınız için bazı kitaplara diğerlerinden daha fazla öncelik verdiğiniz anlamına gelir.

Tuhaf bir şekilde, ciddi Marksistler—Marx ve Engels, Lukacs, Troçki, Gramsci—Lukacs'ın "insanlığın klasik mirası" dediği şeye büyük saygı duyuyorlardı. Haklılar da, çünkü büyük edebiyat eserlerinin çoğu ve iyi tarih yazılarının birçoğu, ortodoks görüşlere karşı derin bir yıkıcı etkiye sahiptir. Günümüz Amerikan edebiyat kanonunu düşünün: Emerson, Jefferson, Melville, Whitman, Hawthorne, Thoreau, Lincoln, Twain, Dickinson, William ve Henry James, Henry Adams, Holmes, Dreiser, Faulkner, O'Neill. Egemen sınıfın uşakları mı? Ayrıcalıklı ve güçlülerin savunucuları mı? Amerikan emperyalizminin ajanları mı? Hadi canım!

Hegemonya hakkındaki sohbeti bir kenara bırakmanın zamanı geldi. Eğer hegemonya, kültürel radikallerin iddia ettiği kadar gerçek olsaydı, Afrocentrizm hiçbir yere varamazdı ve William Lyon Phelps'in mirasçıları hâlâ Modern Dil Birliği'ni yönetiyor olurdu.

## IV

Batı geleneği ilerlemenin önünde bir engel ve insanlık için bir lanet mi? Avrupa mirasının ortadan kaldırılması Amerika'ya ve dünyaya gerçekten fayda sağlar mı?

Şüphesiz Avrupa, başta kendi kendine olmak üzere, korkunç şeyler yapmıştır. Ama hangi kültür yapmadı ki? Edward Gibbon'ın dediği gibi, tarih, insanlığın suçlarının, aptallıklarının ve talihsizliklerinin kaydından başka bir şey değildir. Batı'nın günahları, Asya'nın, Orta Doğu'nun veya Afrika'nın günahlarından daha kötü değildir.

Ancak Batı geleneği ile diğerleri arasında çok önemli bir fark vardır. Diğer kültürlerden farklı olarak, Batı kendi yanlışlarını ortaya koyan ve bunlarla mücadele eden idealler geliştirmiş ve bunlara göre hareket etmiştir. Başka hiçbir kültür öz eleştiriyi varlığının dokusuna yerleştirmemiştir. Batı'nın suçları zamanla kendi panzehirlerini üretmiştir. Köleliği sona erdirmek, kadınların statüsünü yükseltmek, işkenceyi kaldırmak, ırkçılıkla mücadele etmek, dini hoşgörüyü teşvik etmek, araştırma ve ifade özgürlüğünü savunmak, kişisel özgürlüğü ve insan haklarını ilerletmek için büyük hareketlere yol açmıştır.

Avrupa'nın işlediği suçlar ne olursa olsun, bu kıta aynı zamanda bireysel özgürlük, siyasi demokrasi, kanun önünde eşitlik, ibadet özgürlüğü, insan hakları ve kültürel özgürlük gibi *özgürleştirici* fikirlerin de kaynağıdır; bu fikirler en değerli mirasımızı oluşturur ve bugün dünyanın büyük bir kısmı bu fikirlere özlem duyar. Bunlar *Avrupa* fikirleridir, Asya, Afrika veya Orta Doğu fikirleri değil, sadece benimseme yoluyla benimsenmişlerdir.

Örneğin, araştırma ve sanatsal yaratım özgürlükleri Batı değerleridir. Salman Rushdie olayına verilen farklı tepkileri düşünün: Batı'nın bireysel özgürlüğe yönelik tahammül edilemez bir saldırı olarak gördüğü şey, Orta Doğu'da grubunun ahlak kurallarını ihlal eden bir suçlu için uygun bir ceza olarak görüldü. Bireyciliğin kendisi, kişisel hedeflerin önüne grup bağlılığının geçtiği kolektivist kültürlerde -sosyal bilimcilerin dünya nüfusunun yaklaşık %70'ini oluşturduğunu söylediği kültürlerde- tiksinti ve korkuyla karşılanır.

Batı uygarlığının, despotizm, batıl inanç, kabilecilik ve fanatizme dayalı kültürlerin savunucuları tarafından suçluluk duygusuna boğulmasının hiçbir nedeni yok. Bu açıdan Afrocentristler özellikle saçma. Batı'nın, Batı

emperyalizmi köleliği ortadan kaldırana kadar (ve bugün bile Moritanya ve Sudan'da) köleliği sürdüren, kadınları boyunduruk altında tutan, aynı anda birkaç kadınla evlenen ve cinsel organlarını sakatlayan, sadece Hintlilere ve diğer Asyalılara değil, yanlış kabilelerden Afrikalı kardeşlerine karşı da ırkçı zulümler uygulayan, ya demokrasiyi işletmekten aciz ya da demokratik fikre ideolojik olarak düşman olan ve tiranlıkları ve katliamlarıyla, Idi Amin'leri ve Boukassa'larıyla insan haklarını son derece vahşice çiğneyen o "güneş insanlarının" üstün erdemleri hakkında derslere ihtiyacı yok. *Washington Post'un* Afrika büro şefi olarak üç yıl görev yapmış siyahi gazeteci Keith B. Richburg, Ruanda'daki çılgınlığın ardından Tanzanya'da bir nehirde sürüklenen şişmiş cesetleri görünce şöyle düşündü: "Tanrı'nın lütfu olmasaydı ben de orada olabilirdim... Tanrı'ya şükür, zincirler ve ayak prangalarıyla okyanusun ötesine getirilen isimsiz atam hayatta kaldı... Tanrı'ya şükür ki ben bir Amerikalıyım."

Avrupa'nın egemen güçleri Afrika'yı kendi kendini yönetmeye hazırlamak için kesinlikle çok az şey yaptı. Ancak demokrasi, Batı Afrika'yı işgal etmeden çok önce, şeflerin kişisel otoritesini kutsayan ve kabilenin itaatini emreden kabileci ve ataerkil bir kültürde kök salmakta her halükarda zorlanacaktı. Batı'nın yolsuzluk olarak adlandırdığı şey, Afrika'nın büyük bir bölümünde iktidarın ayrıcalığından başka bir şey olarak görülmez. Rekabetçi siyasi partiler, bağımsız bir yargı, özgür basın, hukukun üstünlüğü Afrika geleneklerine yabancıdır.

Cezayirli kadınları peçeden kurtaranlar Cezayirliler değil, Fransızlardı (bu durum, peçeyi sembolik tecavüz olarak gören Frantz Fanon'un büyük öfkesine neden olmuştu); Hindistan'da da, *dul* kadınların kocalarının cenaze ateşlerinde kendilerini yakarak intihar etme geleneğini sona erdiren (ya da sona erdirmek için ellerinden gelenin en iyisini yapan) Hintliler değil, İngilizlerdi. Ve köleliği ortadan kaldırma mücadelesini başlatan Batılı kültürlerdi, Batı dışı kültürler değil; ve bunu yaparken, özellikle İslam dünyasında (Müslümanların, büyük bir tarafsızlıkla, beyazları da siyahlar gibi köleleştirdiği yerde) büyük bir direnişle karşılaştılar. Günümüzde insancıl toplumlar için mücadele eden birçok cesur ve insancıl Afrikalı, Afrika ideallerinden değil, Batı ideallerinden ilham alıyor. Beyazların suçluluk duygusu çok ileri götürülebilir.

Batı'nın insan haklarına olan bağlılığı şüphesiz ki kesintili ve kusurlu olmuştur. Yine de ideal varlığını sürdürüyor ve ona doğru hareket, aralıklı da olsa, gerçek olmuştur. Bugün, tüm kıtalardan, inançlardan ve renklerden

insanları cezbeden ve güçlendiren şey *Batı'nın* demokratik geleneğidir. Çinli öğrenciler Tiananmen Meydanı'nda demokrasi için ağlayıp öldüklerinde, yanlarında Konfüçyüs veya Buda'nın temsillerini değil, Özgürlük Heykeli'nin bir modelini getirmişlerdi.

# V

Crèvecoeur'ün "büyük Amerikan sığınağı" olarak adlandırdığı ve Washington'un da dediği gibi tüm ulusların ezilen ve zulüm görenlerine açık olan bu yer, başından beri çok etnikli bir toplum deneyi olmuştur. Bu, bazen hatırladığımızdan daha cesur bir deneydir. Tarih, tek bir egemenlik içinde çeşitli etnik, dilsel veya dini grupları birleştirmeye çalışan devletlerin enkazıyla doludur. Günümüzün manşetleri, bir veya diğer çok etnikli siyasi yapıda yaklaşan kriz veya dağılmadan bahsediyor. Amerikan deneyinin bugüne kadarki başarısı büyük ölçüde erime potası vizyonuna bağlıdır. Margaret Thatcher'ın dediği gibi, "Başka hiçbir ulus, farklı ırk ve uluslardan insanları tek bir kültür içinde bu kadar başarılı bir şekilde bir araya getirememiştir."

Ancak Amerika Birleşik Devletleri'nde bile etnik ideologlar etkisiz kalmamıştır. Kendilerini eski Amerikan asimilasyon idealine karşı konumlandırmışlardır. Cumhuriyete bireysel değil, grup kimliği açısından düşünmesi ve siyaseti bireysel haklardan grup haklarına doğru kaydırması çağrısında bulunmuşlardır. Amerika Birleşik Devletleri'ni daha ayrışmış bir topluma dönüştürmede belirli bir ilerleme kaydetmişlerdir. Üniversite kuşağını Avrupa'ya ve Batı geleneğine karşı çevirmek için ellerinden gelenin en iyisini yapmışlardır. Kamu okullarına dayattıkları Afrocentric ve iki dilli müfredatlar, azınlık çocuklarını Amerikan ana akımından dışlamak için iyi tasarlanmıştır. Azınlık gruplarına Batı demokratik geleneğinin onlar için olmadığını söylerler. Azınlıkları kendilerini kurban olarak görmeye ve azınlık protestosu ile beyaz suçluluk duygusunun güçlü birleşimiyle açılan fırsatları talep etmek yerine bahanelerle yaşamaya teşvik ederler. Ortamı karşılıklı suçlamalar ve kinle doldurmuşlar ve Amerikan yaşamının parçalanmasını önemli ölçüde ilerletmişlerdir.

Yine de, ortak idealler ve tek bir toplum fikrine karşı yürütülen kampanyanın başarısız olacağına inanıyorum. Gunnar Myrdal kesinlikle haklıydı: verdiği tüm zarara rağmen, etnik kimlikteki yükseliş, romantik ideologlar ve vicdansız dolandırıcılar tarafından körüklenen yüzeysel bir coşkudur; bu kişilerin azınlıkları adına konuşma iddiaları medya tarafından düşüncesizce kabul edilmektedir. Etnik modanın azınlıkların kendi aralarında ayrımcılığa duyulan bir özlemi ifade ettiğinden şüphe duyuyorum. Gerçekten de, ideologlar etnik ayrımcılık davasını ne kadar çok

savunurlarsa, kendi gruplarının kitlelerine o kadar az hitap ederler. Şimdiye kadar kendi seçmenlerini dönüştürmekten ziyade beyaz çoğunluğu korkutmakta daha başarılı oldular.

Siyaset bilimci ve göç uzmanı Lawrence Fuchs, *The American Kaleidoscope* adlı değerli kitabında şöyle yazıyor: “Tarihte hiçbir ulus, etnik çeşitliliği yönetmede Amerika Birleşik Devletleri kadar başarılı olmamıştır. Daha önce hiçbir ulus, çeşitliliği ulusal kimlik ve birliğin kaynağı haline getirmemiştir.” İkinci cümle, ilk cümlede anlatılan başarıyı açıklıyor ve çeşitliliği birliğe dönüştürme mekanizması, Amerikan İnancı, yani sivil kültür olmuştur; bu kültür, bugün etnik köken ideologları tarafından sorgulanan ve sıklıkla reddedilen, özümseyen ve birleştiren kültürdür.

Bir tarihçinin tahmini, inanç bildirgesinin kaynaklarının tükenmediği yönündedir. Amerikanlaşma cazibesini kaybetmemiştir. Etnik mahallelerin birçok evladı, etnik kimliklerinden sıyrılıp olabildiğince hızlı bir şekilde banliyölere taşınmak istemektedir; çünkü orada 70 yıl öncesine göre çok daha fazla hoşgörüyle karşılanacaklardır. Diğerleri ise etnik mahallelerinden keyif alırken, yabancı köken ile Amerikan sadakati arasında bir çatışma görmemektedir. Çokkültürcülerin aksine, onlar sadece kendi geçmişlerindeki ayırt edici özellikleri değil, nüfusun geri kalanıyla ortak noktalarını da kutlamaktadırlar. Amerikan toplumunda başarı ve kazanım arzusu, asimilasyon için güçlü bir itici güç olmaya devam etmektedir. Gunnar Myrdal'ın değerlendirmesi bugün de geçerliliğini korumaktadır: "Amerika Birleşik Devletleri'ndeki azınlık halkları daha büyük toplumda statü için mücadele ediyor; Avrupa'daki azınlıklar ise esas olarak ondan bağımsızlık için mücadele ediyor."

Etnik kimlik genellikle yüzeyselliğe eğilim gösterir. Sosyolog Richard Alba'nın New York, Albany bölgesindeki göçmenlerin çocukları ve torunları üzerinde yaptığı çalışma, en popüler "etnik deneyimin" atalarının mutfağını tatmak olduğunu gösteriyor. Yine de, katılımcıların yarısından azı bunu seçti ve sadece yüzde biri her gün etnik yemek yedi. Sadece beşte biri kendi etnik kökenlerinden insanlarla özel bir ilişki hissettiğini kabul etti; altıda birinden azı çocuklarına etnik kökenlerini öğretti; neredeyse hiçbiri eski ülkenin dilini akıcı bir şekilde konuşmuyordu. Alba, "Beyazların büyük çoğunluğu için etnik deneyimin sığ olduğu sonucundan kaçınmak zor" diye yazıyor.

Eğer etnik deneyim siyahlar için çok daha az yüzeysel ise, bunun nedeni Afrika'ya duydukları nostalji değil, Amerika'daki acı dolu yaşamlarıdır. Yine de, en güçlü sinizm ve umutsuzluk nedenlerine sahip olan siyah Amerikalılar bile, ülkeleri için cesurca ve vatanseverce savaşırlar, gelir ve ırkçılık izin verseydi banliyölere taşınırlar ve şehir merkezinde isyan ederler; bunu ayrılıkçılık istedikleri için değil, beyaz Amerikalılarla aynı olanaklara ve fırsatlara sahip olmak istedikleri için yaparlar.

Rand Corporation'ın yaptığı bir araştırmaya göre, İspanyol kökenli Amerikalılar arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde doğan birinci nesil İspanyollar İngilizceyi akıcı bir şekilde konuşurken, ikinci nesil İspanyolların yarısından fazlası İspanyolcayı tamamen bırakıyor. 1996 yılında yapılan bir ankete göre, beş eğitim hedefi arasında İspanyol kökenli ebeveynlerin %51'i İngilizce öğrenmeyi en önemli hedef olarak görürken, İspanyolca öğrenmeyi %11, "İspanyol kültürü hakkında bilgi edinmeyi" ise %4 oranında önemsemişlerdir. İspanyol kökenli Amerikalı çocuklara İngilizce ne kadar erken öğretilmesi gerektiği sorulduğunda, %63'ü mümkün olan en kısa sürede cevabını verirken, sadece %17'si çocuklarına önce İspanyolca öğretilmesi gerektiğini düşünmüştür. Uluslararası yazarlar örgütü PEN, New York'ta bir Latino Edebiyat Festivali düzenlediğinde, Latino yazarlar şu sonuca varmışlardır: "Artık 'barriolaşma' istemiyoruz. Biz, diye ilan ettik, Amerikalı yazarlarız." İspanyol kökenli Amerikalılar için İngilizce yayınlanan aylık bir dergi *olan Vista* , okurlarına en çok hayran oldukları tarihi şahsiyetlerin kimler olduğunu sorduğunda, Washington, Lincoln ve Theodore Roosevelt listenin başında yer alırken, Benito Juárez dördüncü, Eleanor Roosevelt ve Martin Luther King Jr. ise beşinci sırada yer aldı. Etnik rol modelleri konusunda durum böyle. Latinler, en yeni göçmen dalgasını oluşturuyor ve aynı zamanda anavatanlarına en kolay dönebilen grup. Yine de çoğunluğu öncelikle Amerikalı olmayı arzuluyor.

Değerli ve ibret verici bir kitap olan *"İki Ulus: Siyah ve Beyaz, Ayrı, Düşmanca, Eşitsiz"* in yazarı Profesör Andrew Hacker, New York'taki Queens College'daki derslerinde yeni göçmenlerin çocukları hakkında şunları söylüyor: "Göçmen ebeveynlerin büyük çoğunluğu kalıp çocuklarının tam anlamıyla Amerikalı olmasını görmeyi amaçlıyor... Bu ebeveynlerin neredeyse hiçbiri çok kültürlü ders kitapları veya derslere kendi milliyetlerinin yazılmasını istemiyor. Onların hayali, oğullarının ve kızlarının başarılı olması."

Kimlik politikaları ve etnik köken kültü için daha da ölümcül olan şey, birçok, muhtemelen çoğu Amerikalının karışık soydan gelmesidir. Kendilerini tek bir etnik gruba ait olarak görmezler. Ve bu karışım her geçen gün artmaktadır. Herhangi bir gazetedeki düğün ilanları, insanların farklı soydan, dinden ve ırktan insanlarla evlenmelerindeki rahatlığı göstermektedir. O kadar çok Yahudi-Amerikalı kendi inançlarının dışında evleniyor ki, Yahudi liderler Amerikan Yahudi topluluğunun geleceği konusunda endişeleniyor. Japon-Amerikalıların diğer Japon-Amerikalılardan daha çok beyazlarla evlenmesi dikkat çekiyor. Amerikan yerlilerinin yüzde yetmişinden fazlası yerli olmayanlarla evleniyor. 1967'de Yüksek Mahkeme yasakları kaldırana kadar on dokuz eyalette yasak olan siyah-beyaz evlilikleri, 1970'te siyahların tüm evliliklerinin yüzde 2,6'sından 1993'te yüzde 12,1'ine yükseldi ve her geçen yıl artmaya devam ediyor.

Çok kültürlülük coşkusu, Amerikalıların nüfus sayımı veya pozitif ayrımcılık amaçlarıyla etnik ve ırksal kategorilere ayrılmasını teşvik etti. Ancak bu karışım süreci, kendi içinde, belirli kimlikleri reddetme haklarında ısrar eden çok etnikli Amerikalıların protestolarına yol açtı. 1996'da binlerce karma ırk Amerikalı, hükümete 2000 nüfus sayımına çok ırklı bir kategori eklemesi için baskı yapmak amacıyla Washington'da Çok Irklı Dayanışma Yürüyüşü'ne katıldı.

Nüfus Sayım Bürosu nihayetinde ne yaparsa yapsın, karışma süreci devam edecek. Derek Walcott, 1993 Nobel Ödülü konuşmasında Avrupa'nın etnik temizliğini kınarken, "vatandaşların gelenekle değil, içgüdüyle istedikleri gibi evlendiği, çocuklarının soylarını takip etmenin giderek daha anlamsız hale geldiği" topraklardan bahsetmişti. Amerika giderek daha çok böyle bir hal alıyor. Tiger Woods—dörtte bir Taylandlı, dörtte bir Çinli, dörtte bir siyah, sekizde bir beyaz ve sekizde bir Amerikan yerlisi—geleceğin habercisi. Eminim ki, ülkeyi ayrı etnik topluluklara bölmeye çalışanları yenmek için seksin ve aşkın gücüne güvenebiliriz.

# BİZ

Etnik grupların kaynaşmasına karşı çıkan isyan, en azından söylemde, (gerçekte olduğunu düşünmesem de) ortak bir kültür ve tek bir toplum fikrinin reddine kadar ulaştı. Eğer çok sayıda insan bunu gerçekten kabul ederse, cumhuriyet ciddi bir sıkıntıya düşer.

Tarihçi John Higham, “Otuz yıldır ulus inşası, akademik tarihçilerin gündeminden neredeyse tamamen kayboldu” diye yazıyor ve akademisyenleri “ulusal ve evrensel sadakatlerin yanı sıra etnik, ırksal ve özgül sadakatlerin inşasını ciddiye almaya” çağırıyor. Batı tarihçisi Patricia Nelson Limerick ise şöyle yazıyor: “Tarihsel kayıtlardan daha önce dışlanmış halkların deneyimleri hakkında ne kadar çok şey öğrenilebileceğini keşfetmenin heyecanıyla, insanlık temeline dair herhangi bir vizyondan uzaklaştık; bunun yerine Amerikan yaşamını bir dizi deneyime böldük… Bu vurgu nedeniyle, istemeden de olsa empati, şefkat, kardeşlik duygusu ve anlayışın temelini biraz zayıflattık mı? Belki de bu temeli yeniden inşa etmenin zamanı gelmiştir?”

Şu soru ortaya çıkıyor: Bu temeli nasıl yeniden inşa edebiliriz? *Birlik* ve *çokluk* arasındaki dengeyi nasıl yeniden kurabiliriz? Eski Amerikan homojenliği bir asırdan fazla bir süre önce ortadan kayboldu ve bir daha asla geri dönmedi. O zamandan beri, Herbert Croly'nin 80 yıl önce *Amerikan Yaşamının Vaadi adlı* eserinde ifade ettiği gibi, "bu tür bölünmelerin içine girdikleri toplumu çözmesini önlemek - böylesine yüksek derecede farklılaşmış bir toplumu temelde sağlam ve bütün tutmak" sorunuyla bir şekilde meşgul olduk. Croly'ye göre bu, "nihai bir birlik bağı" gerektiriyordu. Dayanışmanın yeniden kurulmasının tek bir yolu vardı, "ve o da demokratik bir toplumsal ideal yoluyla."

Amerika'nın dehası, son derece çeşitli ırksal, dini ve etnik kökenlere sahip insanlardan tek bir ulus yaratma kapasitesinde yatmaktadır. Bunu başarmasının nedeni, demokratik ilkelerin hem felsefi birlik bağını hem de sivil katılımda pratik deneyimi sağlamasıdır. Amerikan İnancı, dokunulmaz etnik topluluklara dayalı bir ulus değil, kendi seçimlerini yapan ve kendilerine karşı sorumlu olan bireylerden oluşan bir ulus öngörmektedir. Anayasa, grup haklarına değil, bireysel haklara dayanmaktadır. Hukuk, geçmişteki yanlışları düzeltmek için zaman zaman (ve bence çoğu zaman

doğru bir şekilde) grupların taleplerini kabul etmiştir; ancak bu istisnadır, kural değil.

Demokratik ilkelerimiz, farklılıklara hoşgörü ve karşılıklı saygı üzerine kurulu açık bir toplumu öngörmektedir. Uygulamada, Amerika bazılarına diğerlerinden daha açık olmuştur. Ancak bugün dün olduğundan daha herkese açıktır ve muhtemelen yarın bugünden daha da açık olacaktır. Amerikan yaşamının sürekli hareketi dışlamadan kapsayıcılığa doğru olmuştur.

Tarihsel ve kültürel olarak bu cumhuriyetin Anglo-Sakson bir temeli vardır; ancak başından beri bu temel, diğer kıtalardan ve medeniyetlerden gelen etkilerle değiştirilmiş, zenginleştirilmiş ve yeniden oluşturulmuştur. Dışlanmadan kapsama doğru hareket, kültürümüzün dokusunda sürekli bir revizyona neden olur. Etnik etkiler, Amerikan yaşamının tüm yönlerini etkiler: siyasetimizi, edebiyatımızı, müziğimizi, resmimizi, filmlerimizi, mutfağımızı, geleneklerimizi, hayallerimizi. Özellikle Siyah Amerikalılar, sürekli değişen ulusal kültürü birçok yönden etkilemiştir. Orlando Patterson'ın gözlemlediği gibi, "Antik Roma'nın Yunan kölelerinin ve özgür insanlarının kültürünü fethedip sonra da teslim olmasından bu yana, baskın bir dünya medeniyetinin kültürü, bu kadar küçük bir azınlık tarafından bu kadar büyük ölçüde etkilenmemiştir."

Siyahi Amerikalılar yüzyıllardır burada yaşıyor ve ırkçı mistisizme inanmadığımız sürece, Afrika kültüründen çok Amerikan kültürüne aitler. Tarihleri, Batı demokratik geleneğinin bir parçasıdır, ona bir alternatif değildir. Henry Louis Gates Jr., James Baldwin'in Avrupa'ya geldiğinde "herhangi bir Teksaslı asker kadar Amerikalı" olduğunu fark etmesiyle ilgili sözünü hatırlatıyor. Siyahi Amerikalılara en büyük haksızlığı yapanlar, onları Batı'dan ayrı tutmaya çalışan Afrocentric ideologlardır.

Beyaz Amerikalılar ancak son yarım yüzyılda ulusal geçmişi lekeleyen ırkçılığı kabul etmeye ve onunla yüzleşmeye başladı. Sadece son yarım yüzyılda beyaz Amerikalılar, Amerikan tarihinin büyük bir bölümünde bilinçsizce uygulanan ve kutsal belgelerimizde yer alan eşitlik idealinin pahasına gerçekleştirilen ırksal baskının farkına vardılar.

İlerleme kaydedildi ve bu inkar edilemez. Yarım yüzyıl önce, siyah Amerikalıların nüfusun sadece yüzde on ikisini oluşturduğu bir dönemde, ömrüm boyunca Genelkurmay Başkanı olarak siyah bir general, Yüksek Mahkeme'de siyah yargıçlar, Virginia'da siyah bir vali, Atlanta, Birmingham, New Orleans ve diğer güney şehirlerinin (New York,

Chicago, Washington, Los Angeles, Philadelphia, Detroit, Seattle, St. Louis, Kansas City'nin yanı sıra) siyah belediye başkanları, ayrıca büyük liglerde oynayan siyah oyuncular göreceğimi bana biri söyleseydi, mutlu olurdum ama inanmazdım. Yine de tüm bunlar gerçekleşti.

Peki o zaman bazı gözlemciler neden ırklar arasındaki ilişkilerin kötüleştiğine inanıyor? Büyük Tocqueville bu soruyu bir buçuk yüzyıl önce yanıtladı. Fransız Devrimi'nden önceki yıllarda Fransa'nın en çok gelişme gösteren bölgelerinde neden en çok hoşnutsuzluk görüldüğünü açıklayan Tocqueville şöyle yazdı: "Devrimler her zaman işler kötüden daha kötüye giderken patlak vermez… Bir şikayet, giderilemez gibi görünene kadar sabırla katlanıldıktan sonra, ortadan kaldırılma olasılığı insanların aklına geldiğinde dayanılmaz hale gelir. Çünkü bazı suiistimallerin giderilmiş olması, diğerlerine dikkat çeker ve bunlar şimdi daha da can sıkıcı görünür; insanlar daha az acı çekebilir, ancak duyarlılıkları artar." Dolayısıyla, insanların durumundaki iyileşmeler aynı zamanda protesto ruhunu da canlandırabilir.

Orlando Patterson şöyle yazıyor: "Sosyolojik gerçekler şunlardır: Amerika, ırk ilişkilerinde hâlâ kusurlu olsa da, şu anda dünyanın en az ırkçı beyaz çoğunluklu toplumudur; azınlıkların yasal olarak korunması konusunda beyaz veya siyah diğer tüm toplumlardan daha iyi bir sicile sahiptir; Afrika'daki tüm toplumlar da dahil olmak üzere diğer tüm toplumlardan daha fazla sayıda siyahi kişiye daha fazla fırsat sunmaktadır; ve son 25 yılda ırklar arası evliliklere yönelik tutumunda dramatik bir değişim geçirmiştir."

Farklı geleneklerin etkileşimi, bildiğimiz Amerika'yı ortaya çıkarıyor. Diane Ravitch'in de çok güzel ifade ettiği gibi, "Paradoksal görünse de, Amerika Birleşik Devletleri'nin çok kültürlü ortak bir kültürü vardır." İşte bu yüzden birleştirici siyasi idealler, sosyal ve kültürel değerlerdeki çeşitlilikle bu kadar kolay ve neşeli bir şekilde bir arada var olabiliyor. Genel siyasi taahhüt çerçevesinde, insanlar etnik kökenlerine ve diğer açılardan istedikleri gibi yaşamakta özgürdürler. Farklılıklar kalacaktır; bazıları yeniden icat edilir; bazıları ise bizi birbirinden uzaklaştırmak için kullanılır. Ancak birleştirici ideallere olan bağlılığımızı yeniledikçe, farklılıkların düşmanlığa ve nefrete dönüşmesini engelleyecek çözücüyü sağlamış oluruz.

Dışlamadan kapsayıcılığa geçişin güçlü nedenlerinden biri, Amerikan İnanç Bildirgesi'nin gerçeklikten ideale geçişi kolaylaştırmasıdır. Amerikan

demokratik inancından bahsederken, onu gerçek boyutlarıyla anlamalıyız. Bu, sapmaya ve muhalefete tahammülsüz, bayrak selamlarıyla, bağlılık yeminleriyle ve elleri kalbin üzerine koyarak yerine getirilen, değişmez, nihai ve kayıtsız bir ortodoksluk değildir. Bu, tartışma, öz eleştiri, protesto, saygısızlık ve hürmetsizlik yoluyla ideallerini gerçekleştiren, sürekli gelişen bir felsefedir; herkesin farklı görüşlere sahip olma hakkına ve kendini ifade etme fırsatına sahip olduğu bir gelenektir. İnanç Bildirgesi, Amerikalıların yavaş ama ısrarlı bir şekilde performans ile ilke arasındaki uçurumu daraltmalarının aracı olmuştur. Tüm Amerikalıların öğrenmesi gereken şey budur, çünkü tüm Amerikalıları birbirine bağlayan şey budur.

Bu giderek daha da karmaşıklaşan dünyada, diğer kıtaları ve medeniyetleri mutlaka öğrenelim. Ama önce kendi tarihimizi öğrenelim. Bazıları bunu üzücü bulsa da, biz bir Amerikan deneyimi miras aldık, tıpkı Amerika'nın bir Avrupa deneyimi miras aldığı gibi. Amerikan kültürünün özünde Avrupa kökenli olduğunu inkar etmek, tarihi çarpıtmaktır.

Kökeni ne olursa olsun Amerikalılar, diğer ulusların kendi özgün miraslarıyla gurur duymaları gibi, katkıda bulundukları eşsiz mirasla gurur duymalıdırlar. Kendi kültürüne inanmak, diğer kültürlere karşı küçümseme anlamına gelmez. Ancak adım adım ilerlemek gerekir: hiçbir kültür, kendi kültürünü özümsemeden önce diğer kültürleri bir anda özümsemeyi umamaz. Kendi kültürümüzü kavramaya başladığımızda, dünyayı keşfedebiliriz.

Okullarımızın ve üniversitelerimizin, medeni insanların entelektüel donanımının bir parçası olarak, tarihi kendi başına öğretme sorumluluğu vardır; ideolojik, ekonomik, dini veya etnik olsun, baskı gruplarının içeriğinin dikte edilmesine izin vererek tarihi aşağılamamalıdırlar. Geçmiş bazen bir veya başka bir grubu rahatsız edebilir; bu, tarihi yeniden yazmak için bir neden değildir. Baskı lobilerine ders kitapları ve dersler üzerinde veto hakkı vermek hem tarihe hem de eğitime ihanettir. Doğru şekilde öğretilen tarih, kültürlerin çeşitliliğini, sürekliliğini ve uyarlanabilirliğini, diğer kültürleri anlama ihtiyacını, bireylerin ve halkların engelleri aşma yeteneğini, yaşamın her alanında eleştirel analiz ve tarafsız yargının önemini aktaracaktır.

Her şeyden önce, tarih ulusal kimlik duygusu verebilir. Değerlerimizin kesinlikle bir başkasının veya bir başka ülkenin değerlerinden daha iyi olduğuna inanmak zorunda değiliz, ancak yetiştirildiğimiz şekliyle *bizim için* daha iyi olduklarından ve uğruna yaşanmaya ve ölmeye değer

olduklarından şüphemiz yok. Çünkü değerlerimiz bir heves ve tesadüf meselesi değildir. Tarih onları bize vermiştir. Ulusal deneyimimize, büyük ulusal belgelerimize, ulusal kahramanlarımıza, halk geleneklerimize, adetlerimize ve standartlarımıza dayanmaktadırlar. Farklı bir tarihe sahip insanların farklı değerleri olacaktır. Ama biz kendi değerlerimizin bizim için daha iyi olduğuna inanıyoruz. Onlar bizim için işe yarıyor; ve bu nedenle, onlarla yaşıyor ve ölüyoruz.

Değerleri tüm vatandaşlarımız için gerçeğe dönüştürmek zaman aldı ve hâlâ kat etmemiz gereken uzun bir yol var, ancak ilerleme kaydettik. Eğer şimdi tarihin bize bahşettiği muhteşem mirası reddedersek, ulusal topluluğun kavgacı bir şekilde bölgelere, gettolara, kabilelere bölünmesine davetiye çıkarmış oluruz. Toplumumuzdaki birlik bağları, bana göre, yeterince kırılgandır; bu nedenle kültürel ve dilsel ayrımcılığı teşvik ederek ve yücelterek onları zorlamanın hiçbir anlamı yoktur.

Amerikan kimliği asla sabit ve nihai olmayacak; her zaman oluşum halinde olacaktır. Nüfustaki değişiklikler her zaman ulusal değerlerde değişikliklere yol açmıştır ve açmaya devam edecektir; ancak umarız ki bu, ulusal bütünleşmenin pahasına olmaz. Çoğulcu bir toplum olarak Amerika'nın karşı karşıya kaldığı soru, cumhuriyeti bir arada tutan ortak idealler, ortak siyasi kurumlar, ortak dil, ortak kültür, ortak kader gibi bağları koparmadan, kıymetli kültürleri ve gelenekleri nasıl savunacağıdır.

Görevimiz, ulusun muhteşem çeşitliliğine gereken takdiri, bireysel özgürlük, siyasi demokrasi ve insan hakları gibi Batı'nın birleştirici büyük fikirlerine gereken önemi vererek birleştirmektir. Bunlar, Amerikan ulusal kimliğini tanımlayan ve bugün tüm kıtalardan, ırklardan ve inançlardan insanlara güç veren fikirlerdir.

“Peki o zaman Amerikalı, bu yeni insan kimdir? … Burada tüm uluslardan bireyler yeni bir insan ırkında bir araya geliyor.” Hâlâ iyi bir cevap—hala en büyük umut.

# Epilog

☆ ☆ ☆ ☆

## ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK, TEKKÜLTÜRLÜLÜK VE İNSAN HAKLARI BİLDİRGESİ: KÜLTÜR SAVAŞLARI HAKKINDA GÜNCELLEME

Kültür *savaşları* mı? Askeri metafor biraz abartılı olabilir; ancak on yıldır bu sözde savaşlar gerçekten de Amerikan eğitim ortamını alt üst etti, müfredatları yeniden şekillendirdi, kuralları değiştirdi, yöneticileri şaşırttı, mezunları kızdırdı ve genel olarak huzuru bozdu.

Gördüğümüz gibi, bu kargaşanın doğrudan nedeni, kamuoyunda aniden tartışma konusu haline gelen yeni bir terim olan "çokkültürlülük"ün getirdiği zorluktur. Amerika Birleşik Devletleri'nin kuruluşundan beri çokkültürlü bir ulus olması göz önüne alındığında, bu kelimenin yeni olması gariptir. Ancak Amerikan tarihinin büyük bir bölümünde, bugün çokkültürlülük olarak adlandırdığımız şey, yeni gelenlerin ortak Amerikan milliyetine ve kültürüne entegrasyonunun yalnızca bir aşaması olarak görülmüştür.

Son zamanlarda çokkültürlülük sadece bir kelime olarak değil, bir ideoloji ve bir gizem olarak da ortaya çıktı. Hafif bir biçimde, ihmal edilen gruplara, temalara ve bakış açılarına dikkat çekiyor ve hem yaşamın gerçeklerinde hem de tarihin yargılarında azınlıklara yönelik muameledeki utanç verici dengesizliği düzeltiyor. Bunu, ortak bir kültür anlayışı içinde yapıyor.

Ancak çokkültürlülük, ortak bir kültür fikrine karşı çıkan, asimilasyon ve bütünleşme hedeflerini reddeden ve çeşitli ve ayrı etnik ve ırksal toplulukların değişmezliğini kutlayan militan bir biçim de alır. Aşırı ayrılıkçılar, çoğu zaman çokkültürlülük bayrağını dalgalandırırken, aslında gerçek çokkültürlülüğün ötesine geçerek etnosantrizme, yani kendi etnik gruplarının üstün erdemine olan inanca doğru ilerlerler.

Aşırı çokkültürcülük ve etnosantrizm, anlaşılabilir tarihsel kırgınlıklarla beslenmektedir. Amerikan teorisi, Anayasaya ve yasalara uyan herkese vatandaşlık hakkı tanısa da, Amerikan uygulaması uzun süre kısıtlanmış ve sınırlandırılmıştır. Anglo-Sakson olmayan beyazlar hor görülmüş ve dışlanmıştır. Siyah Amerikalıların çoğu 1865 yılına kadar köleydi. Kadınlar 1920 yılına kadar oy kullanamadı.

Ancak pratik kısa vadede teoriye ihanet etmiş olsa da, uzun vadede teori pratiği değiştirmiştir. Dışlamadan kapsamaya doğru, düzensiz ama ısrarcı hareket, Amerikan tarihinin büyük temalarından biridir. Bu, çok dilli halkların tek bir ulus oluşturmasını mümkün kılmıştır. Yine de militan çokkültürcüler, *"çokluktan birlik"* in güzelliğini fark etmek yerine, *birliği* reddedip *çokluğu yüceltmeyi tercih ederler.*

Bütün bunlar, dünyanın dört bir yanında birbiri ardına ülkelerin kanlı bir şekilde parçalanmasının, "Bir ulusu bir arada tutan nedir?" sorusuna yeni bir aciliyet kazandırdığı bir dönemde gerçekleşiyor. William Raspberry şöyle yazıyor: "Sovyetler Birliği ve Yugoslavya'nın etnik yerleşim bölgelerine bölünmesini bir nebze üzüntü ve üstünlük duygusuyla izliyoruz ve Amerika Birleşik Devletleri'nde ne kadar parçalanmış bir toplum haline geldiğimizi göremiyoruz... Hepimizin Amerikalı olduğu *efsanesini* bile terk ediyoruz... Henüz Yugoslavya kadar etnik olarak bölünmüş değiliz. Ama bunun burada da olamayacağını asla düşünmeyin."

Belki burada da olabilir, ancak daha önce de belirtildiği gibi, seks ve aşk güçlü bir panzehir görevi görüyor. Çokkültürlülüğü bölücülüğe karşı güçlü karşıt görüşler, siyaset bilimciler Lawrence Fuchs ve Peter Salins, tarihçiler Philip Gleason, John Higham ve David Hollinger, sosyolog Todd Gitlin ve gazeteciler Bill Raspberry, Stanley Crouch, Jim Sleeper, William Pfaff ve Richard Bernstein'ın son yazılarında ortaya çıktı. Tartışma tüm hızıyla devam ediyor ve yeni önem kazanan konulara bir göz atmak ilgi çekici olabilir.

# I

Kimlik politikası, geleneksel sağ ve geleneksel sol arasında tuhaf bir pozisyon değişimine yol açmıştır. Tarihsel olarak sağ, yaşamın karmaşık yoğunluğunu onaylayan, yerleşik kurumları yücelten ve parlak genellemeleri küçümseyen, özgülcü bir tutum sergilemiştir. Tarihsel olarak sol ise, geniş soyutlamalar ve engin hayallerle tüm insanlığı kucaklayan, evrenselci bir tutum sergilemiştir. Ancak etnik köken kültü, sol kanada, eski ekolün radikallerinin görüşüne göre, yalnızca ulusların değil, solun kendisinin de parçalanmasını tehdit eden bir yön vermiştir.

Büyük Britanya'da parlak Marksist tarihçi Eric Hobsbawm, kimlik politikalarını solun bencil azınlık grupları ve çıkarlarının bir koalisyonuna indirgenmesi nedeniyle kınamaktadır. Hobsbawm, solun siyasi projesinin "*tüm* insanlık için" olması gerektiğini yazıyor. "Sözcükleri nasıl yorumlarsak yorumlayalım, bu özgürlük hissedarlar veya siyahlar için değil, herkes içindir. Eşitlik Garrick Kulübü üyeleri veya engelliler için değil, herkes içindir. Kardeşlik sadece eski Eton mezunları veya eşcinseller için değil, herkes içindir." Ancak kimlik grupları "kendileriyle, kendileri için ve başkası için değil... İşte bu yüzden sol, kimlik gruplarına *dayanamaz* ."

Amerika Birleşik Devletleri'nde, sosyolog olmadan önce 1960'ların aktivisti olan Todd Gitlin de benzer şekilde "ortak hayallerin alacakaranlığı" olarak adlandırdığı durumu kınıyor. Geçmişte sol, geniş insanlık durumunu ve tüm insanların eşitliğini savunurken; sağ, sınıflar, uluslar ve ırklar arasındaki temel farklılıklara dayanıyordu. Liberal politikacılar, genel hedefler için çoğunluk koalisyonları oluşturmak üzere dengeli listeler hazırlarlardı; eski etnik siyaset, toplumsal uyum için bir güçtü. Gitlin'in belirttiği gibi, yeni etnik siyaset grup farklılığına takıntılıdır ve böylece "yalnız başına hareket etme" zihniyetini, her kabilenin kendi başının çaresine bakmasını aşılar.

Sonuç? “Bugün ortak noktalar dilini konuşan sağcılar… Öte yandan solda olmak, insanlıktan söz edilebileceğinden şüphe duymak demektir.” Gitlin, sağın evrenselci değerlere olan coşkusunu abartmış olabilir, ancak etnik köken kültünün solu karıştırdığı ve zayıflattığı argümanında kesinlikle haklıdır. Hatta Demokrat Parti bile bir dönem, partiyi güçlendirmekten çok kendi şikayetlerini dile getirmekle ilgilenen azınlıkları temsil eden kurumsallaşmış “gruplar” salgınından muzdaripti.

## II

Kimlik politikaları bir başka tuhaf etki yarattı. Anayasa'nın temel taşı olan, konuşma, basın, ibadet, toplanma ve dilekçe verme özgürlüklerimizin kıymetli koruyucusu Birinci Değişiklik, bir kez daha tehlikede. Eskiden Birinci Değişiklik, sağcıların saldırı hedefiydi. Muhafazakarlar ve aşırı vatanseverler, baskı ve sansürün ateşli savunucularıydı. Birçoğu hala öyle, ancak bugün Birinci Değişikliğe yönelik saldırıya soldaki kimlik grupları da katılıyor. Daha da ironik olanı, baskı ve sansür talebinin artması, her şeyden önce sınırsız ifade özgürlüğünün daha önce kutsal sayıldığı yerler olan üniversitelerimizde yoğunlaşıyor. Ve şimdi Anayasa'ya yönelik saldırıyı yönetenler, bunu çok kültürlü toplum adına yapıyorlar.

Birinci Değişikliğin kapsamı, yıllar içinde "birleştirme" süreciyle genişletilmiş ve bu genişleme, özellikle akademik çevrelerde, Amerikan hukukunun en büyük başarılarından biri olarak selamlanmıştır. İfade özgürlüğünü teyit eden, güçlendiren ve genişleten bazı asil ifadeleri hatırlayalım. Yargıç Holmes, "Her davada sorulması gereken soru, kelimelerin, Kongre'nin önleme hakkına sahip olduğu esaslı kötülükleri ortaya çıkaracak açık ve mevcut bir tehlike yaratacak nitelikte olup olmadığıdır" demiştir. Yargıç Brandeis ise, "Konuşmadan kaynaklanan hiçbir tehlike, tam bir tartışma fırsatı olmadan önce ortaya çıkabilecek kadar yakın bir tehlike olarak kabul edilemez. Yanlışlıkları ve yanılgıları tartışma yoluyla ortaya çıkarmak, eğitim süreçleriyle kötülüğü önlemek için zaman varsa, uygulanacak çözüm zorla susturma değil, daha fazla konuşmadır" demiştir. Daha önce Yargıç Holmes'un şu görüşünü aktarmıştım: Özgürlük sadece "bizimle aynı fikirde olanlar için özgür düşünce" anlamına gelmez -bunda ne gibi büyük bir erdem var ki?- "aynı zamanda nefret ettiğimiz düşünce için de özgürlük demektir."

Nefret ettiğimiz düşünceye özgürlük: Bu, günümüzde çok kültürlü bir bakış açısıyla saldırıya uğrayan önermedir. Yirminci yüzyılın büyük bölümünde, nefret ettiğimiz düşünce totaliter siyasi düşünceydi: faşizm, Nazizm, komünizm. O zamanlar birçok kişi, ifade özgürlüğünün, ifade özgürlüğünü yok etmenin bir aracı haline gelmesine izin verilmemesi gerektiğini; özgürlüğü, özgürlüğü ezmek için kullanacak olanlara özgürlüğün reddedilmesi gerektiğini savundu. Önce sıcak savaşın, sonra soğuk savaşın baskısı altında, Yüksek Mahkeme, nefret dolu ideolojik

söylemin Birinci Değişiklik tarafından korunması konusunda zaman zaman geri adım attı. Ancak genel olarak, Haklar Bildirgesi sıcak ve soğuk savaşlardan sağlam bir şekilde çıktı.

Böylece, İkinci Dünya Savaşı'nın ortasında, ulusun hayatının gerçekten tehlikede olduğu ve vatanseverlik coşkusunun en yüksek seviyede olduğu bir dönemde, Mahkeme, Batı Virginia eyaletinin okul çocuklarının Amerikan bayrağına selam vermesini ve bağlılık yemini etmesini zorunlu kılan bir yasasını Birinci Değişikliğin ihlali olarak değerlendirerek iptal etti. Yargıç Jackson, Mahkeme adına yazdığı kararda, "Farklı düşünme özgürlüğü, çok önemli olmayan şeylerle sınırlı değildir. Bu, özgürlüğün sadece bir gölgesi olurdu. Özünün ölçütü, mevcut düzenin kalbine dokunan şeyler konusunda farklı düşünme hakkıdır." dedi.

Yargıç Jackson, unutulmaz bir şekilde şöyle devam etti: “Anayasal düzenimizde sabit bir yıldız varsa, o da hiçbir yetkilinin, yüksek veya düşük rütbeli, siyaset, milliyetçilik, din veya diğer görüş konularında neyin doğru olduğunu belirleyemeyeceğidir… İstisnaya izin veren herhangi bir durum varsa, bunlar şu anda aklımıza gelmiyor.” Ne yazık ki, bunlar şimdi kimlik siyaseti uygulayıcılarının aklına geliyor. Ancak Mahkeme, 1943 yılında genç Amerikalılar dünyanın dört bir yanındaki birçok cephede o bayrak için savaşıp ölürken, Bayrak Günü'nde zorunlu bayrak selamlamaları ve bağlılık yeminlerine karşı kararını verdi; ve o zamanki Amerikan halkı, Mahkemeyi kınamak bir yana, kararı ne için savaştığımızın oldukça iyi bir ifadesi olarak alkışladı.

Soğuk Savaş boyunca, Mahkeme genel olarak Birinci Değişiklik'in savunuculuğunu sürdürdü. *Brandenburg* v. *Ohio* davasında, Holmes'un açık ve mevcut tehlike testini yeniden teyit etti ve yeniden formüle etti. *Skokie* davasında, Holokost'tan kurtulanların ve ailelerinin yaşadığı bir Illinois kasabasının sokaklarında neo-Nazilerin yürüyüş yapma hakkını onayladı. Kırgınlıklar, anayasal korumayı ortadan kaldırmak için ikna edici bir neden olarak görülmedi. Yargıç Brennan'ın, bir protestocunun Amerikan bayrağını yaktığı *Texas* v. *Johnson* davasında yazdığı gibi: "Birinci Değişikliğin temelinde yatan bir ilke varsa, o da hükümetin bir fikrin ifade edilmesini, toplumun o fikri rahatsız edici veya hoş olmayan bulması nedeniyle yasaklayamayacağıdır."

## III

Kimlik politikalarının savunucularının devirmeye kararlı oldukları Anayasa'nın Haklar Bildirgesi yorumu budur. Henry Louis Gates Jr.'ın siyahların tepkisi hakkındaki açıklaması diğer kimlik grupları için de geçerlidir: "Sivil özgürlükler birçok kişi tarafından sivil haklara yönelik en büyük engel olarak görülmektedir... Birçok siyah aktivist ve siyah entelektüel arasında artık slogan, ifade özgürlüğünü korumanın siyasi zorunluluğu değil; 'nefret söylemini' bastırmanın ahlaki zorunluluğudur."

"Nefret söylemi" terimi başlı başına yeni bir kavramdır. Leonard Levy'nin *Amerikan Anayasası Ansiklopedisi'nde* (1986) veya M. Glenn Abernethy'nin *Amerikan Anayasası Kapsamında Sivil Özgürlükler adlı* eserinde ne bir kavram olarak ne de bir dizin maddesi olarak yer almamaktadır. *Anayasa* (1989) veya Kermit E. Hall'un Oxford Yüksek Mahkeme Rehberi'nde (1992) de yer almamaktadır. Benzer şekilde, "siyasi doğruluk" terimi de bu faydalı eserlerde ne bir kavram olarak ne de bir dizin maddesi olarak yer almamaktadır.

Şimdi, ifade özgürlüğü mutlak bir şey değildir. İftira, hakaret, yalan tanıklık, yanlış reklam, suç işlemeye teşvik ve benzeri suçları cezalandıran kanunlar aracılığıyla her gün ifade özgürlüğünü düzenliyoruz. Hiçbir karar, rekabet eden değerlerin dengelenmesinden kaçamaz. Ancak özgür bir demokraside, düzenleme ve sansür için ezici bir pratik gerekçe ortaya konmadıkça, her zaman ifade özgürlüğünden yana olunmalıdır.

Nefret söyleminin yükselişi, Anayasa'ya dair yeni bir bakış açısını da beraberinde getiriyor. Geleneksel anlayışa göre Anayasa, bireyler için bir tüzüktür ve Haklar Bildirgesi bireyler için daha özel korumalar sağlar. Ancak kimlik politikaları, bireyler yerine grupları temel anayasal birimler olarak görür ve böylece grup haklarını korumak için bireysel hakları kısıtlar. Bu nedenle Cornell Hukuk Fakültesi'nden Profesör Kathryn Abrams, "hak sahiplerini bağımsız bireyler olarak görme anayasal alışkanlığını" kınamaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde "ifade özgürlüğünün aşırı korunduğunu" ve "siyasi olarak marjinalleştirilmiş gruplara saygı ve tanınmayı artırmak için entelektüel yaşamda ifade özgürlüğüne sınırlar getirilmesi gerektiğini" savunmaktadır.

Nazi Yahudi karşıtlığı olgusundan etkilenen Yüksek Mahkeme, İkinci Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında "grup iftirası" kavramıyla kısa bir

süre ilgilendi. Ancak *Beauhamais* v. *Illinois* (1952) davasındaki (5'e 4 oyla) olumlu kararı, sonraki kararlarda fiilen geçersiz kılındı. Kongre ve eyalet meclisleri de grup iftirası yolunu izlemeyi tercih etmedi. Sonuçta, Anayasa'nın bireysel değil, grup haklarının koruyucusu olduğu teorisi, Holmes, Brandeis, Jackson ve Brennan tarafından güçlü bir şekilde savunulan Amerikan sivil özgürlükler anlayışını reddeder.

Ancak grup hakları teorisi, acı dolu duygulardan beslenir; Skokie'deki Holokost kurtulanlarının duyguları, uzun süre taciz ve istismara maruz kalan kadınların duyguları, dışlanan ve aşağılanan siyahların duyguları, tüm aşağılanan ve zulüm gören azınlıkların duyguları. Holokost'un anıları ve artan etnik gerilimler hakkındaki endişeleriyle demokratik hükümetler, etnik ve ırksal nefretin yayılmasını durdurmak konusunda haklı ve onurlu bir şekilde kaygılıdır. Birleşmiş Milletler, imzacıları "ırksal üstünlüğe veya nefrete dayalı fikirlerin yayılmasını kanunla cezalandırılabilir bir suç" olarak ilan etmeye çağıran Uluslararası Irk Ayrımcılığının Tüm Biçimlerinin Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (1966) ile öncülük etmiştir.

Çeşitli ülkeler grup hakları yolunu izlemiştir. Almanya'nın kendi korkunç geçmişi ışığında neo-Nazileri ve Holokost inkarcılarını açık ve mevcut tehlikeler olarak tanımlamasını ve onları yasaklamak için harekete geçmesini anlamak mümkündür. Ancak sağlam demokratik geleneklere sahip batı ülkeleri de (1965 tarihli İngiliz Irk İlişkileri Yasası'ndan alıntı yapıyorum) "Büyük Britanya'da renk, ırk, etnik veya ulusal kökenlerine göre ayırt edilen herhangi bir kamu kesimine karşı nefreti körükleyen" materyallerin dolaşımını cezalandıran yasalar benimsemiştir; buna "tehdit edici, küfürlü veya hakaret edici" sözler de dahildir. Kanada ceza kanununun 319. maddesi de benzer şekilde ırksal ve dini gruplara yönelik nefret propagandasını yasaklamak için tasarlanmıştır. Birçok demokratik ülkede benzer yasalar mevcuttur.

## IV

Bu tür emsaller, Amerika Birleşik Devletleri'nde nefret söyleminin sansürlenmesi argümanını güçlendirmektedir. Sorun, eğitim ortamlarında özel bir önem kazanmaktadır. Savunulamaz konuşmanın korunması, azınlık öğrencilerin üniversite hayatına eşit şartlarda katılmasını engellemez mi? Nefret söylemi, eşitliği baltalayarak eğitimin temel öncüllerini baltalamaz mı? Anayasa, özgürlüğün yanı sıra eşitliği de korumaz mı? On Dördüncü Değişiklik, Birinci Değişiklik kadar Anayasa'nın bir parçası değil midir? Catharine MacKinnon'ın yazdığı gibi, "Eşitlik yasası ve ifade özgürlüğü yasası bu ülkede bir çatışma rotasında ilerliyor."

Bu argüman çizgisi, baskı altındaki yöneticilere hitap ediyor ve konuşma kuralları, derslerin izlenmesi, üniversite gazetelerinin imhasına müsamaha gösterilmesi, hatta gayri resmi konuşmaların (şakalar da dahil) gözetlenmesi yoluyla kimlik politikalarının kurumsallaşmasını teşvik ediyor; bunların hepsi özgür ve kısıtlanmamış yorum alanını daraltıyor.

“Duyarsızlık” takıntısı – birilerinin duygularını inciten kelimeleri yasaklamanın sorun olmadığı düşüncesi – Birinci Değişikliğe yönelik saldırının başlıca kaynağıdır. Şüphesiz ki, kampüs zorbalarının sözlü hakaretleri ve aşağılamaları savunmasız bireyleri üzebilir ve korkutabilir. Ancak kelimelerin hassasiyetlere verdiği zarar, Birinci Değişikliğin daraltılması gibi böylesine sert bir çözümü gerektirecek kadar ağır ve kalıcı mıdır? Eğitim liderlerinin bağnazlığı caydırmak ve kınamak için sansürden daha az birçok yolu olduğu kesindir.

Kırıcı duygular standardı biraz fazla ileri götürülebilir. Henry Louis Gates Jr., Afro-merkezciliği "'voodoo' metodolojisi" olarak nitelendirmeye cüret ettiğinde, Johns Hopkins'teki antropoloji bölümü, Trinity'deki din bölümü ve Massachusetts Üniversitesi'ndeki siyah çalışmaları bölümü başkanlarının önderliğindeki on dört akademisyen, yorumunun "milyonlarca voodoo tapıncının dini inançlarını ve uygulamalarını aşağıladığı" gerekçesiyle onu "son derece duyarsız" olmakla suçlayarak şiddetle kınadı. Hatta onu George Bush ile karşılaştırdılar.

Bu duyarsızlık yolunun sonunda Ayetullah Humeyni ve *Şeytan Ayetleri yer alıyor. Şeytan Ayetleri'nin* köktenci Müslümanların duygularını incitmesi, Salman Rushdie aleyhinde verilen *fetvayı* , yani ölüm cezasını gerçekten haklı çıkarıyor mu? Bernard Shaw, "Bütün büyük gerçekler küfür

olarak başlar" demiştir. Geçmişte uygulanan bu incinme ölçütü, Mark Twain, Ambrose Bierce, Mr. Dooley, HL Mencken ve Amerikan yaşamını canlandıran, aydınlatan ve geliştiren daha birçok yazarın sesini keserdi.

Her halükarda, ırkçılık karşıtı yasalar ırkçı fikirlerin yayılmasını durdurmada ne kadar başarılı oldu? Almanya'da ırkçı grafitiler ve Yahudilere, eşcinsellere ve yabancılara yönelik taciz arttı. Britanya'da ırkçılıkta herhangi bir azalma bildirilmedi. Kanada'da, Catharine MacKinnon'ın hukuk teorilerini kullanan feministler, Kanada Yüksek Mahkemesi'nin devletin kadınları "aşağılayan" ve "insanlıktan çıkaran" edebi ve görsel ifadeleri yasaklama yetkisini onaylamasıyla sevinç duydular. Ancak asıl sonuç, Kanada gümrüğünün lezbiyen kitapçılar tarafından sipariş edilen kitaplara el koyması oldu. Ne Avrupa ne de Kanada deneyimi, sansürün hoşgörülü ve uyumlu bir toplum yaratmada özgür tartışmadan daha etkili olduğunu göstermemektedir.

Nefret söyleminin fiziksel saldırı ve şiddete dönüşmesi ise bambaşka bir meseledir ve acil ve etkili bir karşı önlem gerektirir. Ancak şiddet suçlarıyla ilgili birçok mevcut yasa bulunmaktadır. Nefretin şiddetin açıkça nedeni olduğu durumlarda cezanın artırılması iyi bir fikir olabilir. Ancak *düşünceleri* bastırmak, daha sonra patlamalarına neden olabilir.

Dahası, ırkçı ifadelerin sansürlenmesi, gelecekte diğer ifade türlerinin sansürlenmesi için emsal teşkil edebilir. Bazı çokkültürcüler, ifade özgürlüğünün azınlıklar için bir nimet olarak abartıldığı gerekçesiyle bu noktayı göz ardı ediyor. Stanford Hukuk Fakültesi'nden Profesör Charles Lawrence, "Afro-Amerikalılar ve diğer renkli insanlar, en zararlı konuşmaların bile düzenlenmeden kalması gerektiği argümanına şüpheyle yaklaşıyorlar; çünkü düzenlenmemiş bir fikir pazarında en iyileri zirveye çıkacaktır. Deneyim bunun tam tersini gösteriyor. Renkli insanlar, Amerika'nın ırkçılığına başvurarak seçilen çok fazla demagogu gördüler." diye yazmıştır.

Profesör Lawrence'ın son yarım yüzyılda nerede olduğunu merak ediyor insan. Deneyimler ise tam tersine, düzenlenmemiş fikirler pazarında "beyaz üstünlüğü" söyleminin ortadan kalktığını ve ırksal eşitlik fikrinin, ne yazık ki pratikte olmasa da, ilke olarak kabul edildiğini gösteriyor. Henry Louis Gates Jr.'ın da hatırlattığı gibi, "ulusu harekete geçiren protestoları, mitingleri, örgütlenmeyi ve kışkırtmayı" mümkün kılan tam olarak Birinci Değişiklik'ti. Son yarım yüzyılda ırk ilişkilerinde yaşanan devrimden daha iyi bir Anayasa Haklar Bildirgesi argümanı az bulunur.

Birinci Değişikliğe, toplumu değiştirmek isteyenlerden daha çok ihtiyacı olan kimse yoktur. Radikaller her zaman azınlıktadır ve azınlıklar, Haklar Bildirgesi'nin korumalarından en çok faydalananlardır. İfade özgürlüğü bazen saldırgan, iğrenç, itici, bir tahakküm ve baskı aracı olabilir; ancak tarihsel olarak ifade özgürlüğü, özgürleşmenin bir aracı olarak -hayır, *en* önemli aracı olarak- çok daha önemli olmuştur. Daha yaşlı olanların yarım yüzyıl önce Haklar Bildirgesi üzerine "Biz Bu Gerçekleri Tutuyoruz" adlı o meşhur radyo programının yazarı olarak hatırlayacağı Norman Corwin'in yakın zamanda belirttiği gibi: "Haklar Bildirgesi, *ifade* özgürlüğü sunmaz. Bir fikri, bir azınlığı rahatsız edebileceği gerekçesiyle susturmak, o azınlığı korumaz. Onları en çok ihtiyaç duydukları araçtan, yani karşı çıkma hakkından mahrum bırakır."

Tartışma ve ifade özgürlüğünün kısıtlanması, reformcular için kendilerini hadım etmekten daha aşağılayıcı bir durum olamaz. Üstelik sansür stratejisi, her şeyin üstüne, ifade özgürlüğü meselesini sağa teslim eder, ırkçıları Birinci Değişikliğin savunucuları olarak gösterir ve onların yaydığı zehirden dikkati başka yöne çeker.

Çokkültürcülerin çeşitliliğin neşeli bir kutlaması olarak başlattığı şeyin, uyum için acımasız bir haçlı seferine dönüşmesi ironiktir.

## V

Solun siyasi doğruluk konusunda tekel hakkı yok ve bu durum, ihtiyatlı çokkültürcülerin sansür stratejisinin doğruluğunu daha da sorgulamasına yol açmalıdır. Louis Menand'ın bilgece gözlemlediği gibi, "Sansürcü her zaman iki kez çalar." Sağın da kendi siyasi doğruluk anlayışı var; ve eğer siyasi doğruluk kural haline gelirse, sağ, tekkültürcülük için solun çokkültürcülük için toplayabildiğinden çok daha büyük kalabalıkları bir araya getirebilir.

Tek kültür savunucuları aşırı vatanseverler, köktenciler, evanjelikler, serbest piyasa dogmatizmi savunucuları, homofoblar, kürtaj karşıtları, otomatik silah yanlıları ve diğer fanatiklerdir. Küfür, ateist, sosyalist, laik hümanist, pornografik ve/veya Amerikan karşıtı olarak gördükleri fikir ve kitaplara karşı çıkarlar ve talihsiz gençlere kendi dar görüşlü, öfkeli, tekçi Amerika anlayışlarını empoze etmeye çalışırlar.

Sol kanat siyasi doğruluk, daha sistematik bir şekilde düşünülmüş ve gerekçelendirmesinde daha iddialıdır. Düzeltme programını yükseköğretim kurumlarına yoğunlaştırır. Sağ kanat siyasi doğruluk ise daha ilkel ve daha duygusaldır. Düzeltme programını devlet okullarına, halk kütüphanelerine, yerel gazetelere ve yerel radyo ve televizyon istasyonlarına yoğunlaştırır.

Solcu siyasi doğruluk bir rahatsızlık ve sıkıntı kaynağıdır. Gençler için tehdit ancak devlet okullarına sızdığında ortaya çıkar; nitekim Afrocentric kılığında birçok şehrimizde bunu yapmıştır. Yükseköğretimde faaliyet gösterdiği sürece, kendi başlarının çaresine bakabilecek olgunluktaki öğrencilerle karşı karşıya kalır; olgun olmasalar bile, onları herhangi bir şeye ikna etmek zordur.

Sağcı siyasi doğruculuk, çocukları kendilerine bakabilecek yaşa gelmeden ve nadiren fikir çatışmalarına maruz kaldıkları ortamlarda yakalıyor. Bu, Darwin, Marx, JD Salinger, Judy Blume ve diğer kötü adamlara karşı pogromlar düzenleyen küçük kasaba bağnazlarının okul komitelerinin ve kütüphane kurullarının kontrolünü ele geçirmek ve öğretmenleri, kütüphanecileri ve öğrencileri terörize etmek için kullandığı bir silahtır.

Tek kültür savunucuları da çok kültür savunucuları kadar pervasızca tarihi kötüye kullanıyorlar. Geçmişi arındırıp kendi vatansever kahramanlarını ve mitlerini yerleştiriyorlar. Bu elbette daha önce de oldu. Yakın zamanda babamın yazdığı ve 1941'de Amerikan Tarih Derneği

tarafından kabul edilen bir bildiriye rastladım. Bildiride şöyle deniyor: "Gerçek vatanseverlik,

> Dürüstlük ve sağlam bilimsel yaklaşım kadar, ders kitabı yazarlarının da geçmişin doğru bir resmini sunmaya çalışması gerekir. Bu görüşe karşı çıkanlar, Amerika Birleşik Devletleri tarihinin o kadar utanç verici şeyler içerdiğine ve gençlerin bunları duymasının tehlikeli olduğuna inanıyor gibi görünüyorlar… Bazen öne sürüldüğü gibi, tartışmalı soruları tarihsel anlatıdan çıkarmak, kaydı çarpıtmak ve bozmak anlamına gelir. Amerikan halkının tarihi, deneyimin örsünde şekillenmiştir. Bu, çoğu zaman büyük zorluklara karşı kazanılmış bir başarı öyküsüdür. En görkemli bölümlerden bazıları, sosyal ve ekonomik adaletsizliklerin üstesinden gelme mücadelesinden oluşmuştur.

Dini sağ kanat özellikle iyi örgütlenmiş, iyi finanse edilmiş ve acımasızdır. Devlet okullarından ve kütüphanelerden sapkın kitapların kaldırılmasını talep etmede belirgin bir rol oynar. Okulların Yaratılış'ın "yaratılışçılık" doktrinini evrimle aynı bilimsel düzeye yerleştirmeye zorlama hareketini destekler. Muhafazakar bir dini örgüt olan Eğitimde Mükemmellik İçin Vatandaşlar, yakın zamanda Cadılar Bayramı'nı cadıların kötü planlarını yürüttüğü pagan bir bayram olarak ifşa etti. Rahip Pat Robertson, modern dünyanın sorunlarının 18. yüzyıl Bavyera'sındaki Adam Weishaupt ve İlluminati'nin şeytani işlerinden kaynaklandığı eski teoriyi bile yeniden canlandırdı.

Bay Dooley'nin fanatik tanımını hatırlayın: "Eğer Tanrı olayın gerçeklerini bilseydi, O'nun ne yapacağını düşünen kişi." Dürüst, Tanrı'dan korkan, saf ve gösterişten uzak kişiler, Tanrı'nın iradesini yerine getirdiklerine inanarak, kendilerini en azından Yüce Tanrı'nın hizmetkarları olarak görmeyen üniversite kampüslerindeki kendini beğenmiş, gösteriş meraklılarından bile daha büyük bir tehdit oluştururlar.

İster sol ister sağ olsun, siyasi doğruluk, özgür bir demokrasi için bir felakettir. Birinci Değişiklik cumhuriyete iyi hizmet etmiştir. Onu budamak özgürlüklerimizi tehlikeye atar. Tocqueville'in bir buçuk yüzyıl önce yazdığı gibi, "Amerikalılar, tehlikeli bir özgürlüğün tadını çıkararak

özgürlüğün tehlikelerini daha az korkutucu hale getirme sanatını öğrenirler."

# Ek

☆ ☆ ☆ ☆

# Schlesinger'in Müfredatı

Amerika'yı Anlamak İçin Vazgeçilmez On Üç Kitap

Bir düzine kitap mı? Yüz ya da bin kitap bile yetmezdi. Tüm ülkeleri anlamak zordur ve kısa tarihine rağmen Amerika Birleşik Devletleri, toprak ve insan sayısı bakımından büyüklüğü, hayallerinin büyüklüğü, böbürlenmesi, inatçılığı ve heterojenliği nedeniyle çoğu ülkeden daha zordur. Yine de, tüm bunlara rağmen, Amerika Birleşik Devletleri'nin tartışılmaz bir ulusal kimliği vardır. İşte, kronolojik sırayla, Amerika'nın kendi benlik algısını tanımlayan, betimleyen ve zenginleştiren on üç kitap.

*Federalist Yazılar* (1787–1788), Amerikan Anayasası'nın açıklaması ve savunması olarak ortaya çıkmıştır. Demokratik yönetimin temel ilkelerinin parlak bir açıklaması olarak günümüze kadar ulaşmıştır. Çoğunlukla Alexander Hamilton ve James Madison tarafından yazılan seksen beş Federalist Yazı, Ekim 1787 ile Mayıs 1788 arasında New York gazetelerinde yayınlanmış, on üç eyalette yeniden basılmış ve Anayasa'nın onaylanmasıyla ilgili tartışmalar sırasında büyük bir ilgiyle okunmuştur - ve o zamandan beri de büyük bir ilgiyle okunmaya devam etmektedir. Günümüzde herhangi bir gazetenin, hatta saygın *New York Times'ın* bile, bu kadar uzun ve önemli bir yazı dizisi yayınlayacağını hayal edebilir miyiz (Unabomber tarafından şantajla zorlanmadığı sürece)?

Thomas Jefferson, *Yazıları* (Amerika Kütüphanesi, 1984). Jefferson, Amerikan çok yönlülüğünün büyük bir kısmını kendi içinde somutlaştırmıştı. O bir mimar, bir eğitimci, bir mucit, bir paleontolog, bir şarap uzmanı, bir kemancı, zeki bir diplomat, kurnaz bir politikacı ve yüzyıllar boyunca insanlığın yolunu aydınlatan sözleriyle özgürlüğün parlak

bir peygamberiydi. Başkan John F. Kennedy bir keresinde Nobel Ödülü sahiplerinin akşam yemeğini, Beyaz Saray'da bir araya getirilmiş en olağanüstü insan bilgisi koleksiyonu olarak nitelendirmişti, "Thomas Jefferson'ın yalnız başına yemek yediği an hariç."

Ancak Jefferson çelişkilerle dolu bir adamdı: İnsan özgürlüğünün savunucusu olmasına rağmen, George Washington'ın yaptığı gibi ölümünden sonra kölelerini özgür bırakmadı; özgür basının savunucusu olmasına rağmen, editörleri kışkırtıcı iftira nedeniyle yargılamayı destekledi; Anayasa'nın katı yorumlanmasının savunucusu olmasına rağmen, Louisiana Satın Alımı uğruna kutsal belgeyi esnetti. En parlak tarihçimiz Henry Adams'ın gözlemlediği gibi, diğer erken dönem başkanları geniş fırça darbeleriyle resmedilebilirken, Jefferson "sadece ince bir kalemle, dokunuş dokunuş resmedilebilirdi ve benzerliğin mükemmelliği, yarı saydam gölgelerinin değişken ve belirsiz titreşimine bağlıydı." Bu paha biçilmez yayın projesi olan Amerika Kütüphanesi, Jefferson'ın *otobiyografisi* , önemli konuşmaları ve mektuplarından bir seçki de dahil olmak üzere en önemli yazılarını tek bir ciltte bir araya getiriyor.

Alexis de Tocqueville, *Amerika'da Demokrasi* (2 cilt, 1835, 1840). "Ulusal karakter" kavramı akademik çevrelerde tartışma konusu olmuştur, ancak İngilizlerin Fransızlardan, Almanların da İtalyanlardan belirgin şekilde farklı olduklarını gerçekten kim inkar edebilir? Ve Atlantik kıyısındaki 13 milyonluk bir ülke hakkında yazılmış bu olağanüstü kitabı okuyan biri, açıklamaların ve analizlerin ne kadarının denizden denize uzanan 265 milyonluk bir ulus için de geçerli olduğunu görmeden geçebilir mi?

25 yaşında bir Fransız soylusu olan Tocqueville, 1831'de Amerika Birleşik Devletleri'ne vardığında, Amerika'dan çok demokrasiyle ilgileniyordu; daha doğrusu, "evrensel ve karşı konulamaz" olduğuna inandığı ve dünyayı dönüştürmeye destined olan "büyük demokratik devrimin" bir deneme vakası olarak Amerika ile ilgileniyordu. Büyük soru, bu devrimin "demokratik özgürlüğe mi yoksa demokratik tiranlığa mı" yol açacağıydı. "Çoğunluğun tiranlığı" konusunda endişeli olmasına rağmen, Tocqueville, gönüllü derneklerin ve aracı kurumların gücünün Amerika'yı demokratik özgürlüğe giden yola soktuğuna inanıyordu. Mayıs 1831'den Şubat 1832'ye kadar ülkeyi dolaştı (ve bir daha geri dönmedi). Ancak bu dokuz ay içinde, Amerikan kurumlarına ve Amerikan karakterine, ondan

önce veya sonra hiç kimsenin ulaşamadığı kadar derinlemesine baktı. Bir buçuk yüzyıldan fazla bir süre sonra, büyük eseri hala Amerikan toplumunu aydınlatıyor.

Ralph Waldo Emerson, *Denemeler ve Konferanslar* (Amerika Kütüphanesi, 1983). Hiç kimse, bireyin egemenliğine olan Amerikan inancını Emerson'dan daha parlak, lirik ve alaycı bir şekilde ifade etmemiştir. 1803'te doğan ve Üniteryen din adamı olmak için eğitim alan Emerson, kürsüyü bırakıp konferans platformuna geçti ve burada Transandantalist felsefesini çarpıcı özdeyişlerle açıkladı.

Bazı eleştirmenler, Emerson'ın yüzeysel iyimserliği olarak gördükleri şeyi kınamışlardır, ancak kötülük sorununa yönelik iddia edilen kayıtsızlığının ve sözde saf sezgiye olan inancının altında, insan doğasına dair kurnaz, şüpheci, sert, neredeyse acımasız Yankee içgörüleri yatmaktadır. Emerson, "Aldığınız her fayda için bir vergi alınır" demiştir. Emerson'ın bu sert yönü, 19. yüzyılda Hawthorne, Carlyle ve Nietzsche'yi cezbetmiş ve bugün postmodernistleri cezbetmektedir. Library of America'nın bu cildinde, ulusal karakter üzerine yaptığı ustaca çalışması *English Traits* , *Representative Men'deki* derinlemesine biyografik portreleri ve denemeleri yer almaktadır. Sert fikirli Emerson için "Tarih", "Özgüven" ve "Deneyim"i ve *The Conduct of Life'da* "Güç" ve "Kader"i okuyun.

Harriet Beecher Stowe, *Tom Amca'nın Kulübesi* (1852). Kırk yaşında, İncil edebiyatı profesörünün eşi ve yedi çocuk annesi olan Stowe, Kaçak Köle Yasası uyarınca kölelerin zorla köleliğe geri gönderilmesine duyduğu öfke nedeniyle Amerikan tarihinin en etkili romanını yazdı. Kitap ilk yılında 300.000 kopya sattı; bu, 1990'lardaki 3 milyon kopya satışına eşdeğerdir. Yayınlanmasından dokuz yıl sonra İç Savaş patlak verdi. Lincoln'ün ona, "Demek bu küçük hanımefendi bu büyük savaşı başlattı" dediği rivayet edilir.

*Uncle Tom's Cabin,* köleliğin dehşetini canlı bir şekilde tasvir etmesiyle hatırlanır; ancak çoğu zaman yanlış hatırlanır, çünkü birçok imge romanın kendisinden ziyade sahne uyarlamalarından kaynaklanır. *Uncle Tom's Cabin*, "Tom gösterilerinin" duygusal melodramından çok daha fazlasıdır. İç Savaş'tan önceki on yılda Amerikan yaşamının harika bir şekilde zekice ve incelikli bir panoramasını sunar; karakterleri, mekanları ve algıları bakımından zengindir. Bayan Stowe, her açıdan çağdaş siyasi doğruluk

standartlarını karşılamayabilir, ancak içgörüleri ve sempatileri açısından zamanı için radikaldi; örneğin, "insan hakları" terimini ilk kullananlardan biriydi. Frederick Douglass, *Uncle Tom's Cabin'i* "Tanrı'nın parmağıyla açıkça işaretlenmiş" bir kitap olarak nitelendirmiştir.

Abraham Lincoln, *Konuşmalar ve Yazılar* (2 cilt, Library of America, 1989). Başkanların en mucizevi olanıydı; en iyi yazar, en yoğun ahlakçı, en disiplinli zekâya ve en büyük amaç gücüne sahipti; yine de en kasvetli ve umutsuz koşullardan doğdu. Amerikan ulusunun en büyük sınavı ve trajedisiyle karşı karşıya kalan Lincoln, krizi "kimseye karşı kin beslemeden, herkese karşı sevgiyle" perspektifinden gördü, ancak perspektifin eylemin sinirini koparmasına asla izin vermedi.

Gettysburg Konuşması, Kurucu Babaların çalışmalarını, Amerika Birleşik Devletleri'nin tüm insanların eşit yaratıldığı önermesine dayanan tek bir ulus olduğu konusunda hiçbir şüphe bırakmayarak düzeltti. İkinci Açılış Konuşması ise, "Yüce Tanrı'nın kendi amaçları vardır" diyerek insan sınırlılıklarını doğruladı; bu amaçlar, yanılan ölümlülerin asla tespit edemeyeceği amaçlardır. Daha sonra şöyle yazdı: "İnsanlar, Yüce Tanrı ile aralarında bir amaç farklılığı olduğunun gösterilmesinden hoşlanmazlar. Ancak bunu inkar etmek, ... dünyayı yöneten bir Tanrı'nın varlığını inkar etmektir."

Mark Twain (Samuel Langhorne Clemens), *Huckleberry Finn'in Maceraları* (1884). Amerika'nın ruhunu en iyi ifade eden hayal gücü dolu eser hangisidir? Herman Melville'in *Moby Dick'i* , Walt Whitman'ın *Çimen Yaprakları* , Nathaniel Hawthorne'un *Kızıl Harf'i için güçlü argümanlar öne sürülebilir.* Ancak sonunda *Huckleberry Finn'i seçmek zorunda kalıyoruz.*

Bunun sebebi, Mark Twain'in Amerikan İç Savaşı öncesi dönemi tasvirinde sergilediği acımasız üslup ve insanların birbirlerini özel mülk olarak gördüğü bir sistemin teşvik ettiği yozlaşmalardır: ikiyüzlülük, dindarlık taslama, sahtekarlık, kanlı kavgalar, linç çeteleri, her yeri saran vahşet ve şiddet ortamı.

Bunun sebebi aynı zamanda dildir. *Huckleberry Finn,* tamamen Amerikan olan ilk romandır. Mark Twain bu romanda, eğitimsiz bir çocuğun kullandığı günlük dilin, en ince algıları ve enfes takdirleri nasıl ifade edebileceğini gösterir. Kitap, Amerikalı yazarları özgürleştirdi. Ernest Hemingway, *Afrika'nın Yeşil Tepeleri* adlı eserinde şöyle yazmıştır: "Tüm

modern Amerikan edebiyatı, Mark Twain'in *Huckleberry Finn adlı kitabından gelir*... Tüm Amerikan yazıları bundan gelir. Ondan önce hiçbir şey yoktu. O zamandan beri de bu kadar iyi bir şey olmadı."

Romanın doruk noktası sahnesi, bireyin mutlak doğrulara karşı verdiği temel Amerikan mücadelesini harika bir şekilde dramatize ettiği için böyledir. Huck, bir an için geleneksel ahlaka yanıt vererek, "Tanrı'nın açık eli"nin kendisini Bayan Watson'a, kaçak kölesi ve Mississippi salındaki arkadaşı Jim'i nerede bulabileceğini söylemeye zorladığına karar verir. Huck aniden erdemli hisseder, "hayatımda ilk kez günahlarımdan arınmış gibi hissediyorum." Az kalsın cehenneme gidecekken yaşadığı bu tehlikeli anı düşünür: "Ne kadar da kaybolup cehenneme gitmekten kıl payı kurtuldum."

Sonra Huck, Jim'i, büyük nehrin coşkusunu, şarkı söylemeyi, gülmeyi ve dostluğu hatırlamaya başlar. Bayan Watson'a yazdığı, ihanet mektubunu eline alır ve tutar. "Titriyordum çünkü sonsuza dek iki şey arasında karar vermek zorundaydım ve bunu biliyordum. Bir dakika boyunca nefesimi tutarak düşündüm ve sonra kendi kendime 'Pekala, o zaman cehenneme gideceğim' dedim ve mektubu yırttım."

Bu, Amerika'nın özünü oluşturuyor diyebiliriz. William Dean Howells'ın Mark Twain'i "edebiyatımızın Lincoln'ü" olarak adlandırmasına şaşmamalı.

James Bryce, *Amerikan Milletler Topluluğu* (2 cilt, 1888). 1838'de Belfast'ta doğan İskoçyalı Bryce, olağanüstü enerjisi, merakı, çok yönlülüğü ve akıcılığıyla öne çıkan Viktorya dönemi figürlerinden biriydi; hukuk, siyaset, diplomasi, tarih, edebiyat ve dağcılık (Rocky Dağları'ndaki Bryce Dağı onun adını taşır) konularında uzmandı. Amerika'ya ilk ziyaretini 1870'te yaptı ve Tocqueville'in aksine sık sık geri döndü; 1907'den 1913'e kadar Washington'da İngiliz büyükelçisi olarak görev yaptı.

Bryce'ın zihni, Tocqueville'inkinden daha az sorgulayıcı ve felsefiydi. Gerçeklere olan tutkusu, ironik bir şekilde, Amerikan'daki gerçekler sürekli değiştiği için, *Amerikan Topluluğu'nu Amerika'da Demokrasi'den* daha eski hale getirdi. Ancak Bryce, kurumların zeki bir gözlemcisiydi ve gözlemleri tarihçiler için büyük değer taşıyor. Parti sistemi ve eyalet ve yerel yönetimler üzerine Tocqueville'den çok daha fazla zaman harcadı. "Büyük Adamlar Neden Başkan Seçilmez" ve "En İyi Adamlar Neden Siyasete Girmez" başlıklı bölümleri bugün bile yankı buluyor. Kamuoyunun rolüne

ilişkin analizi, "tüm Amerikan siyasetinin büyük merkez noktası", yeni bir araştırma alanı açtı. Özdeyişleri hala yankı buluyor: Anayasa, "ilk günaha inanan ve suçlular için kapatabilecekleri hiçbir kapıyı açık bırakmamaya kararlı olan insanların eseridir." "Kurumlar öğrencisi, avukat gibi, siyasetteki mekanik düzenlemelerin etkisini abartmaya eğilimlidir." Ve her şeyden önemlisi, "Belki de hiçbir yönetim biçimi demokrasi kadar büyük liderlere ihtiyaç duymaz."

William James, *Yazıları* (2 cilt, Library of America, 1992). En Amerikalı filozoflardan biri, harika derecede rahat, insancıl ve ilgi çekici bir yazar (kardeşi Henry'nin psikolog gibi roman yazdığı, William'ın ise romancı gibi psikoloji yazdığı söylenirdi), psikolojiden felsefeye geçti. James'in pragmatizmi, fikirlerin anlamının pratik sonuçlarında yattığı argümanıyla, Amerikan ruhuna daha uygun olamazdı.

Aynı şekilde, James'in çoğulculuk ve açık evren argümanı, tekçi bir sistem ve kapalı bir evreni savunanlara karşıydı. James, insanların kısmi ve sınırlı gerçekleri, kendilerine uygun gerçekleri keşfedebileceğini, ancak hiç kimsenin mutlak gerçekleri keşfedemeyeceğini yazmıştı. Dünyanın tek bir bakış açısından anlaşılabileceği fikrini reddetti; tıpkı tüm erdemli ilkelerin sonunda uzlaştırılabilir olduğu varsayımını, "dünyanın bilmecesine tek kelimelik büyük cevapları" ve "gerçekte kesinlik iddiasını" reddettiği gibi. Tamamlanmamış bir evrenin macerasına duyduğu heyecan verici bir inancı vardı. Amerika Kütüphanesi, kitaplarını ve denemelerini iki kompakt ciltte bir araya getirme konusunda her zamanki ustaca işini yaptı.

Henry Adams, *Henry Adams'ın Eğitimi* (1918). William James geleceği heyecan verici bir macera olarak görürken, arkadaşı ve çağdaşı Henry Adams ona endişeyle bakıyordu. Bilimsel ve teknolojik değişimin katlanarak artmasından bunalan Adams, insan zihninin tarihin artan hızıyla ortaya çıkan amansız dönüşümlere ayak uydurabileceğinden şüphe duyuyordu.

Adams'ın görüşüne göre, asıl zorluk bilim ve teknolojinin yarattığı ve serbest bıraktığı yeni enerjileri kontrol etmekti. Bu da eğitim gerektiriyordu ve kendi eğitimine baktığında Adams, "din, etik, felsefe gibi temel konularda; tarih, edebiyat, sanatta; belki de matematik hariç tüm bilim dallarının kavramlarında, 1854'te [16 yaşında Harvard'a gittiğinde]

Amerikalı çocuk 1900 yılından çok 1 yılına daha yakındı. Aldığı eğitim, ihtiyacı olan eğitimle pek bir ilgisi yoktu." diye düşünüyordu.

" *Eğitim"* , Adams'ın yeni çağla başa çıkma çabalarını anlatıyor. Bu süreçte, politikacıların ve yazarların büyüleyici portrelerini, tarihi olayların büyüleyici anlatımlarını, değişen dünyaya dair büyüleyici düşüncelerini sunuyor: "Yeni Amerikalılar," diyor, "uygun olup olmadıklarına bakılmaksızın, henüz bir yol açmadıkları veya kendi demirlerini kazmayı bile öğrenmedikleri bir dünyada, kendilerine ait bir dünya, bir bilim, bir toplum, bir felsefe, bir evren yaratmak zorundalar." Yeni Amerikalılar bu zorluğun üstesinden gelebilir miydi?

1862'de, *Monitor* ve *Merrimac gemilerinin* savaş araçlarında yeni teknolojileri müjdelediği dönemde şöyle yazmıştı: "İnsan bilime hükmetti ve şimdi de kontrolü ele geçirdi. Çok uzun yüzyıllar geçmeden bilimin insanın efendisi olacağına kesinlikle inanıyorum. İcat edeceği makineler, kontrol edebileceğinin ötesinde olacak. Bir gün bilim, insanlığın varlığını kendi gücü altında tutacak ve insanlık dünyayı havaya uçurarak intihar edecek."

HL Mencken, *Amerikan Dili* (1936; ekler, 1945, 1948). Mencken, elbette (ama neden "elbette" yazıyorum?—bugün büyük olasılıkla unutulmuş bir adam), 1920'lerin edebi kahramanlarından biriydi. Coşkulu bir saygısızlığın ustasıydı ve Amerika'ya yönelik hicivli bakış açısını, cesur bir üslup ve özgürleştirici bir polemik tonuyla sunuyordu. Ancak 1930'larda Mencken, ulusal ruh halinden uzaklaştı. Yirmili yılların büyük kültürel sapkını olan Mencken, demokrat değil, liberterdi ve otuzlu yılların sert siyasi düşmanlıklarıyla aniden karşı karşıya kalınca, asık suratlı ve kötü niyetli görünüyordu.

Ancak hayranlarının gözünde kendini, deniz aşırı ülkelerde konuşulan İngilizceden yeni bir dilin nasıl evrimleştiğini zekice, kapsamlı, oldukça bilimsel ve son derece eğlenceli bir şekilde anlatan *"Amerikan Dili"* adlı eseriyle akladı. Bu zengin ve okunabilir kitap, Amerikan kültürünün harika bir özeti niteliğinde. Diğer şeylerin yanı sıra, asimilasyonun, Anglosentrizme koşulsuz bir teslimiyetten çok, Anglo olmayan yeni gelenlerin İngilizceyi Amerikan diline dönüştürmede aktif rol oynadığı iki yönlü bir yol olduğunu gösteriyor.

Gunnar Myrdal, *Bir Amerikan İkilemi* (1944). Irkçılık, başından beri Amerikan yaşamının organik bir unsuru olmuştur. Jefferson'ın ırk konusu hakkında karışık görüşleri vardı; Tocqueville'in öngörülü yorumları ve hatalı kehanetleri vardı; Mark Twain ırk gizemiyle boğuşuyordu; Lincoln için ise bu merkezi bir meseleydi. Ancak çoğu zaman ırk sorunu görmezden gelindi veya inkar edildi. Siyah-beyaz ilişkilerinin ilk kapsamlı çalışmasını üstlenmek için bir Amerikan vakfı tarafından görevlendirilen İsveçli bir ekonomist gerekti. Ralph Bunche ve Kenneth B. Clark gibi siyah akademisyenlerin de yer aldığı bir ekibin başında olan Gunnar Myrdal, Lincoln'ün Köleliğin Kaldırılması Bildirgesi'nden seksen bir yıl sonra, 1944'te *Bir Amerikan İkilemi'ni* ortaya koydu.

Bu güçlü eser sadece bir analiz değil, aynı zamanda bir meydan okumaydı. Hitler'e ve onun üstün ırk teorisine karşı savaş sırasında yazılan bu eser, Amerikalıları kendi ırksal üstünlük teorilerini bir kenara bırakmaya ve Myrdal'ın Amerikan İnancı olarak adlandırdığı şeyde örtük olan eşitlik vaatlerine uymaya çağırdı. Myrdal, Amerikan İnancının tek başına ırkçılığın patolojilerini aşabileceğini düşünerek gereğinden fazla iyimserdi. Ancak eseri siyahların aktivizmini teşvik etti ve beyazların vicdanlarını harekete geçirdi. Ve yarım yüzyıl önce siyah Amerikalıların yaşadığı, çalıştığı ve öldüğü koşullara dair sunduğu anlatım , *Bir Amerikan İkilemi'nin yayınlanmasından bu yana meydana gelen değişikliklerin yürek ısıtan bir ölçüsünü sunuyor.*

Reinhold Niebuhr, *Amerikan Tarihinin İronisi* (1952). Yüzyılın en etkili Amerikalı ilahiyatçısı olan Niebuhr, Amerikan tarihine neo-ortodoks dini bir bakış açısıyla yaklaştı; yani, orijinal günaha (göreceli olanı mutlakla karıştıran öz-gurur olarak tanımlanır), insan doğasının belirsizliklerine, insan iddialarına yönelik ilahi yargıya ve tarih içindeki yaşamın eksikliğine dair ölçülü, köktenci olmayan bir inançtan yola çıktı. Bu kitabında, "tüm insan çabalarının sınırlarını, tüm insan bilgeliğinin parçalılığını, tüm tarihsel güç yapılanmalarının kırılganlığını ve tüm insan erdemlerinde iyilik ve kötülüğün karışımını" anlamanın gerekli olduğunu yazdı.

William James gibi, Niebuhr da monistleri ve mutlakiyetçileri hor gören bir rölativist ve çoğulcu idi. Lincoln gibi, özellikle kibirleri yüzünden Yüce Tanrı'nın amaçlarını kavradıklarını sananları eleştirirdi. Niebuhr, ironi ile, bir eylemin sonuçlarının, eylemcilerin kendilerindeki zayıflıklar nedeniyle, eylemcilerin niyetlerine aykırı olduğu durumu kastediyordu. Bu kavram,

Amerikan tarihine bakış açısını şekillendirdi. Niebuhr'a göre Amerikalılar, kendi masumiyetlerine ve doğruluklarına çok fazla inanmaya meyilli ve kendi ruhlarındaki öz saygıyı fark etmekte çok isteksizdi. Bireylerin ve toplulukların, özellikle de tarihe Tanrı rolünü oynamaya çalıştıklarında, ne kadar kötülüğe düşebileceklerini kavrayamama durumunu kınadı.

Niebuhr'un Amerikan geçmişine dair yorumu bilgece ve ibret verici olup, Amerikan geleneğinin derinliklerinde yer almaktadır. Demokrasi anlayışı, Anayasayı hazırlayanlarınkine benzer. "İnsanın adalet kapasitesi demokrasiyi mümkün kılar," diye yazmıştı *Işığın Çocukları ve Karanlığın Çocukları* adlı eserinde; "ancak insanın adaletsizliğe olan eğilimi demokrasiyi gerekli kılar."

# Kaynaklar Hakkında Notlar

☆ ☆ ☆ ☆

ÖNSÖZ

13. sayfadaki alıntı, John Stuart Mill'in *Temsili Hükümet* adlı eserinin 16. bölümünden alınmıştır.

14. sayfadaki alıntı, *Economist dergisinin* 6 Temmuz 1991 tarihli "Avrupa'da Savaş" makalesinden alınmıştır.

14. sayfadaki alıntı, John Grimond'un "Tutkal Eksikliği" başlıklı makalesinden *(Economist* , 29 Haziran 1991) alınmıştır.

14. sayfadaki Michael Ignatieff alıntısı, 9 Haziran 1991 tarihli London *Observer'da yayınlanan* "Zengin Bir Millet Kendi Kendini Parçalıyor" başlıklı makaleden alınmıştır.

15. sayfadaki Chinua Achebe alıntısı, 27 Temmuz 1993 tarihli *New York Times gazetesinde yayınlanan* "Sabrın Yüksek Bedeli" adlı makaleden alınmıştır.

15-16. sayfalardaki alıntılar, Crèvecoeur'ün *Bir Amerikalı Çiftçiden Mektuplar* (1782) adlı eserinin III. Mektubundan alınmıştır. Son cümleye vurgu eklenmiştir.

Sayfa 16-17'deki George Bancroft alıntısı , *Literary and Historical Miscellanies* (New York, 1855), sayfa 508'den alınmıştır.

Sir John Macdonald'ın 17. sayfadaki yorumu, *Economist dergisinin* 29 Haziran 1991 tarihli "Tutkal Eksikliği" başlıklı makalesinden alınmıştır.

19. sayfadaki Tocqueville alıntısı, James T. Schleifer'in *"The Making of Tocqueville's Democracy in America"* (Chapel Hill, 1980), s. 66 adlı eserinden alınmıştır.

Woodrow Wilson'ın 21-22. sayfalardaki alıntısı, Wilson'ın *The New Freedom* (New York, 1913), s. 68 adlı eserinden alınmıştır.

23. sayfadaki Mario Cuomo'nun alıntısı, 15 Temmuz 1991 tarihli çokkültürlü eğitim hakkındaki açıklamasından alınmıştır.

24. sayfadaki Fitzgerald alıntısı *The Crack-Up adlı kitaptan alınmıştır.*

24-25. sayfalardaki Gandhi alıntısı, EW Desmond'ın "Hindistan Üzerindeki Fırtına" başlıklı makalesinden *(New York Review of Books* , 14 Mayıs 1992) alınmıştır.

## BÖLÜM 1

Sayfa 29'daki ilk alıntı Thomas Paine'in *Sağduyu adlı eserinin* ek bölümünden; ikincisi ise Herman Melville'in *Beyaz Ceket* adlı eserinin 36. bölümünden alınmıştır.

29-30. sayfalardaki alıntılar Melville'in *Redburn* adlı eserinin 33. bölümünden; Joel Porte tarafından derlenen *Emerson'ın Günlükleri'nden* (Cambridge, 1982), s. 347'den; ve JC Fitzpatrick tarafından derlenen George Washington'ın *Yazıları'ndan* (Washington, 1938), xxvii, 252; xxxiv, 23'ten alınmıştır. Vurgular eklenmiştir.

John Quincy Adams'ın 31. sayfadaki alıntısı, Adams'ın Baron von Furstenwaerther'e yazdığı ve Werner Sollors'un " *Etnikliğin Ötesinde* " (New York, 1986) adlı kitabının 4. sayfasında yayımlanan bir mektuptan alınmıştır. (Vurgu eklenmiştir.)

Alexis de Tocqueville'in 31. sayfadaki alıntısı, Tocqueville'in 9 Haziran 1831'de Ernest de Chabrol'a yazdığı ve Roger Boesche tarafından düzenlenen "Tocqueville'in *Siyaset ve Toplum Üzerine Seçilmiş Mektupları"* (Berkeley, 1985), s. 38'de yayımlanan bir mektuptan alınmıştır.

Tocqueville'in 31-32. sayfalardaki alıntısı , *Demokrasi Amerika'da* adlı kitabının I. cildinden (1835), XIV. bölümünden alınmıştır.

32. sayfadaki Lincoln alıntısı, 10 Temmuz 1858'de Chicago'da yaptığı konuşmadan alınmıştır; Abraham Lincoln, *Konuşmalar ve Yazılar, 1832-1858* (Amerika Kütüphanesi), s. 455-456.

James Bryce'ın 33. sayfadaki alıntısı, *The American Commonwealth* adlı kitabının II. cildinden (Londra, 1888), 709 ve 328. sayfalardan alınmıştır.

Gunnar Myrdal'ın 33. sayfadaki alıntısı, onun *"An American Dilemma"* (1944; 20. yıl dönümü baskısı, New York, 1962) adlı kitabının 1. bölümünden alınmıştır.

Herman Melville'in 34. sayfadaki alıntısı, *Redburn* adlı kitabının 33. bölümünden alınmıştır.

WEB Du Bois'un 35. sayfadaki alıntısı , *Dusk of Dawn* (Harcourt, Brace & Co., 1940) adlı kitabından alınmıştır. Ayrıca *Writings* (New American Library) adlı eserinde 563. sayfada da yayımlanmıştır.

Abraham Lincoln'ın 36. sayfadaki alıntısı, Lincoln'ın 24 Ağustos 1855 tarihli Joshua F. Speed'e yazdığı ve Lincoln'ın *Konuşmaları ve Yazıları, 1832-1858 adlı* eserin 363. sayfasında yayımlanan bir mektuptan alınmıştır.

Frederick Jackson Turner'ın 36. sayfadaki alıntısı, onun *"Amerikan Tarihinde Sınır* " (New York, 1920) adlı kitabının 22-23. sayfalarından alınmıştır.

James Bryce'ın 36. sayfadaki alıntısı , *The American Commonwealth* , cilt II, sayfa 329'dan alınmıştır.

Henry James'in 37-38. sayfalardaki alıntıları, onun *The American Scene* (1906; Horizon Press baskısı, 1967) adlı kitabının 64, 120-21, 132, 139. sayfalarından alınmıştır.

*"Erimiş Potası"* ve Jane Addams'ın 38-39. sayfalardaki alıntısı, Arthur Mann'ın *"The One and the Many"* (Chicago, 1979) adlı kitabının 98-100, 110, 192. sayfalarından ve Milton Gordon'ın *"Assimilation in American Life"* (New York, 1964) adlı kitabının 120-121. sayfalarından alınmıştır.

40. sayfadaki Yahudi bir eleştirmenin alıntısı, Arthur Mann'ın *"Bir ve Çokluk"* adlı eserinin 113. sayfasından alınmıştır.

Woodrow Wilson'ın 41. sayfadaki alıntısı, 10 Mayıs 1915'te Philadelphia'da yabancı uyruklu vatandaşlara yaptığı konuşmadan alınmıştır ve bu konuşma, Albert Shaw tarafından düzenlenen *"Woodrow Wilson'ın Mesajları ve Belgeleri"* (New York, 1924), cilt I, s. 115-116'da yayımlanmıştır.

41. sayfadaki Theodore Roosevelt'in alıntısı, 10 Eylül 1917'de New York'ta yaptığı konuşmadan ve *Eserleri'nin* (Anma baskısı) XXI. bölümünde, 38. sayfada yayımlanan alıntıdan; ayrıca 16 Nisan 1918 tarihli *Kansas City Star* gazetesindeki başyazıdan ve Ralph Stout tarafından düzenlenen *Roosevelt in the Kansas City Star* (Boston, 1921) kitabının 137. sayfasından alınmıştır.

Horace Kallen'ın 42. sayfadaki alıntıları, *The Nation* dergisinin 18 ve 25 Şubat 1915 tarihli sayılarından ve *Culture and Democracy in the United States* (New York, 1924) adlı kitabının 116, 122, 124. sayfalarından alınmıştır.

Nicholas Roosevelt'in 42. sayfadaki alıntısı, *The New York Times* gazetesinden ve Arthur Mann'ın *"The One and the Many"* adlı eserinin 142. sayfasından alınmıştır.

Franklin D. Roosevelt'in 43. sayfadaki alıntısı, 1 Şubat 1943 tarihli Henry L. Stimson'a yazdığı bir mektuptan alınmıştır. İlginç bir şekilde, bu olay, Japon kökenli Amerikalı vatandaşlardan oluşan bir savaş ekibinin kurulması vesilesiyle gerçekleşmiştir. Alıntılanan ilk cümle, seçkin gazeteci ve Savaş Bilgi Ofisi başkanı Elmer Davis tarafından yazılmıştır; bkz. Bill Hosokawa'nın *Nisei: The Quiet Americans* (New York, 1969), s. 365-66.

Alexis de Tocqueville'in 44. sayfadaki alıntısı, onun *"Amerika'da Demokrasi"* adlı kitabının I. cildinin XVIII. bölümünden alınmıştır.

Gunnar Myrdal'ın 45. sayfadaki alıntısı, *An American Dilemma adlı* eserin 4, 13, 809 ve 880. sayfalarından alınmıştır.

47. sayfadaki Michael Novak alıntısı , *The Rise of the Unmeltable Ethnics* (New York, 1972), s. 270'ten alınmıştır.

Marcus Lee Hansen'in 47. sayfadaki alıntısı, Oscar Handlin tarafından *Commentary dergisinin Kasım 1952 sayısında yeniden basılan ve tanıtılan "Üçüncü Nesil Göçmenin Sorunu" adlı makalesinden alınmıştır.* Hansen'e göre ikinci nesil, Amerikalı olarak kabul edilme tutkusuyla geçmişlerinden kurtulmak için fazla mesai yapan "hainler" olma eğilimindeydi; daha güvenli bir şekilde Amerikalı olan üçüncü nesil ise bu geçmişi geri kazanmaya çalışır. Hansen Yasası çok ileri götürülebilir. Werner Sollors'un belirttiği gibi, Hansen'in kendisi, Oscar Handlin (Hansen Yasası'nı popülerleştirmek için çok şey yapan tarihçi) ve babam (uzun zamandır göçmenlik tarihinin yazılmasını savunan ve Hansen'in erken ölümünden sonra son iki kitabını yayınlanmaya hazır hale getiren kişi) hepsi yabancı doğumlu babaların ikinci nesil oğullarıydı; bkz. Sollors'un *Etnik Kökenin Ötesinde* , s. 218.

Gunnar Myrdal'ın 48. sayfadaki alıntısı, "Romantik Etnisiteye Karşı Dava" başlıklı Diyalog Tartışma Makalesi, Demokratik Kurumlar Çalışma Merkezi, 13 Mayıs 1974, s. 9,17'den alınmıştır.

49. sayfadaki "erimeyen etnik gruplar" alıntısı, Michael Novak'ın *The Rise of the Unmeltable Ethnics* (New York, 1972) adlı kitabından alınmıştır.

49. sayfadaki Etnik Miras Çalışmaları Yasası ile ilgili bölüm, Arthur Mann'ın *"Bir ve Çokluk" adlı eserinin* 167-168. sayfalarına dayanmaktadır.

52. sayfadaki alıntı, George Orwell'in *1984* (New York, 1949) adlı eserinin 251. sayfasından alınmıştır.

Ernest Gellner'in 53. sayfadaki alıntısı , *Düşünce ve Değişim* (Londra, 1964) adlı kitabının 168. sayfasından alınmıştır.

JH Plumbs'ın 54. sayfadaki alıntısı, *The Death of the Past* (Boston, 1969) adlı kitabının 40. sayfasından alınmıştır.

Isaiah Berlin'in 54-55. sayfalardaki alıntısı , *The Crooked Timber of Humanity* (Londra, 1990) adlı kitabının 246-247. sayfalarından alınmıştır.

Eric Foner'ın 56. sayfadaki alıntısı, *Harper's dergisinin* Aralık 1990 sayısında (s. 70) yayımlanan "Dünün Haberlerini Yeniden Yapılandırmak" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Saburō Ienaga'nın 56. sayfadaki alıntısı , *Pasifik Savaşı: İkinci Dünya Savaşı ve Japonlar, 1931-1945* (New York, 1978) adlı kitabının xi. sayfasından alınmıştır; ayrıca Steven R. Weisman'ın "Japonya ve Savaş: Sansür Tartışması Yeniden Başladı" başlıklı makalesine ( *The New York Times* , 8 Ekim 1989) de bakılabilir.

Michael Stürmer'in 57. sayfadaki alıntısı, Richard J. Evans'ın *Hitler'in Gölgesinde* (New York, 1989) adlı eserinin 19, 103 ve 179. sayfalarından alınmıştır.

Milan Kundera'nın 57-58. sayfalardaki alıntısı, onun *Kahkaha ve Unutma Kitabı* (1979; Penguin baskısı, 1981) adlı eserinin 3 ve 159. sayfalarından alınmıştır.

Vaclav Havel'in 58. sayfadaki alıntısı, Henry Kamm'ın 27 Temmuz 1990 tarihli *The New York Times gazetesinde yayınlanan* "İki Devlet Başkanı Waldheim'ı Ziyaret Etti" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Arthur Schlesinger Jr.'ın büyükbabasından alıntı yapılan 58. sayfadaki söz, Arthur M. Schlesinger Sr.'ın *"Ulusun Doğuşu"* (New York, 1968) adlı eserinin giriş bölümünden alınmıştır.

Andrew Hacker'ın 59. sayfadaki alıntısı, 10 Eylül 1989 tarihli *New York Newsday gazetesinde yayınlanan* "Okullar Çocuklara Önyargıyı mı Öğretiyor?" başlıklı makalesinden alınmıştır.

William Hale Thompson'ın 60. sayfadaki alıntıları, Arthur M. Schlesinger, Sr.'ın *"In Retrospect: The History of a Historian"* (New York, 1963), s. 103-105 adlı kitabından alınmıştır.

John V. Kelleher'in 61. sayfadaki alıntısı, 12 Mayıs 1960 tarihli *Reporter dergisinde yayınlanan* "Tipperary'den Çok Uzakta" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Peggy Noonan'ın 62. sayfadaki alıntısı, 21 Kasım 1990 tarihli *The Wall Street Journal'da yayınlanan* "Yeni Amerikalıların Bilmesi Gerekenler" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Allan Bloom'un 62. sayfadaki alıntısı , *The Closing of the American Mind* (New York, 1987) adlı kitabının 29 ve 56. sayfalarından alınmıştır.

Pieter Geyl'in 63. sayfadaki alıntısı , *Napoleon Lehinde ve Aleyhinde* (1949; Peregrine cep kitabı, 1965) adlı kitabının 18. sayfasından alınmıştır.

Frederick Jackson Turner'ın 64. sayfadaki alıntısı, onun *"Amerikan Tarihinde Sınır" adlı* kitabının 24. sayfasından alınmıştır.

WEB Du Bois'un 64. sayfadaki alıntısı , *Black Re-construction* (New York, 1935), s. 725, 727 adlı kitabından alınmıştır.

Başkan Kennedy'nin 64. sayfadaki alıntısı, Arthur M. Schlesinger Jr.'ın *"A Thousand Days"* (Boston, 1965) adlı kitabının 966. sayfasından alınmıştır.

Herbert Aptheker'in 65. sayfadaki alıntısı, John Henrik Clarke tarafından düzenlenen *William Styron'ın Nat Turner: Ten Black Writers Respond* (New York, 1968) adlı eserinin giriş bölümünün vii. sayfasından alınmıştır.

Malcolm X'in 65. sayfadaki alıntısı, 1-4 Kasım 1990 tarihlerinde Atlanta, Georgia'da düzenlenen "Okul Müfredatına Afrika ve Afro-Amerikan İçeriğinin Entegrasyonu" başlıklı İkinci Ulusal Konferansı tanıtan bir broşürden alınmıştır.

Sayfa 65'teki siyah psikologların argümanlarına ilişkin olarak, örneğin Edmund W. Gordon, Fayneese Miller ve David Rollock'un "Sosyal Bilimlerde Bilgi Üretiminde Topluluk Merkezli Önyargıyla Başa Çıkma" başlıklı makalesine *(Educational Researcher* , Nisan 1990) bakılabilir. Siyah akademisyenler de beyaz akademisyenler kadar iddialı jargonun cazibesine karşı bağışık değildir.

Maulana Karenga'nın 65-66. sayfalardaki alıntısı, onun *"Siyah Çalışmalarına Giriş"* (Los Angeles, 1982) adlı kitabının 42 ve 43. sayfalarından alınmıştır. Asante'nin yorumu ise arka kapakta yer almaktadır.

66. sayfadaki alıntı, Larry Cuban'ın 21 Eylül 1968 tarihli *Saturday Review'da yayınlanan* "Siyah Tarihi ve Beyaz Halk" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Melville J. Herskovits'in 66. sayfadaki alıntısı, onun *"Zenci Geçmişinin Efsanesi"* (New York, 1941), s. 299 adlı kitabından alınmıştır.

Jacob Gordon'ın 67. sayfadaki alıntısı, Isabel Wilkerson'ın "Genç Erkeklerle İlgili Acı Verilerle Yüzleşen Siyahlar, Bu Çöküşü Sonlandırmanın Yollarını Arıyor" başlıklı makalesinden *(The New York Times* , 17 Temmuz 1990) alınmıştır.

Felix Boateng'in 67. sayfadaki alıntısı, Kofi Lomotey tarafından düzenlenen *"Going to School: The African-American Experience"* (Albany, 1990) adlı kitabın 14, 73 ve 79. sayfalarından alınmıştır.

Maulana Karenga'nın 67. sayfadaki alıntısı, *Siyah Çalışmalarına Giriş adlı eserin* 25-27. sayfalarından alınmıştır.

Molefi Kete Asante'nin 67. sayfadaki alıntısı, Debra Viadero'nun "Çokkültürlü Eğitim Üzerindeki Mücadele Yoğunlaşıyor" başlıklı makalesinden *(Education Week* , 28 Kasım 1990, s. 11) alınmıştır. 68. sayfadaki alıntısı ise Carol Innerst'in "Afrika'yı Haritaya Yerleştirmek" başlıklı makalesinden *(The Washington Times* , 13 Kasım 1990) alınmıştır.

Clare Jacob'ın 68. sayfadaki alıntısı, Jane Caulton'ın "DC, Afrocentric Reformlar İçin Diğer Okul Sistemlerine Katılıyor" başlıklı makalesinden *(The Washington Times* , 6 Ağustos 1990) alınmıştır.

Charles Willie'nin 68. sayfadaki alıntısı, Glenn M. Ricketts'in "Çokkültürlülük Harekete Geçiyor" başlıklı makalesinden *(Academic Questions* , Yaz 1990, s. 64) alınmıştır.

68. sayfada bir bilim insanına atfedilen alıntı, IA Newby'nin "Tarihçiler ve Zenciler" başlıklı makalesinden *(Journal of Negro History* , Ocak 1969, s. 33) alınmıştır.

Asa Hilliard'ın 68. sayfadaki alıntısı, Anthony DePalma'nın 4 Kasım 1990 tarihli *The New York Times'ın* eğitim ekinde yer alan "Kültür Sorunu" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Na'im Akbar'ın 68-69. sayfalardaki alıntısı, Joyce Braden Harris'in *African and African-American Traditions in Language Arts* (Portland Baseline Essay) adlı eserinin 30. sayfasından alınmıştır.

69. sayfadaki Ebonics tartışmasına ilişkin alıntılar Louis Menand'ın "Johnny Be Good" başlıklı yazısından ( *The New Yorker* , 13 Ocak 1997); Reuben Abati'nin " *The Baltimore Sun"* yazısından (23 Ocak 1997) ve Sharpton'ın *"The New York Post"* yazısından (23 Aralık 1996) alınmıştır.

Amos Wilson'ın 70. sayfadaki alıntısı, Maulana Karenga'nın *Siyah Çalışmalarına Giriş adlı eserinin* 338-340. sayfalarından alınmıştır.

Molefi Kete Asante'nin 70-71. sayfalardaki alıntıları, *Afrocentricity* (gözden geçirilmiş baskı, Trenton, 1988) adlı kitabının 1, 2, 20, 38, 43, 67.

sayfalarından alınmıştır.

Leonard Jeffries'in 73. sayfadaki alıntısı, Joseph Berger'in "Profesörlerin Irk Teorileri Şehir Koleji'nde Kargaşa Yaratıyor" başlıklı makalesinden *(The New York Times* , 20 Nisan 1990); Tim Spofford'un "Profesör, Devlet Okullarının Siyah Kültürünü Bastırdığını Söylüyor" başlıklı makalesinden *(The Times Union* , Albany, New York, 22 Mart 1990); ve Carol Innerst'in "Afrika'yı Haritaya Yerleştirmek" başlıklı makalesinden alınmıştır.

73-74. sayfalardaki yeni müfredatla ilgili alıntılar, Temmuz 1989 tarihli "Kapsayıcı Bir Müfredat, Azınlıklar Üzerine Komisyon Üyeleri Görev Gücü Raporu: Eşitlik ve Mükemmellik" başlıklı raporun iii, iv, 1, 16, 21, 34, 35. sayfalarından ve ek bölümün 9, 24, 25. sayfalarından alınmıştır. "Köleler" ifadesine itiraz eden yorumcu, 17 Aralık 1990 tarihli, New York Eyaleti Eğitim Bakanlığı'ndan Ed Lalor'a yazdığı bir muhtırada Yale Psikoloji Bölümü'nden Cybele Raver'dir.

Asa Hilliard'ın 74. sayfadaki alıntısı, "Zihninizi Özgürleştirin, Kaynağa Dönün: Medeniyetin Afrika Kökeni" (fotokopi) adlı makalesinden (s. 6, 12, 19, 21, 23) alınmıştır.

John Henrik Clarke'ın 75. sayfadaki alıntısı , *Social Studies African-American Baseline Essay* (Portland, 1987), ss. 4, 8-11, 56, 60'tan alınmıştır.

Sayfa 76'daki diğer Temel Denemeler'in argümanlarına ilişkin alıntı, Michael D. Harris'in *African-American Art Traditions and Developments* (Portland, 1987) adlı kitabının 2. sayfasından alınmıştır.

Leonard Jeffries'in 76. sayfadaki alıntısı, Tim Spofford'un "Devlet Okulları Siyah Kültürünü Boğuyor" başlıklı makalesinden alınmıştır.

76. sayfadaki Napolyon ile ilgili bölüm, Carol Innerst'in "Çok Etnikli Eğitim, Tarihin Anlatılmamış Hikayelerini Hedefliyor" başlıklı makalesinden alınmıştır *(The Washington Times* , 13 Kasım 1990).

Edward W. Said'in 77. sayfadaki alıntısı, 11 Şubat 1991 tarihli *The Nation dergisinde yayınlanan* "Cahil Ordular Geceleyin Çarpışıyor" başlıklı makalesinden alınmıştır.

## BÖLÜM 3

80. sayfadaki alıntı, Roger Kimball'ın "Çevreye Karşı Merkez: Chicago'daki MLA" başlıklı makalesinden alınmıştır *(The New Criterion* , Şubat 1991, s. 17).

Arthur Schlesinger Jr.'ın 81. sayfadaki alıntısı, "Milliyetçilik ve Tarih" başlıklı makalesinden *(Journal of Negro History* , Ocak 1969, s. 19)

alınmıştır.

Frank M. Snowden, Jr.'ın 82. sayfadaki alıntısı, *Arethusa dergisinin* 1989 Sonbahar sayısında (s. 83, 84) yayımlanan "Bernal'ın 'Siyahları', Herodotos ve Diğer Klasik Kanıtlar" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Frank J. Yurco'nun 83. sayfadaki ilk alıntısı, Eylül-Ekim 1989 tarihli *Biblical Archeology Review dergisinde* yayınlanan "Eski Mısırlılar Siyah mıydı, Beyaz mıydı?" başlıklı makalesindendir. İkinci alıntısı ise 14 Kasım 1990 tarihli Erich Martel'e yazdığı bir mektuptandır. Bay Martel, Washington okul sistemini Afrocentric müfredattaki sahte akademik çalışmalar konusunda ikna etmeye çalışarak büyük bir çaba sarf etmiştir.

Sayfa 83'te bahsedilen Mary Lefkowitz'in kitabı , *Not Out of Africa: How Afrocentrism Became an Excuse to Teach Myth as History* (New York, 1996) adlı eserdir. Appiah'ın yorumu kitabın kapağında yer almaktadır. Ayrıca bkz. Mary Lefkowitz ve GM Rogers, eds., *Black Athena Revisited* (Chapel Hill, 1996).

Carter Woodson'ın 84. sayfadaki alıntısı , *The Negro in Our History* (Washington, 1922) adlı kitabının 10. sayfasından alınmıştır.

Sayfa 84'teki L. Pearce Williams'ın alıntısı, 14 Şubat 1991 tarihli *The New York Times gazetesinde yayınlanan* "Mısır Geometri Teoremini Ortaya Çıkardı mı?" başlıklı mektubundan alınmıştır.

Diane Ravitch'in 84. sayfadaki alıntısı, "Çokkültürlülük" başlıklı makalesinden *(American Scholar* , Yaz 1990, s. 347) alınmıştır.

85. sayfadaki Drew alıntısı, HH Adams III'ün "Afrika ve Afro-Amerikanların Bilim ve Teknolojiye Katkıları" (Portland, 1987), s. 77 adlı makalesinden alınmıştır. Düzeltme (ve diğer birçok bilgi ve görüş) için Diane Ravitch'e minnettarım. Spencie Love'un alıntısı ise *One Blood: The Death and Resurrection of Charles R. Drew* (Chapel Hill, 1996), s. 4 adlı kitabından alınmıştır.

Sayfa 85'te alıntı yapılan gazeteci Bill Graves'tir. Alıntı, 18 Kasım 1990 tarihli *Portland Oregonian gazetesinde* yayınlanan "Afrikalılaştırılmış Tarih Gözleri Açıyor" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Wade Nobles'ın 87. sayfadaki alıntısı, Maulana Karenga'nın *Siyah Çalışmaları Giriş adlı eserinden alınmıştır.*

Léopold Senghor'un 87. sayfadaki alıntısı, Roger Shattuck ve Samba Ka'nın "Born Again African" adlı makalesinden *(The New York Review of Books* , 20 Aralık 1990) alınmıştır.

David Walker'ın 87-88. sayfalardaki alıntısı, Lawrence H. Fuchs'un *The American Kaleidoscope* (Hanover, 1990) adlı kitabının 151. sayfasından alınmıştır.

Frederick Douglass'ın 88. sayfadaki alıntısı, *Douglass' Monthly dergisinin* Şubat 1859 sayısında yayımlanan ve Philip S. Foner tarafından düzenlenen *Life and Writings of Frederick Douglass* (New York, 1950), II, 443'te yeniden basılan "Afrika Medeniyeti Topluluğu" başlıklı makalesinden alınmıştır.

88. sayfadaki alıntı, David Gerber'in *Black Ohio and the Color Line, 1860-1915* (Urbana, 1976), s. 182 adlı eserinden alınmıştır; Judith Stein tarafından Werner Sollors'un editörlüğünü yaptığı *The Invention of Ethnicity* (New York, 1989), s. 81'de alıntılanmıştır.

WEB Du Bois'un 88. sayfadaki alıntısı, *Dusk of Dawn* , s. 116 ve *Writings* (Library of America), s. 639, 755'ten alınmıştır; ayrıca bkz. *WEB Du Bois: A Reader* , ed. Meyer Weinberg (New York, 1970), s. 373; ve Orlando Patterson'ın “Rethinking Black History” başlıklı makalesi, *Harvard Educational Review* , Ağustos 1971, s. 310. Vurgular eklenmiştir.

Abram L. Harris'in 89. sayfadaki alıntısı, onun *Race, Radicalism, and Reform* adlı kitabından ve JS Butler'ın *Society dergisinin* Mayıs-Haziran 1990 sayısında yer alan "Çoklu Kimlikler" başlıklı makalesinden (s. 9) alınmıştır.

Horace Mann Bond'un 89. sayfadaki alıntısı, 27 Haziran 1959 tarihli *The New York Times* gazetesinden alınmıştır; ayrıca Milton Gordon'ın *Amerikan Hayatında Asimilasyon adlı* kitabının 15 ve 113. sayfalarına da bakınız.

Martin Luther King Jr.'ın 89. sayfadaki alıntısı, Robert Penn Warren'ın *"Who Speaks for the Negro?"* (New York, 1965) adlı kitabının 216. sayfasından alınmıştır.

Sayfa 90'daki Alex Haley ile ilgili pasaj, Werner Sollors'un " *Etnik Kimliğin İcadı" adlı eserinin* 227. sayfasından alınmıştır.

LeRoi Jones'un 90. sayfadaki alıntısı, *Home* (New York, 1966) adlı kitabının 111. sayfasından alınmıştır.

91. sayfadaki Arthur Smith ile ilgili pasaj, Molefi Kete Asante'nin *Afrocentricity* adlı kitabının 29. sayfasından alınmıştır; ayrıca William Raspberry'nin "Euro, Afro ve Diğer Eksantrik 'Merkezciler'" başlıklı makalesine de bakınız *(The Washington Post* , 10 Eylül 1990).

Wade Nobles'ın 91-92. sayfalardaki alıntısı, Andrew Sullivan'ın 26 Kasım 1990 tarihli *The New Republic'te* yayınlanan "Irkçılık 101" başlıklı makalesinden ve Carol Innerst'in 13 Kasım 1990 tarihli *The Washington Post'ta* yayınlanan "Çok Etnikli Eğitim, Tarihin Anlatılmamış Hikayelerini Hedefliyor" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Nathan Huggins'in 92. sayfadaki alıntısı, Temmuz-Ağustos 1974 tarihli *Center Magazine'de* yayımlanan makalesindendir; ayrıca Werner Sollors'un *Beyond Ethnicity* adlı eserinin 13 ve 14. sayfalarına da bakınız.

Sayfa 92'deki Profesör Asante ile ilgili pasaj, AF Scrupski'nin "Çokkültürlülük: Eğitimsel Koyun Derisi Altındaki Siyasi Kurt" başlıklı makalesinde *(Measure* , Şubat-Mart 1990, s. 4) alıntılanan, kendisinin 6 Nisan 1989'da Rider Koleji'nde verdiği konferanstan alınmıştır.

William Raspberry'nin 92. sayfadaki alıntısı, "Euro, Afro ve Diğer Sıradışı 'Merkezciler'" adlı makalesinden alınmıştır.

93. sayfadaki David Riesman alıntısı, Jonathan Zimmerman'ın "Çifte Bilincin Ötesinde: Afrika'daki Siyah Barış Gönüllüleri, 1961-1971" başlıklı makalesinden *(Journal of American History* , Aralık 1995, s. 1001) alınmıştır.

Henry Adams'ın 93. sayfadaki alıntısı, *Eğitim* adlı eserinin 16. bölümünden alınmıştır.

94. sayfadaki alıntı, Kaliforniya Görev Gücü'nün *"Özsaygıya Doğru* " (1960) raporunun 4. sayfasından alınmıştır.

New York raporunun 95. sayfasındaki alıntı, "Tek Millet, Çok Halk: Kültürel Karşılıklı Bağımlılık Bildirgesi" başlıklı, New York Eyaleti Sosyal Çalışmalar İnceleme ve Geliştirme Komitesi Raporu'nda (Haziran 1991) bulunabilir.

Sayfa 95'teki Rodriguez alıntısı, Richard Rodriguez'in *Days of Obligation* (New York, 1992), 169 adlı eserinden alınmıştır.

Frederick Douglass'ın 96. sayfadaki alıntısı , *Narrative of the Life of… an American Slave* (1845; Anchor cep kitabı, 1989) adlı kitabının 42, 43. sayfalarından ve *My Bondage and My Freedom* (New York, 1855) adlı kitabının 156-158. sayfalarından alınmıştır.

WEB Du Bois'un 97. sayfadaki alıntısı , *Siyah Halkın Ruhları adlı kitabından alınmıştır;* ayrıca *Yazılar* (Amerika Kütüphanesi), s. 438'e de bakınız.

Ralph Ellison'ın 97. sayfadaki ilk alıntısı Jim Sleeper'ın *"The Closest of Strangers"* (New York, 1990) adlı kitabının 234. sayfasından; daha sonraki

alıntısı ise 24 Aralık 1990 tarihli *The New Republic* dergisinden alınmıştır.

Sterling A. Brown, Arthur P. Davis ve Ulysses Lee'nin 97. sayfadaki alıntıları, editörlüğünü yaptıkları *The Negro Caravan: Writings by American Negroes* (New York, 1941) adlı kitabın 6. ve 7. sayfalarından alınmıştır.

William Raspberry'nin 99. sayfadaki alıntısı, "Euro, Afro ve Diğer Sıradışı 'Merkezciler'" adlı makalesinden alınmıştır.

Jacques Barzun'un 99. sayfadaki alıntısı, Barzun'un Diane Ravitch'e 26 Şubat 1991 tarihli mektubundan alınmıştır.

AA Schomburg'un 100. sayfadaki alıntısı, Benjamin Quarles'ın "Tarihçinin Zenciye Borcu" başlıklı makalesinden *(Saturday Review* , 3 Eylül 1966) alınmıştır.

Orlando Patterson'ın 100. sayfadaki alıntısı, "Siyah Tarihini Yeniden Düşünmek" başlıklı makalesinin 305. sayfasından alınmıştır.

John Hope Franklin'in 100. sayfadaki alıntısı, onun *"Irk ve Tarih"* (Baton Rouge, 1989) adlı kitabının ix. sayfasından alınmıştır.

Asa Hilliard'ın 100-101. sayfalardaki alıntısı, Bill Graves'in "Afrikalılaştırılmış Tarih Gözleri Açıyor" başlıklı makalesinden alınmıştır.

New York Şehir Üniversitesi Baruch Koleji Eğitim Bölümü Başkanı Don Smith, 101. sayfada alıntılanan New York görev gücü raporunu savunan yazardır. Ayrıca Katti Gray'in 22 Temmuz 1990 tarihli *Newsday gazetesinde* yayınlanan "Siyah Grup Müfredat İçin Toplanıyor" başlıklı makalesinde de kendisinden alıntı yapılmıştır.

Diane Ravitch'in 101-102. sayfalardaki alıntıları, "Tarih ve Gururun Tehlikeleri" (el yazması) adlı makalesinden alınmıştır; ayrıca Debra Viadero'nun "Tarih Müfredatı En Büyük Eyalette Tartışma Yaratıyor" *(Education Week* , 1 Ağustos 1990) ve "Çokkültürlü Eğitim Üzerindeki Mücadele Yoğunlaşıyor" ( *Education Week* , 28 Kasım 1990) makalelerine ve Dexter Waugh'un "Kaliforniya Azınlıkları 'Şovenist' Okul Kitaplarına Karşı Mücadele Ediyor" ( *Washington Times* , 30 Ocak 1991) makalesine bakınız.

102. sayfadaki İrokua lobisiyle ilgili bölüm, Diane Ravitch'in "Çokkültürlülük" başlıklı makalesinden *(American Scholar* , Yaz 1990, s. 346, 347); William A. Starna'nın "Kimin Tarihi Öğretilecek?" başlıklı mektubundan *(The New York Times* , 7 Mart 1990); ve Mark Oppenheimer'ın "Kabile Geleneği" başlıklı makalesinden *(Lingua Franca* ,

Mart 1997) alınmıştır. İrlanda Kıtlığı tasarısı, eyalet eğitim yasasını değiştiren 6510 numaralı Meclis Tasarısıdır.

Alan L. Benosky, *Newsday'e* 15 Temmuz 1990'da yazdığı mektuptan alıntı yapılan, emekli eyalet tarihi öğretmenidir (sayfa 103).

103. sayfadaki alıntı, New York Eyalet Üniversitesi Tarih Bölümü'nden ve SUNY Brockport tarih bölümü başkanı Kenneth P. O'Brien'ın CUNY Lisansüstü Okulu'na 25 Kasım 1990 tarihli mektubundan alınmıştır.

Franklyn Jenifer'in 103-104. sayfalardaki alıntısı, Jacob Weisburg'un Jenifer ile yaptığı röportajdan alınmıştır: "Franklyn Jenifer: Howard Üniversitesi'ni Gecekondu Mahallelerine Götürüyor", *The Los Angeles Times* , 10 Şubat 1991.

Gore Vidal'ın 104. sayfadaki alıntısı, Jon Wiener'ın "Bilim Kurbağaları ve Ulusal Güvenlik Devleti: Gore Vidal ile Bir Röportaj" başlıklı makalesinden *(Radical History Review* , Bahar 1989, s. 136) alınmıştır.

## BÖLÜM 4

William Raspberry'nin 106. sayfadaki alıntısı, "Euro, Afro ve Diğer Sıradışı 'Merkezciler'" adlı makalesinden alınmıştır.

Başyargıç Warren'ın 107. sayfadaki alıntısı *Brown* v. *Board of Education of Topeka* , 347 US 483 (1954) davasından alınmıştır.

Sayfa 107'deki Felix Boateng ve Janice Hale-Benson'dan alıntılar, Kofi Lomotey tarafından düzenlenen *"Going to School: The African-American Experience"* adlı kitabın 82 ve 216. sayfalarından alınmıştır.

Sayfa 108'de alıntı yapılan Pennsylvania Üniversitesi profesörü Alan Kors'tur. Alıntı, Mona Charen'in *Newsday'de* 5 Aralık 1990'da yayınlanan "Kampüs Düşünce Polisine Karşı Kaybedilen Bir Savaş" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Sayfa 108'deki Brown Üniversitesi alıntısı, Mary Jordan'ın "Üniversiteler Gönüllü Ayrımcılığı Yeniden Düşünüyor" başlıklı makalesinden *(International Herald Tribune* , 8 Mart 1994) alınmıştır.

Jacob Weisberg'in 108. sayfadaki alıntısı, 18 Şubat 1991 tarihli *The New Republic'te yayınlanan* "Thin Skins" adlı makalesinden alınmıştır.

Sayfa 108'deki, Central Michigan Üniversitesi'nde okuyan siyahi bir öğrencinin sözleri, Dinesh D'Souza'nın "Kampüsteki Yeni Ayrımcılık" başlıklı makalesinde *(American Scholar* , Kış 1991, s. 19) alıntılanan *Chronicle of Higher Education'dan* alınmıştır.

Signithia Fordham'ın 108-109. sayfalardaki alıntısı, Seth Mydans'ın 25 Nisan 1990 tarihli *The New York Times gazetesinde yayınlanan* "Siyah Kimliği vs. Başarı ve Beyaz Görünme" başlıklı makalesinden alınmıştır.

109. sayfada yer alan, Kaliforniya Üniversitesi Berkeley Kampüsü Bütçe Komitesi ile ilgili alıntı, Stephen R. Barnett'in 18 Şubat 1991 tarihli *The New Republic dergisinde yayınlanan* "Get Back" adlı makalesinden alınmıştır.

Henry Louis Gates'in 109. sayfadaki alıntısı, 31 Ocak 1991 tarihli *The Detroit News gazetesinden* alınmıştır.

John Hope Franklin'in 109. sayfadaki alıntısı, onun *"Irk ve Tarih"* adlı kitabının 301. sayfasından alınmıştır.

Sayfa 109'daki Jonathan Pryce ile ilgili alıntı, Mervyn Rothstein'ın "Sendika, Beyaz Bir Oyuncunun Asyalı Rolünde Oynamasını Yasaklıyor" başlıklı makalesinden *(The New York Times* , 8 Ağustos 1990) ve Joseph C. Koenenn'in "Oyuncu Seçiminde Uzlaşma Çabaları" başlıklı makalesinden *(Newsday* , 10 Ağustos 1990) alınmıştır. Oyuncular Sendikası daha sonra Pryce'a uygulanan yasağı kaldırmıştır.

Shirley MacLaine'in 110. sayfadaki alıntısı, Arthur Schlesinger, Jr.'ın "Same Difference" adlı makalesinden *(American Theatre* , Nisan 1993) alınmıştır.

August Wilson'ın 110. sayfadaki alıntısı, 26 Eylül 1990 tarihli *The New York Times'da yayınlanan* "'Siyahi Bir Yönetmen İstiyorum'" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Kenneth B. Clark'ın 111-12. sayfalardaki alıntısı, Bayard Rustin'in önsözünü yazdığı " *Black Studies: Myths & Realities* " (New York, 1969), s. 32'deki "Antioch College Yönetim Kurulu'ndan İstifa Mektubu"ndan alınmıştır.

Sayfa 112'deki Almanca federal yasaların basılmasıyla ilgili pasaj için, Dennis Baron'un *Times Literary Supplement'te* 1-7 Eylül 1989 tarihlerinde yayımlanan açıklayıcı mektubuna bakınız.

Alfredo Mathew Jr.'ın 113. sayfadaki alıntısı, Rosalie Pedalino Porter'ın *Forked Tongue* (New York, 1990) adlı kitabının 7. sayfasından alınmıştır.

Richard Rodriguez'in 113-14. sayfalardaki ilk alıntısı, 25 Haziran 1985 tarihli *The Wall Street Journal'da* yayınlanan "Tek Dilli, Tek Taraflı Değil" başlıklı makalesindendir. İkinci alıntısı ise *Hunger of Memory* (Boston, 1982) adlı kitabının 19 ve 27. sayfalarından alınmıştır.

Mario Cuomo'nun 114. sayfadaki alıntısı, William E. Leuchtenburg'un "Çoğu Amerikalı Lincoln'ün Gerçekte Ne Anlama Geldiğini Bilmiyor" başlıklı makalesinden *(American Heritage* , Aralık 1990, s. 59, 60) alınmıştır.

Rosalie Pedalino Porter'ın 114. sayfadaki alıntısı, *Forked Tongue* adlı kitabının 217 ve 218. sayfalarından alınmıştır. Ayrıca şu iki makaleye de bakınız: "İki Dilli Eğitim Azınlık Çocuklarının Geleceğini Susturdu", *Washington Tost National Weekly* , 30 Nisan-6 Mayıs 1990 ve "İngilizceye Daldırma Yönteminin Savunması", *Teacher Magazine* , Ağustos 1990.

Anayasa değişikliğine karşı Shakespeare'i referans gösteren kongre üyesi, New Jersey'den Frank Pallone Jr.'dı ( *Kongre Kaydı* , 1 Ağustos 1996, s. H9755).

116. sayfadaki Niebuhr alıntısı, Reinhold Niebuhr'un *İnsanın Doğası ve Toplulukları* (New York, 1965), s. 84 adlı eserinden alınmıştır.

Edward Koch'un 117. sayfadaki alıntısı, Koch'un "Önde Gelen Siyahiler Açık Irkçılığa Giriştiğinde" başlıklı makalesinden *(New York Post* , 16 Ağustos 1991) alınmıştır.

Sayfa 117'deki Leonard Jeffries ve William Raspberry'den alıntılar, Jason DeParle'nin "Hükümetin Siyahlara Karşı Plan Yaptığı Söylentileri Daha Dikkatli Kulaklara Ulaşıyor" başlıklı makalesinden alınmıştır *(The New York Times* , 29 Ekim 1990).

Richard Rodriguez'in 118. sayfadaki alıntısı, "Tek Dilli, Tek Taraflı Değil" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Michigan Üniversitesi'ndeki posterlerle ilgili 119. sayfadaki pasaj, Dinesh D'Souza'nın "İlliberal Eğitim" başlıklı makalesinden ( *The Atlantic* , Mart 1991, s. 52) alınmıştır.

Yargıç Oliver Wendell Holmes'un 119. sayfadaki alıntısı , *United States v. Schwimmer* , 279 US 644 (1928) davasından alınmıştır.

Birinci Değişiklik hakkındaki tartışmayla ilgili daha fazla bilgi için (sayfa 119), Mary Ellen Gale'in "Irkçı Konuşmaları Sınırlama Üzerine" başlıklı makalesindeki ilginç, ancak (benim için) nihayetinde ikna edici olmayan argümanına bakın ( *The Responsive Community* , Kış 1990-91, s. 47-61).

Amerikan Sivil Özgürlükler Birliği ile ilgili 119-120. sayfalardaki bölüm, Anthony DePalma'nın "Önyargılarla Mücadele: Kampüsler İfade Özgürlüğü Mücadelesiyle Karşı Karşıya" başlıklı makalesinden alınmıştır *(The New York Times* , 20 Şubat 1991).

Kenneth B. Clark'ın 120. sayfadaki alıntısı, 33. sayfadaki "İstifa Mektubu"ndan alınmıştır.

Dinesh D'Souza'nın 120. sayfadaki yorumu, "Yeni Ayrımcılık" başlıklı makalesinden alınmıştır *(American Scholar* , Kış 1995, s. 21).

Smith College Öğrenci İşleri Ofisi'nin 120-121. sayfalarındaki bülten, John Taylor'ın 21 Ocak 1991 tarihli *New York dergisinde yayınlanan* "Siyasi Olarak Doğru Musunuz?" başlıklı makalesinden alınmıştır.

121. sayfadaki filozof alıntısı Mona Charen'in "Kaybedilen Bir Savaş" adlı makalesinden alınmıştır.

121-122. sayfalarda Bernard Bailyn ve Stephan Thernstrom ile ilgili alıntılar, Paula Ford ve Penelope Codrington'ın 9 Mart 1988 tarihli Stephan Thernstrom'a yazdığı mektuptan alınmıştır.

Pennsylvania Üniversitesi öğrencisi ile bir yönetici arasındaki yazışmalara ilişkin 122-123. sayfalardaki alıntılar, AC Kors'un "Dekan Şimdi Cinselliği Değil, Konuşmayı Yasaklıyor" başlıklı makalesinden *(The Wall Street Journal* , 12 Ekim 1989) alınmıştır.

Theodore Roosevelt'in 124. sayfadaki alıntısı, *Eserleri'nin* (Anma baskısı, New York, 1923–26) XX. bölümü, 456. sayfasından alınmıştır.

## BÖLÜM 5

Stephan Thernstrom'un 127. sayfadaki alıntısı, 26 Temmuz 1990 tarihli *Wall Street Journal'da yayınlanan* "Azınlık Çoğunluğu Asla Gelmeyecek" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Son paragrafa ilişkin tarihçinin ikna edici tartışması için, Otis Graham Jr.'ın "Göç ve Ulusal Çıkarlar" başlıklı makalesine bakınız (sayfa 127), David Simcox tarafından derlenen " *ABD Göçmenliği 1980'lerde: Yeniden Değerlendirme ve Reform* " (Westview Press, 1988), s. 124-136.

128. sayfadaki alıntı, Nathan Newman'ın *Dissent* dergisinin editörlerine yazdığı, Yaz 1989, s. 413'teki mektuptan alınmıştır.

129. sayfadaki Avrupa klasik müziğiyle ilgili alıntı, Clyde Moneyhun'un "Kültür Saçmalığı" başlıklı mektubundan *(The New Republic* , 4 Mart 1991) alınmıştır; ayrıca Edward Rothstein'ın "Beethoven'ı Devirin" başlıklı makalesine *(The New Republic* , 4 Şubat 1991) de bakılabilir.

129. sayfada Ulusal Beşeri Bilimler Vakfı'ndan alıntı yapılan pasaj, Lynne V. Cheney'nin *"Elli Saat: Üniversite Öğrencileri İçin Temel Bir Müfredat"* (Washington, 1989) adlı kitabının 7. sayfasından alınmıştır.

129. sayfadaki üçüncü dünya veya etnik çalışmalar alanındaki zorunlu derslerle ilgili pasaj, Dinesh D'Souza'nın "İlliberal Eğitim" adlı eserinin 53. sayfasından alınmıştır.

Pearce Williams'ın 130. sayfadaki alıntısı, "Mısır Geometri Teoremini Ortaya Çıkardı mı?" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Henry A. Giroux, 131. sayfada alıntı yapılan ilk profesördür. Alıntısı, John Searle'ın 6 Aralık 1990 tarihli *The New York Review of Books'ta yayınlanan* "Üniversite Üzerindeki Fırtına" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Duke İlahiyat Fakültesi'nden Stanley Hauerwas, 131. sayfada alıntılanan ikinci profesördür. Alıntısı, Pam Kelley'nin "Duke Profesörleri İçin En Çok Tartışılan Konu Ne Öğretileceği" başlıklı makalesinden *(The Charlotte Observer* , 28 Eylül 1990) alınmıştır. *Observer'ın* kibarca "—delikler" olarak çevirdiği kelimenin tamamını ekledim.

131. sayfadaki Marksistlerle ilgili pasaj, Irving Howe'un 18 Şubat 1991 tarihli *The New Republic* dergisinde yayınlanan "Kanunun Değeri" başlıklı takdire şayan makalesinden alınmıştır.

Sayfa 134'teki Richburg alıntıları, 10-16 Nisan 1995 tarihli *"Amerika'dan Çıkış: Bir Siyah Adam Afrika ile Yüzleşiyor*Washington Post Ulusal Haftalık Baskısı'nda yayımlanan *"Afrika'da Bir Siyah Amerikalı" başlıklı makalesinden ve* " (New York, 1997) adlı kitabından alınmıştır.

Sayfa 134'te Cezayirli kadınlarla ilgili bölüm, Frantz Fanon'un *Ölmekte Olan Bir Sömürgecilik* (Londra, 1965) adlı kitabının 37 ve 46. sayfalarından alınmıştır.

Margaret Thatcher'ın 135. sayfadaki alıntısı, David S. Broder'ın "ABD'ye Bakış Açısı Avrupa-Kinik Bir Yaklaşım Sergiliyordu" başlıklı makalesinden *(International Herald Tribune* , 13 Mart 1991) alınmıştır.

Lawrence Fuchs'un 136-137. sayfalardaki alıntısı, *The American Kaleidoscope adlı* eserin 492. sayfasından alınmıştır.

137. sayfadaki Myrdal alıntısı, *An American Dilemma adlı* kitabın 50. sayfasından alınmıştır.

Richard Alba'nın 138. sayfadaki alıntısı , *"Etnik Kimlik: Beyaz Amerika'nın Dönüşümü" adlı kitabından alınmıştır.* Andrew Hacker'ın "Uluslararası Amerika" başlıklı makalesindeki tartışmaya bakınız *(The New York Review of Books* , 22 Kasım 1990).

Sayfa 138'deki İspanyol kökenli ebeveynlerle yapılan 1996 anketi, Market Development, Inc. tarafından gerçekleştirilmiş olup, Eşit Fırsatlar

Merkezi tarafından 5 Eylül 1996'da yayınlanan *"İngilizce Öğrenmenin Önemi" başlıklı* raporda yer almaktadır.

Jack Agueros, *PEN Bülteni'nde* (Sonbahar 1996, 138. sayfa) PEN'in Latino Edebiyat Festivali'nden bahsetmiş ve "Artık 'Barriolaşma' Yok: Biz Amerikalı Yazarlarız" demiştir.

138-139. sayfalardaki İspanyol kökenli Amerikalılar ve tarihi liderlerle ilgili bölümler, Lawrence Fuchs'un *The American Kaleidoscope adlı eserinin* 261. sayfasından alınmıştır.

Andrew Hacker'ın 139. sayfadaki alıntısı, 4 Ocak 1994 tarihli *New York News-day* gazetesinden alınmıştır.

141. sayfadaki John Higham'dan alıntı, Amerikan Tarihçiler Örgütü *Bülteni* , Mayıs 1997'de yayınlanan "Kültür Savaşlarında Tarih" makalesinden; Patricia Nelson Limerick'ten alıntı ise 1997 yılında Amerikan Çalışmaları Derneği'ne yaptığı başkanlık konuşmasından alınmıştır.

Herbert Croly'nin 141. sayfadaki alıntıları , *Amerikan Yaşamının Vaadi* (New York, 1909) adlı kitabının 139 ve 194. sayfalarından alınmıştır. Croly etnik değil, sınıfsal ayrılıklardan bahsediyordu—hatta siyahların aşağılık olduğuna inanıyordu—ancak genel görüşü geçerliliğini koruyor.

Orlando Patterson'ın 142-43 ve 144. sayfalardaki alıntıları, "Beyaz Adam, Siyah Adam" (Chris Winship ile birlikte), *New York Times* , 3 Mayıs 1992 ve "Irk, Cinsiyet ve Liberal Yanılgılar", *New York Times* , 20 Ekim 1991'den alınmıştır.

143. sayfadaki James Baldwin alıntısı, Henry Louis Gates Jr.'ın *Nation dergisinde* 15/22 Temmuz 1991'de yayınlanan "Amerikalı Olmanın Anlamını Keşfetmek" adlı makalesinden alınmıştır.

144. sayfadaki Tocqueville alıntısı , *Eski Rejim ve Fransız Devrimi* , Üçüncü Bölüm, 4. kısımdan alınmıştır.

Diane Ravitch'in 144. sayfadaki alıntısı, "Çokkültürlülük" başlıklı makalesinin 339. sayfasından alınmıştır.

## SON SÖZ

William Raspberry'nin 151. sayfadaki yorumu, 4 Eylül 1991 tarihli *The Washington Post gazetesinden* alınmıştır.

Eric Hobsbawm'ın 152. sayfadaki alıntısı, "Kimlik Politikası ve Sol" başlıklı makaleden *(New Left Review* , Mayıs-Haziran 1996) alınmıştır.

152-153. sayfalardaki Todd Gitlin alıntıları, Gitlin'in *The Twilight of Common Dreams* (New York, 1995), s. 230 ve 84'ten alınmıştır.

Sayfa 154'teki Holmes alıntısı *Schenck* v. *United States* , 249 US 47, 52 (1919) davasından; Brandeis alıntısı ise *Whitney* v. *California* , 274 US 357, 375 davasından alınmıştır.

154. sayfadaki Holmes alıntısı, *United States* v. *Schwimmer* , 279 US 644, 655 (1929) davasından alınmıştır.

Sayfa 155'teki Jackson alıntısı , *West Virginia State Board of Education* v. *Barnette* , 319 US 624, 642 davasından alınmıştır.

Sayfa 156'daki Brennan alıntısı *Texas* v. *Johnson* , 491 US 397, 414 davasından alınmıştır.

156. sayfadaki Henry Louis Gates, Jr.'ın alıntısı, 20 Eylül 1993 tarihli *New Republic dergisinde* yayınlanan "Bırakın Konuşsunlar" başlıklı makalesinden alınmıştır.

157. sayfadaki Kathryn Abrams alıntıları, American Council of Learned Societies, Occasional Paper No. 22, *The Limits of Expression in American Intellectual Life* (New York, 1993), ss. 1,3'te yer alan “Creeping Absolutism and Moral Impoverishment: The Case for Limits on Free Expression” makalesinden alınmıştır.

Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nden 158. sayfadaki alıntı, Rodney A. Smolla'nın *"Açık Toplumda Konuşma Özgürlüğü"* (New York, 1992), s. 356 kitabından alınmıştır.

Catherine MacKinnon'ın 159. sayfadaki alıntısı, *Only Words* (1993) adlı kitabından alınmıştır ve Ronald Dworkin'in "Kadınlar ve Pornografi" başlıklı makalesinde ( *New York Review of Books* , 21 Ekim 1993) ve Bernard Williams'ın "Çizgiler Çizmek" başlıklı makalesinde *(London Review of Books* , 12 Mayıs 1994) tartışılmıştır.

Sayfa 160'ta alıntılanan ve Henry Louis Gates Jr.'ı eleştiren mektup, *Chronicle of Higher Education'da* 6 Aralık 1996 tarihinde yayımlanmıştır.

160. sayfadaki Bernard Shaw alıntısı *Annajanska'dan* (1919) alınmıştır.

Kanada Yüksek Mahkemesi'nin *Regina* v. *Butler* davasındaki kararı için (sayfa 160'ta alıntılanmıştır), Ulusal Sansüre Karşı Koalisyon, *Sansür Haberleri* , Sayı 4, 1993'e bakınız.

Sayfa 161'deki Charles Lawrence alıntıları, kendisinin "Kurbanın Çığlığını Kabul Etmek" başlıklı makalesinden *(Academe* , Kasım-Aralık 1990) alınmıştır.

161-162. sayfalardaki Gates alıntısı "Bırakın Konuşsunlar" adlı kitaptan alınmıştır.

162. sayfadaki Norman Corwin alıntısı, John McDonough'un "Haklar Bildirgesi'nin 200. Yılı" başlıklı makalesinden *(The Wall Street Journal* , 13 Aralık 1992) alınmıştır.

Louis Menand'ın 163. sayfadaki özdeyişi, 6 Ekim 1994 tarihli *New York Review of Books'ta yayınlanan* "Kültür Savaşları" başlıklı makalesinden alınmıştır.

Bay Dooley'nin 165. sayfadaki özdeyişi [Finley Peter Dunne], *Bay Dooley'nin Felsefesi* (New York, 1900), 258'den alınmıştır.

165. sayfadaki Tocqueville alıntısı, *Demokrasi Amerika'da* , II. Kitap, İkinci Bölüm, vii. kısımdan alınmıştır.

# İndeks

☆ ☆ ☆ ☆

brams, Kathryn, 157
ıkarım, Bella, 109–10
chebe, Chinua, 14–15
yuncular Sendikası, 109 , 110
dams, Henry, 93 , 131 , 169 , 175–76
dams, John Quincy, 31 , 47 , 118
ddams, Jane, 39
fganistan, 13
frika, 19 , 20 , 34
 uygarlığın doğduğu yer olarak, 71 , 74–76 , 81–83
 kabilecilik, 133–34
froamerikalı-Amerikalı Temel Denemeler, 74–76 , 81 , 83 , 85
frocentrizm, 70–71 , 79–94 , 105–11 , 129 , 143
 Siyah Amerikalıların Afrikalılaştırılması ve, 90–92 , 99 , 106–7
 şovenizm ve, 81–85 , 100
 militanlık ve, 109
 reddi, 99–104 , 160
 terapötik gerekçe, 86–87 , 99–103
*frocentrizm* (Asante), 70–71
frocentric programlar, 67 , 70–76 , 92–93 , 99 , 108–9 , 130 , 163–64
IDS, 14
 komplo teorisi üzerine, 116–17
kbar, Naim, 69
lba, Richard, 137–38

lbany, NY, 137–38
üyük İskender, 84
ezayir, 134
merikan Sivil Özgürlükler Birliği (ACLU), 119–20
*merikan Milletler Topluluğu, The*
(Bryce), 32–33 , 174
merikan İnanç Bildirgesi, 18 , 25 , 33–34 , 44–46 , 74 , 123 , 137 , 142 , 145
siyahi Amerikalıların bağlılığı, 45 , 46 , 143–44
öncülleri, 33–34
II. Dünya Savaşı'nın etkisi, 45–46
*merikan İkilemi, An* (Myrdal), 44 , 177–78
merikan Rüyası, 12 , 65 , 119
merikan Tarih Derneği, 164–65
merikan Yerlileri, 20 , 46 , 102 , 122 , 139
nüfusu büyük ölçüde azalmış, 18 , 44 , 62 , 63 , 95–96
el konulan topraklar, 44 , 46
dilleri, 73 , 96
önyargıya karşı, 44 , 45 , 58 , 63 , 72
merikanizm, 43
*merikan Kaleydoskopu*, (Fuchs), 137
merikan Partisi, 35–36
merikan Devrimi, 15 , 18 , 58 , 66
*merikan Sahnesi*, (James), 48
min, İdeler, 134
ıgiliz düşmanlığı, 36 , 59–60
nglo-Sakson Protestan geleneği, 34 , 36 , 40 , 58-59
ngola, 14
ıtisemitizm, 73 , 157
ɔartheid, 113 , 124 , 136
*ünyanın Renkli Vatandaşlarına Çağrı* (Walker), 87–88
ppiah, K. Anthony, 83
czacı, Herbert, 65
rap milliyetçiliği, 77
ristoteles, 84 , 97
BD Ordusu, 65
ınatlar, 16 , 109–11
sante, Molefi Kete, 65 , 67 , 68 , 70–71 , 91 , 92

syalı Amerikalılar, 23 , 44 , 45 , 46 , 73 , 98 , 109 , 111
similasyon, 20–24
kınama, 20–22 , 30–34 , 42–43 , 47 , 118 , 123–26 , 136 , 150
arzu, 17 , 24
parçalanma vs., 21 , 23 , 151
Çoğunluk sorumluluğu, 24
okullarda, 21–22 , 111
enci Yaşamı ve Tarihi Araştırma Derneği, 80–81
ttucks, Crispus, 66
vusturya, 58
zerbaycan, 14

illiler, 84
frika'ya dönüş hareketi, 89
ailyn, Bernard, 121–22
aldwin, James, 143
alkanlaşma, 42 , 108 , 124
ancroft, George, 16–17
araka, Amiri, 91
arzun, Jacques, 99
asklar, 53
eard, Charles ve Mary, 64
*eauhamais / Illinois* , 157–58
eethoven, Ludwig van, 75
elçika, 14 , 53
erlin, İşaya, 54–55 , 60
emal, Martin, 82
ıcil, 128 , 165
*ıcil Arkeolojisi İncelemesi* , 82–83
968 İki Dilli Eğitim Yasası, 112
i dillilik, 112–14 , 136
aklar Bildirgesi, 9 , 153–57 , 162
saldırılar, 154–55
yolojik determinizm, 87
oğum kontrolü, 75
yah Amerikalılar, 58 , 62
108-9. sayfalarda "beyaz gibi davranmak" olarak görülen başarı

Afrikanlaştırma, 90–92 , 99 , 106–7
Afrika kökenli, 66 , 69 , 70–71 , 82–84 , 86–94
kültürel etkisi, 142–44
68–70 ve 87'de görülen genetik farklılıklar
Irklar arası evlilikler, 139–40
siyasi gücü, 63 , 143
önyargıya karşı, 18 , 36 , 44–46 , 58 , 63–71 , 116 , 138 , 143
öz saygı ve haklılık arayışı, 65–68 , 76 , 79–80
özgüven hareketi, 46 , 106
cilt pigmentasyonu, 70 , 73 , 82–83
64 numaralı klişeler
75 , 81–82 , 85 numaralı teknik başarılar
143–44'ün yukarı doğru hareketliliği
*Ayrıca bakınız:* Afrocentrizm; siyah tarihi; kölelik
*ara Athena* (Bemal), 82
*ara Athena'ya Yeniden Bakış* (Lefkowitz ve Rogers, editörler), 83
yah İngiliz, 69–70
yah tarihi, 63–71
siyahların anlatımları, 65–66 , 67–69 , 74–76 , 82–85 , 100 , 109
siyah cehalet, 65
bozulmaları, 81–85 , 99–100
66 , 76 , 85'in kahramanları
sosyal kurtarma ve yeniden yapılanma, 64–67 , 71–76
öğretimi, 109
“voodoo prensibi” ve, 160
beyazların anlatımları, 63–64 , 65 , 66 , 81
yah uluslar, 14–15 , 46 , 69 , 90 , 144
*ntik Çağda Siyahlar* (Snowden), 82
ın plazması, 85
loom, Allan, 62 , 63
oateng, Felix, 67 , 107
ond, Horace Mann, 89
*ahkaha ve Unutma Kitabı* (Kundera), 57–58
oston Katliamı, 66
randeis, Louis D., 154 , 158
*randenburg* v. *Ohio* , 156
rennan, William J., 156 , 158

rewer, WM, 81
rown, Sterling, 97
rowning, Robert, 75
rown Üniversitesi, 108
ryce, James, 32–33 , 36 , 37 , 45 , 123 , 174
uharin, Nikolai İvanoviç, 56
unche, Ralph, 45

ot ailesi, 48
aliforniya Üniversitesi (Berkeley), 94 , 109 , 120
aliforniya Özsaygı Görev Gücü, 94
anada, 14 , 17 , 53 , 158–59 , 160–61
arbon çelik, 75
arter, Jimmy, 117
ınsür, 56 , 60 , 153–54 , 158–59 , 161–63
000 nüfus sayımı, 140
rta Michigan Üniversitesi, 108
hicago, Ill ., 35 , 60
hicago Üniversitesi, 60
*hicago Tribune*, 60
in, 14 , 46 , 56 , 135
inli Amerikalılar, 18 , 45 , 109 , 111
inli Göçmenlerin Dışlanması Yasaları, 45
ristiyanlık, 24 , 76
köktenci, 102 , 165
liseler, 16 , 21 , 33 , 35
hurchill, Winston, 93
ğitimde Mükemmellik İçin Vatandaşlar, 165
ew York Şehir Koleji (CCNY), 73 , 117
vil haklar hareketi, 46–47 , 63 , 71 , 156
merikan İç Savaşı, 15 , 37 , 72 , 87 , 89
siyah askerler, 65
lark, Kenneth B., 111–12 , 120
larke, John Henry, 75–76 , 83 , 91
lark Üniversitesi, 121
lay, Henry, 88
Mısır Kraliçesi Kleopatra, 85

leveland Eyalet Üniversitesi, 107
*merikan Zihninin Kapanışı* (Bloom), 62
NN, 12
oğuk Savaş, 11 , 12 , 156
ɔmürgecilik, 15 , 122 , 126
çöküşü, 19 , 46 , 53
*olombiyalı Hatip*, 96
olumbia Üniversitesi, 56 , 72 , 77
olumbus, Christopher, 16 , 20 , 75 , 85
ommager, Henry Steele, 64
ɔmünizm, 53 , 57 , 118 , 154
onfüçyüs, 128 , 135
ongo, 14
BD Kongresi, 49 , 154 , 158
crabalık ilkesi, 109–11
BD Anayasası, 18 , 32 , 72 , 102–3 , 114–16 , 142 , 150 , 153–59
aşağılama, 74 , 154–55
Birinci Değişiklik, 119 , 153–56 , 159 , 161–62 , 165
159. Maddeye göre On Dördüncü Değişiklik
bireysel hakların korunması, 142 , 159
köleliğin korunması, 45
*Ayrıca bkz.* İnsan Hakları Bildirgesi
ıta Ordusu, 61–62
oolidge, Calvin, 62
ornell Üniversitesi, 82 , 84
Hukuk Fakültesi, 157
orsika, 53
orwin, Norman, 162
aratılışçılık, 165
ress, Frances, 70
rèvecoeur, Hector St. John de, 15–16 , 18 , 19–20 , 30 , 31 , 34 , 44 , 123 , 135
roly, Herbert, 141
ullen, Countee, 89–90
iltürel hegemonya, 65 , 70 , 129–32
iltürel çoğulculuk, 42–44 , 60 , 80–81
iltür savaşları, 149–50

uomo, Mario, 23 , 114
ıbrıs, 53
ekoslovakya, 13 , 57–58
ekler, 37 , 46 , 57–58

:mouth Koleji, 129
avis, Arthur P., 97
ağımsızlık Bildirgesi, 18 , 32
elany, Martin, 88–89
emokrasi, 53 , 57 , 74 , 133 , 134 , 135
Amerikan ilkeleri, 19 , 43 , 44 , 63 , 145
Rusça, 56
*merika'da Demokrasi* (Tocqueville), 31–32 , 169–70
Demokrasiye Karşı Çok Kültürlülük”
(Kallen), 42–43
emokrat Parti, 153
üyük Buhran, 43
ouglass, Frederick, 88 , 96 , 98 , 171
rew, Charles R., 85
'Souza, Dinesh, 120
u Bois, WEB, 35 , 64 , 88 , 96–97 , 98
uster, Troy, 120

u Washington Üniversitesi, 67
bonics, 69–70
*konomist*, 14
ğitim, 20–23
“Bilgi üretimi”nin kontrolü, 65
22-23'te tartışma ve fikir ayrılıkları
çokkültürlülük ve, 69–77 , 79–104 , 119–23
tedavi amaçlı ve entelektüel amaçlar arasındaki fark, 22
*Ayrıca bakınız:* devlet okulları; üniversiteler
Iısır, 75 , 82–83 , 84 , 86 , 100
:çimler:
1856'nın 36'sı
1956'nın 89'u

1960'ın 62'si
llis Adası, 37 , 48
llison, Ralph, 97
*ygarlığın Ortaya Çıkışı* (Maisel), 82
merson, Ralph Waldo, 30 , 31 , 34 , 44 , 123 , 131 , 171–72
ıgilizce dili, 18 , 34 , 107 , 112–16 , 138
iki dillilik vs., 112–14 , 136
siyah İngilizler vs., 69–70
Anayasa değişikliği önerisi, 114–16
öğretimi, 113–16
tiyopya, 14 , 89
974 tarihli Etnik Miras Çalışmaları Programı Yasası, 49
nik köken, 47–48
atalarımızın mutfağı ve, 137–38
11–15 , 22 , 25 , 53–54 , 113 , 124–26 , 135'in antagonizmleri
20 , 35 , 40 , 47 , 60–61 , 124 , 137–38 , 147 , 151 numaralı yerleşim birimleri
kanunlar, 49 , 142
rol modelleri ve, 48–49 , 139
“romantik,” 113 , 136
birlik vs., 23 , 125–47
71 , 136'nın yükselişi
nik köken, kült, 20 , 112 , 139
asimilasyonun reddedildiği, 20–21 , 30–34 , 42–43 , 47 , 118 , 123–26 , 136 , 150
kötü sonuçları, 20–21 , 49 , 80 , 106
şovenizm ve, 60–62 , 81–85 , 100
tarihsel kimliğe duyulan özlem ve, 48–49
kültürel çoğulculuk ve, 42–43 , 44 , 60 , 80–81
ulusal gerileme korkuları ve, 47
iyi sonuçları, 20
tarihi amaçlar 19-20 , 21 , 48'de terk edildi
kökleri ara ve, 20 , 47 , 90
kendi kendini atamış sözcüler, 47–48
sosyal kurumların tehdit altında olduğu, 21–23 “
üçüncü nesil etkisi ve, 47 , 48
temel felsefesi, 20–21

ırat Nehri, 16
vrupa merkezli müfredat, 67–76 , 81–82 , 93 , 98 , 128
Batı uygarlığı dersleri, 67–68 , 71–72 , 129
vrupa merkezcilik, 80 , 86 , 96–98 , 145
kültürel hegemonyası, 65 , 70 , 129–32
çokkültürlülük vs., 80 , 123–24
reddi, 126–36
vers, Medgar, 64

k, 12 , 103
anon, Frantz, 130 , 134
şizm, 53 , 118 , 154
ederal Soruşturma Bürosu (FBI), 116
*itler* (Wilson), 110
oğa Tarihi Alan Müzesi, 82
illmore, Millard, 36
itzgerald, F. Scott, 24
oner, Eric, 56 , 72
ordham, Signithia, 108–9
*atal Dil* (Porter), 114
ransa, 14 , 15 , 16 , 17 , 31 , 34 , 54–55 , 144
ranklin, John Hope, 81 , 100 , 109
reeman, Morgan, 110
ransız Devrimi, 144
nırlar, 12 , 13 , 36
uchs, Lawrence, 136–37 , 151

di, Mohandas K., 24–25 , 97
arvey, Marcus, 89
ates, Henry Louis, Jr., 100 , 109 , 143 , 156 , 160 , 161–62
ellner, Emest, 53
enital mutilasyon, 133
oykırım, 57 , 101 , 103
ıgiltere Kralı V. George, 60
eorgia Eyalet Üniversitesi, 68
lman Amerikalılar, 18 , 30 , 35 , 58 , 60

lmanca dili, 35 , 112
lmanya, Federal Cumhuriyeti, 56–57
lmanya, İmparatorluk, 54–55 , 56 , 58
azi Almanyası, 56–57 , 112 , 154 , 157
eyl, Pieter, 63
ibbon, Edward, 132
itlin, Todd, 151 , 152–53
*lt*, 55
ireselleşme, 12–15 , 20
*afer*, 64–65
orbachev, Mikhail, 55
ordon, Jacob, 67
ordon, Milton, 89
ikümet, 18
sivil katılımda, 31–32
federal birlik ilkesi, 17
milliyetleri ve sınırları, 13
16 temsilci sisteminin
egemenliği, 13 , 16
ramsci, Antonio, 129 , 130 , 131
üyük Britanya, 14 , 16 , 17–20 , 33–35 , 58 , 152 , 158
unanistan, 16 , 75 , 82 , 94
up hakları teorisi, 157–59
uyana, 14

ker, Andrew, 59 , 139
ale, Nathan, 66
ale–Benson, Janice, 107
aley, Alex, 90
ansen, Marcus Lee, 47
ansen Yasası, 47
arris, Abram L., 89
*arvard Crimson*, 121
*arvard Amerikan Etnik Grupları Ansiklopedisi* (Thernstrom, ed.), 121–22
arvard Üniversitesi, 61 , 68 , 100 , 121–22
efret söylemi, 156–59 , 161
audenosaunee siyasi sistemi, 102 —3

avel, Vaclav, 58
*eni Servetlerin Tehlikesi, A* (Howells), 40
erodotos, 82
errmann, Spor, 60
erskovits, Melville J., 66
essler, 58
igham, John, 141 , 151
illiard, Asa, 68 , 74–75 , 91 , 100–101
panyol kökenli Amerikalılar, 19 , 46 , 69 , 70 , 72 , 73
özümseme, 138–39
iki dillilik ve, 112–14
rih, 51–77 , 132
eski kavgaları, 53–54
“sonu gelmeyen tartışma” olarak, 63
sansür, 56
kolektif hafıza, 51–52 , 56–58
telafi edici, 55 , 60–62 , 76
“sonu”, 11
aklayıcı, 55 , 56–57
dürüst, 55–56 , 58 , 98
manipülasyon ve bozulma, 52–53 , 54–58 , 59–65 , 81–85
ulusal kimlik ve, 51–52 , 54 , 56–58 , 77
milliyetçilik ve yolsuzluk, 53–58
nesnellik üzerine, 51 , 52
“saf,” 53 , 59 , 77
62–63 , 64–67 , 71–77 numaralı sayfaların revizyonu ve karşı revizyonu
Yönetici sınıfın kullanımları, 54 , 55–59 , 60 , 65 , 67–68
öğretimi, 20 , 22 , 56 , 59 , 67–77 , 146
terapötik model, 22 , 86 , 98–99
en iyi köpek, 54
zayıf taraf, 54–55 , 60–62
silah olarak, 52–59, 65 , 77
yazımı, 51–52
*Ayrıca siyah tarihine de bakınız.*
itler, Adolf, 93 , 127
soykırım politikaları, 56–57 , 101
Üstün Irk doktrini, 45 , 57

obsbawm, Eric, 90 , 152
olmes, Oliver Wendell, Jr., 119 , 131 , 154 , 156 , 158
olokost, 46 , 57 , 101 , 158
şcinseller, 71 , 102 , 108 , 121 , 161
oover, J. Edgar, 116
BD Temsilciler Meclisi, 112 , 114
oward Üniversitesi, 82 , 103
owe, Irving, 128
owells, William Dean, 40
uggins, Nathan, 92
ull-House yerleşimi, 39

n, Henrik, 39 , 110
ımlik politikası, 12–13 , 21 , 47 , 139 , 152 , 155
leolojik çatışma, 11
aburōIenaga, , 56
ignatieff, Michael, 14
öç, 12–13 , 34 , 46–47
 nedenleri, 12
 etnik karışımların sonucu, 12–13
 sınır ve, 36
 emek ve, 18 , 36 , 45
 kanunlar, 19 , 45 , 46
 doğallaştırma süreci ve, 35
924 Göçmenlik Yasası, 43 , 45
mperyalizm, 76 , 122 , 129
indistan, 16 , 134
 dini ve etnik karışıklıklar, 13 , 24–25
ıreycilik, 21 , 30 , 47 , 118 , 123 , 133
ndonezya, 13
ıtegrasyon, 12–13 , 21 , 24 , 63
 ayrılıkçılık ve, 21 , 106 , 108 , 111–12
ırma evlilik, 15 , 23 , 139–40
k Ayrımcılığının Her Türünün Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme, 158
*iyah Çalışmalarına Giriş* (Karenga), 65–66
ak, 82

landa, 13 , 53 , 90 , 103
landalı Amerikalılar, 18 , 23 , 30 , 60–63 , 65 , 66 , 103
 Amerikanlaştırılması, 36
 İngiliz karşıtlığı, 36
 önyargıya karşı, 35 , 58
 sosyal kabulü, 62 , 63
okua dili, 73
panya Kraliçesi Isabella, 16
lam, 102 , 134 , 160
rail, 46 , 53 , 90
alyan Amerikalılar, 37 , 46 , 60 , 65
alya, 16

son, Andrew, 72 , 88 , 98
ıckson, Robert Houghwout, 155 , 158
ıcobs, Clare, 68
ımes, Henry, 37–38 , 48 , 131
ımes, William, 131 , 175
ıponya, 56
ıpon Amerikalılar, 139
efferson, Thomas, 72 , 88 , 131 , 168–69
effries, Leonard, 73 , 74 , 76 , 117
enifer, Franklyn, 103–4
ahudi Amerikalılar, 23 , 42 , 62 , 65 , 66–67 , 90 , 98
 siyahlara karşı önyargı, 73
 Holokost'un etkisi, 46
 139'un evlilik yoluyla akrabalık kurması
 sosyal kabul ve asimilasyon, 45 , 139
 kentsel deneyim, 37 , 38–40
 *Ayrıca bakınız:* Yahudi karşıtlığı; Holokost
ewison, Norman, 110
ohnson, Charles, 97
ohnson, Paul, 62
*iyahilerin Tarihi Dergisi*, 81
ıárez, Benito, 139

en, Horace, 42–3 , 44
ansas Üniversitesi, 67
arenga, Mevlana, 65–66 , 67
elleher, John V., 62–63 , 85
ennedy, John F., 62 , 64
umeyni, Ayetullah, 160
ing, Martin Luther, Jr., 25 , 89 , 97–98 , 139
now-Nothing partisi, 35-36 , 127
och, Edward, 117
ore, 56
remlin, 55
u Klux Klan, 43 , 99
undera, Milano, 57–58

göçmen, 18 , 36 , 45
asch, Christopher, 72
*au v. Nichols*, 113
anun:
sivil haklar, 111
etnik, 49 , 142
göç, 19 , 45 , 46
ırkçı, 18 , 45
Toprak ve kan arasındaki fark, 32
awrence, Charles, 161
übnan, 13
ee, Robert E., 37
ee, Spike, 110
ee, Ulysses, 97
efkowitz, Mary, 83
enin, V. I., 55
*merikalı Bir Çiftçinin Mektupları* (Crèvecoeur), 15–16
itüphaneler, 60 , 61 , 75 , 163
kenderiye Kütüphanesi, 84
imerick, Patricia Nelson, 141
incoln, Abraham, 32 , 36 , 61 , 88 , 98 , 131 , 139 , 171–72
kuma Yazma Destek Merkezi, 115
ogan, Ravford W., 81

omotey, Kofi, 67
evgilerimle, Spencie, 85
owell ailesi, 48
ukacs, Georg, 131
*usitania*, 41

Carthy, Joseph, 122
IcCormick, Albay Robert, 60
Iacdonald, Sir John, 17
IacKinnon, Catharine, 159 , 160
IacLaine, Shirley, 109–10
Iageghegan, Francis P., 61
Iaisel, Charles Keith, 82
Ialcolm X, 65
*alcolm X*. 110
enizcilik Kanunu, 16
Iarksizm, 122 , 129 , 131
Iassachusetts Üniversitesi, 114 , 120 , 160
Iathew, Alfredo, Jr., 113
Iazrui, Ali, 87
elanin, 70 , 73
*ritme Potası* (Zangwill), 38–40
ime potası metaforu, 16 , 17 , 38–43 , 106
edebi referanslar, 30 , 34 , 38–40 , 44
reddi, 20–23 , 41 , 48–49 , 140–41
Wilson doktrini, 19 , 21–22
Ielville, Herman, 19 , 29–30 , 34 , 131
Ienand, Louis, 163
Iencken, HL, 160 , 176–77
Iezopotamya, 82
Ieksika Savaşı, 73
Iichigan Üniversitesi, 119 , 120
rta Doğu, 77 , 133
*rta Geçit* (Johnson), 97
Iill, John Stuart, 13
zınlık grupları:
138–39 tarafından aranan başarı ve statü

bilinçlendirme, 46 , 47 , 60 , 136
miras, 20 , 22 , 47 , 48–49 , 60 , 70–77 tarafından değer verilen
öz saygı, 22 , 47 , 48–49 , 55 , 60 , 65–68 , 76
kendine acıma, 77 , 106 , 136
astlık ilişkisi. 20 , 24 , 33 , 35 , 44 , 45–47 , 48 , 58–59 , 60 , 150–51
*Ayrıca bkz.* etnik köken
k karışımı, 144
*ayan Saigon*, 109 , 110
lodern Dil Birliği, 80 , 132
kkültürlülük, 9 , 72 , 93 , 125–26 , 163 , 164–65
lorison, Samuel Eliot, 64
loskova Devlet Üniversitesi, 56
lüslümanlar, 102 , 134 , 160
lt. Holyoke Koleji, 129
okkültürlülük, 9 , 17 , 22 , 23 , 137
eğitim ve, 69–77 , 79–104 , 119–23
Avrupa merkezciliğine karşı, 80 , 123–24
militanlık ve, 109 , 150–51
47 , 48–49 numaralı sözcüler
"ortak hayallerin alacakaranlığı" ve, 152–53
ok etniklilik, 15–25 , 30–34 , 37 , 42–43 , 49 , 135 , 137 , 139–42
karma evlilik ve, 15 , 23 , 139–40
siyaset ve, 21 , 152–53
okırkçılık, 139–40
ok Irklı Dayanışma Yürüyüşü, 140
lussolini, Benito, 89
lyrdal, Gunnar, 33 , 44 , 45 , 48 , 113 , 123 , 136 , 137 , 177–78
ıit, 53 , 112 , 151
filiopietistik, 59–52
tarih vs., 85

ısa İmparatoru I. Napolyon, 55 , 76
*lus*, 42
lusal Renkli İnsanların İlerlemesi Derneği (NAACP), 88
lusal Kitap Ödülü, 97
ılliyetçilik, 11 , 18 , 43 , 77 , 89 , 155
Tarihin yozlaştırılması, 53–58

duygusal içeriği, 53
yayılma ve büyüme, 53–54
canlanması, 56–57
uslar:
13–19'un bütünlüğü ve dayanıklılığı
etnik köken ve kırılganlık, 13–15 , 17
milliyetçiliğin etkisi, 53–54
13 , 17'nin ortak tarihi ve değerleri
us devletler, 12 , 54
rlicilik, 35–36
egritude, 87 , 130
*enci Kervanı*, 97
eo-Naziler, 156 , 158
ollanda, 16 , 34 , 60
*eni Cumhuriyet*, 91 , 108
*merikan Tarihinde Yeni Bakış Açıları* (Schlesinger), 60
ew York, NY, 35 , 38–40
ew York Eyalet Üniversitesi (Brockport), 103
ew York Eyalet Üniversitesi (Buffalo), 67
ew York Halk Kütüphanesi, 115
*ew York Times*, 96 , 116 , 117
ew York Üniversitesi, 122
iebuhr, Reinhold, 97 , 116 , 178–79
ijerya, 14–15 , 69
*984* (Orwell), 52
ısil yalan," 53 , 61 , 85
obles, Wade, 87 , 91–92
oonan, Peggy, 62 , 63
*frika'dan Değil* (Lefkowitz), 83
ovak, Michael, 47 , 49

rlin Koleji, 108 , 120
land, Warner, 111
*ek Kan: Charles R. Drew'un Ölümü ve Dirilişi* (Aşk), 85
*regonlu*, 85
rwell, George, 52

fik Savaşı, (Ienga), 56
aine, Thomas, 29
ilistin, 16
atanseverlik, 59–60 , 145 , 150 , 155 , 164–65
atterson, Orlando, 100 , 143 , 144
arış Gönüllüleri, 93
ALEM, 138
ennsylvania Üniversitesi, 108 , 123
helps, William Lyon, 132
hiladelphia, Pensilvanya, 41
ilipinler, 14
itcher, Molly, 66
laton, 53 , 61 , 85 , 128
lumb, JH, 54
oğulculuk, 71
 kültürel, 42–44 , 60 , 80–81 *Amerika Şairleri* (Stedman), 131
olonyalı Amerikalılar, 30 , 37 , 42 , 60 , 101
yasi doğruluk, 22 , 121–23 , 163–65
 sol kanat, 163–64
 sağ kanat, 163 , 164–65
orter, Rosalie Pedalino, 114
owell, Colin, 99
*merikan Yaşamının Vaadi*, (Croly), 141
ryce, Jonathan, 109 , 110
evlet okulları, 103–4 , 146 , 163
 asimilasyon teşvik edildi, 21–22
 müfredat değişiklikleri, 71–73 , 76 , 136
 Avrupa merkezli müfredat, 22 , 67–68 , 71–73 , 76 , 136
 etnik ve ırksal baskıların etkisi, 23
 entegrasyonu, 111–12
 beyazların egemenliği, 67–68
iritanizm, 35 , 95
isagor, 84

ens Koleji, 59 , 139

ılık, 18–19 , 24 , 44–46 , 53 , 62 , 63–71 , 122 , 143
ıgtime, 64
and Şirketi, 138
hududu, William, 92 , 99 , 106 , 117 , 151
avitch, Diane, 84 , 101–2 , 122 , 144–45
eagan, Ronald, 62
eniden Yapılanma, 64 , 72
919 Kızıl Korkusu, 43
ırmızı Gök Gürültüsü Bulutu, 96
eed, Ishmael, 90
ın, 16 , 21 , 35
hizipçilik ve, 13 , 24–25
ini sağ, 102 , 165 *Cumhuriyet*, (Platon), 53
ichburg, Keith B., 134
iesman, David, 93
*merikan Medeniyetinin Yükselişi*, (Beard and Beard), 64
*rimeyen Etniklerin Yükselişi*, (Novak), 47
obertson, Pat, 165
odriquez, Richard, 95 , 113–14 , 118
ogers, GM, 83
oma Katolik Kilisesi, 35 , 36 , 43 , 61–62
omanya, 14
oma (antik), 16 , 75 , 94 , 142–43
oosevelt, Eleanor, 139
oosevelt, Franklin D., 43
oosevelt, Theodore, 39 , 41 , 124 , 125 , 126 , 139
*ökler* (Haley), 90
oss, Colin, 112
ushdie, Salman, 133 , 160
ussell, Bertrand, 55
usya, 16 , 55–56
us Devrimi, 56
utgers Üniversitesi, 108
uanda, 13 , 134

dam Hüseyin, 82 yaşında.
dward W. Said, 77

*Şeytan Ayetleri* (Rushdie), 160
İskandinavlar, 35
Schlesinger, Arthur M., 58 , 60 , 80–81
Schlesinger, Arthur M., Jr., 81
Schomburg, AA, 100
Okul kurulları, 61 , 69
Schurz, Carl, 58
Yırımcılık, 46 , 107
Öz belirleme, 19 , 46 , 106
Öz saygı, 22 , 47 , 48–49 , 66–68 , 76 , 79–80 , 94 , 98–99
Senghor, Léopold, 87 , 130
Ayrılıkçılık, 21 , 107–24 , 128–29 , 136 , 138
 parçalanma ve önyargı, 22 , 23 , 141 , 150 , 151
 reddi, 139–41
Shakespeare, William, 68 , 97 , 110–11 , 115 , 128
Sharpton, Al, 69
Shaw, George Bernard, 39 , 111 , 160
*Shokie* davası, 156 , 158
Ölelik, 18 , 44–46 , 73 , 75–76
 Afrika'nın suç ortaklığı, 84 , 98 , 133
 özgürleşme, 45 , 88 , 132
 plantasyon hayatı ve, 87 , 122
 isyanlara karşı, 65
 beyazların tarihleri, 64 , 65
Smith Koleji, 120–21
Snowden, Frank M., 82
Somali, 14
Güney Afrika, 14
1939 Sovyet-Nazi Paktı, 56
Sovyetler Birliği:
 13 , 53 , 151'in parçalanması
 totaliter diktatörlüğü, 55–56
İspanya, 14 , 16 , 34
İspanyol-Amerikan Savaşı, 73
İspanyol dili, 69 , 112–14 , 138
Sonuşma, ifade özgürlüğü, 153–57 , 159–62
 “duyarsızlık” ve, 159–60

*Ayrıca nefret söylemine de bakınız.*
ri Lanka, 13
talin, Joseph, 55 , 56 , 57 , 65 , 127
tanford Üniversitesi, 129
Hukuk Fakültesi, 161
zgürlük Heykeli, 38 , 39 , 48 , 135
tedman, Edmund Clarence, 131
tevens, Thaddeus, 64
tevenson, Adlai, 89
towe, Harriet Beecher, 171
trauss, Franz Josef, 57
orvet, Michael, 57
udan, 14 , 133
ullivan, Andrew, 91
BD Yüksek Mahkemesi, 111 , 112–13 , 139 , 143 , 154–58
ıldız Bayraklı Yüksek Nişan, 35–36

ılıklar Görev Gücü: Eşitlik ve Mükemmellik, 72–74
aylor, Alruthius, 81
knoloji, 12 , 75 , 81–82 , 85
emple Üniversitesi, 65 *Texas* v. *Johnson*, 156
ers kitapları, 56 , 58–59 , 67–68 , 139
hatcher, Margaret, 135
hernstrom, Stephan, 121–22 , 126–27
çüncü dünya, 11 , 53–54 , 108
hompson, William Hale, 59–60
iananmen Meydanı protestoları, 135
ocqueville, Alexis de, 19 , 31–32 , 33 , 44 , 123 , 144 , 165 , 169–70
abilecilik, 84 , 124
düşmanlık ve, 12 , 13–15 , 116 , 133–34
rinidad, 14
rotsky, Leon, 56 , 131
ürkiye, 14
urner, Frederick Jackson, 36 , 64
wain, Mark, 131 , 160 , 172–74
*i Millet: Siyah ve Beyaz,*
*Ayrı, Düşmanca, Eşitsiz*

(Hacker), 139

ik Ordusu, 65
irleşmiş Milletler, 115 , 158
irleşik Siyahi Kolej Fonu, 119
merika Birleşik Devletleri, 14–25
Anglosentrik kültür ve siyaset, 16 , 18 , 19 , 20 , 33–34 , 35 , 40–41 , 42–43 , 49 , 58–59 , 62–63 , 123–24 , 125 , 142
yurttaşlık taahhüdü ve katılımı, 31–32 , 123
15–17 , 21 , 23 , 25 , 43 , 123 , 137 , 141–12'nin uyumu ve dayanıklılığı
özgürlüğün beşiği olarak, 45
göç, 15 , 16 , 17 , 18 , 19 , 34–49 , 126 , 137
E *pluribus unum* sloganı, 17 , 21 , 114 , 122 , 141 , 151
küresel liderliği, 20
tarihçesi, 18–19 , 21 , 58–66 , 71–74
okuryazarlık, 115–16
çok etniklilik, 15–25 , 30–34 , 37 , 42–43 , 49 , 135 , 137 , 139–42
16 , 17 , 29-32 , 33'te geçmiş bağlılıkların ve önyargıların reddedilmesi
Cumhuriyet olarak, 22 , 32 , 39 , 59 , 124
sosyal yapı, 18–19 , 45
on üç orijinal koloni, 15 , 34
benzersiz ulusal kimlik, 15–17 , 18 , 19 , 21 , 23 , 25 , 30–32 , 49 , 123 , 124 , 141–12 , 147'de şekillenmiştir.
47'nin geleceğine dair iyimserliğin azalması
niversiteler, 22–23 , 75 , 146 , 154
Afrocentric programlar 67, 70–76 , 92–93 , 99 , 108–9 , 130 , 163–64'te benimsenmiştir.
etnik ayrımcılık, 107–9 , 119–23
Avrupa merkezli müfredat, 67
fakülte ve idare, 119–23
siyasi doğruluk, 121–22
*ayrıca çokkültürlülüğe bakınız*
*ullanılmış İnsanlar* , 109–10

al, Gore, 104
*ista* , 138–39

önüllü kuruluşlar, 21

dheim, Kurt, 58
/alker, Abena, 91
/alker, David, 87–88
*/all Street Journal* , 110–11
/arner, W. Lloyd, 48
/arren, Earl, 107
/arren, Robert Penn, 89
/ashington, DC, 39 , 59 , 91 , 140
/ashington, Denzel, 110–11
/ashington, George, 30 , 31 , 37 , 59 , 60 , 61 , 88 , 124 , 135 , 139
*/ashington Post* , 92 , 134
/CBS–TV, 116
/eems, Parson, 59
/eisberg, Jacob, 108
/eishaupt, Adam, 165
/esley, Charles, 81
eyaz suçluluk duygusu, 76 , 135
eyaz üstünlüğü, 45–46 , 70
/illiams, L. Pearce, 84 , 130
/illie, Charles, 68
/ilson, Amos, 70
/ilson, Ağustos, 110
/ilson, Woodrow, 19 , 21–22 , 41 , 126
/isconsin Üniversitesi, 129
adın hakları hareketi, 46 , 71 , 132 , 151 , 160–61
/oods, Tiger, 140
/oodson, Carter G., 81 , 84
inya pazarı, 12
irinci Dünya Savaşı, 19 , 37 , 41 , 59 , 112 , 126
inci Dünya Savaşı, 19 , 43 , 45–46 , 56–57 , 126 , 155 , 157
/right, Richard, 97

kee City serisi, 48
ugoslavya, 13 , 151

urco, Frank J., 82–83

gwill, İsrail, 38–40 , 44
wick, Edward, 64–65

İlk olarak 1998'de Norton yayınevi tarafından cep kitabı olarak yayınlandı.

Telif hakkı © 1998, 1992, 1991 Arthur M. Schlesinger, Jr.'a aittir.

Her hakkı saklıdır
Amerika Birleşik Devletleri'nde basılmıştır.

Countee Cullen'ın "Heritage" adlı eserinden seçmeler, izin alınarak yeniden basılmıştır.
GRM Associates, Inc., Ida M. Cullen'ın mirasçıları adına yetkili temsilciler olarak,
Countee Cullen'ın *"Color"* adlı kitabı. Telif hakkı © 1925 Harper & Brothers'a aittir;
Telif hakkı 1953 yılında Ida M. Cullen tarafından yenilenmiştir.

Bu kitap ilk olarak Whittle Books tarafından "The Larger Agenda Series" serisinin bir parçası olarak yayımlanmıştır.
Whittle ile yapılan anlaşma uyarınca yeniden basılmıştır.
İletişim, LP

Bu kitaptan seçmelerin çoğaltılması izni hakkında bilgi almak için,
İzinler için lütfen WW Norton & Company, Inc., 500 Fifth Avenue adresine yazın.
New York, NY 10110.

Bu kitabın metni Kaledonya'da yazılmış olup, kapağı da orada düzenlenmiştir.
Caledonia. Haddon Ustaları tarafından kompozisyon ve üretim.
A.Ş.

Kongre Kütüphanesi Yayın Kataloğu Verileri Schlesinger, Arthur Meier, 1917– Amerika'nın Bölünmesi: Çokkültürlü Bir Toplum Üzerine Düşünceler / Arthur M. Schlesinger, Jr. —Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Baskı
s. cm.

Bibliyografik referanslar (s.) ve dizin içerir.
ISBN 0-393-04580-3
1. Amerika Birleşik Devletleri—Etnik ilişkiler. 2. Amerika Birleşik Devletleri—Medeniyet. 3. Çoğulculuk (Sosyal bilimler)—Amerika Birleşik Devletleri. 4. Çokkültürlü eğitim—Amerika Birleşik Devletleri. I. Başlık.
E184.A1S34 1998
973—dc21 97-25124
CIP

eISBN 978-0-393-34602-2

WW Norton & Company, Inc.
500 Beşinci Cadde, New York, NY 10110
www.wwnorton.com

WW Norton & Company Ltd.
Castle House, 75/76 Wells Street, Londra WIT 3QT

9 0